Rocznik Statystyczny
Województwa Pomorskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W GDAŃSKU
STATISTICAL OFFICE
IN GDAŃSK

Statistical Yearbook
Pomorskie Voivodship

2013

ZESPÓŁ REDAKCYJNY ***EDITORIAL BOARD***

Przewodniczący ***President***

Jerzy Auksztol

Redaktor główny ***Editor-in-chief***

Małgorzata Buńko

Członkowie ***Members***

Beata Bojarska, Barbara Brzezińska, Arkadiusz Grzenia
Jacek Maślankowski, Aleksandra Sarnowska, Alicja Smoleń

Opracowanie merytoryczne ***Editorial supervision***

Zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Gdańsku — *Team of the Statistical Office in Gdańsk*

Redakcja techniczna, tłumaczenie, grafika i skład komputerowy ***Technical supervision, translation, computer graphics and typesetting***

Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Referat Analiz i Opracowań Zbiorczych

Pomeranian Centre for Regional Surveys
Department of Analyses and Aggregated Studies

Projekt okładki ***Cover design***

Lidia Motrenko-Makuch

Druk okładki ***Printing of cover***

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie — *Statistical Publishing Establishment in Warsaw*

WYDAWCA ***EDITOR***

Urząd Statystyczny w Gdańsku — *Statistical Office in Gdańsk*
ul. Danusi 4, 80-434 Gdańsk
tel. 58 768-31-00, 58 768-31-30
fax 58 768-32-70,
e-mail: SekretariatUSGDK@stat.gov.pl
http://www.stat.gov.pl/gdansk

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing SO data please indicate source

ISSN 1640-0046

Druk: Urząd Statystyczny w Olsztynie, 10-959 Olsztyn, ul. Kościuszki 78/82
Nakład: 120 egz. Format B-5. Cena 27,00 zł.
Oddano do druku: grudzień 2013 r.

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Gdańsku przekazuje Państwu kolejne wydanie ***Rocznika Statystycznego Województwa Pomorskiego***. Publikacja prezentuje obszerny zestaw informacji statystycznych charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą oraz stan środowiska naturalnego województwa.

Dane statystyczne pogrupowane zostały w 23 działach tematycznych. Poprzedzają je uwagi ogólne (zawierające obszerne wyjaśnienia metodyczne i zakresowe) oraz tablice przeglądowe. Całość wzbogacona została wykresami.

Publikacja, poza wydaniem książkowym, dostępna jest na płycie CD oraz na stronie internetowej Urzędu http://www.stat.gov.pl/gdansk.

Oddając do rąk Państwa publikację ***Rocznik Statystyczny Województwa Pomorskiego 2013*** dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które stanowią cenną inspirację do kształtowania i wzbogacania jego treści.

Mam nadzieję, że zaprezentowane informacje okażą się interesujące i zachęcą Państwa do analizy i obserwacji przemian zachodzących w społeczno-gospodarczej strukturze naszego województwa. Czytelnikom zainteresowanym danymi według podregionów, powiatów i gmin polecam wydawaną przez Urząd Statystyczny w Gdańsku równocześnie z Rocznikiem pozycję – *Województwo Pomorskie 2013 – Podregiony, Powiaty, Gminy.*

Jerzy Auksztol
Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Gdańsku

Gdańsk, grudzień 2013 r.

Preface

The Statistical Office in Gdańsk presents a successive edition of **The Statistical Yearbook of the Pomorskie Voivodship**. *The publication comprises a wide range of statistical information characterizing the social and economic situation, as well as the condition of the natural environment in the voivodship.*

Statistical data are grouped in 23 thematic chapters. They are preceded by general notes (including detailed explanation of methodology and scope of the study) and the review tables. The publication is enriched with graphs.

This publication, apart from printed edition, is also available on CD-ROM and on the website of the Office http://www.stat.gov.pl/gdansk.

Presenting the publication **The Statistical Yearbook of the Pomorskie Voivodship 2013** *I would sincerely like to thank all persons and institutions for their information and suggestions which have provided valuable inspiration for shaping and enriching the content of the Yearbook.*

I hope that the information presented here will raise interest and encourage readers to analyze and observe the changes taking place in the socio-economic structure of our voivodship. To the readers interested in acquiring data by subregions, powiats and gminas, I recommend a separate, issued simultaneously with the Yearbook, publication Pomorskie Voivodship 2013 – Subregions, Powiats, Gminas.

Jerzy Auksztol
Director
of Statistical Office
in Gdańsk

Gdańsk, December 2013

SPIS RZECZY

CONTENTS

		Str. *Page*
Przedmowa	***Preface***	3-4
Spis tablic i wykresów	***List of tables and charts***	6-23
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	***Symbols. Abbreviations***	24-25
Uwagi ogólne	***General notes***	26-31
Tablice przeglądowe	***Review tables***	
I. Województwo na tle kraju w 2012 r.	*Voivodship on the background of the country in 2012*	32-37
II. Ważniejsze dane o województwie	*Major data on the voivodship*	38-55
Działy	***Chapters***	
I. Geografia	*Geography*	56-59
II. Stan i ochrona środowiska	*Environmental protection*	60-83
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny	*Administrative division and territorial self-government*	84-88
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	*Public safety. Justice*	89-99
V. Ludność. Wyznania religijne	*Population. Religious denominations*	100-132
VI. Rynek pracy	*Labour market*	133-174
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	*Wages and salaries. Social security benefits*	175-186
VIII. Budżety gospodarstw domowych	*Household budgets*	187-193
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	*Municipal infrastructure. Dwellings*	194-209
X. Edukacja i wychowanie	*Education*	210-243
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	*Health care and social welfare*	244-261
XII. Kultura. Turystyka. Sport	*Culture. Tourism. Sport*	262-277
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	*Science and technology. Information society*	278-293
XIV. Ceny	*Prices*	294-297
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	*Agriculture, hunting and forestry*	298-330
XVI. Przemysł i budownictwo	*Industry and construction*	331-343
XVII. Transport i łączność. Gospodarka morska	*Transport and communications. Maritime economy*	344-374
XVIII. Handel i gastronomia	*Trade and catering*	375-379
XIX. Finanse przedsiębiorstw	*Finances of enterprises*	380-392
XX. Finanse publiczne	*Public finance*	393-400
XXI. Inwestycje. Środki trwałe	*Investments. Fixed assets*	401-409
XXII. Rachunki regionalne	*Regional accounts*	410-413
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej	*Privatization. Entities of the national economy*	414-424

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ I **GEOGRAFIA**	*CHAPTER I* ***GEOGRAPHY***		
Położenie geograficzne	*Geographic location*	1	56
Powierzchnia i granice w 2012 r.	*Area and borders in 2012*	2	56
Układ pionowy powierzchni	*Elevations*	3	57
Większe rzeki	*Principal rivers*	4	57
Większe i głębsze jeziora	*Larger and deeper lakes*	5	58
Temperatury powietrza	*Air temperatures*	6	59
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	*Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness*	7	59
DZIAŁ II **STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA**	*CHAPTER II* ***ENVIRONMENTAL PROTECTION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	60
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa	*Geodesic status, directions and changes of voivodship land use*	1(8)	68
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	*Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes*	2(9)	70
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	*Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land*	3(10)	70
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	*Water withdrawal for needs of the national economy and population*	4(11)	71
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	*Water consumption for needs of the national economy and population*	5(12)	71
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	*Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds*	6(13)	72
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2012 r.	*Quality of water from waterworks supplied to the population for consumption in 2012*	7(14)	72
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi	*Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground*	8(15)	73
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	*Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed*	9(16)	73
Oczyszczalnie ścieków	*Wastewater treatment plants*	10(17)	74
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	*Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality*	11(18)	75
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	*Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality*	12(19)	76

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	*Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas*	13(20)	77
Odpady według rodzajów w 2012 r.	*Waste by type in 2012*	14(21)	78
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	*Legally protected areas possessing unique environmental value*	15(22)	78
Parki narodowe	*National parks*	16(23)	79
Rezerwaty przyrody	*Nature reserves*	17(24)	79
Parki krajobrazowe	*Landscape parks*	18(25)	80
Pomniki przyrody	*Monuments of nature*	19(26)	80
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	*Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)*	20(27)	81
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	*Tangible effects of investments in environmental protection and water management*	21(28)	82
Kierunki finansowania z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	*Financing directions of the voivodship environmental protection and water management fund*	22(29)	83
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	*Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds*	23(30)	83
DZIAŁ III **PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY**	*CHAPTER III* ***ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	84
Jednostki administracyjne województwa	*Administrative units of voivodship*	1(31)	86
Gminy w 2012 r.	*Gminas in 2012*	2(32)	86
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2012 r.	*Powiats and cities with powiat status in 2012*	3(33)	87
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2012 r.	*Councillors of organs of local self-government entities in 2012*	4(34)	87
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	*Paid employment and wages and salaries in the public administration*	5(35)	88
DZIAŁ IV **BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI.**	*CHAPTER IV* ***PUBLIC SAFETY. JUSTICE***		
Bezpieczeństwo publiczne	***Public safety***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	89
Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	*Ascertained crimes by the police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings*	1(36)	92
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję i prokuraturę	*Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police and prosecutor's office*	2(37)	94
Zarejestrowana działalność Straży Pożarnej	*Registered activity of the Fire Service*	3(38)	94

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Wymiar sprawiedliwości	***Justice***		
Wpływ spraw do sądów powszechnych	*Incoming cases in the common courts*	4(39)	95
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2012 r.	*Incoming cases in the common courts in 2012*	5(40)	96
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	*Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation*	6(41)	97
Załatwione sprawy rodzinne	*Resolved family cases*	7(42)	98
Sprawy rodzinne załatwione w 2012 r.	*Family cases resolved in 2012*	8(43)	98
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym	*Entities in the National Judicial Register*	9(44)	99
DZIAŁ V	*CHAPTER V*		
LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	***POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	100
Ludność	*Population*	1(45)	105
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	*Population at working and non-working age*	2(46)	105
Ludność według płci i wieku	*Population by sex and age*	3(47)	107
Miasta i ludność w miastach	*Towns and urban population*	4(48)	107
Gminy zamieszkane przez ludność wiejską	*Gminas and rural population*	5(59)	108
Mediana wieku według płci	*Median age by sex*	6(50)	108
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego	*Population aged 15 and more by de facto marital status*	7(51)	109
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia	*Population aged 13 and more by educational level*	8(52)	110
Ludność według struktury identyfikacji narodowo-etnicznej w 2011 r.	*Population by the structure of the national--ethnic identities in 2011*	9(53)	110
Ludność według głównego źródła utrzymania	*Population by main source of maintenance*	10(54)	111
Gospodarstwa domowe według liczby osób	*Households a by number of persons*	11(55)	111
Gospodarstwa domowe według składu rodzinnego	*Households by family composition*	12(56)	112
Osoby niepełnosprawne	*Disabled persons*	13(57)	112
Ruch naturalny ludności	*Vital statistics*	14(58)	113
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	*Marriages contracted and dissolved*	15(59)	114
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2012 r.	*Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2012*	16(60)	115
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2012 r.	*Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides in 2012*	17(61)	117
Małżeństwa wyznaniowe	*Church or religious marriages*	18(62)	117
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2012 r.	*Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2012*	19(63)	118
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	*Divorces by the number of underage children in the marriage*	20(64)	119
Urodzenia	*Births*	21(65)	119

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	*Live births by birth order and age of mother*	22(66)	120
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	*Female fertility and reproduction rates of population*	23(67)	121
Zgony według płci i wieku zmarłych	*Deaths by sex and age of deceased*	24(68)	121
Zgony według wybranych przyczyn	*Deaths by selected causes*	25(69)	123
Zgony niemowląt według płci i wieku	*Infant deaths by sex and age*	26(70)	124
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn	*Infant deaths by selected causes*	27(71)	125
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję	*Suicides registered by the police*	28(72)	125
Przeciętne dalsze trwanie życia	*Life expectancy*	29(73)	126
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	*Internal and international migration of population for permanent residence*	30(74)	127
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	*Internal migration of population for permanent residence by direction*	31(75)	128
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	*Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants*	32(76)	129
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	*International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants*	33(77)	129
Niektóre wyznania religijne	*Selected religious denominations*	34(78)	130
DZIAŁ VI **RYNEK PRACY**	*CHAPTER VI* ***LABOUR MARKET***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	133
Aktywność ekonomiczna ludności	***Economic activity of the population***		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku na podstawie spisu w 2011 r.	*Economic activity of the population aged 15 and more by age on the basis of the census in 2011*	1(79)	141
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie spisu w 2011 r.	*Economic activity of the population aged 15 and more by educational level on the basis of the census in 2011*	2(80)	143
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL	*Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis*	3(81)	145
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2012 r. – na podstawie BAEL	*Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2012 – on the LFS basis*	4(82)	146

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Pracujący	***Employment***		
Pracujący	*Employed persons*	5(83)	147
Pracujący według statusu zatrudnienia	*Employed persons by employment status*	6(84)	149
Przeciętne zatrudnienie	*Average paid employment*	7(85)	150
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	*Full- and part-time paid employment*	8(86)	151
Przyjęcia do pracy	*Hires*	9(87)	152
Zwolnienia z pracy	*Terminations*	10(88)	153
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy	*Graduates of tertiary schools, vocational and general secondary schools starting work for the first time*	11(89)	155
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2012 r.	*Vacancies, newly created and liquidated jobs in 2012*	12(90)	157
Bezrobocie	***Unemployment***		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	*Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers*	13(91)	159
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	*Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls*	14(92)	160
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	*Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority*	15(93)	160
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	*Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers*	16(94)	162
Wydatki Funduszu Pracy	*Expenditures of Labour Fund*	17(95)	162
Warunki pracy	***Working conditions***		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	*Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)*	18(96)	163
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	*Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture)*	19(97)	166
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie	*Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture*	20(98)	168
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	*Persons working in hazardous conditions*	21(99)	169
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2012 r.	*Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2012*	22(100)	171
Choroby zawodowe	*Occupational diseases*	23(101)	172
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	*Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions*	24(102)	173
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	*Occupational accidents and occupational diseases benefits*	25(103)	174

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ VII **WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**	*CHAPTER VII* ***WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	175
Wynagrodzenia	***Wages and salaries***		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	*Average monthly gross wages and salaries*	1(104)	177
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	*Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012*	2(105)	178
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	*Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2012*	3(106)	180
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	*Average gross wages and salaries for October 2012*	4(107)	183
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	*The highest monthly gross wages and salaries in paid employment deciles by major occupational groups for October 2012*	5(108)	185
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	***Social security benefits***		
Emeryci i renciści	*Retirees and pensioners*	6(109)	186
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto	*Gross retirement pay and pension benefits*	7(110)	186
DZIAŁ VIII **BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH**	*CHAPTER VIII* ***HOUSEHOLD BUDGETS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	187
Gospodarstwa domowe	*Households*	1(111)	191
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych	*Average monthly per capita available income of households*	2(112)	191
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	*Average monthly per capita expenditures of households*	3(113)	192
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	*Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households*	4(114)	192
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania	*Households furnished with selected durable goods*	5(115)	193
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych	*At-risk-of-poverty rates in households*	6(116)	193

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ IX **INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA**	*CHAPTER IX* ***MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	194
Infrastruktura komunalna	***Municipal infrastructure***		
Wodociągi i kanalizacja	*Water supply and sewerage systems*	1(117)	200
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	*Consumers and consumption of electricity in households*	2(118)	201
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	*Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households*	3(119)	201
Ogrzewnictwo	*House-heating*	4(120)	202
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	*Population using water supply, sewerage and gas supply systems*	5(121)	202
Odpady komunalne	*Municipal waste*	6(122)	203
Nieczystości ciekłe	*Liquid waste*	7(123)	203
Składowiska odpadów komunalnych	*Landfill sites with municipal waste*	8(124)	204
Komunikacja miejska	*Urban transport*	9(125)	204
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej	*Generally accessible and estate area green belts*	10(126)	205
Mieszkania	***Dwellings***		
Zasoby mieszkaniowe	*Dwelling stocks*	11(127)	205
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje	*Dwellings in dwelling stocks fitted with installations*	12(128)	206
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2012 r.	*Housing allowances paid out in 2012*	13(129)	207
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe	*Administration of grounds for dwelling construction*	14(130)	207
Mieszkania, których budowę rozpoczęto w 2012 r.	*Dwellings in which construction has begun in 2012*	15(131)	208
Mieszkania oddane do użytkowania	*Dwellings completed*	16(132)	208
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	*Dwellings completed by number of rooms*	17(133)	209
DZIAŁ X **EDUKACJA I WYCHOWANIE**	*CHAPTER X* ***EDUCATION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	210
Dane zbiorcze	***Aggregate data***		
Edukacja według szczebli kształcenia	*Education by level*	1(134)	215
Szkoły według organów prowadzących	*Schools by school governing authority*	2(135)	218
Uczniowie według grup wieku	*Pupils and students by age groups*	3(136)	220
Współczynnik skolaryzacji	*Enrolment rate*	4(137)	221
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	*Computers in schools for children and youth and in post-secondary schools*	5(138)	222

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	*Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools*	6(139)	223
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych	*Students studying foreign languages in schools for adults*	7(140)	225
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	*Education for people with special educational needs*	8(141)	226
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	*Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres*	9(142)	226
Wychowanie pozaszkolne	*Extracurricular education*	10(143)	227
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)*	11(144)	228
Domy i stołówki studenckie	*Student dormitories and canteens*	12(145)	228
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	*Students of higher education institutions receiving scholarships*	13(146)	229
Szkoły dla dzieci i młodzieży	***Schools for children and youth***		
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Primary schools for children and youth (excluding special schools)*	14(147)	229
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)*	15(148)	231
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Basic vocational schools for youth (excluding special schools)*	16(149)	232
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	*Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education*	17(150)	232
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	*General secondary schools for youth (excluding special schools)*	18(151)	233
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Specialized secondary schools for youth (excluding special schools)*	19(152)	233
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	*Technical secondary schools for youth (excluding special schools)*	20(153)	233
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	*Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education*	21(154)	234
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	*Art schools for children and youth*	22(155)	234
Szkoły policealne	***Post-secondary schools***		
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	*Post-secondary schools (excluding special schools)*	23(156)	235
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	*Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education*	24(157)	235

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Szkoły wyższe	***Tertiary education (university level)***		
Szkoły wyższe	*Higher education institutions*	25(158)	236
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji w roku akademickim 2012/13	*Branches sections, basic organizational units and centres in another location of higher education institutions in the 2012/13 academic year by place of residence*	26(159)	236
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	*Students of higher education institutions by study system and type of schools*	27(160)	238
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	*Graduates of higher education institutions by study system and type of schools*	28(161)	238
Nauczyciele akademiccy w szkołach wyższych	*Academic teachers in higher education institutions*	29(162)	239
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	*Foreigners – students and graduates by study system and type of schools*	30(163)	239
Studia podyplomowe i doktoranckie	*Postgraduate and doctoral studies*	31(164)	240
Studia podyplomowe według podgrup kierunków studiów	*Postgraduate studies by fields of education*	32(165)	241
Szkoły dla dorosłych	***Schools for adults***		
Szkoły dla dorosłych	*Schools for adults*	33(166)	242
Wychowanie przedszkolne	***Pre-primary education***		
Wychowanie przedszkolne	*Pre-primary education*	34(167)	243
DZIAŁ XI **OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA**	*CHAPTER XI* ***HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	244
Pracownicy medyczni w 2012 r.	*Medical personnel in 2012*	1(168)	250
Lekarze specjaliści w 2012 r.	*Doctors specialists in 2012*	2(169)	250
Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2012 r.	*Out-patient health care in 2012*	3(170)	252
Stacjonarna opieka zdrowotna w 2012 r.	*In-patient health care in 2012*	4(171)	252
Szpitale ogólne w 2012 r.	*General hospitals in 2012*	5(172)	254
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	*Emergency medical services and first aid*	6(173)	255
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	*Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets*	7(174)	255
Krwiodawstwo	*Blood donation*	8(175)	256
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	*Incidence of infectious diseases and poisonings*	9(176)	256
Żłobki i kluby dziecięce	*Nurseries and children's clubs*	10(177)	258
Placówki wsparcia dziennego	*Day-support centres*	11(178)	258
Rodzinna piecza zastępcza	*Family foster care*	12(179)	259
Instytucjonalna piecza zastępcza	*Institutional foster care*	13(180)	259
Pomoc społeczna stacjonarna	*Stationary social welfare*	14(181)	260
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	*Stationary social welfare facilities by groups of residents*	15(182)	260
Świadczenia pomocy społecznej	*Social assistance benefits*	16(183)	261

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ XII **KULTURA. TURYSTYKA. SPORT**	*CHAPTER XII* ***CULTURE. TOURISM. SPORT***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	262
Kultura	***Culture***		
Książki i broszury wydane	*Books and pamphlets published*	1(184)	265
Gazety i czasopisma wydane	*Newspapers and magazines published*	2(185)	265
Biblioteki publiczne (z filiami)	*Public libraries (with branches)*	3(186)	266
Muzea	*Museums*	4(187)	266
Instytucje paramuzealne	*Museum-related institutions*	5(188)	266
Galerie sztuki	*Art galleries*	6(189)	267
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe	*Theatres, music institutions, entertainment enterprises*	7(190)	267
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	*Cultural centres and establishments, clubs and community centres*	8(191)	268
Kina stałe	*Fixed cinemas*	9(192)	269
Abonenci telewizji kablowej	*Cable television subscribers*	10(193)	269
Abonenci radiowi i telewizyjni	*Radio and television subscribers*	11(194)	269
Turystyka	***Tourism***		
Baza noclegowa turystyki	*Tourist accommodation establishments*	12(195)	270
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	*Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments*	13(196)	272
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	*Occupancy in tourist accommodation establishments*	14(197)	273
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki	*Catering establishments in tourist accommodation establishments*	15(198)	273
Hotele według kategorii	*Hotels by category*	16(199)	274
Sport	***Sport***		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe	*Physical education organizations and sports clubs*	17(200)	275
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	*Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2012*	18(201)	275
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	*Selected sports facilities in 2010*	19(202)	277
DZIAŁ XIII **NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE**	*CHAPTER XIII* ***SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	278
Nauka i technika	***Science and technology***		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej	*Units and paid employment in research and development activity*	1(203)	282
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	*Employment in research and development activity by educational level*	2(204)	283
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	*Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices)*	3(205)	284

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące)	*Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices)*	4(206)	285
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)	*Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices)*	5(207)	285
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	*Current expenditures on research and development activity by type of research activity (current prices)*	6(208)	285
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	*Degree of consumption of research equipment in research and development activity*	7(209)	286
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2012 r.	*Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2012*	8(210)	286
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2010-2012	*Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2010--2012*	9(211)	288
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	*Expenditures on innovation activites in industry (current prices)*	10(212)	290
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące)	*Expenditures on innovation activites in industry by source of funds (current prices)*	11(213)	292
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	*Resident inventions and utility models*	12(214)	293
Społeczeństwo informacyjne	***Information society***		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	*Enterprises using selected information and communication technologies*	13(215)	293
Cele wykorzystania internetu w przedsiębiorstwach	*Purpose of using the Internet by enterprises*	14(216)	293
DZIAŁ XIV **CENY**	*CHAPTER XIV* ***PRICES***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	294
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	*Price indices of consumer goods and services*	1(217)	295
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	*Retail prices of selected goods and services*	2(218)	295
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	*Average procurement prices of major agricultural products*	3(219)	297
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	*Average marketplace prices received by farmers*	4(220)	297

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ XV **ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO**	*CHAPTER XV* ***AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	298
Rolnictwo	***Agriculture***		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	*Trends and major economic and production results in agriculture*	1(221)	306
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków	*Agricultural land area by land type*	2(222)	308
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych	*Farms by area groups*	3(223)	308
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	*Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)*	4(224)	309
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	*Structure of gross and market agricultural output (constant prices)*	5(225)	309
Powierzchnia zasiewów	*Sown area*	6(226)	311
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	*Selected crop production and yields*	7(227)	312
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	*Area, production and yields of ground vegetables*	8(228)	313
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	*Area, production and yields of tree fruit*	9(229)	314
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	*Area, production and yields of fruit bushes and berry fruit*	10(230)	315
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	*Cattle, pigs, sheep and horses*	11(231)	316
Drób	*Poultry*	12(232)	317
Produkcja żywca rzeźnego	*Production of animals for slaughter*	13(233)	317
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	*Production of meat, fats and pluck*	14(234)	318
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	*Production of cows' milk and hen eggs*	15(235)	318
Ciągniki rolnicze	*Agricultural tractors*	16(236)	319
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	*Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient*	17(237)	319
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	*Value of agricultural products procurement (current prices)*	18(238)	320
Skup ważniejszych produktów rolnych	*Procurement of major agricultural products*	19(239)	321
Ekologiczne gospodarstwa rolne	*Organic farms*	20(240)	322
Łowiectwo	***Hunting***		
Ważniejsze zwierzęta łowne	*Major game species*	21(241)	322
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych	*Shoot of main game species*	22(242)	323
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie	*Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts*	23(243)	323

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Leśnictwo	***Forestry***		
Powierzchnia gruntów leśnych	*Forest land*	24(244)	324
Powierzchnia lasów	*Forest areas*	25(245)	325
Zasoby drzewne na pniu	*Growing stock of standing wood*	26(246)	326
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	*Renewals, afforestations and other forest breeding work*	27(247)	328
Pozyskanie drewna	*Removals*	28(248)	329
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień	*Trees and shrubs outside the forest and removals*	29(249)	330
Pożary w lasach	*Forest fires*	30(250)	330
DZIAŁ XVI **PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO**	*CHAPTER XVI* ***INDUSTRY AND CONSTRUCTION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	331
Przemysł	***Industry***		
Produkcja sprzedana przemysłu	*Sold production of industry*	1(251)	334
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	*Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices)*	2(252)	336
Produkcja wybranych wyrobów	*Production of selected products*	3(253)	336
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	*Average paid employment in industry*	4(254)	337
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	*Average monthly gross wages and salaries in industry*	5(255)	338
Budownictwo	***Construction***		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	*Construction and assembly production (current prices)*	6(256)	339
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	*Construction and assembly production by type of constructions (current prices)*	7(257)	339
Budynki oddane do użytkowania	*Buildings completed*	8(258)	341
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	*Buildings completed by type of buildings*	9(259)	342
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	*Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction*	10(260)	343
DZIAŁ XVII **TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ. GOSPODARKA MORSKA**	*CHAPTER XVII* ***TRANSPORT AND COMMUNICATIONS. MARITIME ECONOMY***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	344
Transport	***Transport***		
Linie kolejowe eksploatowane	*Railway lines operated*	1(261)	351
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	*Hard surface public roads*	2(262)	351

		Tabl. Table	Str. Page
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	*Registered road vehicles and tractors*	3(263)	352
Linie regularnej komunikacji autobusowej	*Regular bus communication lines*	4(264)	352
Transport samochodowy zarobkowy	*Hire or reward road transport*	5(265)	353
Wypadki drogowe i ich ofiary	*Road traffic accidents and their casualties*	6(266)	353
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	*Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles*	7(267)	354
Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Gdańsk	*Passenger traffic at Gdańsk Airport*	8(268)	355
Przeładunek ładunków w Porcie Lotniczym Gdańsk	*Freight loaded and unloaded at Gdańsk Airport*	9(269)	355
Łączność	***Communications***		
Podstawowe usługi pocztowe	*Basic postal services*	10(270)	355
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	*Telephone subscribers and telephone sets*	11(271)	356
Gospodarka morska	***Maritime economy***		
Gospodarka morska województwa pomorskiego na tle kraju	*Maritime economy of pomorskie voivodship on the background of Poland*	12(272)	356
Statki wchodzące i wychodzące z portów morskich	*Ships arriving at and departuring from seaports*	13(273)	357
Statki wchodzące do portów morskich według bander	*Ships arriving at seaports by flags*	14(274)	357
Obroty ładunkowe w portach morskich według grup ładunków	*Cargo turnover in seaports by cargo groups*	15(275)	360
Międzynarodowy obrót morski według grup ładunków, relacji przeładunkowych i portów w 2012 r.	*International sea turnover by cargo groups, handling directions and ports in 2012*	16(276)	361
Obrót ładunków tranzytowych według grup ładunków i relacji przeładunkowych	*Turnover of transit cargoes by cargo groups and handling directions*	17(277)	362
Obrót ładunków tranzytowych według wybranych krajów tranzytujących	*Turnover of transit cargoes by selected transit countries*	18(278)	362
Kontenery w międzynarodowym obrocie morskim	*Containers in international sea turnover*	19(279)	363
Wahania sezonowe obrotów ładunkowych w portach morskich według miesięcy w 2012 r.	*Seasonal fluctuations of freight turnover in seaports by months in 2012*	20(280)	365
Międzynarodowy ruch pasażerów w portach morskich	*International passenger traffic in seaports*	21(281)	365
Morska flota transportowa według wieku statków	*Maritime transport fleet by age of ships*	22(282)	366
Morska flota transportowa według wielkości statków	*Maritime transport fleet by deadweight tonnage of ships*	23(283)	366
Przewozy ładunków morską flotą transportową według rodzajów żeglugi i zasięgów pływania	*Transport of cargoes by maritime transport fleet by kind of shipping and range*	24(284)	367
Przewozy ładunków morską flotą transportową według relacji przewozów	*Transport of cargoes by maritime transport fleet by cargo relations*	25(285)	367
Przewozy ładunków morską flotą transportową według grup towarowych	*Transport of cargoes by maritime transport fleet by cargo groups*	26(286)	368
Przewozy pasażerów morską flotą transportową w komunikacji międzynarodowej	*Transport of passengers by maritime transport fleet in international transport*	27(287)	368

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Zamówienia i produkcja statków	*Orders and production of sea vessels*	28(288)	369
Morska flota przybrzeżna według wieku statków	*Maritime coastal fleet by age of ships*	29(289)	369
Przewozy pasażerów żeglugą przybrzeżną	*Transport of passengers by coastal shipping*	30(290)	370
Morska flota rybacka	*Sea fishing fleet*	31(291)	370
Kutry według portów macierzystych	*Cutters by home ports*	32(292)	370
Łodzie rybackie według baz rybackich	*Fishing boats by fishing bases*	33(293)	371
Połowy ryb i innych organizmów morskich według obszarów morskich i sektorów własności	*Fishing and catching other sea water creatures by sea regions and ownership sectors*	34(294)	372
Połowy ryb i innych organizmów morskich według wybranych gatunków	*Fishing and catching other sea water creatures by selected species*	35(295)	373
Biologiczna zabudowa brzegów morskich	*Biological management of coasts*	36(296)	373
Hydrotechniczne umocnienia brzegów morskich	*Hydrotechnical stabilization of coasts*	37(297)	373
DZIAŁ XVIII **HANDEL I GASTRONOMIA**	*CHAPTER XVIII* ***TRADE AND CATERING***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	375
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	*Retail sales (current prices)*	1(298)	377
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące)	*Retail sales by groups (current prices)*	2(299)	378
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące)	*Wholesale in trade enterprises (current prices)*	3(300)	378
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	*Shops by organizational form and petrol stations*	4(301)	378
Gastronomia	*Catering*	5(302)	379
Magazyny handlowe	*Trade warehouses*	6(303)	379
Targowiska	*Marketplaces*	7(304)	379
DZIAŁ XIX **FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW**	*CHAPTER XIX* ***FINANCES OF ENTERPRISES***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	380
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	*Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors*	1(305)	384
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	*Revenues, costs and financial results of enterprises by sections*	2(306)	385
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	*Enterprises by obtained financial results*	3(307)	386
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	*Economic relations in enterprises*	4(308)	387
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	*Current assets of enterprises*	5(309)	388
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	*Share equity (funds) of enterprises*	6(310)	390
Kapitał zakładowy spółek	*Share capital of companies*	7(311)	391
Zobowiązania przedsiębiorstw	*Liabilities of enterprises*	8(312)	392

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ XX **FINANSE PUBLICZNE**	*CHAPTER XX* ***PUBLIC FINANCE***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	393
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	*Revenue of local self-government entities budgets by type*	1(313)	395
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	*Revenue of local self-government entities budgets by divisions in 2012*	2(314)	397
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	*Expenditure of local self-government entities budgets by type*	3(315)	398
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	*Expenditure of local self-government entities budgets by divisions in 2012*	4(316)	399
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	*Revenue and costs of self-government budgetary establishments*	5(317)	400
DZIAŁ XXI **INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE**	*CHAPTER XXI* ***INVESTMENTS. FIXED ASSETS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	401
Inwestycje	***Investments***		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	*Investment outlays (current prices)*	1(318)	405
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące)	*Investment outlays in enterprises (current prices)*	2(319)	406
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące)	*Investment outlays in enterprises by groups (current prices)*	3(320)	407
Środki trwałe	***Fixed assets***		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne)	*Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)*	4(321)	408
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	*Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)*	5(322)	409
DZIAŁ XXII **RACHUNKI REGIONALNE**	*CHAPTER XXII* ***REGIONAL ACCOUNTS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	410
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	*Gross domestic product (current prices)*	1(323)	412
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	*Basic elements of production account and generation of income account (current prices)*	2(324)	413
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	*Nominal income in the households sector*	3(325)	413

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ XXIII **PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ**	*CHAPTER XXIII* ***PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	414
Prywatyzacja	***Privatization***		
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	*State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012*	1(326)	415
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią i zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	*State owned enterprises privatized by the direct method and liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012*	2(327)	416
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	*Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012*	3(328)	416
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	*Companies established on the basis of the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012*	4(329)	417
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawno-organizacyjnego w 2012 r.	*State owned enterprises by legal and organizational status in 2012*	5(330)	417
Podmioty gospodarki narodowej	***Entities of the national economy***		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	*Entities of the national economy in the REGON register*	6(331)	418
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	*Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections*	7(332)	418
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	*Commercial companies by legal status and sections*	8(333)	420
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	*Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections*	9(334)	421
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	*Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections*	10(335)	423

Str.
Page

SPIS WYKRESÓW

Podział administracyjny województwa pomorskiego w 2012 r. .....
Podział województwa pomorskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS) w 2012 r.
Ludność według płci i wieku w 2012 r. .....
Ruch naturalny ludności .....
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat .....
Struktura pracujących według sekcji .....
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie .....
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2012 r. .....
Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa .....
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2012/13 .....
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2012 r. .....
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2011 r. (ceny stałe 2010 r.) .....
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) .....
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca .....
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) ...
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2012 r. .....

LIST OF CHARTS

Administrative division of pomorskie voivodship in 2012 425
Division of the pomorskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS) in 2012 426
Population by sex and age in 2012 427
Vital statistics 428
Life expectancy at age of 0 428
Structure of employed persons by sections 429
Structure of registered unemployed persons by age and educational level 429
Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in voivodship 430
Dwellings fitted with installations in 2012 431
Dwellings completed by type of construction 431
Education by educational levels in the 2012/13 school year 432
Land use in agricultural holdings in 2012 433
Structure of market agricultural output in 2011 (constant prices 2010) 433
Structure of construction and assembly production (current prices) 434
Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita 435
Structure of gross value added by kinds of activities (current prices) 435
Structure of entities of the national economy in 2012 436

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH
SYMBOLS

Kreska (-) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.

Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;

(0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.

Kropka (•) – zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.

Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.

Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 30.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 30.

Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.

„W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
“Of which” indicates that not all elements of the sum are given.

Comma (,) – used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY
ABBREVIATIONS

tys. = tysiąc
thous. = thousand

mln = milion
million

zł = złoty
zl = zloty

szt. = sztuka
pcs = piece

kpl. = komplet

wol. = wolumin
vol. = volume

g = gram
gram

kg = kilogram
kilogram

dt = decytona
deciton

t = tona
tonne

ml = mililitr
millilitre

l = litr
litre

hl = hektolitr
hectolitre

mm = milimetr
millimetre

m = metr
metre

m/s = metr/sekunda
metre/second

m^2 = metr kwadratowy
square metre

m^3 = metr sześcienny
cubic metre

km = kilometr
kilometre

km^2 = kilometr kwadratowy
square kilometre

ha = hektar
hectare

p u = powierzchnia użytkowa

poj.	= pojemność
dam^3	= dekametr sześcienny *cubic decametre*
hm^3	= hektometr sześcienny *cubic hectometre*
h	= godzina *hour*
d *24h*	= doba = *24 hours*
r.	= rok
t/r *t/y*	= ton rocznie = *tons per year*
pas•mila *pass•mile*	= pasażeromila = *passenger•mile*
kW	= kilowat *kilowatt*
kWh	= kilowatogodzina *kilowatt•hour*
GWh	= gigawatogodzina *gigawatt•hour*
TJ	= teradżul *terajoule*
°C	= stopień Celsjusza *centigrade*
DWT	= tona nośności całkowitej ładunku i zapasów statku *dead weight ton*
NT	= pojemność statku netto *net tonnage*
GT	= pojemność brutto statku *gross tonnage*
CGT	= skompensowana pojemność statku *compensated gross tonnage*
kk	= Kodeks karny
kks	= Kodeks karny skarbowy
poz.	= pozycja
pkt	= punkt
str.	= strona
cd. *cont.*	= ciąg dalszy = *continued*
dok. *cont.*	= dokończenie = *continued*
tabl.	= tablica *table*
nr (Nr) *No.*	= numer = *number*
art. *Art.*	= artykuł = *Article*
ust.	= ustęp
Dz. U.	= Dziennik Ustaw
Dz. Urz.	= Dziennik Urzędowy
itp. *etc.*	= i tym podobne = *and the like*
itd.	= i tak dalej
m.in. *i.a.*	= między innymi = *among others*
np. *e.g.*	= na przykład = *for example*
tj. *i.e.*	= to jest = *that is*
tzn. *i.e.*	= to znaczy = *that is*
tzw.	= tak zwany
ww.	= wyżej wymienione
GUS *CSO*	= Główny Urząd Statystyczny = *Central Statistical Office*
ONZ *UN*	= Organizacja Narodów Zjednoczonych = *United Nations*
UE *EU*	= Unia Europejska = *European Union*
WE *EC*	= Wspólnoty Europejskie = *European Communities*
EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej *Statistical Office of the European Union*
OECD	= Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju *Organization for Economic Cooperation and Development*

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej.**

2. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez **„miasta"** rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez **„wieś"** – pozostałe terytorium województwa.

3. Dane prezentowane są w układzie **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS),** opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573, z późniejszymi zmianami) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r.

4. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

   PKD 2007, w stosunku do klasyfikacji PKD 2004, wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności, a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi; zmiany te spowodowały brak porównywalności danych, również przy niezmienionych nazwach niektórych poziomów klasyfikacyjnych.

   W ramach PKD 2007 wyodrębniono **„Przemysł"** jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

GENERAL NOTES

1. *Data presented in the Yearbook – unless otherwise indicated – concern the* ***entire national economy.***

2. *Information on voivodship as well as by* ***urban areas*** *and* ***rural areas*** *is presented according to administrative division in a given period. The term* ***"urban areas"*** *is understood as an area located within the administrative borders of these units, while the term* ***"rural areas"*** *is understood as the remaining territory of the voivodship.*

3. *Data are presented in accordance with* ***the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS),*** *compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in countries of the European Union. NTS valid since 1 I 2008 was introduced by the decree of the Council of Ministers of 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573, with later amendments) replacing the NTS valid until 31 XII 2007.*

4. *Data are presented:*

1) according to the ***Polish Classification of Activities – PKD 2007****, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004/NACE Rev. 1.1.*

   PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact that it introduced scope-related changes, i.e. new groupings of activity types as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in the lack of comparability of data, also if the names of classification levels remain unchanged.

   The item ***"Industry"*** *was introduced as an additional grouping, including NACE Rev. 2 sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".*

Pod pojęciem **„Pozostałe usługi"** ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna", „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca", „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne", „Edukacja", „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna", „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją" oraz „Pozostała działalność usługowa".

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności:**

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana" określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

5. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym** gospodarki narodowej.

7. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD 2007 opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

*The item **"Other services"** was introduced including sections: "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and support service activities", "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Human health and social work activities", "Arts, entertainment and recreation" and "Other service activities".*

*2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;*

*3) according to **ownership sectors:***

- ***public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of public sector entities,*
- ***private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

"Mixed ownership" is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

***5.** Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and – unless otherwise indicated – include entities employing:*

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

***6.** Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.*

***7.** Data according to NACE Rev. 2 sections, divisions and groups are compiled – unless otherwise indicated – using the enterprise method.*

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego oraz zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537), w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;

2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług - PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293, z późniejszymi zmianami) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;

3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);

4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późniejszymi zmianami);

5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622), w miejsce stosowanej do 31 XII 2010 r.

*8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own-account in order to earn a profit.*

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

*1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities as well as paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537), replacing the classification valid until 30 VI 2010;*

*2) the **Polish Classification of Products and Services - PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by the decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;*

*3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption of products (goods and services) of the households sector as well as expenditure on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*

*4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);*

*5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622), in place of the classification used until 31 XII 2010.*

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej,** zastępując stosowaną poprzednio kategorię ceny producenta.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług - VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
2) produkcji sprzedanej przemysłu:
   - ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r.) w 2000 r.,
   - ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) w latach 2001-2005,
   - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
   - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

10. *Data in* ***current prices*** *correspond to obtained revenue, incurred expenditure or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

In order to evaluate production and value added, unless otherwise indicated, the ***basic price*** *category was implemented, which replaced the producer's price category used previously.*

Basic price *is defined as the amount of money received by a producer (include trade entities) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.*

Taxes on products include: value added tax - VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

11. Constant prices *were adopted as follows:*

1) agricultural output – current prices from the year preceding the surveyed year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
2) sold production of industry:
   - 1995 constant prices (1995 average current prices) in 2000,
   - 2000 constant prices (2000 average current prices) in years 2001-2005,
   - 2005 constant prices (2005 average current prices) in years 2006-2010,
   - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

12. Relative numbers (indices, percentages) *are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.*

Indices *– in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.*

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 VI.

Dla lat 2000-2009 do przeliczeń przyjęto liczbę ludności zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – liczbę ludności zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (za wyjątkiem danych dotyczących Rachunków Regionalnych, patrz uwagi do działu „Rachunki Regionalne" ust. 13 na str. 412).

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania i zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem".

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzono odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

13. *When* ***computing per capita data (1000 population, etc.)*** *as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the actually living population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 VI.*

For the years 2000-2009, the number of population, applied in calculations, was balanced on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002 and since 2010 – the number of population was balanced on the results of the National Population and Housing Census 2011 (excluding data concerning Regional Accounts - see general notes in chapter "Regional Accounts" item 13 on page 412).

14. *Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

15. *Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.*

16. Due to the electronic method of processing and rounding of data, in some cases sums of components can slightly differ from the amount given in the item "total".

17. *Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.*

18. *The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót *abbreviation*	**pełna nazwa** *full name*
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)	
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
Diseases of blood and blood-forming organs	*Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital anomalies	*Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
Symptoms and ill-defined conditions	*Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified*

skrót *abbreviation*	**pełna nazwa** *full name*
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007	
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
sekcje *sections*	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Trade; repair of motor vehicles	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicle and motorcycles*
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Accommodation and catering	*Accommodation and food service activities*
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy *divisions*	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	*Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials*
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Manufacture of metal products	*Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment*
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki można odnaleźć w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje".

Methodological explanations *concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series "Zeszyty metodyczne i klasyfikacje" ("Methodologies and Classifications").*

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII *AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII*				
Powierzchnia w km²	312679	18310	5,9	*Area in km²*
Powiaty	314	16	5,1	*Powiats*
Miasta na prawach powiatu	65	4	6,2	*Cities with powiat status*
Gminy	2479	123	5,0	*Gminas*
Miasta	908	42	4,6	*Towns*
Miejscowości wiejskie	52577	2868	5,5	*Rural localities*
Sołectwa	40571	1614	4,0	*Village administrator's offices*
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA *ENVIRONMENTAL PROTECTION*				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				*Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:*
pyłowych	52,4	2,8	5,3	*particulates*
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1626,6	33,8	2,1	*gases (excluding carbon dioxide)*
Oczyszczalnie ścieków komunalnych [a] (stan w dniu 31 XII)	3191	188	5,9	*Municipal wastewater treatment plants [a] (as of 31 XII)*
w tym: biologiczne	2316	141	6,1	*of which: biological*
z podwyższonym usuwaniem biogenów	820	44	5,4	*with increased biogene removal*
Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	123123,5	2909,1	2,4	*Generated waste (excluding municipal waste) in thous. t*
Odpady komunalne zebrane [b] w tys. t	9580,9	646,0	6,7	*Municipal waste collected [b] in thous. t*
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				*Outlays on fixed assets (current prices):*
służące ochronie środowiska:				*in environmental protection:*
w milionach złotych	10127,8	526,9	5,2	*in million zlotys*
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,3	3,5	x	*in % of total investment outlays*
służące gospodarce wodnej:				*in water management:*
w milionach złotych	2787,9	270,6	9,7	*in million zlotys*
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	1,8	x	*in % of total investment outlays*
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE *PUBLIC SAFETY*				
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				*Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:*
w liczbach bezwzględnych	1119803	63292	5,7	*in absolute numbers*
na 10 tys. ludności	290,6	276,8	x	*per 10 thous. population*
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	67,8	60,2	x	*Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %*

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe.
a Working on sewage network. b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
LUDNOŚĆ *POPULATION*				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38533,3	2290,1	5,9	*Population (as of 31 XII) in thous.*
miasta	23336,4	1497,5	6,4	*urban areas*
wieś	15196,9	792,6	5,2	*rural areas*
w tym kobiety	19884,0	1173,5	5,9	*of which females*
Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	125	101,6	*Population per 1 km^2 of total area (as of 31 XII)*
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	56,6	56,6	100,0	*Population at non-working age per 100 persons at working age (as of 31 XII)*
Przyrost naturalny na 1000 ludności ...	0,0	2,0	x	*Natural increase per 1000 population*
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,2	0,9	x	*Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population*
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA *LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES*				
Pracujący [ab] (stan w dniu 31 XII) w tys.	13850,5	741,1	5,4	*Employed persons [ab] (as of 31 XII) in thous.*
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3530,47	3455,09	97,9	*Average monthly gross wages and salaries in zl*
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2136,8	114,6	5,4	*Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.*
Stopa bezrobocia rejestrowanego [b] (stan w dniu 31 XII) w %	13,4	13,4	x	*Registered unemployment rate [b] (as of 31 XII) in %*
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA *MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS*				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				*Network (as of 31 XII) in km:*
wodociągowej rozdzielczej	283102,5	14633,2	5,2	*water supply distribution*
kanalizacyjnej [c].....	125580,6	8826,8	7,0	*sewerage [c]*
gazowej rozdzielczej	137371,3	5758,2	4,2	*gas supply distribution*
Zasoby mieszkaniowe [d] (stan w dniu 31 XII):				*Dwelling stocks [d] (as of 31 XII):*
mieszkania: w tysiącach	13722,8	804,3	5,9	*dwellings: in thousands*
na 1000 ludności	356,1	351,2	x	*per 1000 population*
izby: w tysiącach	52332,4	3056,0	5,8	*rooms: in thousands*
na 1000 ludności	1358,4	1334,5	x	*per 1000 population*
powierzchnia użytkowa mieszkań:				*usable floor space of dwellings:*
w tysiącach m^2.....	999659,5	57230,5	5,7	*in thousands m^2*
na 1000 ludności w m^2.....	25942,7	24990,7	x	*per 1000 population in m^2*

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Łącznie z kolektorami. d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Including collectors. d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) *MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)*				
Mieszkania oddane do użytkowania:				*Dwellings completed:*
w tysiącach	152,9	14,2	9,3	*in thousands*
na 1000 ludności:				*per 1000 population:*
mieszkania	4,0	6,2	x	*dwellings*
izby	16,6	22,9	x	*rooms*
powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2	406,2	560,7	x	*usable floor space of dwellings in m^2*
EDUKACJA [a] I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego *EDUCATION [a] – as of beginning of the school year*				
Uczniowie w szkołach [b] w tys.:				*Pupils and students in schools [b] in thous.:*
podstawowych	2160,8	139,5	6,5	*primary*
gimnazjalnych	1161,7	72,3	6,2	*lower secondary*
zasadniczych zawodowych [c]	207,9	14,7	7,1	*basic vocational [c]*
liceach ogólnokształcących [d]	579,7	31,9	5,5	*general secondary [d]*
liceach profilowanych	14,7	0,3	2,4	*specialized secondary*
technikach [e]	522,5	30,5	5,8	*technical secondary [e]*
artystycznych ogólnokształcących [f]	12,8	0,8	6,2	*general art [f]*
policealnych	344,3	22,5	6,7	*post-secondary*
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego [g]:				*Children attending pre-primary education establishments [g]:*
w tysiącach	1216,5	74,7	6,1	*in thousands*
na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	716	665	x	*per 1000 children aged 3-6*
OCHRONA ZDROWIA [h] – stan w dniu 31 XII *HEALTH CARE [h] – as of 31 XII*				
Pracownicy medyczni [i]:				*Medical personnel [i]:*
lekarze	85025	4492	5,3	*doctors*
lekarze dentyści	12491	647	5,2	*dentists*
pielęgniarki [k]	211628	12570	5,9	*nurses [k]*
Przychodnie	19412	891	4,6	*Out-patients departments*
Szpitale ogólne	913	51	5,6	*General hospitals*
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	188,8	9,1	4,8	*Beds in general hospitals in thous.*
Apteki ogólnodostępne [l]	11999	682	5,7	*Generally available pharmacies [l]*

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 1 i 2 na str. 210. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c-e Łącznie z uczniami: c - szkół specjalnych przysposabiających do pracy, d - uzupełniających liceów ogólnokształcących, e - techników uzupełniających. f Dających uprawnienia zawodowe. g Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. h Dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. i Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. k Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. l Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna", ust. 13 na str. 246.

a See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page 210. b Excluding schools for adult, excluding post--secondary schools. c-e Including students: c - special job-training schools, d - supplementary general secondary schools, e - supplementary technical secondary schools. f Leading to professional certification. g Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. h Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency. i Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical and nurses practice registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. k Including master nurses. l See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 13 on page 246.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
KULTURA. TURYSTYKA *CULTURE. TOURISM*				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8182	323	3,9	*Public libraries (including branches; as of 31 XII)*
Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	131616,5	5472,6	4,2	*Public library collections (including branches; as of 31 XII) in thous. vol.*
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	768	59	7,7	*Museums with branches (as of 31 XII)*
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	26709,5	1754,5	6,6	*Museum and exhibition visitors in thous.*
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	447	22	4,9	*Fixed cinemas (as of 31 XII)*
Widzowie w kinach stałych w tys.	37474,3	3014,8	8,0	*Audience in fixed cinemas in thous.*
Baza noclegowa turystyki [a] w tys.	9,5	1,3	13,4	*Tourist accommodation establishments [a] in thous.*
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	675,4	92,5	13,7	*number of bed places (as of 31 VII)*
korzystający z noclegów	22635,4	1872,6	8,3	*tourists accommodated*
ROLNICTWO I LEŚNICTWO *AGRICULTURE AND FORESTRY*				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej [b] (stan w czerwcu) w tys. ha	14529,4	733,7	5,0	*Agricultural land in good agricultural condition [b] (as of June) in thous. ha*
pod zasiewami [c]	10431,6	575,3	5,5	*sown area [c]*
grunty ugorowane	439,9	19,5	4,4	*fallow land*
uprawy trwałe	398,0	5,4	1,4	*permanent crops*
w tym sady	368,4	4,7	1,3	*of which orchards*
ogrody przydomowe	53,5	1,5	2,7	*kitchen gardens*
łąki i pastwiska	3206,5	132,0	4,1	*meadows and pastures*
Powierzchnia zasiewów [c] (stan w czerwcu) w tys. ha:				*Sown area [c] (as of June) in thous. ha:*
zboża	7704,3	415,4	5,4	*cereals*
ziemniaki	358,8	23,3	6,5	*potatoes*
warzywa gruntowe [d]	175,5	7,6	4,3	*ground vegetables [d]*
Zbiory w tys. t:				*Production in thous. t:*
zboża	28543,8	1528,1	5,4	*cereals*
ziemniaki	8740,4	596,3	6,8	*potatoes*
warzywa gruntowe [d]	4555,2	134,0	2,9	*ground vegetables [d]*
Plony z 1 ha w dt:				*Yields per 1 ha in dt:*
zboża	37,0	36,8	x	*cereals*
ziemniaki	244	256	x	*potatoes*
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9163,8	664,4	7,3	*Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha*
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO *INDUSTRY AND CONSTRUCTION*				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				*Sold production of industry (current prices):*
w milionach złotych	1178303,6	84431,1	7,2	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	30578	36922	120,7	*per capita in zl*
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej [e] (ceny bieżące):				*Sales of construction and assembly production [e] (current prices):*
w milionach złotych	170643,8	11398,8	6,7	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	4428	4985	112,6	*per capita in zl*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, kitchen gardens and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII *TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII*				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	280719	12575	4,5	*Hard surface public roads (urban and non-urban) in km*
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	91,4	x	*of which improved in %*
Samochody zarejestrowane [a] w tys. szt.:				*Registered cars [a] in thous. units:*
osobowe	18744,4	1107,3	5,9	*passenger cars*
ciężarowe i ciągniki siodłowe [b]	3178,0	191,3	6,0	*lorries and road tractors [b]*
Placówki dla usług pocztowych [c]	8459	499	5,9	*Postal service offices [c]*
Telefoniczne łącza główne [d]:				*Fixed main line [d]:*
w tys.	6177,0	370,8	6,0	*in thous.*
w tym standardowe łącza główne	5182,0	308,9	6,0	*of which standard main line*
na 1000 ludności	160,3	161,9	x	*per 1000 population*
HANDEL – stan w dniu 31 XII *TRADE – as of 31 XII*				
Sklepy	357289	21754	6,1	*Shops*
Liczba ludności na 1 sklep	108	105	x	*Number of population per 1 shop*
Targowiska stałe	2215	89	4,0	*Permanent marketplaces*
FINANSE PUBLICZNE *PUBLIC FINANCE*				
Budżety gmin [e]:				***Budgets of gminas [e]:***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	78407,5	4671,5	6,0	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	3022	3235	107,0	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	78491,4	4755,5	6,1	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	3025	3293	108,8	*per capita in zl*
Budżety miast na prawach powiatu:				***Budgets of cities with powiat status:***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	61247,0	4798,9	7,8	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	4865	5695	117,1	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	63730,8	4942,0	7,8	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	5062	5865	115,9	*per capita in zl*
Budżety powiatów:				***Budgets of powiats:***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	22522,9	1288,1	5,7	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	868	892	102,7	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	22476,5	1316,5	5,9	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	866	912	105,2	*per capita in zl*
Budżety województw:				***Budgets of voivodships:***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	15236,1	887,1	5,8	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	395	388	98,1	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	15760,5	919,8	5,8	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	409	402	98,3	*per capita in zl*

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów niepublicznych. d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. b Including vans. c Data concern operators of the public post office and operators of the non-public. d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (dok.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE *INVESTMENTS. FIXED ASSETS*				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				*Investment outlays (current prices):*
w milionach złotych	237627,3	14855,1	6,2	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	6167	6496	105,3	*per capita in zl*
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				*Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):*
w milionach złotych	2877957,5	163301,8	5,7	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	74688	71309	95,5	*per capita in zl*
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ *PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY*				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji [a]	5901	300	5,1	*State owned enterprises included in the privatization process [a]*
skomercjalizowane	1761	79	4,5	*commercialized*
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2196	133	6,1	*included in direct privatization*
w tym sprywatyzowane	2118	130	6,1	*of which privatized*
poddane likwidacji	1944	88	4,5	*subject to liquidation*
w tym zlikwidowane	1127	50	4,4	*of which liquidated*
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON [b] (stan w dniu 31 XII)	3975334	265033	6,7	*Entities of the national economy in the REGON register [b] (as of 31 XII)*
sektor publiczny	123506	7954	6,4	*public sector*
sektor prywatny	3851828	257079	6,7	*private sector*
RACHUNKI REGIONALNE W 2011 R. *REGIONAL ACCOUNTS IN 2011*				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				*Gross domestic product (current prices):*
w milionach złotych	1528127	86206	5,6	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	39665	37822	95,4	*per capita in zl*
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				*Gross value added (current prices):*
w milionach złotych	1342386	75727	5,6	*in million zlotys*
na 1 pracującego w zł	96262	99214	103,1	*per 1 employed person in zl*
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				*Gross nominal disposable income in the households sector:*
w milionach złotych	934354	52983	5,7	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	24253	23246	95,8	*per capita in zl*

a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2012; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. b Excluding persons tending private farms in agriculture.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz lata 2005-2009 dokonano przy przyjęciu
N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
						POWIERZCHNIA
1	Powierzchnia w km² (stan w dniu 31 XII)	18293	18293	18314	18310	18310
					STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	
	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					
2	produkcyjne [a] (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	41,7	53,5	51,3	52,6	49,2
3	eksploatacji sieci wodociągowej [b]	47,2	43,3	44,6	43,6	46,5
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km² w dam³.....	13,1	13,6	13,2	13,2	12,5
5	w tym do produkcji przemysłowej	6,0	8,0	7,0	7,6	6,7
	Ścieki przemysłowe i komunalne [c] odprowadzone do wód lub do ziemi:					
7	oczyszczane w % wymagających oczyszczania	92,6	92,3	92,8	90,2	90,0
8	nieoczyszczane na 1 km² w dam³	0,6	0,6	0,5	0,8	0,8
9	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem [d]	74,3	78,4	78,8	79,9	80,7
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					
11	pyłowych	5,4	3,5	3,5	3,5	3,3
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	48,3	41,7	40,3	40,4	34,9
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
13	pyłowych	98,3	98,9	98,8	98,9	98,9
14	gazowych (bez dwutlenku węgla)	39,4	47,6	52,4	51,6	56,4
15	Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) [e] na 1 km² w t	108,0	120,1	138,7	134,7	135,9
16	Odpady komunalne zebrane [f] na 1 mieszkańca w kg	350	267	281	300	307
	Nakłady [g] na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					
17	służące ochronie środowiska	4,6	3,1	3,3	2,8	3,4
18	służące gospodarce wodnej	0,8	0,7	1,0	1,0	0,6
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
19	w % powierzchni ogólnej	32,5	32,6	32,5	32,5	32,6
20	na 1 mieszkańca w m²	2736	2711	2699	2696	2691
					BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
21	w liczbach bezwzględnych	102114	99594	90182	74297	75171
22	na 10 tys. ludności	470,9	453,3	409,7	336,7	339,4
23	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	48,0	56,9	61,5	62,4	63,6

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. g Według lokalizacji inwestycji.

a From own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering the water network. c Since 2010 data are not using – estimated data, the total population – based on balances. e See general notes to the chapter "Environmental comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste. g By investment's location.

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
number of population, which considers the results of the Population and Housing Census 2002.

2009	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*	*No.*
AREA					
18310	18310	18310	18310	*Area in km² (as of 31 XII)*	1
ENVIRONMENTAL PROTECTION					
				Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
43,2	43,9	48,6	44,7	*production [a] (excluding agriculture, forestry and fishing)*	2
52,3	52,1	47,6	51,4	*exploitation of water supply network [b]*	3
10,8	11,0	12,1	11,0	*Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km² in dam³*	4
5,2	5,3	6,4	5,5	*of which for industrial production*	5
				Industrial and municipal [c] wastewater discharged into waters or into the ground:	
98,8	99,5	99,6	99,6	*treated in % of requiring treatment*	7
0,1	0,0	0,0	0,0	*untreated per 1 km² in dam³*	8
80,5	79,3	80,8	81,8	*Population using wastewater treatment plants in % of total population [d]*	9
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
2,6	3,4	2,8	2,8	*particulates*	11
30,2	35,3	36,3	33,8	*gases (excluding carbon dioxide)*	12
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,1	99,1	99,1	99,2	*particulates*	13
57,3	66,7	73,0	76,2	*gases (excluding carbon dioxide)*	14
144,6	99,5	131,1	158,9	*Generated waste (excluding municipal waste) [e] per 1 km² in t*	15
314	300	296	282	*Municipal waste collected [f] per capita in kg*	16
				Outlays [g] on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
3,9	6,4	5,4	3,5	*in environmental protection*	17
0,9	1,9	1,4	1,8	*in water management*	18
				Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
32,7	32,7	32,7	32,7	*in % of total area*	19
2682	2670	2620	2612	*per capita in m²*	20
PUBLIC SAFETY					
				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	
90751	81849	74488	63292	*in absolute numbers*	21
407,9	360,5	326,8	276,8	*per 10 thous. population*	22
71,5	70,6	65,4	60,2	*Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %*	23

z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca środowiska", ust. 7 na str. 64. f Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane

comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population protection", item 7 on page 64. f Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
						LUDNOŚĆ [a]
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2172284	2199043	2203595	2210920	2219512
2	miasta	1485414	1480133	1477253	1474874	1475104
3	wieś	686870	718910	726342	736046	744408
4	w tym kobiety	1113630	1129438	1132645	1136776	1141313
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	105	106	106	106	106
6	Ludność na 1 km² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	119	120	120	121	121
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
7	przedprodukcyjnym	553444	479005	469304	462243	456963
8	produkcyjnym	1334114	1414914	1422192	1428555	1433493
9	poprodukcyjnym	284726	305124	312099	320122	329056
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,8	5,5	6,3	7,0	7,2
11	Rozwody na 1000 ludności	1,4	1,8	2,0	2,0	1,9
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,8	10,7	11,0	11,6	12,4
13	Zgony [b] na 1000 ludności	8,4	8,4	8,5	8,9	8,9
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,5	2,2	2,5	2,7	3,6
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,7	6,0	5,5	6,4	5,5
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,2	0,5	-0,4	0,6	0,6
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
17	mężczyźni	70,56	71,69	71,65	71,55	72,14
18	kobiety	78,06	79,76	79,83	79,59	79,88
						RYNEK PRACY
	Pracujący [cd] (stan w dniu 31 XII):					
19	w tysiącach	740,3	667,0	690,8	721,7	736,3
20	w tym kobiety	342,4	309,5	319,0	330,3	336,6
21	na 1000 ludności	341	303	313	326	332
22	w sektorze prywatnym w %	70,1	72,9	73,4	74,7	75,7
	według rodzajów działalności w %:					
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	•	9,3	9,0	8,7	8,3 [e]
24	przemysł i budownictwo	•	28,0 [e]	31,2 [e]	31,7 [e]	31,7 [e]
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia [Δ]; informacja i komunikacja	•	30,2 [e]	27,6 [e]	27,6 [e]	28,5 [e]
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości [Δ] oraz pozostałe usługi [f]	•	32,5	32,2	32,0	31,5

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne" na str. 100. b Łącznie ze zgonami niemowląt. c Według w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. e Dane zmieniono w stosunku PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna", „Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]", „Administracja publiczna związana z kulturą, rozrywką i rekreacją" oraz „Pozostała działalność usługowa".

a See general notes to the chapter "Population. Religious denominations" on page 100. b Including infant deaths. farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005-2009 2010. e Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. f The term "other service activities", "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Human health and social

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
POPULATION [a]					
2230099	2275494	2283500	2290070	*Population (as of 31 XII)*	1
1476586	1499210	1498435	1497479	*urban areas*	2
753513	776284	785065	792591	*rural areas*	3
1146960	1165773	1169964	1173494	*of which females*	4
106	105	105	105	*Females per 100 males (as of 31 XII)*	5
122	124	125	125	*Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)*	6
				Population at age (as of 31 XII):	
452881	457007	453664	451206	*pre-working*	7
1439523	1469161	1467217	1462174	*working*	8
337695	349326	362619	376690	*post-working*	9
6,9	6,0	5,4	5,3	*Marriages per 1000 population*	10
1,9	1,6	1,7	1,4	*Divorces per 1000 population*	11
12,3	11,8	11,0	11,0	*Live births per 1000 population*	12
8,8	8,5	8,5	9,0	*Deaths* [b] *per 1000 population*	13
3,5	3,3	2,5	2,0	*Natural increase per 1000 population*	14
5,0	4,5	4,1	4,4	*Infant deaths per 1000 live births*	15
1,3	1,2	1,0	0,9	*Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population*	16
				Life expectancy at the moment of birth:	
72,46	72,97	73,42	73,29	*males*	17
80,07	80,75	80,96	80,91	*females*	18
LABOUR MARKET					
				Employed persons [cd] *(as of 31 XII):*	
736,8	744,9	744,3	741,1	*in thousands*	19
339,2	344,4	346,8	350,7	*of which women*	20
330	327	326	324	*per 1000 population*	21
76,2	76,6	77,0	76,9	*in private sector in %*	22
				by kind of activities in %:	
8,3	8,9	8,9	9,0	*agriculture, forestry and fishing*	23
31,0	30,0	29,3	28,7	*industry and construction*	24
28,2	28,2	27,8	27,7	*trade; repair of motor vehicles* [Δ]*; transportation and storage; accommodation and catering* [Δ]*; information and communication*	25
32,5	32,9	34,0	34,7	*financial and insurance activities; real estate activities and other services* [f]	26

faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). d Dane opracowano z uwzględnianiem pracujących Spisu Rolnego 1996, w latach 2005-2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. f Pod pojęciem „pozostałe usługi" należy rozumieć następujące sekcje i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne", „Edukacja", „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna", „Działalność

c By actual workplace and kind of activity (since 2004). d Data are compiled considering employed persons on private – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census services" refers to the NACE Rev. 2 sections: "Professional, scientific and technical activities"; "Administrative and support work activities", "Arts, entertainment and recreation" and "Other service activities".

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
						RYNEK PRACY (dok.)
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
1	w tysiącach	•	148,7 [a]	153,1 [a]	162,9 [a]	168,4 [a]
2	na 1000 ludności	•	67,7 [a]	69,6 [a]	73,8 [a]	76,0 [a]
	w budownictwie:					
3	w tysiącach	•	28,6 [a]	31,4 [a]	36,1 [a]	42,1 [a]
4	na 1000 ludności	•	13,0 [a]	14,3 [a]	16,3 [a]	19,0 [a]
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	147,2	159,9	126,0	86,9	67,8
6	2000 = 100	100,0	108,6	85,6	59,0	46,0
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
7	kobiety	57,5	56,5	61,1	64,6	62,4
8	w wieku 24 lata i mniej	28,7	22,3	21,0	19,5	21,7
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	40,6	50,0	48,3	43,2	45,9
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	333	137	79	22	32
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego [b] (stan w dniu 31 XII) w %	16,6	19,2	15,3	10,7	8,4
						WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1826,36	2350,25	2472,38	2667,61	2928,24
13	2000 = 100	100,0	128,7	135,4	146,1	160,3
14	w tym: w przemyśle	•	2388,70 [a]	2513,97 [a]	2733,93 [a]	2997,56 [a]
15	w budownictwie	•	1905,94 [a]	2064,91 [a]	2284,60 [a]	2480,77 [a]
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	443,4	447,5	448,5	452,5	457,4
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	387,3	397,5	400,1	405,7	412,1
18	rolników indywidualnych	56,1	50,0	48,4	46,8	45,3
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	849,49	1123,46	1210,28	1245,63	1364,96
20	rolników indywidualnych [c]	606,69	758,41	801,38	812,17	859,04
						INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
	Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:					
21	wodociągowej rozdzielczej	10319,3	12381,9	12637,5	12909,5	13379,2
22	kanalizacyjnej [d]	3698,5	5612,0	5956,4	6295,9	6764,3
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
23	w hektometrach sześciennych	81,2	75,2	74,2	73,8	75,3
24	na 1 mieszkańca w m^3	37,4	34,2	33,7	33,5	34,0
	energii elektrycznej w miastach [e]:					
25	w gigawatogodzinach	1082,0	1173,5 [a]	1181,2	1184,7	1211,7
26	na 1 mieszkańca w kWh	729	792	799	803	822

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Do wyliczenia przyjęto liczbę uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005-2009 – Narodowego Spisu Rolnego 2010. c Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia z kolektorami. e W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymymania był dochód z użytkowanego

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. b The number of estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005-2009 – of the Population and Housing from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits was income from a private farm in agriculture.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
LABOUR MARKET (cont.)					
				Average paid employment:	
				in industry:	
159,1	153,3	146,2	141,9	*in thousands*	1
71,5 [a]	67,5	64,2	62,1	*per 1000 population*	2
				in construction:	
46,7	44,6	45,5	42,3	*in thousands*	3
21,0 [a]	19,6	20,0	18,5	*per 1000 population*	4
				Registered unemployed persons (as of 31 XII)	5
100,3	104,7	106,7	114,6	*in thous.*	
68,1	71,1	72,5	77,9	*2000 = 100*	6
				In % of registered unemployed persons (as of 31 XII):	
52,8	53,3	56,8	54,8	*women*	7
23,3	22,7	22,1	20,6	*aged 24 years and less*	8
18,5	24,0	29,5	31,2	*out of work for longer than 1 year*	9
				Registered unemployed persons (as of 31 XII)	10
65	63	93	102	*per a job offer*	
				Registered unemployment rate [b] (as of 31 XII)	11
11,9	12,3	12,5	13,4	*in %*	
WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS					
				Average monthly gross wages and salaries	12
3067,70	3138,25	3314,53	3455,09	*in zl*	
168,0	171,8	181,5	189,2	*2000 = 100*	13
3081,73	3181,39	3378,25	3506,43	*of which: in industry*	14
2583,48	2602,66	2711,05	2775,79	*in construction*	15
				Average number of retirees and pensioners	16
461,3	455,6	453,3	452,9	*in thous.*	
				receiving retirement pay and pensions	17
417,5	413,2	412,2	412,9	*paid by the Social Insurance Institution*	
43,8	42,5	41,1	39,9	*farmers*	18
				Average monthly gross retirement pay and pension in zl:	
1480,70	1580,15	1660,58	1746,98	*paid by the Social Insurance Institution*	19
911,17	955,08	986,42	1053,39	*farmers [c]*	20
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS					
				Network (as of 31 XII) in km:	
13794,0	14163,2	14316,0	14633,2	*water supply distribution*	21
7308,1	7779,2	8291,8	8826,8	*sewerage [d]*	22
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
75,0	74,8	74,9	73,8	*in cubic hectometre*	23
33,7	32,9	32,9	32,3	*per capita in m^3*	24
				electricity in urban areas [e]:	
1234,9	1259,6	1238,2	1216,1	*in gigawatt•hour*	25
837	840	826	812	*per capita in kWh*	26

pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. d Łącznie gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

employed persons, including data of employed persons on private farms in agriculture used for calculation, Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. c Including payments from the Pension Fund. d Including collectors. e In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
				INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)		
	Zasoby mieszkaniowe [a] (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII): mieszkania:					
1	w tysiącach	640,2	719,7	728,8	739,0	752,4
2	na 1000 ludności	295,0	327,0	331,0	334,0	339,0
3	izby na 1000 ludności	1051,0	1216,2	1228,5	1241,7	1259,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2:					
5	na 1000 ludności	17791,9	22239,7	22552,0	22896,8	23354,9
6	przeciętna 1 mieszkania	60,4	67,9	68,2	68,5	68,9
	Mieszkania oddane do użytkowania: mieszkania:					
7	w tysiącach	5,7	9,8	10,0	11,7	14,4
8	na 1000 ludności	2,6	4,5	4,6	5,3	6,5
9	izby na 1000 ludności	10,2	17,9	17,1	20,5	24,6
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2:					
10	na 1000 ludności	224,8	434,0	413,6	497,5	604,1
11	przeciętna 1 mieszkania	86,0	96,9	90,9	94,1	93,3
				EDUKACJA [b] I WYCHOWANIE		
	Uczniowie w szkołach [c] (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
12	podstawowych [d]	191,9	157,9	151,7	146,0	142,5
13	gimnazjach	69,4	95,9	91,6	86,6	82,8
14	zasadniczych zawodowych [e]	35,2	16,3	16,3	16,7	17,1
15	liceach ogólnokształcących [f]	52,0	40,7	40,5	39,3	38,0
16	liceach profilowanych	x	12,5	9,5	5,9	3,2
17	technikach [f]	49,2	27,4	29,1	30,9	31,9
18	artystycznych ogólnokształcących [g]	1,1	1,0	1,0	0,9	0,8
19	policealnych	12,3	18,8	19,7	19,5	22,6
	Absolwenci szkół [ch] w tys.:					
20	podstawowych	71,3 [i]	29,7	28,4	27,4	25,6
21	gimnazjów	x	31,6	31,4	30,6	28,5
22	zasadniczych zawodowych [e]	11,7	5,1	5,2	4,8	4,6
23	liceów ogólnokształcących [k]	10,4	13,0	12,8	13,1	12,8
24	liceów profilowanych	x	5,0	4,3	3,6	2,6
25	techników [k]	9,0	9,0	5,3	5,5	5,5
26	artystycznych ogólnokształcących [g]	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
27	policealnych	5,0	5,6	6,4	5,5	5,0
28	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe [hkl] (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	14	15	13	12	12

a Na podstawie bilansów. b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 1 i 2 na str. 210. c Bez szkół przedszkolnego. ef Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: e – ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, h Z poprzedniego roku szkolnego. i Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. k Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

a Based on balances. b See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page 210. c Excluding schools ef Since the 2004/05 school year including: e – special job-training schools, f – supplementary schools: general secondary and graduates of 8th and 6th grade. k Including supplementary schools: general secondary since the 2005/06 school year secondary schools as well as special job-training schools.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)					
				Dwelling stocks [a] (in 2000 - inhabited; as of 31 XII):	
				dwellings:	
765,7	781,1	791,5	804,3	*in thousands*	1
343,0	341,0	344,0	351,0	*per 1000 population*	2
1275,8	1306,7	1318,6	1334,5	*rooms per 1000 population*	3
				usable floor space of dwellings in m^2:	
23796,8	24260,2	24586,4	24990,7	*per 1000 population*	5
69,3	70,7	70,9	71,2	*average per dwelling*	6
				Dwellings completed:	
				dwellings:	
14,4	11,8	11,9	14,2	*in thousands*	7
6,5	5,2	5,2	6,2	*per 1000 population*	8
24,7	20,6	19,8	22,9	*rooms per 1000 population*	9
				usable floor space of dwellings in m^2:	
600,1	504,6	497,6	560,7	*per 1000 population*	10
93,1	97,0	95,4	90,3	*average per dwelling*	11
EDUCATION [b]					
				Pupils and students in schools [c] (as of beginning of the school year) in thous.:	
140,2	139,0	140,1	139,5	*primary [d]*	12
79,5	76,8	74,4	72,3	*lower secondary*	13
17,0	16,2	15,6	14,7	*basic vocational [e]*	14
36,3	34,5	33,0	31,9	*general secondary [f]*	15
1,4	0,8	0,7	0,3	*specialized secondary*	16
32,3	32,3	31,3	30,5	*technical secondary [f]*	17
0,8	0,8	0,8	0,8	*general art [g]*	18
18,9	19,9	21,5	22,5	*post-secondary*	19
				Graduates in schools [ch] in thous.:	
24,8	24,7	23,3	22,8	*primary*	20
27,0	26,5	24,8	23,8	*lower secondary*	21
5,0	5,3	5,1	4,9	*basic vocational [e]*	22
12,6	12,1	11,4	10,9	*general secondary [k]*	23
1,8	0,7	0,3	0,2	*specialized secondary*	24
6,2	6,8	7,3	6,9	*technical secondary [k]*	25
0,1	0,1	0,2	0,2	*general art [g]*	26
4,8	4,7	4,8	5,4	*post-secondary*	27
				Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools [hkl] (excluding schools for adults)	28
12	11	11	10	*per 1000 population*	

dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. d Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania f – z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. g Dające uprawnienia zawodowe. liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. l Od roku szkolnego

for adults, except post-secondary schools. d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments technical secondary, respectively. g Leading to professional certification. h From the previous school year. i Data include and technical secondary since 2006/07 school year, respectively. l Since the 2004/05 school year including specialized

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
					EDUKACJA [a] I WYCHOWANIE (dok.)	
1	Studenci szkół wyższych [b] (stan w dniu 30 XI) w tys.	75,1	97,4	98,5	99,4	101,3
2	Absolwenci szkół wyższych [bc] w tys.	12,4	18,7	19,5	20,2	22,6
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	24,5	21,2	18,7	17,9	19,5
4	Absolwenci szkół dla dorosłych [d] w tys.	5,0	5,5	6,5	4,4	3,9
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
5	miejsca w przedszkolach w tys.	37,0	35,5	36,3	36,6	39,6
6	dzieci [e] w tys.	50,3	49,2	49,9	51,7	54,1
7	w przedszkolach	35,4	35,0	35,9	37,9	40,5
8	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	14,9	14,1	14,0	13,7	13,3
9	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	331	367	383	403	432
					OCHRONA ZDROWIA [f]	
	Pracownicy medyczni [g] (stan w dniu 31 XII):					
10	lekarze	4863	4106	4302	4286	4284 [h]
11	lekarze dentyści	567	657	602	574	587
12	pielęgniarki [i]	9735	9242	9307	9341	9336 [h]
13	Łóżka w szpitalach ogólnych [k] (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	44,2	38,9	38,1	37,4	39,3
14	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1506	1495	1553	1508	1659
15	Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	292	499	594	628	664
16	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	528	579 [h]	571	644	621
17	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4114	3798 [h]	3859	3433	3574
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
18	lekarskie	5,3	5,9	6,1	6,6	6,6
19	stomatologiczne	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7
20	Dzieci w żłobkach [l] i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 [m]	17	20	21	21	21
					KULTURA. TURYSTYKA	
21	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	374	346	346	338	336
22	Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	2983	2753	2733	2717	2662
23	Czytelnicy bibliotek publicznych (łącznie z filiami i punktami biblioteczn ymi) na 1000 ludności	175	166	158	152	141
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych (łącznie z filiami i punktami bibliotecznymi, bez wypożyczeń międzybibliotecznych) w wol.:					
24	na 1000 ludności	3665	3282	3066	2910	2728
25	na 1 czytelnika	21,0	19,8	19,4	19,2	19,3
26	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,0	2,5	2,5	2,5	2,4
27	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych [n] na 1000 ludności	291	284	280	323	330
28	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	50	52	52	51	57
29	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	867	877	864	929	852

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 1 i 2 na str. 210. b Łącznie z filiami, zamiejscowymi siedzibę jednostki macierzystej poza województwem pomorskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu d Z poprzedniego roku szkolnego. e Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. k Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a See general notes to the chapter "Education" , item 1 and 2 on page 210. b Including branches, basic organizational outside the territory of pomorskie voivodship; excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry the previous school year. e Since 2008 including – excluding in division according to type of establishments – pre-primary activities (until 2011 defined as health care institution). f In 2012 data include health care of: the Ministry of National including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. h Data have been changed in relation wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. l Including nursery wards. m Until 2010 excluding children's

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
EDUCATION [a] (cont.)					
105,8	107,2	104,8	101,2	*Students of higher education institutions [b] (as of 30 XI) in thous.*	1
23,3	23,9	27,4	28,0	*Graduates of higher education institutions [bc] in thous.*	2
19,3	20,3	20,3	19,0	*Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.*	3
4,4	4,4	4,7	5,0	*Graduates of schools for adults [d] in thous.*	4
				Pre-primary education (as of beginning of the school year):	
42,6	45,2	48,1	51,6	*places in nursery schools in thous.*	5
60,0	63,4	71,0	74,7	*children [e] in thous.:*	6
43,0	44,8	46,8	50,6	*in nursery schools*	7
15,2	16,3	21,5	20,9	*in pre-primary sections in primary schools*	8
447	438	432	449	*Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6*	9
HEALTH CARE [f]					
				Medical personnel [g] (as of 31 XII):	
4509	4307	4169	4492	*doctors*	10
578	691	625	647	*dentists*	11
9463	9089	9317	12570	*nurses [i]*	12
39,8	38,3	37,4	39,6	*Beds in general hospitals [k] (as of 31 XII) per 10 thous. population*	13
1669	1586	1683	1681	*In-patients in general hospitals per 10 thous. population*	14
763	776	881	891	*Out-patients departments (as of 31 XII)*	15
589	618	654	682	*Generally available pharmacies (as of 31 XII)*	16
3786	3682	3492	3358	*Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy*	17
				Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
6,7	6,5	6,6	6,8	*medical*	18
0,8	0,7	0,8	0,8	*dental*	19
20	20 [h]	21	23	*Children in nurseries [l] and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 [m]*	20
CULTURE. TOURISM					
336	336	330	323	*Public libraries (including branches; as of 31 XII)*	21
2604	2503	2438	2390	*Public library collections (including branches; as of 31 XII) per 1000 population in vol.*	22
140	136	141	155	*Public library borrowers (including branches and library service points) per 1000 population*	23
				Public library loans (including branches and library service points, excluding interlibrary lending) in vol.:	
2665	2512	2529	2556	*per 1000 population*	24
19,0	18,4	17,9	16,5	*per borrower*	25
2,3	2,4	3,4	2,9	*Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population*	26
335	339	351	355	*Audience in theatres and music institutions [n] per 1000 population*	27
59	57	59	59	*Museums with branches (as of 31 XII)*	28
805	747	705	767	*Museum and exhibition visitors per 1000 population*	29

podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi szkół wyższych mających spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 – z roku kalendarzowego. placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od roku 2007 bez wychowania f W 2012 r. dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. g Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; h Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. i Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. l Łącznie z oddziałami żłobkowymi. m Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. n Dane dotyczą działalności prowadzonej

units and teaching centres in another location of higher education institutions, which headquarters were located of Interior; excluding foreigners. c From the prevoius academic year, and in 2000 – from the calendar year. d From education groups and pre-primary points; since 2007 excluding pre-primary education in the units performing health care Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency. g Since 2005 working directly with a patient; since 2006 to data published in the previous edition of the Yearbook. i Including master nurses. k Excluding day places in hospital clubs. n Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
						KULTURA. TURYSTYKA (dok.)
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	34	22	21	21	23
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	6,9	6,6	6,4	6,5	6,5
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	731	979	1197	1261	1295
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
4	radiowi	244	236	214	204	198
5	telewizyjni	239	229	208	198	193
6	Baza noclegowa turystyki [a] (stan w dniu 31 VII)	877	788	797	807	822
7	w tym hotele	74	94	102	112	115
8	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	444,1	388,5	381,4	389,5	385,1
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	602	612	647	715	720
						ROLNICTWO [b] I LEŚNICTWO
10	Użytki rolne [cd] (stan w czerwcu) w tys. ha	906,8	778,7	785,3	770,1	762,3
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	x	95,1	96,2
12	Powierzchnia zasiewów [de] (stan w czerwcu) w tys. ha	617,5	571,9	591,5	575,7	573,2
	w tym w %:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	73,0	70,2	69,5	69,2	70,5
14	w tym: pszenica	25,1	23,2	22,1	22,5	22,4
15	żyto	18,4	12,8	11,3	10,9	10,5
16	ziemniaki	6,5	5,2	5,3	5,4	5,0
17	buraki cukrowe	2,6	2,2	1,8	1,8	1,5
	Zbiory w tys. t:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1214,1	1308,5	1233,1	1400,3	1293,6
19	w tym: pszenica	578,5	598,0	555,9	592,9	594,3
20	żyto	216,6	168,1	136,1	166,4	153,1
21	ziemniaki [f]	841,8	542,6	558,2	671,0	628,8
22	buraki cukrowe	560,9	520,7	509,5	511,7	402,8
	Plony z 1 ha w dt:					
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	26,9	32,6	30,0	35,2	32,0
24	w tym: pszenica	37,3	45,0	42,5	45,9	46,3
25	żyto	19,1	23,0	20,4	26,5	25,2
26	ziemniaki [f]	208	183	178	217	218
27	buraki cukrowe	352	415	469	487	473
	Zwierzęta gospodarskie [d]:					
	bydło (stan w czerwcu):					
28	w tysiącach sztuk	247,2	189,2	194,6	198,2	199,1
29	na 100 ha użytków rolnych [c] w szt.	28,5	24,3	24,8	25,7	26,1
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
30	w tysiącach sztuk	932,8	1049,8	1021,8	1007,9	891,6
31	na 100 ha użytków rolnych [c] w szt.	107,6	134,8	130,1	130,9	117,0
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych [c]:					
32	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) [g] w kg	115,0	127,0	127,8	160,3	182,7
33	mleka krowiego w l	482	398	410	426	446

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane według siedziby użytkownika posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). f Od 2010 r. koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

a Since 2011 concern establishments possessing 10 and more bed places. b Data are presented according to the official and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). f Since 2010 -slaughter warm weight.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
CULTURE. TOURISM (cont.)					
19	14	21	22	*Fixed cinemas (as of 31 XII)*	1
6,0	5,1	5,8	6,6	*Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population*	2
1284	1108	1222	1318	*Audience in fixed cinemas per 1000 population*	3
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
192	180	179	180	*radio*	4
187	175	173	174	*television*	5
832	802	1154	1275	*Tourist accommodation establishments [a] (as of 31 VII)*	6
135	144	149	170	*of which hotels*	7
366,1	353,1	377,0	404,7	*Number of bed places (as of 31 VII) per 10 thous. population*	8
724	717	760	819	*Tourists accommodated per 1000 population*	9
AGRICULTURE [b] AND FORESTRY					
772,3	750,2	739,4	747,3	*Agricultural land [cd] (as of June) in thous. ha*	10
97,7	97,5	98,5	98,2	*of which in good agricultural condition in %*	11
594,5	568,8	570,4	575,3	*Sown area [de] (as of June) in thous. ha*	12
				of which in %:	
71,1	69,0	70,1	69,9	*basic cereals (including cereal mixed)*	13
22,5	23,9	23,2	23,7	*of which: wheat*	14
10,4	9,9	10,8	10,8	*rye*	15
4,5	3,7	4,0	4,0	*potatoes*	16
1,8	1,7	1,8	1,9	*sugar beets*	17
				Crop production in thous. t:	
1531,2	1464,1	1417,3	1493,2	*basic cereals (including cereal mixed)*	18
647,7	645,7	636,8	657,3	*of which: wheat*	19
167,5	162,3	157,2	184,1	*rye*	20
610,5	513,5	573,6	596,3	*potatoes [f]*	21
488,4	508,1	553,9	595,3	*sugar beets*	22
				Yields per 1 ha in dt:	
36,2	37,3	35,5	37,2	*basis cereals (including cereal mixed)*	23
48,3	47,5	48,1	48,2	*of which: wheat*	24
27,1	28,9	25,5	29,6	*rye*	25
228	246	249	256	*potatoes [f]*	26
462	514	542	556	*sugar beets*	27
				Livestock [d]:	
				cattle (as of June):	
180,3	195,6	194,7	198,5	*in thousand heads*	28
23,3	26,1	26,3	26,6	*per 100 ha of agricultural land [c] in heads*	29
				pigs (as of the end of July):	
861,4	845,4	798,1	744,9	*in thousand heads*	30
111,5	112,7	107,9	99,7	*per 100 ha of agricultural land [c] in heads*	31
				Production per 1 ha of agricultural land [c]:	
229,4	289,9	324,8	321,4	*of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) [g] in kg*	32
395	381	415	441	*of cows' milk in l*	33

gospodarstwa. c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów do działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo", ust. 3 i 4 na str. 298 i 299. d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Od bez ogrodów przydomowych. g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego,

residence of land user. c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities chapter „Agriculture, hunting and forestry", item 3 and 4 na str. 298 and 299. d In 2010 data of the Agricultural Census. e Since excluding kitchen gardens. g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
						ROLNICTWO [a] I LEŚNICTWO (dok.)
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych [b]:					
1	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	366,6	823,1	752,6	636,0	703,3
2	ziemniaki w kg	172,4	190,1	188,2	168,0	235,6
3	buraki cukrowe w kg	618,6	668,7	648,8	664,4	528,4
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) [c] w kg	55,7	97,3	93,8	122,8	145,9
5	mleko krowie w l	205,4	269,6	278,6	259,3	297,4
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych [bde] w kg:					
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	131,1	124,9	132,3	126,8	130,4
7	wapniowych	72,5	81,2	73,3	38,3	46,1
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. - stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych [be] w szt.	5,1	5,8	•	6,3	6,6
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	665,6	674,3	675,0	676,7	677,7
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
10	w tys. hektarów	649,0	657,0	657,5	659,0	659,9
11	na 1 mieszkańca w ha	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	35,5	35,9	35,9	36,0	36,0
13	Pozyskanie drewna (grubizny; bez zadrzewień) na 100 ha powierzchni lasów w m^3	313,5	368,6	360,0	392,1	372,8
						PRZEMYSŁ
	Produkcja sprzedana przemysłu:					
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	29364,9	42280,0	49961,5	54451,8	59542,2
15	rok poprzedni =100 (ceny stałe) [f]	111,7	104,1	112,7	108,8	106,3
16	2005 = 100 (ceny stałe)	•	100,0	112,7	122,6	130,3
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	188546	284251	326318	334280	353645
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	13541	19244	22699	24677	26880
						BUDOWNICTWO
	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej [g] (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	4696,9	4571,4	5766,6	8105,3	10481,9
20	w tym sektor prywatny w %	98,8	98,0	98,5	98,8	98,7
21	na 1 mieszkańca w zł	2166	2081	2620	3673	4732
						TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe [h]:					
22	w kilometrach	1490	1259	1259	1241	1245
23	na 100 km^2 powierzchni ogólnej w km	8,1	6,9	6,9	6,8	6,8
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
24	w kilometrach	11519	11499	11582	11731	11826
25	na 100 km^2 powierzchni ogólnej w km	63,0	62,9	63,3	64,1	64,6
	Samochody osobowe zarejestrowane [i]:					
26	w tysiącach sztuk	625,7	724,9	780,2	852,9	941,1
27	na 1000 ludności	288	330	354	386	424

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo", ust. 3 i 4 na str. 298 i 299. c Dotyczy gospodarczym. e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. f Patrz uwagi ogólne, ust. 11 pkt 2, na str. 29. Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastuktury kolejowej.

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 3 and 4 d In farming year. e In 2010 data of the Agricultural Census. f See general notes, item 11 point 2 on page 29. g Realized by as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. i See general notes to the chapter

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
AGRICULTURE [a] AND FORESTRY (cont.)					
				Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land [b]:	
922,2	884,0	1055,8	1099,4	*basic cereal grains (including cereal mixed) in kg*	1
230,4	296,8	230,4	299,4	*potatoes in kg*	2
632,3	672,1	754,5	726,6	*sugar beets in kg*	3
192,6	239,4	289,3	281,0	*animals for slaughter in terms of meat (including fats)[c] in kg*	4
303,8	310,3	326,9	348,8	*cows' milk in l*	5
				Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land [bde] in kg:	
129,2	131,4	139,3	138,5	*mineral or chemical (including mixed fertilizers)*	6
37,4	61,6	49,1	39,0	*lime*	7
6,5	6,3	•	•	*Agricultural tractors (as of June; in 2000 - as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land [be] in units*	8
679,1	680,5	681,1	682,1	*Forest land (as of 31 XII) in thous. ha*	9
				Forest areas (as of 31 XII):	
661,4	662,7	663,4	664,4	*in thous. hectares*	10
0,3	0,3	0,3	0,3	*per capita in ha*	11
36,1	36,2	36,2	36,3	*Forest cover (as of 31 XII) in %*	12
383,6	409,3	430,9	432,8	*Removals (timber; excluding plantings) per 100 ha of forest area in m^3*	13
INDUSTRY					
				Sold production of industry:	
55623,9	63217,3	77902,1	84431,1	*in million zlotys (current prices)*	14
97,2	112,6	110,3	103,3	*previous year =100 (constant prices) [f]*	15
126,7	142,7	157,4	162,6	*2005 = 100 (constant prices)*	16
349622	412373	532773	594983	*per employee in zl (current prices)*	17
25000	27841	34179	36922	*per capita in zl (current prices)*	18
CONSTRUCTION					
				Sales of construction and assembly production [g] (current prices):	
10951,9	10976,8	12652,3	11398,8	*in million zlotys*	19
98,8	98,6	98,8	98,4	*of which private sector in %*	20
4922	4834	5551	4985	*per capita in zl*	21
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII					
				Railway lines operated - standard gauge [h]:	
1233	1241	1238	1237	*in kilometres*	22
6,7	6,8	6,8	6,8	*per 100 km^2 of total area in km*	23
				Hard surface public roads (urban and non-urban):	
11873	12224	12391	12575	*in kilometres*	24
64,8	66,8	67,7	68,7	*per 100 km^2 of total area in km*	25
				Registered passenger cars [i]:	
966,1	1011,1	1066,5	1107,3	*in thousand units*	26
433	444	467	484	*per 1000 population*	27

nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. d W roku g Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. h Dane dotyczą sieci kolejowej i Patrz uwagi ogólne do działu „Transport i łączność. Gospodarka morska", ust. 1 na str. 344.

agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct on page 298 and 299. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight construction units – by place of performing works. h Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), "Transport and communications. Maritime economy", item 1 on page 344.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
	TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII (dok.)					
	Placówki dla usług pocztowych [a]:					
1	w liczbach bezwzględnych	468	476	491	498	505
2	na 100 tys. ludności	21,5	21,6	22,3	22,5	22,8
	Telefoniczne łącza główne [b]:					
3	w tys.	648,1	697,7	650,1	579,8	521,7
4	na 1000 ludności	298,3	317,2	295,1	262,3	235,1
	HANDEL					
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
5	w milionach złotych	16858,1	19734,0	21690,9	24653,4	26563,7
6	na 1 mieszkańca w zł	7774	8982	9977	11173	11992
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	24,7 [c]	21,4	24,3	20,9	23,0
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	88 [c]	103	91	106	96
	FINANSE PUBLICZNE					
	Budżety gmin [d]:					
	Dochody:					
9	w milionach złotych	1639,8	2601,0	3001,4	3391,4	3697,6
10	na 1 mieszkańca w zł	1253	1932	2219	2490	2692
	Wydatki:					
11	w milionach złotych	1720,4	2629,1	3114,8	3268,5	3748,0
12	na 1 mieszkańca w zł	1315	1953	2303	2399	2729
	Budżety miast na prawach powiatu:					
	Dochody:					
13	w milionach złotych	1692,0	2406,7	2771,0	3227,1	3247,8
14	na 1 mieszkańca w zł	1968	2828	3266	3822	3858
	Wydatki:					
15	w milionach złotych	1834,3	2346,1	2631,6	3145,1	3468,2
16	na 1 mieszkańca w zł	2134	2757	3102	3725	4120
	Budżety powiatów:					
	Dochody:					
17	w milionach złotych	713,8	788,3	840,2	908,5	1009,7
18	na 1 mieszkańca w zł	545	586	621	667	735
	Wydatki:					
19	w milionach złotych	716,4	805,0	865,2	900,3	1020,0
20	na 1 mieszkańca w zł	547	598	640	661	743
	Budżet województwa:					
	Dochody:					
21	w milionach złotych	185,7	391,1	548,1	630,8	750,1
22	na 1 mieszkańca w zł	86	178	249	286	339
	Wydatki:					
23	w milionach złotych	212,5	442,8	558,2	597,8	712,2
24	na 1 mieszkańca w zł	98	202	254	271	322

a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. b Dane dotyczą badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. b Data concern operators of d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII (cont.)					
				Postal service offices [a]:	
497	508	504	499	*in absolute numbers*	1
22,3	22,3	22,1	21,8	*per 100 thous. population*	2
				Fixed main line [b]:	
495,4	506,6	411,5	370,8	*in thous.*	3
222,2	222,6	180,2	161,9	*per 1000 population*	4
TRADE					
				Retail sales of goods (current prices):	
26742,1	28395,8	31219,2	33299,4	*in million zlotys*	5
12019	12505	13697	14562	*per capita in zl*	6
24,1	21,6	20,3	21,8	*Shops (as of 31 XII) in thous.*	7
92	105	112	105	*Number of population (as of 31 XII) per 1 shop*	8
PUBLIC FINANCE					
				Budgets of gminas [d]:	
				Revenue:	
3754,7	4244,3	4560,1	4671,5	*in million zlotys*	9
2712	2978	3177	3235	*per capita in zl*	10
				Expenditure:	
4038,6	4672,2	4809,2	4755,5	*in million zlotys*	11
2917	3278	3351	3293	*per capita in zl*	12
				Budgets of cities with powiat status:	
				Revenue:	
3209,8	3780,1	3806,8	4798,9	*in million zlotys*	13
3819	4472	4510	5695	*per capita in zl*	14
				Expenditure:	
3675,4	4117,0	4427,9	4942,0	*in million zlotys*	15
4373	4870	5246	5865	*per capita in zl*	16
				Budgets of powiats:	
				Revenue:	
1162,6	1277,8	1404,5	1288,1	*in million zlotys*	17
840	896	979	892	*per capita in zl*	18
				Expenditure:	
1222,7	1353,3	1415,4	1316,5	*in million zlotys*	19
883	949	986	912	*per capita in zl*	20
				Budget of voivodship:	
				Revenue:	
1179,7	724,6	878,3	887,1	*in million zlotys*	21
530	319	385	388	*per capita in zl*	22
				Expenditure:	
1276,7	872,0	954,1	919,8	*in million zlotys*	23
574	384	419	402	*per capita in zl*	24

operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody

the public telecommunication network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
	INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE [a]					
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
1	w milionach złotych	7239,3	7403,7	8883,5	12415,5	13977,9
2	na 1 mieszkańca w zł	3338	3370	4031	5616	6310
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
3	w milionach złotych	79875,8	98275,9	104169,8	112842,2	122736,1
4	na 1 mieszkańca w zł	36770	44690	47273	51039	55299
	PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON [b] – stan w dniu 31 XII					
5	Ogółem	199265	226421	229010	232806	240496
6	na 10 tys. ludności	917,3	1029,6	1039,3	1053,0	1083,6
7	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	45896	56968	59043	60760	62100
8	1999 = 100	110,8	137,6	142,6	146,7	150,0
	w tym:					
9	spółdzielnie	1145	1118	1118	1099	1060
10	spółki handlowe	13488	17724	18522	19321	20016
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2897	3492	3664	3794	3928
12	spółki cywilne	15701	15111	15349	15702	15772
13	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	153369	169453	169967	172046	178396
14	1999 = 100	106,9	118,1	118,4	119,9	124,3
15	na 10 tys. ludności	706,0	770,6	771,3	778,2	803,8
	RACHUNKI REGIONALNE					
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
16	w milionach złotych	41974	55825	60393	66962	70342
17	na 1 mieszkańca w zł	19355	25410	27438	30346	31756
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) - rok poprzedni = 100	•	103,9	105,4	106,9	102,7
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	37341	49184	53052	58580	61576
20	na 1 mieszkańca w zł	17219	22387	24103	26548	27798
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
21	w milionach złotych	28590	35209	37793	41038	44497
22	na 1 mieszkańca w zł	13184	16026	17170	18598	20088
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych - rok poprzedni = 100	•	101,8	106,6	106,2	104,3

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne", ust. 12 na str. 412.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments of the Act of Accounting in 2002. b Excluding persons Yearbook; see general notes to the chapter "Regional accounts", item 12 on page 412.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
INVESTMENTS. FIXED ASSETS [a]					
				Investment outlays (current prices):	
17583,7	13062,1	13943,3	14855,1	*in million zlotys*	1
7903	5753	6118	6496	*per capita in zl*	2
				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
129361,9	139259,8	152216,5	163301,8	*in million zlotys*	3
58007	61200	66659	71309	*per capita in zl*	4
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER [b] *– as of 31 XII*					
249262	260202	258197	265033	*Total*	5
1117,7	1143,5	1130,7	1157,3	*per 10 thous. population*	6
				Legal persons and organizational entities	7
63945	66347	68409	72417	*without legal personality*	
154,4	160,2	165,2	174,9	*1999 = 100*	8
				of which:	
1063	1062	1036	1039	*cooperatives*	9
20929	22027	23051	24565	*commercial companies*	10
				of which with foreign capital	11
4065	4151	4225	4382	*participation*	
15948	16304	16654	17012	*civil law partnerships*	12
				Natural persons conducting economic	13
185317	193855	189788	192616	*activity*	
129,1	135,1	132,3	134,2	*1999 = 100*	14
831,0	851,9	831,1	841,1	*per 10 thous. population*	15
REGIONAL ACCOUNTS					
				Gross domestic product (current prices):	
76332 [c]	79602 [c]	86206	•	*in million zlotys*	16
33771 [c]	35057 [c]	37822	•	*per capita in zl*	17
				Gross domestic product (constant prices)	18
104,0	103,7	105,1	x	*- previous year = 100*	
				Gross value added (current prices):	
67834 [c]	70109 [c]	75727	•	*in million zlotys*	19
30011 [c]	30876 [c]	33225	•	*per capita in zl*	20
				Gross nominal disposable income in the households sector:	
48953 [c]	50285 [c]	52983	•	*in million zlotys*	21
21658 [c]	22145 [c]	23246	•	*per capita in zl*	22
				Gross real disposable income in the	23
107,4	100,1	101,2	x	*households sector - previous year = 100*	

prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. c Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej

tending private farms in agricultural. c Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina *Gmina*	W stopniach, minutach i sekundach *In degrees, minutes and seconds*	W km *In km*	*SPECIFICATION*
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				*Extreme points of the voivodship border:*
na północ (szerokość geograficzna północna) – przylądek Rozewie	Władysławowo	54°50'	x	*in the north (northern geographic latitude)*
na południe (szerokość geograficzna północna) – Stare Gronowo.....	Debrzno	53°29'	x	*in the south (northern geographic latitude)*
na zachód (długość geograficzna wschodnia) – Zalesin	Ustka	16°42'	x	*in the west (eastern geographic longitude)*
na wschód (długość geograficzna wschodnia) – Piaski	Krynica Morska	19°39'	x	*in the east (eastern geographic longitude)*
Rozciągłość: z południa na północ	-	1°21'	150	*Extent: from south to north*
z zachodu na wschód	-	2°57'	191	*from west to east*

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Inspectorate of the Pomorskie Voivodship Office in Gdańsk.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2012
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych *In absolute numbers*	W % *In %*	*SPECIFICATION*
Powierzchnia w km^2	18310	x	*Area in km^2*
Długość granic w km	948	100,0	*Length of borders in km*
lądowych	702	74,1	*land borders*
z województwami:			*with voivodships:*
warmińsko-mazurskim	195	20,6	*warmińsko-mazurskie*
kujawsko-pomorskim	248	26,2	*kujawsko-pomorskie*
wielkopolskim	66	7,0	*wielkopolskie*
zachodniopomorskim	192	20,2	*zachodniopomorskie*
z Rosją	1	0,1	*with Russian Federation*
morskich (bez półwyspu Helskiego)	246	25,9	*sea borders (without Hel Peninsula)*
Na 1000 km^2 powierzchni przypada granic w km	51,8	x	*Borders in km per 1000 km^2 of area*

U w a g a. Powierzchnia ogólna województwa według podziału administracyjnego obejmuje obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych, tj. część Zalewu Wiślanego wraz z wodami portów oraz wody portów Zatoki Gdańskiej i portów graniczących z wodami morza terytorialnego.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

N o t e. The total area of the voivodship by administrative division includes land area (including inland waters) as well as a part of internal seawaters, i.e. a part of the Wisła Bay including waters of ports and waters of the Gulf of Gdańsk and ports bordering on territorial sea waters.

S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Inspectorate of the Pomorskie Voivodship Office in Gdańsk.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina *Gmina*	Wzniesienie nad poziom morza w m *Elevation above sea level in m*	*SPECIFICATION*
Najwyżej położony punkt – Wieżyca ...	Stężyca	329	*The highest point – Wieżyca*
Najniżej położony punkt – rów w Cedrach Małych	Cedry Wielkie	-1,5	*The lowest point – ditch in Cedry Małe*

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Inspectorate of the Pomorskie Voivodship Office in Gdańsk.

TABL. 4. WIĘKSZE RZEKI
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI [a] *RIVERS [a]*	Odbiornik [b] *Recipient [b]*	Długość całkowita *Total length*	W tym na terenie województwa *Of which on the voivodship territory*
		w km *in km*	
Wisła	Morze Bałtyckie	1047,5	95,5
Brda	Wisła	238,0	127,0
Wda (Czarna Woda)	Wisła	198,0	141,0
Wierzyca	Wisła	151,4	151,4
Słupia	Morze Bałtyckie	138,6	138,6
Łeba	Morze Bałtyckie	117,0	117,0
Wieprza	Morze Bałtyckie	111,7	58,4
Liwa	Nogat	111,4	80,6
Radunia	Motława	104,6	104,6
Łupawa z Obrówką	Morze Bałtyckie	98,7	98,7
Motława	Martwa Wisła	64,7	64,7
Nogat	Zalew Wiślany	62,0	62,0
Czernica	Gwda	53,2	50,2

a Uszeregowane w porządku hydrograficznym. b Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Listed according to hydrographic order. b River or reservoir into which the water flows.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 5. WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA
LARGER AND DEEPER LAKES

JEZIORA *LAKES*	Gmina *Gmina*	Powierzchnia [a] w ha *Area [a] in ha*	Głębokość maksymalna w m *Maximum depth in m*
WEDŁUG POWIERZCHNI *BY AREA*			
Łebsko	Smołdzino, Wicko	7140,0	6,3
Gardno	Smołdzino	2468,1	2,6
Żarnowieckie	Gniewino	1431,6	19,4
Charzykowskie	Chojnice	1363,8	30,5
Wdzydze Płd.	Karsin, Dziemiany	918,8	68,0
Dzierzgoń	Prabuty	787,9	15,0
Raduńskie Dolne	Chmielno	737,2	35,4
Karsińskie	Chmielno	688,0	27,1
Sarbsko	Wicko	651,7	3,2
Szczytno	Rzeczenica, Przechlewo, Człuchów	645,2	21,4
Wdzydze Płn.	Kościerzyna, Dziemiany	536,8	18,8
Bobięcińskie Wielkie	Miastko	524,6	48,0
WEDŁUG GŁĘBOKOŚCI *BY DEPTH*			
Wdzydze Płd.	Karsin, Dziemiany	918,8	68,0
Bobięcińskie Wielkie	Miastko	524,6	48,0
Mausz Duży	Sulęczyno	386,4	45,0
Gwiazdy	Lipnica	210,0	43,7
Raduńskie Górne	Stężyca	387,2	43,0
Borzechowskie Wielkie	Zblewo	237,7	43,0
Ostrowite	Chojnice	280,7	43,0
Wielewskie	Karsin	156,1	40,5
Ocypel Wielki	Lubichowo	114,0	40,0

a Zwierciadła wody.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie.
a Water lake level.
S o u r c e: data of the Stanisław Sakowicz Inland Fishing Institute in Olsztyn.

TABL. 6. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA *METEOROLOGICAL STATION*	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m *Station elevation above the sea level in m*	Temperatury w °C *Temperatures in °C*						
		średnie [a] *average [a]*				skrajne *extreme*		amplitudy temperatur skrajnych *amplitudes of extreme temperatures*
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2012	maksimum *maximmum*	minimum *minimum*	
						1971–2012		
Chojnice	164	7,3	7,6	7,9	7,8	36,3	-25,7	62,0
Hel	1	8,1	8,4	8,7	8,4	33,7	-18,2	51,9
Łeba	2	7,7	8,0	8,3	8,0	37,2	-25,0	62,2

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 7. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA *METEOROLOGICAL STATION*	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m *Station elevation above the sea level in m*	Roczne sumy opadów w mm *Total annual precipitation in mm*				Średnia prędkość wiatru w m/s *Average wind velocity in m/s*	Usłonecznienie w h *Insolation in h*	Średnie zachmurzenie w oktantach [a] *Average cloudiness in octants [a]*
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2012			
		średnie [b] *average [b]*				2012		
Chojnice	164	547	574	670	684	3,8	1973	5,5
Hel	1	578	590	623	695	3,7	1951	5,3
Łeba	2	632	638	703	868	4,3	1867	5,5

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II
OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane"), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące") oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst Dz. U. 2013 Nr 1205), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r., zgodnie z art. 12 ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

CHAPTER II
ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. *Information regarding the* ***geodesic status and directions in voivodship land use*** *is classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).*

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.

Data regarding ***agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes*** *concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws 2013 No. 1205), which protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. Until 2008, in accordance with Art. 12 item 15 of the Law, a gmina council might also resolve to protect agricultural land of IV, IVa, IVb quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provinsions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.*

Quality classes of agricultural land *describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.*

2. *Data regarding* ***devastated and degraded land requiring reclamation and management*** *concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).*

Reclamation *of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.*

3. Informacje o **poborze i zużyciu wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)" – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam^3 i więcej wody podziemnej albo 20 dam^3 i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam^3 i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania.

   Od 2003 r. uwzględnia się w województwach nadmorskich wielkość poboru z morskich wód wewnętrznych, które obejmują na terenie województwa pomorskiego:

   - część Zatoki Gdańskiej zamkniętą linią łączącą określone punkty geograficzne na Mierzei Helskiej i Mierzei Wiślanej;
   - część Zalewu Wiślanego, znajdującą się na południowy zachód od granicy państwowej między Rzeczypospolitą Polską a Federacją Rosyjską na tym Zalewie;
   - wody portów określone od strony morza linią łączącą najdalej wysunięte w morze stałe urządzenia portowe, stanowiące integralną część systemu portowego;

2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych" – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni 20 ha i więcej oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni 10 ha i więcej;

3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej" – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o **ocenie jakości wody dostarczanej przez wodociągi** opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia dla ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późniejszymi zmianami), na podstawie wyników badań przeprowadzanych przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań, zatwierdzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

3. *Information regarding* ***water withdrawal and consumption*** *concerns:*

1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)" – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam^3 or more of underground water, or 20 dam^3 or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam^3 or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use.

   Since 2003 is considered in seaside voivodships largeness withdrawal with internal seawaters, which include in pomorskie voivodship:

   - a part of Gulf of Gdańsk enclosed by the line connecting specific geografical points on the Hel Peninsula and on the Wisła Peninsula;
   - a part of Wisła Bay situated to the southern west of the national border between Republic of Poland and Russian Federation on the Bay;
   - ports' waters definited from the sea side by a line connecting the furthest extended in the sea port stationary installations constituting an integral part of the port system;

2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha and more in area;

3) in the item "exploitation of water supply network" – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces etc.).

4. *Information concerning the* ***quality of water drawn from waterworks*** *is compiled in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29 III 2007 on the quality of drinking water intended for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417, with later amendments), on the basis of the results of laboratory tests conducted by the State Sanitary Inspection laboratories or other laboratories with a documented quality system of water analyses recognized by the State Sanitary Inspection.*

Kontrola wodociągów przeprowadzana jest w reprezentatywnych punktach charakterystycznych dla danego wodociągu, uzgodnionych między terenowo właściwym państwowym inspektorem sanitarnym a przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym. Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej.

Wodę dostarczaną ludności do spożycia uznaje się za odpowiadającą wymaganiom lub nieodpowiadającą wymaganiom określonym w ww. rozporządzeniu na podstawie wyników badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych oraz organoleptycznych.

5. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1 i 3. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków.**

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzaniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Monitoring of waterworks is conducted in representative points characteristic for particular waterworks, agreed between the territorially competent state sanitary inspector and the water and sewage company. The waterworks are divided into groups, according to their 24-hour capacity.

Water supplied to the population for consumption is qualified as meeting or not meeting requirements specified in the above mentioned decree on the basis of results of physicochemical, bacteriological and organoleptic tests.

5. *Data regarding* ***wastewater*** *concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1 and 3. Data regarding* ***equipment with wastewater treatment plants*** *concern the same entities.*

Wastewater requiring treatment *is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.*

Cooling water *comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.*

Cooling water not requiring treatment *is water which meets the following conditions:*

- *is discharged in waters by a separate sewerage system,*
- *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

Data regarding ***treated wastewater*** *concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.*

Mechanical treatment of wastewater *is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e. solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.*

Chemical treatment of wastewater *consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.*

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **oczyszczalniach ścieków komunalnych** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni, jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego, w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególny rodzaj oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

Przez **osady ściekowe** rozumie się pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków.

6. Informacje o źródłach i wielkości **emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza** oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Biological treatment of wastewater *occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.*

Increased biogene removal from sewage *occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

A few steps treatment *mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).*

Data regarding ***municipal wastewater treatment plants*** *concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewerage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewerage systems. Data do not include household treatment plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e. wastewater treatment plants not working within sewerage system).*

Data regarding ***population using wastewater treatment plants*** *is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of the population using wastewater treatment plants operating within a sewerage system. When urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of waste treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.*

Sewage sludge *from wastewater treatment plants are understood as sludge from sludge digesters and other installations, used for purifying wastewater.*

6. *Information regarding the sources and amounts of* ***industrial air pollutants emission*** *as well as the* ***possession of systems to reduce such pollutants and the effects of their utilization*** *concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).*

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity, Dz. U. 2010 Nr 185, poz. 1243, z późniejszymi zmianami), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowywane są od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r., a za lata 2000-2001 – na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów.

Informacje **o ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

The established group of surveyed entities maintained annually which i.a. assures comparability of data, may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

*Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).*

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

*The **emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.*

***7. Waste** shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Law on Waste, dated 27 IV 2001 (uniform text, Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243, with later amendments), which the holder discards or intends or is required to discard.*

Information regarding waste are compiled since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union on 1 I 2002 and for the years 2000-2001 – on the basis of the classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue.

*Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).*

***Recovery of waste** shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.*

***Treatment of waste** shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.*

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwieniem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 627, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Waste storage *shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.*

Landfilled waste *is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.*

Data regarding ***landfilled up to now (accumulated) waste*** *concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.*

Reclaimed waste disposal sites *are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.*

8. Nature protection *consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protections are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sities, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.*

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013 No. 151, item 627, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks *include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.*

National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Rezerwaty przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Nature reserves *include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.*

Landscape parks *are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.*

Protected landscape areas *include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.*

Documentation sites *are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.*

Ecological arable lands *are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.*

Landscape-nature complexes *are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.*

Monuments of nature *are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.*

9. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dana dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne", a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

10. Fundusze ekologiczne – fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin. Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

9. *Data regarding* ***outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management*** *are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.*

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section "Public administration and defence; compulsory social security" as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

10. Ecological funds *– environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as, until 2009, powiat and gmina) are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i. a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or into the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.*

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities are assumed by the powiats and gminas budgets: the objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisiting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transfered to voivodship funds.

TABL. 1 (8). STAN GEODEZYJNY [a], KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS [a], DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013		2005	2013
	w ha *in ha*			przyrost (+) lub ubytek (–) w ha w stosunku do 2012 r. *increase (+) or decrease (–) in ha in relation to 2012*	na 1000 mieszkańców [b] w ha *per 1000 population [b] in ha*	
Powierzchnia ogólna [c] ***Total area [c]***	**1829288**	**1831034**	**1831034**	**0**	**834**	**800**
Użytki rolne *Agricultural land*	942562	929232	922613	-2126	430	403
grunty orne *arable land*	708075	707083	702732	-1395	323	307
sady *orchards*	5470	5008	4746	-74	2	2
łąki trwałe *permanent meadows*	117055	112461	111781	-212	53	49
pastwiska trwałe *permanent pastures*	76147	71904	71194	-301	35	31
grunty rolne zabudowane *agricultural built-up areas*	22144	20708	20226	-163	10	9
grunty pod stawami *lands under ponds*	696	505	686	+34	0	0
grunty pod rowami *lands under ditches*	12976	11561	11248	-14	6	5
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione *Forest land as well as woody and bushy land*	676976	685717	689185	+1148	309	301
lasy *forests*	669274	677673	681014	+1116	305	297
grunty zadrzewione i zakrzewione *woody and bushy land*	7702	8043	8171	+32	4	4
Grunty pod wodami *Lands under waters*	70440	73925	74237	+9	32	32
morskimi wewnętrznymi *internal seawaters*	13092	15125	15118	-11	6	7
powierzchniowymi płynącymi *surface flowing*	48180	49976	51435	-29	22	22
powierzchniowymi stojącymi *surface standing*	9168	8824	7684	+49	4	3

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 60. b Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. c Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych.

a See general notes, item 1 on page 60. b Population as of 31 XII for years 2004 and 2012, respectively. c Land area (including inland waters) as well as part of internal seawaters.

TABL. 1 (8). STAN GEODEZYJNY [a], KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA (dok.)

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS [a], DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE (cont.)

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013		2005	2013
	w ha *in ha*			przyrost (+) lub ubytek (–) w ha w stosunku do 2012 r. *increase (+) or decrease (–) in ha in relation to 2012*	na 1000 mieszkańców [b] w ha *per 1000 population [b] in ha*	
Grunty zabudowane i zurbanizowane ..... *Built-up and urbanized areas*	86203	91282	94734	+1202	39	41
tereny mieszkaniowe ..... *residential areas*	16169	17782	19367	+508	7	8
tereny przemysłowe ..... *industrial areas*	4348	5219	5660	+156	2	2
tereny inne zabudowane ..... *other built-up areas*	4573	7226	8173	+273	2	4
tereny zurbanizowane niezabudowane ..... *urbanized non-built-up areas*	5983	5733	5593	-56	3	2
tereny rekreacji i wypoczynku ..... *recreational areas*	3641	3605	3544	-21	2	2
tereny komunikacyjne ..... *transport areas*						
drogi ..... *roads*	43703	43972	44564	+217	20	19
kolejowe ..... *railway*	6362	6261	6345	+100	3	3
inne [c] ..... *others [c]*	657	708	746	+19	0	0
użytki kopalne ..... *minerals*	767	775	741	+6	0	0
Użytki ekologiczne ..... *Ecological arable lands*	1272	1765	1856	+8	1	1
Nieużytki ..... *Wasteland*	43094	42145	41649	-205	20	18
Tereny różne [d] ..... *Miscellaneous land [d]*	8740	6968	6760	-35	4	3

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 60. b Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a See general notes, item 1 on page 60. b Population as of 31 XII for years 2004 and 2012, respectively. c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (9). GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE [a]
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*				
O G Ó Ł E M	**667**	**578**	**562**	**454**	***T O T A L***
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW *BY TYPE OF LAND*					
Użytki rolne	**353**	**225**	**282**	**228**	***Agricultural land***
klasy bonitacyjne:					*quality classes:*
Mineralne: I-II	4	4	12	6	*Mineral: I-II*
III	103	63	94	66	*III*
IV	206	143	159	151	*IV*
Organiczne: IV	5	7	14	4	*Organic: IV*
V-VI	35	8	3	1	*V-VI*
Inne grunty rolne	**270**	**334**	**249**	**182**	***Other agricultural land***
Grunty leśne	**44**	**19**	**31**	**44**	***Forest land***
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA *BY DIRECTIONS OF DESIGNATION*					
Grunty wyłączone:					***Designated for:***
Na tereny osiedlowe	447	369	292	287	*Residential areas*
Na tereny przemysłowe	80	28	136	49	*Industrial areas*
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	6	8	27	9	*Roads and communication trails*
Pod użytki kopalne	40	26	57	41	*Minerals*
Pod zbiorniki wodne	1	-	1	-	*Water reservoirs*
Na inne cele	93	147	49	67	*Other purposes*

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (10). GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2620	2924	2952	3050	*Land requiring reclamation (as of 31 XII)*
zdewastowane	2319	2374	2411	2445	*devastated*
zdegradowane	301	550	541	605	*degraded*
Grunty:					*Land:*
zrekultywowane	34	43	86	74	*reclaimed*
w tym na cele:					*of which for purposes:*
rolnicze	8	29	44	31	*agricultural*
leśne	17	14	37	41	*forest*
zagospodarowane	12	10	-	-	*managed*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (11). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI

WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		*SPECIFICATION*
	w hm^3 *in hm^3*				w % *in %*	
O G Ó Ł E M	**276,4**	**227,0**	**245,9**	**227,4**	**100,0**	***T O T A L***
na cele:						*for purposes of:*
Produkcyjne [a] (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	147,9	99,6	119,4	101,7	44,7	*Production [a] (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes*
w tym wody:						*of which waters:*
powierzchniowe [b]	129,0	86,6	107,0	89,2	39,2	*surface [b]*
podziemne	16,9	13,0	12,3	12,5	5,5	*underground*
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	8,8	9,0	9,3	8,9	3,9	*Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds*
Eksploatacji sieci wodociągowej [c]:						*Exploitation of water supply network [c]:*
wody: powierzchniowe	8,5	10,6	7,2	4,7	2,1	*waters: surface*
podziemne	111,2	107,7	110,0	112,0	49,3	*underground*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 61. b Łącznie z morskimi wodami wewnętrznymi. c Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a See general notes, item 3 on page 61. b Including internal seawaters. c Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 (12). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI

WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		*SPECIFICATION*
	w hm^3 *in hm^3*				w % *in %*	
O G Ó Ł E M	**249,1**	**201,1**	**221,3**	**201,9**	**100,0**	***T O T A L***
Przemysł	145,8	97,6	117,9	99,9	49,5	*Industry*
w tym na cele produkcyjne	140,2	93,6	114,2	96,3	47,7	*of which for purposes of production*
Rolnictwo i leśnictwo [a]	8,8	9,0	9,3	8,9	4,4	*Agriculture and forestry [a]*
Eksploatacja sieci wodociągowej [b]	94,5	94,5	94,2	93,1	46,1	*Exploitation of water supply network [b]*

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes from water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (13). POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH

AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych [a] w ha	7149	7149	7241	7259	*Area of irrigated agricultural land and forest land [a] in ha*
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych [b] w ha	28	95	95	95	*Area of filled fish ponds [b] in ha*
Pobór wody w dam^3.....	8839	9024	9261	8929	*Water withdrawal in dam^3*
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych [c].....	7739	7274	7511	7179	*for irrigation of agricultural and forest lands [c]*
na 1 ha	1,1	1,0	1,0	1,0	*per 1 ha*
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	1100	1750	1750	1750	*for filling and completing fish ponds*
na 1 ha	39,3	18,4	18,4	18,4	*per 1 ha*

ab O powierzchni co najmniej: a – 20 ha; b – 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

ab Area of at least: a – 20 ha; b – 10 ha. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (14). JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA [a] W 2012 R.

QUALITY OF WATER FROM WATERWORKS SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION [a] IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność [b] – w % ludności korzystającej z wodociągów – zaopatrywana w wodę *Population [b] – in % of population using waterworks – supplied with water*		*SPECIFICATION*
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym *meeting sanitary requirements*	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym *not meeting sanitary requirements*	
Wodociągi [c] o wydajności w m^3/d:			*Waterworks [c] with a capacity of m^3/24 h:*
poniżej 100	89,8	10,2	*below 100*
100– 1000	92,6	7,4	*100– 1000*
1001– 10000	100,0	-	*1001– 10000*
10001–100000	100,0	-	*10001–100000*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 61. b Według szacunków. c Prowadzące zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

a See general notes, item 4 on page 61. b Estimated data. c Providing collective water supply of the population.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (15). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE [a] ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL [a] WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm^3 *in hm^3*				w % *in %*	
O G Ó Ł E M	**225,1**	**171,4**	**184,9**	**168,5**	**100,0**	***T O T A L***
odprowadzone bezpośrednio z zakładów [b]	132,8	91,1	105,5	89,1	52,9	*discharged directly by plants [b]*
w tym wody chłodnicze	85,2	46,1	60,5	43,2	25,6	*of which cooling water*
odprowadzone siecią kanalizacyjną	92,3	80,3	79,4	79,4	47,1	*discharged by sewage network*
W tym ścieki wymagające oczyszczania	139,9	125,3	124,4	125,3	74,4	*Of which wastewater requiring treatment*
oczyszczane	129,1	124,7	123,9	124,8	74,1	*treated*
mechanicznie	5,3	5,3	5,2	5,5	3,3	*mechanically*
chemicznie [c]	2,1	2,6	2,4	2,6	1,5	*chemically [c]*
biologicznie	57,8	49,5	49,2	49,9	29,6	*biologically*
z podwyższonym usuwaniem biogenów	63,9	67,3	67,1	66,8	39,6	*with increased biogene removal*
nieoczyszczane	10,8	0,6	0,5	0,5	0,3	*untreated*
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,4	0,6	0,5	0,5	0,3	*discharged directly by plants*
odprowadzone siecią kanalizacyjną	10,4	-	-	-	-	*discharged by sewage network*

a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater survey. b Including cooling water and polluted waters from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. c Data concern only industrial wastewater.

TABL. 9 (16). ZAKŁADY [a] ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
Stan w dniu 31 XII
PLANTS [a] DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**149**	**133**	**117**	**114**	***T O T A L***
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	44	46	45	42	*Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment*
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	40	37	39	35	*possessing wastewater treatment plants*
o wystarczającej przepustowości	33	28	30	28	*with sufficient capacity*
o niewystarczającej przepustowości	7	9	9	7	*with insufficient capacity*
bez oczyszczalni ścieków	4	9	6	7	*not possessing wastewater treatment plants*
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	105	87	72	72	*Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewaters treatment plants)*

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 10 (17). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Mechaniczne *Mechanical*	Chemiczne *Chemical*	Biologiczne *Biological*	Z podwyższonym usuwaniem biogenów *With increased biogene removal*
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych:						
Industrial wastewater treatment plants:						
Liczba	2005	38	7	4	23	4
Number	2010	40	10	4	22	4
	2011	40	12	4	20	4
	2012	**33**	**8**	**4**	**17**	**4**
Przepustowość w dam^3/d	2005	242,9	25,7	11,5	203,7	2,0
Capacity in $dam^3/24$ h	2010	228,1	17,3	7,3	202,5	1,0
	2011	227,0	17,4	7,3	201,4	1,0
	2012	**222,2**	**12,5**	**7,3**	**201,4**	**1,0**
Oczyszczalnie ścieków komunalnych [a]:						
Municipal wastewater treatment plants [a]:						
Liczba	2005	210	5	-	164	41
Number	2010	219	5	-	168	46
	2011	199	3	-	150	46
	2012	**188**	**3**	**-**	**141**	**44**
Przepustowość w dam^3/d	2005	619,8	0,8	-	126,5 [b]	492,5
Capacity in $dam^3/24$ h	2010	543,8	0,1	-	82,6 [b]	461,1
	2011	483,0	0,1	-	81,8	401,1
	2012	**482,2**	**0,1**	**-**	**83,5**	**398,6**
Ludność korzystająca z oczyszczalni	2005	78,4	0,2	-	19,7	58,5
ścieków w % ludności ogółem [c]	2010	79,3	0,0	-	14,6	64,6
Population using wastewater treatment	2011	80,8	0,0	-	14,8	66,0
plants in % of total population [c]	**2012**	**81,8**	**0,0**	**-**	**15,2**	**66,6**

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 62.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population using wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances; see general notes, item 5 on page 62.

TABL. 11 (18). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA

EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza [a] (stan w dniu 31 XII)	76	81	82	81	*Plants of significant nuisance to air quality [a] (as of 31 XII)*
w tym wyposazone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					*of which possessing systems to reduce the emission of:*
pyłowych	59	56	57	54	*particulates*
gazowych	9	16	16	15	*gases*
w tym nieposiadające wyników pomiarów emisji:					*of which without the results of measurements of emission:*
pyłów	28	32	31	31	*particulates*
gazów	27	29	27	26	*gases*
imisji	70	74	77	156	*imission*
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					*Emission of pollutants in thous. t:*
pyłowych	3,5	3,4	2,8	2,8	*particulates*
w tym pyły ze spalania paliw	2,7	2,4	2,0	1,9	*of which particulates from the combustion of fuels*
gazowych (bez dwutlenku węgla)	41,7	35,3	36,3	33,8	*gases (excluding carbon dioxide)*
w tym: dwutlenek siarki	25,2	18,1	19,6	16,8	*of which: sulphur dioxide*
tlenek węgla	6,0	5,9	5,7	5,8	*carbon oxide*
tlenki azotu	9,1	9,7	9,7	9,7	*nitrogen oxides*
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					*Pollutants retained in pollutant reduction systems:*
w tysiącach ton:					*in thousand tonnes:*
pyłowe	327,8	390,1	301,0	339,7	*particulates*
gazowe (bez dwutlenku węgla)	37,8	70,7	98,0	108,3	*gases (excluding carbon dioxide)*
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					*in % of pollutants produced:*
pyłowych	98,9	99,1	99,1	99,2	*particulates*
gazowych (bez dwutlenku węgla)	47,6	66,7	73,0	76,2	*gases (excluding carbon dioxide)*

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 12 (19). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA

AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Cyklony *Cyclones*	Multicyklony *Multicyclones*	Filtry tkaninowe *Fabric filters*	Elektrofiltry *Electrofilters*	Urządzenia mokre *Wet air cleaners*	Inne *Others*
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII *EQUIPMENT – as of 31 XII*							
O G Ó Ł E M	2005	179	39	111	19	73	•
T O T A L	2010	163	49	123	19	86	40
	2011	164	52	136	19	100	40
	2012	**153**	**54**	**115**	**19**	**71**	**38**
Skuteczność: *Efficiency:*							
niska	2005	8	-	8	-	21	•
low	2010	8	-	9	-	14	x
	2011	11	-	25	-	28	x
	2012	**11**	**-**	**25**	**-**	**26**	**x**
średnia	2005	72	20	55	-	28	•
moderate	2010	54	12	43	-	32	x
	2011	53	12	42	-	32	x
	2012	**43**	**12**	**25**	**-**	**18**	**x**
wysoka	2005	99	19	48	19	24	•
high	2010	101	37	71	19	40	x
	2011	100	40	69	19	40	x
	2012	**99**	**42**	**65**	**19**	**27**	**x**
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam^3/h *WASTE GAS FLOW in dam^3/h*							
O G Ó Ł E M	2005	4956	1410	1834	3567	552	•
T O T A L	2010	4473	1445	1478	3456	632	423
	2011	4479	1442	1475	2719	628	423
	2012	**4604**	**1721**	**1402**	**2882**	**455**	**391**
Skuteczność: *Efficiency:*							
niska	2005	99	-	5	-	135	•
low	2010	103	-	129	-	130	x
	2011	157	-	173	-	164	x
	2012	**157**	**-**	**173**	**-**	**137**	**x**
średnia	2005	1728	491	1001	-	52	•
moderate	2010	993	366	528	-	45	x
	2011	759	366	481	-	45	x
	2012	**722**	**366**	**421**	**-**	**37**	**x**
wysoka	2005	3129	919	828	3567	365	•
high	2010	3377	1079	821	3456	457	x
	2011	3563	1076	821	2719	419	x
	2012	**3725**	**1355**	**808**	**2882**	**281**	**x**

TABL. 13 (20). ODPADY [a] WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA

WASTE [a] GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	89	118	128	119	*Plants generating waste (as of 31 XII)*
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	2198	1823	2401	2909	*Waste generated (during the year) in thous. t*
poddane odzyskowi	1677	1482	2159	2652	*recovered*
unieszkodliwione	449	261	168	134	*treated*
w tym składowane [b]	355	153	119	72	*of which landfilled [b]*
magazynowane czasowo	72	79	74	122	*temporarily stored*
W % wytworzonych:					*In % of generated:*
poddane odzyskowi	76,3	81,3	89,9	91,2	*recovered*
unieszkodliwione	20,4	14,3	7,0	4,6	*treated*
w tym składowane [b]	16,1	8,0	4,9	2,5	*of which landfilled [b]*
magazynowane czasowo	3,3	4,3	3,1	4,2	*temporarily stored*
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone [c]; stan w końcu roku) w tys. t	22141	21828	4066	3784	*Waste landfilled up to now (accumulated [c]; as of end of year) in thous. t*
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	1	3	53	58	*Waste recovered from accumulated since 1 January of reporting year in thous. t*
Tereny składowania odpadów w ha:					*Area of storage yards in ha:*
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	161	175	135	124	*non-reclaimed (as of end of year)*
zrekultywowane	2	-	39	15	*reclaimed*

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. b Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. c Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 64. b On plant own grounds and other lands. c On plant own grounds.

TABL. 14 (21). ODPADY [a] WEDŁUG RODZAJÓW W 2012 R.
WASTE [a] BY TYPE IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku *Waste generated during the year*		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone [b]; stan w końcu roku) *Waste landfilled up to now (accumulated [b]; as of end of year)*	*SPECIFICATION*
	ogółem *total*	w tym poddane odzyskowi *of which recovered*		
	w tys. t *in thous. t*			
O G Ó Ł E M	**2909**	**2652**	**3784**	***T O T A L***
w tym:				*of which:*
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	61	33	3687	*Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste*
Mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	6	5	-	*Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases*
Popioły lotne z węgla	174	173	-	*Coal fly ash*
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	42	41	-	*Slag, furnace ash and particulates from boilers*

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. b Na terenach własnych zakładów.
a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 64. b On plant own grounds.

TABL. 15 (22). POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA [a]
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012		
	w ha *in ha*				w % powierzchni ogólnej województwa *in % of total area of the voivodship*	na 1 mieszkańca w m^2 *per capita in m^2*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**596098**	**598064**	**598216**	**598230**	**32,7**	**2612**
Parki narodowe *National parks*	26186	26186	26186	26186	1,4	114
Rezerwaty przyrody *Nature reserves*	7009	8737	8777	8784	0,5	38
Parki krajobrazowe [b] *Landscape parks [b]*	152695	155070	155070	155070	8,5	677
Obszary chronionego krajobrazu [b] *Protected landscape areas [b]*	394025	390361	390361	390361	21,3	1705
Stanowiska dokumentacyjne *Documentation sites*	30	30	30	30	0,0	0
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe *Landscape-nature complexes*	13056	13675	13675	13675	0,7	60
Użytki ekologiczne *Ecological arable lands*	3097	4006	4117	4124	0,2	18

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 65. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a See general notes, item 8 on page 65. b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 16 (23). PARKI NARODOWE
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA *YEARS* PARKI NARODOWE [a] *NATIONAL PARKS* [a]		Powierzchnia [b] w ha *Area* [b] *in ha*				
		parków narodowych *national parks*				otuliny (strefy ochronnej) *buffer (protective zones)*
		ogółem *grand total*	w tym lasów *of which forests*	z liczby ogółem – pod ochroną ścisłą [c] *of grand total number – strictly protected* [c]		
				razem *total*	w tym lasów *of which forests*	
O G Ó Ł E M	2005	26186	10117	6253	2908	43201
T O T A L	2010	26186	10119	6253	2909	43201
	2011	26186	10119	6253	2909	43201
	2012	**26186**	**10121**	**6253**	**2908**	**43201**
Słowiński		21573 [a]	6185	5929	2630	30220
Bory Tucholskie		4613	3936	324	278	12981

a Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego, których powierzchnia wynosi 11171 ha. b Powierzchnia parku w granicach województwa. c Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Excluding coastal waters of the Baltic Sea – 11171 ha. b Area of park in boundaries of the voivodship. c The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 17 (24). REZERWATY PRZYRODY
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY		Obiekty *Number*	Powierzchnia w ha *Area in ha*		*YEARS* *RESERVES*
			ogółem *total*	w tym pod ochroną ścisłą [a] *of which strictly protected* [a]	
O G Ó Ł E M	2005	118	7009	143	***T O T A L***
	2010	129	8737	73	
	2011	130	8777	73	
	2012	**130**	**8784**	**73**	
Faunistyczne		16	1718	-	*Fauna*
Krajobrazowe		13	1446	57	*Landscape*
Leśne		44	1118	-	*Forest*
Torfowiskowe		23	3300	16	*Peat-bog*
Florystyczne		18	777	-	*Flora*
Wodne		13	388	-	*Water*
Przyrody nieożywionej		1	5	-	*Inanimate nature*
Stepowe		1	4	-	*Steppe*
Słonoroślowe		1	28	-	*Halophyte*

a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 18 (25). PARKI KRAJOBRAZOWE
Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA *YEARS* ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE [a] *SETS AND LANDSCAPE PARKS* [a]		Powierzchnia [b] *Area* [b]			
		ogółem *total*	w tym *of which*		
			lasów *forests*	użytków rolnych *agricultural land*	wód *water*
		w ha *in ha*			
O G Ó Ł E M	2005	167856	107793	38780	11820
T O T A L	2010	167855	107793	38780	11820
	2011	167855	107793	38780	11820
	2012	**167855**	**107793**	**38780**	**11820**
Dolina Słupii		37040	26560	7700	2330
Zaborski		34026	21541	8008	3575
Kaszubski		33202	11230	16712	3430
Trójmiejski		19930	18324	1323	145
Wdzydzki		17832	11370	2120	1915
Tucholski [c]		11323	9570	1400	210
Nadmorski		7452	3518	1285	-
Mierzeja Wiślana		4410	3330	186	-
Pojezierza Iławskiego [c]		2640	2350	46	215

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków. c Powierzchnia parków w granicach województwa.

a Listed according to decreasing total area in voivodship. b Including nature reserves, documentation sites, landscape--nature complexes and ecological arable lands located within parks. c Area of parks in the area of voivodship.

TABL. 19 (26). POMNIKI PRZYRODY
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**2619**	**2784**	**2795**	**2809**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Pojedyncze drzewa	1965	2190	2185	2191	*Individual trees*
Grupy drzew	406	352	362	368	*Tree clusters*
Aleje	32	33	34	36	*Alleys*
Głazy narzutowe	167	162	167	167	*Erratic boulders*

TABL. 20 (27). NAKŁADY [a] NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)

OUTLAYS [a] ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł				*in thous. zl*
Ochrona środowiska	**232914,8**	**835580,0**	**753785,9**	**526925,4**	***Environmental protection***
w tym:					*of which:*
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	34232,6	111130,5	130774,9	99938,2	*Protection of air and climate*
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	27326,3	25337,9	12245,1	70698,5	*of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	162428,0	472468,7	410642,3	307500,6	*Wastewater management and protection of waters*
w tym nakłady na:					*of which outlays on:*
oczyszczanie ścieków komunalnych	30449,5	107888,6	75690,6	63801,5	*municipal wastewater treatment*
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	115777,0	352265,5	318807,0	228265,2	*sewage network discharging waste-water and precipitation water*
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	27708,1	239990,9	177956,2	67346,9	*Waste management, protection and recovery of soils, protection of underground water and surface water*
w tym nakłady na:					*of which outlays on:*
zbieranie odpadów [b] i ich transport	3779,5	4994,8	3810,2	5088,2	*waste collection [b] and transportation*
w tym selektywne zbieranie odpadów	654,1	1723,2	870,2	2282,9	*including selective waste collection*
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów [b]	18478,7	164199,0	104416,9	32984,6	*removal and treatment of waste [b]*
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	-	53263,7	205,8	191,0	*reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas*
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	29461,1	672,8	-	-	*Protection of biodiversity and landscape*
Zmniejszanie hałasu i wibracji	1794,0	1090,0	20010,7	21324,2	*Noise and vibration reduction*
Gospodarka wodna	**50639,2**	**242291,0**	**189443,8**	**270645,2**	***Water management***
nakłady na:					*outlays on:*
Ujęcia i doprowadzenia wody	28107,8	110746,7	81620,0	56207,5	*Water intakes and pipe systems*
Stacje uzdatniania wody	6678,0	103733,2	48307,3	16561,0	*Water treatment plants*
Zbiorniki i stopnie wodne	4074,4	2187,5	2545,4	3373,7	*Water reservoirs and falls*
Regulację i zabudowę rzek i potoków	362,9	1348,0	5432,4	9542,8	*Regulation and management of rivers and streams*
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	11416,1	24275,6	51538,7	184960,2	*Flood embankments and pump stations*

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.

a By investment's location; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 21 (28). EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
OCHRONA ŚRODOWISKA					*ENVIRONMENTAL PROTECTION*
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu:					***Protection of air and climate:***
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					*Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:*
pyłowych	419	72	850	129	*particulates*
gazowych	400	-	2628	8	*gases*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód:					***Wastewater management and protection of waters:***
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					*Sewage network in km discharging:*
ścieki	272,8	421,3	630,7	515,9	*wastewater*
wody opadowe	27,3	42,8	48,8	38,7	*precipitation water*
Oczyszczalnie ścieków:					*Wastewater treatment plants:*
obiekty	4	2	6	4	*facilities*
w tym oczyszczalnie komunalne	4	2	6	2	*of which municipal*
mechaniczne	-	-	-	1	*mechanical*
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	4	2	6	1	*biological (excluding fermentation tanks)*
przepustowość oczyszczalni w m^3/d	5669	1560	2964	1091	*capacity of treatment plants in m^3/24 h*
w tym oczyszczalni komunalnych	5669	1560	2964	1031	*of which municipal*
mechanicznych	-	-	280	618	*mechanical*
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	4512	720	2684	413	*biological (excluding fermentation tanks)*
z podwyższonym usuwaniem biogenów [a]	1157	840	-	-	*with increased biogene removal [a]*
Indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków:					*Individual wastewater treatment plants:*
obiekty	•	10159	14688	11791	*facilities*
przepustowość w m^3/d	•	19250	28492	22657	*capacity in m^3/24 h*
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					*Industrial waste pre-treatment plants:*
obiekty	2	19 [b]	28 [b]	19	*facilities*
przepustowość w m^3/d	107	7490 [b]	8652 [b]	4853	*capacity in m^3/24 h*
Gospodarka odpadami:					***Wastes management:***
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					*Waste treatment plants:*
obiekty	2	1	3	1	*facilities*
wydajność w t/r	6500	1059	190004	12000	*capacity in t/y*
Składowiska dla odpadów komunalnych:					*Landfills of municipal waste:*
obiekty	1	1	-	1	*facilities*
powierzchnia w ha	9,7	12,0	14,2	4,6	*area in ha*
wydajność w t/r	135000	198687	177000	24000	*capacity in t/y*
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów [c] w t/r	383	-	-	-	*Capacity of waste utilization systems [c] in t/y*
GOSPODARKA WODNA					*WATER MANAGEMENT*
Wydajność ujęć wodnych [d] w m^3/d	2077	18184	7669	6942	*Capacity of water intakes [d] in m3/24 h*
Uzdatnianie wody w m^3/d	3623	2167	6402	3063	*Water treatment in m^3/24 h*
Sieć wodociągowa w km	215,1	279,3	310,9	283,9	*Water supply network in km*
Pojemność zbiorników wodnych w dam^3	-	131,1	65,2	0,0	*Capacity of water reservoirs in dam^3*
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	0,2	0,0	21,1	0,2	*Regulation and management of rivers and streams in km*
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	0,7	0,1	15,6	7,2	*Flood embankments in km*

a W tym chemiczne. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowamych w poprzedniej edycji Rocznika. c Z wyłączeniem odpadów komunalnych. d Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. c Excluding municipal waste. d Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 22 (29). KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*				w % *in %*	
O G Ó Ł E M	**52896,4**	**84495,6**	**84757,3**	**104488,0**	**100,0**	***T O T A L***
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	5238,8	8060,0	18088,7	17769,7	17,0	*Protection of air and climate*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	31774,0	58875,7	51418,0	46850,9	44,8	*Wastewater management and protection of water*
Gospodarka odpadami	2345,3	5358,1	9896,2	20716,0	19,8	*Waste management*
Pozostałe	13538,3	12201,8	5354,4	19151,4	18,3	*Others*

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 23 (30). WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	**55024,1**	**106838,8**	**104019,2**	**98974,1**	***Payments for use of natural environment***
w tym:					*of which:*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	20093,2	25730,5	25182,3	26310,3	*Wastewater management and protection of water*
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	24445,6	25773,0	28091,1	29389,2	*Protection of air and climate*
Gospodarka odpadami	9230,8	54631,9	50434,4	41489,6	*Waste management*
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	**490,8**	**404,9**	**455,1**	**484,7**	***Fines for not meeting environmental protection regulations***
w tym za przekroczenie:					*of which for exceeding:*
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	423,9	196,4	357,8	360,4	*Norms of discharging wastewater into water or into the ground*
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	31,1	159,5	13,7	3,0	*Permissible emission of air pollutants*

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

S o u r c e: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów miast, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za 2012 r., aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna" w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczna".

Do **administracji państwowej** zalicza się:

1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
   a) instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
   b) terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. *On 1 I 1999 a new fundamental three-tier administrative division of the country (on the basis of Law of 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.*

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. *Term of presidents of cities, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.*

3. *The demographic and occupational characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2012, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 self-government elections.*

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Ministry of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. *Information presented concerning* ***public administration*** *involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeals councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".*

State administration *comprises:*

1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
   a) principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
   b) territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit, and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);

2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do administracji samorządu terytorialnego zalicza się:

1) gminy i miasta na prawach powiatu:
   a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
   b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

5. Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

6. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernization of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

***Local self-government administration** comprises:*

1) gminas and cities with powiat status:
   a) gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
   b) offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
2) powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);
3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).

***5. Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, i.a., appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.*

***6.** Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (31). JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powiaty	16	16	16	16	*Powiats*
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	*Cities with powiat status*
Gminy	123	123	123	123	*Gminas*
miejskie	25	25	25	25	*urban*
wiejskie	81	81	81	81	*rural*
miejsko-wiejskie	17	17	17	17	*urban-rural*
Miasta	42	42	42	42	*Towns*
Miejscowości wiejskie	2869	2875	2858	2868	*Rural localities*
Sołectwa	1571	1595	1612	1614	*Village administrator's offices*

TABL. 2 (32). GMINY W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2012
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI *GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION*	Ogółem *Total*	O powierzchni *Area*								
		poniżej 5,0 km² *below*	5,0– –19,9	20,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0– –299,9	300,0 km² i więcej *and more*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**123**	**2**	**9**	**11**	**16**	**28**	**25**	**16**	**8**	**8**
Poniżej 2500 *Below*	3	-	-	-	-	2	1	-	-	-
2500– 4999	30	1	2	2	9	9	3	2	2	-
5000– 7499	24	-	-	-	3	9	6	4	1	1
7500– 9999	14	-	-	-	2	3	3	3	2	1
10000– 14999	16	1	1	-	1	2	4	4	1	2
15000– 19999	13	-	1	1	1	1	5	1	1	2
20000– 39999	15	-	5	2	-	1	3	2	-	2
40000– 99999	6	-	-	6	-	-	-	-	-	-
100000 i więcej *and more*	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-

TABL. 3 (33). POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2012
As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI *GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION*	Ogółem *Total*	O powierzchni *Area*						
		poniżej 50,0 km² *below*	50,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0– –1999,9	2000,0 km² i więcej *and more*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**20**	**2**	**2**	**1**	**7**	**5**	**1**	**2**
Poniżej 50000 ..... *Below*	3	1	-	-	2	-	-	-
50000– 74999	4	-	-	1	1	1	1	-
75000– 99999	6	1	-	-	2	1	-	2
100000–149999	4	-	-	-	2	2	-	-
150000 i więcej ..... *and more*	3	-	2	-	-	1	-	-

TABL. 4 (34). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni *Councillors of*				*SPECIFICATION*
	rad gmin [a] *gmina councils* [a]	rad miast w miastach na prawach powiatu *city councils in cities with powiat status*	rad powiatów *powiat councils*	sejmiku wojewódz-kiego *voivodship regional council*	
O G Ó Ł E M *T O T A L*					
O G Ó Ł E M	**1875**	**106**	**327**	**33**	***T O T A L***
W tym kobiety	519	31	65	9	*Of which women*
WEDŁUG WIEKU *BY AGE*					
18–29 lat	53	10	4	-	*18–29*
30–39	291	27	35	3	*30–39*
40–49	479	17	85	5	*40–49*
50–59	674	31	137	11	*50–59*
60 lat i więcej	378	21	66	14	*60 and more*
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA *BY EDUCATIONAL LEVEL*					
Wyższe	677	99	267	31	*Tertiary*
Policealne i średnie	722	7	54	1	*Post-secondary and secondary*
Zasadnicze zawodowe	410	-	5	1	*Basic vocational*
Gimnazjalne i podstawowe	66	-	1	-	*Lower secondary and primary*

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.
a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (34). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni *Councillors of*				*SPECIFICATION*
	rad gmin [a] *gmina councils* [a]	rad miast w miastach na prawach powiatu *city councils in cities with powiat status*	rad powiatów *powiat councils*	sejmiku wojewódzkiego *voivodship regional council*	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW [b] *BY OCCUPATIONAL GROUPS* [b]					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	144	23	138	15	*Managers*
Specjaliści	450	47	105	14	*Professionals*
Technicy i inny średni personel	207	1	23	1	*Technicians and associate professionals*
Pracownicy biurowi	140	19	22	1	*Clerical support workers*
Pracownicy usług i sprzedawcy	202	15	16	-	*Service and sales workers*
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	386	-	11	1	*Skilled agricultural, forestry and fishery workers*
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	121	-	-	1	*Craft and related trades workers*
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	77	-	3	-	*Plant and machine operators, and assemblers*
Pracownicy przy pracach prostych	45	-	-	-	*Elementary occupations*
Siły zbrojne	28	-	1	-	*Armed forces occupations*

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 84; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będacych bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. b See general notes, item 3 on page 84; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (35). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	przeciętne zatrudnienie *average paid employment*				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto [a] w zł *average monthly gross wages and salaries* [a] *in zl*				
O G Ó Ł E M	**19992**	**22609**	**22351**[b]	**22475**	**2879,06**	**3906,01**	**4043,99**[b]	**4082,60**	***T O T A L***
w tym:									*of which:*
Administracja państwowa	8708	8953	8913[b]	8869	3136,08	4153,64	4223,65[b]	4256,31	*State administration*
Administracja samorządu terytorialnego	11251	13609	13391	13557	2670,29	3734,81	3916,25[b]	3962,05	*Local self-government administration*
gminy i miasta na prawach powiatu ...	8001	9415	9074	9237	2808,00	3772,55	4010,43[b]	4066,77	*gminas and cities with powiat status*
powiaty	2573	2915	2973	2954	2140,70	3245,16	3366,74	3464,00	*powiats*
województwo	677	1279	1344	1366	3055,50	4573,00	4495,97	4327,77	*voivodship*

a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych", ust. 2 na str. 175. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a See general notes to the chapter "Wages and salaries. Social security benefits", item 2 on page 175. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne:

– o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
– o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

Bezpieczeństwo publiczne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

2. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo:

– zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występek ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego,
– zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. *In the Yearbook, statistical data are presented:*

– concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,
– concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

Public safety

1. *Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the Law dated 10 IX 1999, Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments) or other specific laws.*

2. An ascertained crime *is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. A crime:*

– in connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation,
– in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems.

3. The rate of detectability of delinquents *is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.*

Wymiar sprawiedliwości

1. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości" w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnego, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

2. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

3. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

4. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w tabl. 5(40) znak „x" oznacza, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

5. Sprawą załatwioną jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach powszechnych, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r., z późniejszymi zmianami), sprawy zawieszone od dnia 1 I 2004 r. nie są już oznaczone (zakreślone) jako załatwione w sposób formalny.

Justice

1. *In regard to presenting statistical information, the term "justice" refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutor's offices, the prison system and notarial services.*

2. Incoming cases *are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceeding.*

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

3. Appeal courts *consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.*

4. Regional courts *consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.*

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in table 5(40), the "x" indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

5. A resolved case *is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.*

A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

According to changes to the rules of registering cases in common courts, introduced by the decree of the Minister of Justice, dated 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice, dated 31 XII 2003, with later amendments), cases suspended since 1 I 2004 are no longer marked as formally finished.

6. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
3) wobec nieletnich w zakresie:
   a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
   b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
   c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
4) w związku z leczeniem narkomanów;
5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami).

7. Dorośli skazani – są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

8. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

6. Family cases *include the following proceedings:*

1) family and guardianship law;
2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
3) with respect to juveniles concerning:
   a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
   b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-16,
   c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
4) compulsory treatment of drug addicts;
5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments).

7. Adult convicts *– are persons who at the time of committing the crime were at least 17 years old.*

8. Court registers *are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII.*

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

TABL. 1 (36). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**99594**	**81849**	**74488**	**63292**	***T O T A L***
w tym w miastach	81541	67093	59817	47763	*of which urban areas*
w tym:					*of which:*
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	**2099**	**2445**	**1881**	**2015**	***Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code***
w tym:					*of which:*
Zabójstwo – art. 148 kk	44	43	40	27	*Homicide – Art. 148 Criminal Code*
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	1237	1598	1145	1284	*Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code*
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	695	642	609	610	*Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code*
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	**11065**	**8448**	**8128**	**7792**	***Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code***
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a § 1 i 2 kk	9960	7566	7350	6881	*Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a § 1 and 2 Criminal Code*
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	**2817**	**2093**	**1654**	**1884**	***Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code***
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	**348**	**326**	**247**	**239**	***Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code***
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	140	78	90	83	*Of which rape – Art. 197 Criminal Code*
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	**1649**	**1555**	**1524**	**1436**	***Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code***
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	877	695	707	678	*Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code*
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	**499**	**299**	**242**	**235**	***Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code***
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk [a]	**1434**	**2621**	**2067**	**1474**	***Against the activities of state institutions and local self-government – Art. 222–231 Criminal Code*** [a]
w tym:					*of which:*
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	211	435	350	366	*Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code*
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	281	291	206	216	*Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code*
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	500	848	699	706	*Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code*
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk	425	1029	798	189	*Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code*

a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum" oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu".

a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section "Against election and referendum" and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section "Against economic activity".

TABL. 1 (36). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	**1337**	**1645**	**1385**	**1377**	***Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code***
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	**260**	**224**	**204**	**591**	***Against public order – Art. 252–264 Criminal Code***
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk	**4533**	**4760**	**3049**	**2476**	***Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code***
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk	**63251**	**48491**	**43433**	**38395**	***Against property – Art. 278–295 Criminal Code***
w tym:					*of which:*
Kradzież rzeczy – art. 278 kk	23152	14122	15314	15180	*Property theft – Art. 278 Criminal Code*
w tym kradzież samochodu	3946	1319	1306	1262	*of which automobile theft*
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	787	503	500	511	*Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code*
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk	15489	12198	9755	8892	*Burglary – Art. 279 Criminal Code*
Rozbój – art. 280 kk	2255	1155	853	715	*Robbery – Art. 280 Criminal Code*
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	100	60	63	57	*Theft with assault – Art. 281 Criminal Code*
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	493	844	226	352	*Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code*
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	6106	7018	5967	4614	*Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code*
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk [a]	**892**	**825**	**714**	**498**	***Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code [a]***
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	**513**	**258**	**312**	**246**	***Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code***
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					***Crimes by specific laws:***
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356)	151	57	27	22	*On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)*
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	3123	3509	6142	525	*On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631, with later amendments)*
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	4648	4533	2465	2272	*On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)*
Przestępstwa skarbowe – kks	**53**	**37**	**8**	**31**	***Fiscal offences – Penal Fiscal Code***
W tym akcyza	26	14	3	8	*Of which excise*

a Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (37). WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ

RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w %		*in %*		
O G Ó Ł E M	**56,9**	**70,6**	**65,4**	**60,2**	***T O T A L***
w tym przestępstw [a]:					*of which of crimes [a]:*
Przeciwko życiu i zdrowiu	83,3	89,2	87,1	86,3	*Against life and health*
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,0	98,8	99,2	98,7	*Against public safety and safety in transport*
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	91,8	91,9	91,3	89,9	*Against freedom, freedom of conscience and religion*
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	89,1	81,7	100,0	87,5	*Against sexual freedom and morals*
Przeciwko rodzinie i opiece	99,8	100,0	100,0	100,0	*Against the family and guardianship*
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	99,8	96,3	93,8	92,5	*Against good name and personal integrity*
Przeciwko mieniu	37,2	55,9	46,1	43,3	*Against property*

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1(36) na str. 92.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a See Criminal Code articles table 1(36) on page 92.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (38). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ STRAŻY POŻARNEJ

REGISTERED ACTIVITY OF THE FIRE SERVICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Liczba zdarzeń	26557	28160	29411	26405	*Number of events*
pożary	10451	9143	9490	8746	*fires*
miejscowe zagrożenia [a]	14997	17995	19002	16811	*local threats [a]*
wyjazdy do fałszywych alarmów	1109	1022	919	848	*false alarms*
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych:					*Rescue personnel participating in rescue operations:*
przy pożarach	71758	66574	71104	67132	*during fires*
przy miejscowych zagrożeniach	79920	102563	111140	100709	*during local threats*
przy alarmach fałszywych	5144	5659	5712	5238	*during false alarms*
Przyczyny pożarów:					*Fires caused by:*
nieostrożność osób dorosłych	3117	2674	3067	2706	*carelessness of adults*
nieostrożność osób nieletnich	865	326	307	317	*carelessness of adolescents*
wady urządzeń i instalacji elektrycznej oraz nieprawidłowa ich eksploatacja	390	418	379	415	*defects of devices and electrical installation as well as incorrect exploitation of them*
nieprawidłowości techniczne i wady środków transportu	201	240	204	213	*technical irregularity and defects of means of transport*
podpalenia	2561	2315	2370	2191	*arsons*
pozostałe	3317	2982	3163	1996	*others*
Straty materialne [b] (ceny bieżące) w tys. zł	75125	185298	227839	213213	*Material losses [b] (current prices) in thous. zl*

a Katastrofy naturalne, awarie techniczne, wypadki w komunikacji i inne zagrożenia życia i mienia. b Według szacunków przeprowadzonych bezpośrednio po akcji gaszenia, obejmujących wartość strat w mieniu nieruchomym i ruchomym.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku.

a Natural catastrophes, technical failures, transportation accidents and other threats to life and property. b By valuation conducted directly after extinction including value of losses of immovable or movable property.

S o u r c e: data of the Regional Headquarters of State Fire Service in Gdańsk.

Wymiar sprawiedliwości
Justice

TABL. 4 (39). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH

INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
SĄDY REJONOWE - sądy pierwszej instancji					
DISTRICT COURTS - courts of first instance					
O G Ó Ł E M	**653491**	**768814**	**718043**	**733959**	***T O T A L***
w tym sprawy:					*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia		29729	25927	26020	*Criminal with bills of indictment*
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	120030	50335	42236	51394	*Concerning offences with motions for punishment*
Pozostałe karne i o wykroczenia [a]		82655	83764	87088	*Other criminal and concerning petty offences [a]*
Cywilne	350972	435324	397687	392549	*Civil*
w tym wieczysto-księgowe [b].....	176191	211516	210470	219955	*of which involving real estate registry [b]*
Rodzinne	91296	92678	90156	94376	*Family*
Z zakresu prawa pracy	10305	4935	5567	4760	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3750	1489	1496	1609	*Related to social security law*
Gospodarcze [c]	35457	29274	29635	29872	*Commercial law [c]*
SĄDY OKRĘGOWE - sądy pierwszej instancji i odwoławcze					
REGIONAL COURTS - courts of first instance and appeal					
O G Ó Ł E M	**53676**	**51630**	**55498**	**60761**	***T O T A L***
w tym sprawy:					*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia		604	697	674	*Criminal with bills of indictment*
Pozostałe karne i o wykroczenia [a]	21239	22997	23246	24717	*Other criminal and concerning petty offences [a]*
Cywilne [cd].....	19690	18561	19014	23595	*Civil [cd]*
Z zakresu prawa pracy	1209	686	765	659	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	7155	5675	8682	6886	*Related to social security law*
Gospodarcze	4158	2945	3094	4032	*Commercial law*

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.a. divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (40). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2012 R.
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Okręgi *Districts*		*SPECIFICATION*
		gdański	słupski	
SĄDY REJONOWE - sądy pierwszej instancji				
DISTRICT COURTS - courts of the first instance				
O G Ó Ł E M	**733959**	**583475**	**150484**	***T O T A L***
w tym sprawy:				*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia	26020	19425	6595	*Criminal with bills of indictment*
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	51394	26085	25309	*Concerning offences with motions for punishment*
Pozostałe karne i o wykroczenia [a]	87088	68623	18465	*Other criminal and concerning petty offences [a]*
Cywilne	392549	318212	74337	*Civil*
w tym wieczysto-księgowe [b]	219955	178486	41469	*of which involving real estate registry [b]*
Rodzinne	94376	73669	20707	*Family*
Z zakresu prawa pracy	4760	3714	1046	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	1609	1193	416	*Related to social security law*
Gospodarcze [c]	29872	26263	3609	*Commercial law [c]*
SĄDY OKRĘGOWE - sądy pierwszej instancji i odwoławcze				
REGIONAL COURTS - courts of the first instance and appeal				
O G Ó Ł E M	**60761**	**48746**	**12015**	***T O T A L***
w tym sprawy:				*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia	674	564	110	*Criminal with bills of indictment*
Pozostałe karne i o wykroczenia [a]	24717	18275	6442	*Other criminal and concerning petty offences [a]*
Cywilne [cd]	23595	19738	3857	*Civil [cd]*
Z zakresu prawa pracy	659	492	167	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	6886	5473	1413	*Related to social security law*
Gospodarcze	4032	4032	x	*Commercial law*

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.a. divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (41). DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO

ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**28448**	**23809**	**22691**	**22362**	***T O T A L***
w tym mężczyźni	26245	21883	20838	20475	*of which men*
w tym za przestępstwa [a]:					*of which for crimes [a]:*
Przeciwko życiu i zdrowiu	**2628**	**2210**	**2180**	**2194**	***Against life and health***
w tym:					*of which:*
Zabójstwo	18	32	29	29	*Homicide*
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1142	949	951	992	*Damage to health, participation in violence or assault*
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	**8873**	**7100**	**6967**	**6437**	***Against safety in transport***
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	8152	6635	6586	5385	*Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant*
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	**798**	**640**	**549**	**626**	***Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals***
W tym zgwałcenie	59	57	40	48	*Of which rape*
Przeciwko rodzinie i opiece	**1391**	**1417**	**1164**	**1157**	***Against the family and guardianship***
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	678	510	471	512	*Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person*
Przeciwko mieniu	**9911**	**7917**	**7998**	**8046**	***Against property***
w tym:					*of which:*
Kradzież rzeczy	2921	2657	2777	2933	*Property theft*
Kradzież z włamaniem	1549	1060	1179	1164	*Burglary*
Rozbój	693	492	378	373	*Robbery*

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1(36) na str. 92.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See Criminal Code articles table 1(36) on page 92.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (42). ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**24998**	**26801**	**26194**	**25068**	***T O T A L***
O rozwód	4578	6201	5985	5691	*By divorce*
O separację	759	359	328	729	*By separation*
O alimenty	7944	8855	9109	8956	*By alimony*
Nieletnich [a] w postępowaniu wyjaśniającym:					*Concerning juveniles [a] in investigation proceedings:*
w związku z demoralizacją	2683	2538	2566	2620	*involving demoralization*
w związku z czynami karalnymi	5413	5057	4733	4096	*involving punishable acts*
Nieletnich [a] na posiedzeniu lub rozprawie [b]:					*Concerning juveniles [a] at session or hearing [b]:*
w związku z demoralizacją	1299	1499	1463	1477	*involving demoralization*
w związku z czynami karalnymi	2322	2292	2010	1499	*involving punishable acts*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 91. b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See general notes, item 6 on page 91. b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (43). SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2012 R.
FAMILY CASES RESOLVED IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Okręgi *Districts*		*SPECIFICATION*
		gdański	słupski	
O G Ó Ł E M	**25068**	**19453**	**5615**	***T O T A L***
O rozwód	5691	4483	1208	*By divorce*
O separację	729	663	66	*By separation*
O alimenty	8956	6716	2240	*By alimony*
Nieletnich [a] w postępowaniu wyjaśniającym:				*Concerning juveniles [a] in investigation proceedings:*
w związku z demoralizacją	2620	2161	459	*involving demoralization*
w związku czynami karalnymi	4096	3108	988	*involving punishable acts*
Nieletnich [a] na posiedzeniu lub rozprawie [b]:				*Concerning juveniles [a] at session or hearing [b]:*
w związku z demoralizacją	1477	1152	325	*involving demoralization*
w związku z czynami karalnymi	1499	1170	329	*involving punishable acts*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 91. b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See general notes, item 6 on page 91. b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 9 (44). PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM [a]
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Rejestr Przedsiębiorców:					***Register of Entrepreneurs:***
Przedsiębiorstwa państwowe	29	6	5	4	*State owned enterprises*
Przedsiębiorstwa zagraniczne	4	3	3	3	*Foreign enterprises:*
Społeczno-zawodowe organizacje rolników [b]	12	11	11	11	*Professional organizations of farmers [b]*
Spółdzielnie	570	574	572	571	*Cooperatives*
Spółki jawne	1294	1639	1691	1708	*Unlimited partnerships*
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	8228	12052	12992	14265	*Limited liability companies*
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej [c]:					***Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities [c]:***
Stowarzyszenia [d]	2131	3038	3305	3462	*Associations [d]*
Związki zawodowe	207	233	237	239	*Trade unions*
Izby gospodarcze	16	18	18	18	*Economic chambers*
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych:					***Register of Insolvent Debtors:***
Dłużnicy ogółem	8910	49076	55260	60673	*Total debtors*

a Sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejestrowy w Gdańsku. b Prowadzące działalność gospodarczą. c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a The court conducting the National Judicial Register on the territory of the voivodship is Registration Court in Gdańsk. b Conducting economic activity. c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also includes other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V
LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Dane opracowano na podstawie:

1) do 2009 r. – wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.
2) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
   a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
   b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
3) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji) – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
4) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
5) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

CHAPTER V
POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. *Data were compiled on the basis of:*

1) until 2009 – the results of the Population and Housing Census 2002, and since 2010 – on the basis of the Population and Housing Census 2011.
*2) the balances of the size and structure of the **population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:*
   a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
   b) the difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – for a period of more than 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
3) the registers of the Ministry of Interior (until 17 XI 2011 – the Ministry of Interior and Administration) on internal and international migration of population for permanent residence;
4) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
5) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. *The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post--working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

***3. Median age of population** is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.*

4. Stan cywilny faktyczny został określony wtórnie na podstawie: stanu cywilnego prawnego, charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z reprezentantem gospodarstwa domowego oraz wzajemnych powiązań między osobami spisanymi.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler, panna,
- żonaty, zamężna – w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner, partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe – bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec, wdowa,
- rozwiedziony, rozwiedziona,
- separowany, separowana – dotyczy osób:
  - pozostających w separacji prawnej i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami,
  - o stanie cywilnym prawnym żonaty, zamężna – niepozostających w związku małżeńskim i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami.

4. De facto marital status *of persons has been defined as derivative, based on the: legal marital status, type of a relationship person lives in, i.e. based on information about the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.*

The following categories of de facto marital status has been defined:

- *single,*
- *married – in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,*
- *cohabitant (living in the same household – irrespective of their legal marital status),*
- *widowed,*
- *divorced,*
- *separated – it is related to persons:*
  - *remaining in a legal separation and not creating cohabitations with other persons,*
  - *legally married but not creating a marriage or cohabitation with other persons.*

5. Poziom wykształcenia ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskane świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej.

W 2011 r. zastosowano następującą klasyfikację poziomów wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

5. Educational level *of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the education system in force. The basis for recognizing education level was a certificate (diploma) obtained upon graduation of the appropriate school.*

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and more.

In 2011 the following classification of educational level has been used: tertiary, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, completed primary, incompleted primary and without school education.

6. Narodowość – przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. po raz pierwszy umożliwiono wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

6. Nationality – national or ethnic identity *– is a declared (based on a subjective impression) individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community. The 2011 population census was the first to enable respondents to define their complex (multiple) national or ethnic identities.*

7. Podziału ludności według **głównego źródła utrzymania** dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów – uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. – 20 V, a dla 2011 r. – 31 III) i było ono ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób w momencie spisów.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

7. *Division of population according to* ***the main source of maintenance*** *was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes – obtained within one year (12 months) before the moment of national census (i.e. for 2002 – 20 V and for 2011 – 31 III) and was settled irrespective of economic activity of these people in the moment of the national censuses.*

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych,
- **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z pracy zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

Do ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkania, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (np. garażu).

Do **ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł** zaliczono osoby otrzymujące: emeryturę (łącznie z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych w 2011 r.), rentę (z tytułu niezdolności do pracy, rodzinną i socjalną) łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie i zasiłek przedemerytalny, zasiłek pomocy społecznej dla osób, które nie mają żadnych dochodów lub mają dochody niewystarczające.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z własności** zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do **ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych** zaliczono osoby otrzymujące m.in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

8. Przez **gospodarstwo domowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby samotne utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Przez **rodzinę** rozumie się zespół osób wyodrębnionych w ramach gospodarstwa domowego na podstawie kryteriów biologicznych. Rozróżnia się następujące typy rodzin: małżeństwa bez dzieci, małżeństwa z dziećmi, partnerzy bez dzieci, partnerzy z dziećmi, samotne matki z dziećmi i samotni ojcowie z dziećmi.

- ***persons having own sources of maintenance****, i.e. people earning their living from incomes obtained from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and the other sources of income not elsewhere specified,*
- ***persons maintained (dependents)****, i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.*

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers, clergy were considered as persons maintained incomes from paid employment.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes; including also rent incomes.

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of an apartment, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population, which earns its living from non-earned sources of maintenance*, includes persons, who receive: retirement pay (including structural pension for farmers in 2011), pension (resulting from an inability to work, family and social pensions) including rehabilitation benefit, unemployment benefit, pre-retirement benefits, social assistance benefits for people, who do not have any incomes or have insufficient incomes.*

Population, which earns its living from incomes from property*, includes persons, who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).*

Population, which earns its living from the other sources of income not elsewhere specified *includes persons who receive: i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.*

8. Household *is a group of people living together in a housing unit and jointly maintaining themselves. Persons living alone and independently maintaining themselves constitute a one-person households.*

Family *is understood as a group of people in a household based on biological criteria. The following types of families are distinguished: married couples without children, married couples with children, partners (cohabitant couple) without children, partners (cohabitant couple) with children, lone mother with children and lone father with children.*

9. Osobą niepełnosprawną jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (osoba niepełnosprawna prawnie) lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (osoba niepełnosprawna tylko biologicznie).

9. Disabled person *is such person, who has appropriate judgment issued by a body, authorized to this (a person legally disabled) or a person, who does not have such judgment, but feels constrained in the ability of performing basic activities for his/her age (a person only biologically disabled).*

10. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

10. *Data regarding the* ***vital statistics*** *according to territorial division were compiled as follows:*

- *marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in the cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);*
- *separations – according to the plaintiff's place of residence (in the case when person filling petition living abroad, place of residence of a spouse has been taken; in the cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);*
- *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in the case when person filling petition living aboard, the place of residence of a spouse has been taken);*
- *births – according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.*

Data regarding ***marriages*** *refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic law) are subject to Polish civil law and entail the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.*

The religious marriages may by contracted in only ten Churches and a Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility *rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, which are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45-49.*

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmienne;
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę, przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym (15-49 lat) będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności);
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

Dane dotyczące liczby i struktury zgonów mogą różnić się od danych prezentowanych w korelacji z przyczynami zgonów ze względu na 2-etapowy cykl opracowania informacji.

11. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

12. Dane o **migracjach wewnętrznych** ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

13. Dane o **migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

14. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono do 2009 r. jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały, a od 2010 r. faktycznie zamieszkałej według stanu na połowę roku (30 VI).

Reproduction rates:

- ***total fertility rate*** *refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15-49), assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e., assuming that age specific fertility rates for this period are constant;*
- ***gross reproduction rate*** *refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her reproductive age (15-49) will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates);*
- ***demographic dynamics*** *rate is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.*

Natural increase *of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.*

Infant *is a child under the age of 1.*

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

Data concerning the number and structure of deaths may differ from data presented in connection with causes of deaths due to two-stage cycle of compilation.

11. Life expectancy *is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.*

12. *Data regarding* ***internal migration*** *of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.*

13. *Data regarding* ***international migration*** *were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as deregistration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).*

14. *Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events until 2009 to the number of population registered for permanent residence and, since 2010, actually living according to mid-year estimates (30 VI).*

TABL. 1 (45). LUDNOŚĆ
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 [a]		2011	2012	*SPECIFICATION*
		A	B			
STAN W DNIU 30 VI						
AS OF 30 VI						
O G Ó Ł E M	**2197005**	**2235511**	**2270686**	**2279240**	**2286746**	***T O T A L***
mężczyźni	1068813	1085849	1107431	1111635	1115138	*males*
kobiety	1128192	1149662	1163255	1167605	1171608	*females*
Miasta	1481723	1477505	1499022	1499085	1497737	*Urban areas*
Wieś	715282	758006	771664	780155	789009	*Rural areas*
STAN W DNIU 31 XII						
AS OF 31 XII						
O G Ó Ł E M	**2199043**	**2240319**	**2275494**	**2283500**	**2290070**	***T O T A L***
na 1 km²	**120**	**122**	**124**	**125**	**125**	***per 1 km²***
mężczyźni	1069605	1088139	1109721	1113536	1116576	*males*
kobiety	1129438	1152180	1165773	1169964	1173494	*females*
na 100 mężczyzn	106	106	105	105	105	*per 100 males*
Miasta	1480133	1477693	1499210	1498435	1497479	*Urban areas*
w % ogółu ludności	67,3	66,0	65,9	65,6	65,4	*in % of total population*
Wieś	718910	762626	776284	785065	792591	*Rural areas*
w % ogółu ludności	32,7	34,0	34,1	34,4	34,6	*in % of total population*

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla lat 2000 i 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the years 2000 and 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (46). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM
Stan w dniu 31 XII
POPULATION AT WORKING AND NON-WORKING AGE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 [a]		2011	2012	*SPECIFICATION*
		A	B			
O G Ó Ł E M	**2199043**	**2240319**	**2275494**	**2283500**	**2290070**	***T O T A L***
W wieku przedprodukcyjnym	**479005**	**450575**	**457007**	**453664**	**451206**	***Pre-working age***
mężczyźni	245738	231729	234782	233064	231858	*males*
kobiety	233267	218846	222225	220600	219348	*females*
Miasta	283359	264057	265409	262804	261325	*Urban areas*
mężczyźni	145645	136010	136585	135316	134431	*males*
kobiety	137714	128047	128824	127488	126894	*females*
Wieś	195646	186518	191598	190860	189881	*Rural areas*
mężczyźni	100093	95719	98197	97748	97427	*males*
kobiety	95553	90799	93401	93112	92454	*females*

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla lat 2000 i 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the years 2000 and 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (46). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)
Stan w dniu 31 XII
POPULATION AT WORKING AND NON-WORKING AGE (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 [a]		2011	2012	*SPECIFICATION*
		A	B			
W wieku produkcyjnym	**1414914**	**1442598**	**1469161**	**1467217**	**1462174**	***Working age***
w tym w wieku mobilnym	891498	909892	924163	926475	927401	*of which of mobility age*
mężczyźni	722687	750079	767269	768708	767633	*males*
w tym w wieku mobilnym	450005	459190	467121	468221	468742	*of which of mobility age*
kobiety	692227	692519	701892	698509	694541	*females*
w tym w wieku mobilnym	441493	450702	457042	458254	458659	*of which of mobility age*
Miasta	970059	953433	971658	963401	953428	*Urban areas*
mężczyźni	487664	489578	501089	498723	494726	*males*
kobiety	482395	463855	470569	464678	458702	*females*
Wieś	444855	489165	497503	503816	508746	*Rural areas*
mężczyźni	235023	260501	266180	269985	272907	*males*
kobiety	209832	228664	231323	233831	235839	*females*
W wieku poprodukcyjnym	**305124**	**347146**	**349326**	**362619**	**376690**	***Post-working age***
mężczyźni	101180	106331	107670	111764	117085	*males*
kobiety	203944	240815	241656	250855	259605	*females*
Miasta	226715	260203	262143	272230	282726	*Urban areas*
mężczyźni	74052	78601	79847	82965	86973	*males*
kobiety	152663	181602	182296	189265	195753	*females*
Wieś	78409	86943	87183	90389	93964	*Rural areas*
mężczyźni	27128	27730	27823	28799	30112	*males*
kobiety	51281	59213	59360	61590	63852	*females*
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	**55,4**	**55,3**	**54,9**	**55,6**	**56,6**	***POPULATION AT NON--WORKING AGE PER 100 PERSONS AT WORKING AGE***
Mężczyźni	48,0	45,1	44,6	44,9	45,5	*Males*
Kobiety	63,2	66,4	66,1	67,5	69,0	*Females*

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla lat 2000 i 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the years 2000 and 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 3 (47). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK *AGE*	2005	2010	2011	2012					
				ogółem *grand total*	z liczby ogółem *of grand total number*				
					mężczyźni *males*	miasta *urban areas*		wieś *rural areas*	
						razem *total*	w tym mężczyźni *of which males*	razem *total*	w tym mężczyźni *of which males*
OGÓŁEM ..... ***TOTAL***	**2199043**	**2275494**	**2283500**	**2290070**	**1116576**	**1497479**	**716130**	**792591**	**400446**
0– 2 lata	68705	83969	80687	77486	39982	46250	23800	31236	16182
3– 6	92254	98757	104497	109213	56131	64692	33288	44521	22843
7–12	157061	140420	139110	139099	71338	79555	40983	59544	30355
13–15	94505	77377	75357	73449	37617	41245	21262	32204	16355
16–18	100657	86254	82794	79577	40916	45385	23221	34192	17695
19–24	228682	204833	198494	192439	97970	115184	58058	77255	39912
25–29	183117	196147	195612	192225	96534	125179	62109	67046	34425
30–34	164588	187949	188358	190486	95944	128134	64122	62352	31822
35–39	138316	166427	173148	178264	89890	118642	59333	59622	30557
40–44	142618	139037	142082	146369	74278	93765	46914	52604	27364
45–49	169535	142979	139502	137766	68980	86635	42446	51131	26534
50–54	172221	168597	162778	155491	76955	100797	48204	54694	28751
55–59	144414	168550	169603	170304	81744	118947	55074	51357	26670
60–64	80252	138175	146640	151566	71212	110633	50343	40933	20869
65–69	83264	74141	79791	89080	40262	67484	29849	21596	10413
70–74	72909	73791	72449	71266	29821	53244	21852	18022	7969
75–79	54942	60586	61418	61968	23959	46260	17778	15708	6181
80 lat i więcej ..... *and more*	51003	67505	71180	74022	23043	55448	17494	18574	5549

TABL. 4 (48). MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI *GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION*		Miasta *Towns*	Ludność w miastach *Urban population*	
		w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*		w % ogółu ludności *in % of total population*
OGÓŁEM ..... ***TOTAL***	2005	42	1480133	67,3
	2010	42	1499210	65,9
	2011	42	1498435	65,6
	2012	**42**	**1497479**	**65,4**
Poniżej 2000 ..... *Below*		1	1349	0,1
2000– 4999		8	31629	1,4
5000– 9999		8	54600	2,4
10000–19999		10	131470	5,7
20000–49999		10	363285	15,9
50000–99999		3	205993	9,0
100000 i więcej ..... *and more*		2	709153	31,0

TABL. 5 (49). GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ *GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION*		Gminy [a] *Gminas [a]*	Ludność na wsi *Rural population*	
		w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*		w % ogółu ludności *in % of total population*
O G Ó Ł E M	2005	98	718910	32,7
T O T A L	2010	98	776284	34,1
	2011	98	785065	34,4
	2012	**98**	**792591**	**34,6**
2000–4999		32	120538	5,3
5000–6999		21	124855	5,5
7000–9999		21	179266	7,8
10000 i więcej ..... *and more*		24	367932	16,1

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (50). MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI
MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**35,3**	**36,7**	**37,1**	**37,5**	***T O T A L***
mężczyźni	33,8	35,4	35,8	36,2	*males*
kobiety	37,1	38,2	38,5	38,8	*females*
Miasta	37,4	38,6	39,0	39,3	*Urban areas*
mężczyźni	35,2	36,8	37,1	37,5	*males*
kobiety	39,8	40,7	41,0	41,2	*females*
Wieś	31,5	33,3	33,6	34,0	*Rural areas*
mężczyźni	30,8	32,8	33,1	33,5	*males*
kobiety	32,1	33,8	34,1	34,5	*females*

TABL. 7 (51). LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO [a]

POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS [a]

PŁEĆ STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			*SEX* *DE FACTO MARITAL STATUS*
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
	W TYSIĄCACH *IN THOUSANDS*						
OGÓŁEM	**1763,3**	**1237,5**	**525,7**	**1903,1**	**1281,3**	**621,8**	***TOTAL***
Kawalerowie, Panny	501,3	338,9	162,4	528,7	338,6	190,1	*Single*
Żonaci, Zamężne	993,4	690,6	302,7	1051,9	695,0	356,9	*Married*
Partnerzy, Partnerki	27,9	20,5	7,4	48,2	37,4	10,8	*Cohabitants*
Wdowcy, Wdowy	144,1	104,4	39,6	159,5	114,9	44,6	*Widowed*
Rozwiedzeni, Rozwiedzione	64,4	55,7	8,7	88,1	72,2	15,9	*Divorced*
Separowani, Separowane	15,8	12,2	3,6	10,6	8,0	2,6	*Separated*
Nieustalony	16,3	15,1	1,2	16,2	15,3	0,9	*Unknown*
Mężczyźni	**848,1**	**584,3**	**263,9**	**918,4**	**605,3**	**313,1**	***Males***
Kawalerowie	277,5	180,7	96,8	295,9	183,1	112,8	*Single*
Żonaci	494,9	344,1	150,8	525,7	347,6	178,1	*Married*
Partnerzy	14,0	10,3	3,7	24,4	19,0	5,4	*Cohabitants*
Wdowcy	22,1	15,8	6,3	25,8	18,3	7,5	*Widowed*
Rozwiedzeni	24,6	20,6	4,0	34,5	26,9	7,5	*Divorced*
Separowani	6,7	5,1	1,6	4,3	3,1	1,2	*Separated*
Nieustalony	8,3	7,7	0,7	7,8	7,3	0,5	*Unknown*
Kobiety	**915,1**	**653,3**	**261,8**	**984,7**	**676,0**	**308,8**	***Females***
Panny	223,9	158,3	65,6	232,8	155,5	77,3	*Single*
Zamężne	498,5	346,5	151,9	526,1	347,4	178,8	*Married*
Partnerki	14,0	10,3	3,7	23,8	18,5	5,4	*Cohabitants*
Wdowy	121,9	88,6	33,3	133,7	96,5	37,2	*Widowed*
Rozwiedzione	39,8	35,1	4,7	53,6	45,2	8,4	*Divorced*
Separowane	9,1	7,1	2,0	6,2	4,9	1,4	*Separated*
Nieustalony	8,0	7,4	0,6	8,3	8,0	0,4	*Unknown*
	W % *IN %*						
OGÓŁEM	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***TOTAL***
Kawalerowie, Panny	28,4	27,4	30,9	27,8	26,4	30,6	*Single*
Żonaci, Zamężne	56,3	55,8	57,6	55,3	54,2	57,4	*Married*
Partnerzy, Partnerki	1,6	1,7	1,4	2,5	2,9	1,7	*Cohabitants*
Wdowcy, Wdowy	8,2	8,4	7,5	8,4	9,0	7,2	*Widowed*
Rozwiedzeni, Rozwiedzione	3,7	4,5	1,7	4,6	5,6	2,6	*Divorced*
Separowani, Separowane	0,9	1,0	0,7	0,6	0,6	0,4	*Separated*
Nieustalony	0,9	1,2	0,2	0,8	1,2	0,1	*Unknown*
Mężczyźni	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***Males***
Kawalerowie	32,7	30,9	36,7	32,2	30,2	36,0	*Single*
Żonaci	58,4	58,9	57,2	57,2	57,4	56,9	*Married*
Partnerzy	1,6	1,8	1,4	2,7	3,1	1,7	*Cohabitants*
Wdowcy	2,6	2,7	2,4	2,8	3,0	2,4	*Widowed*
Rozwiedzeni	2,9	3,5	1,5	3,8	4,4	2,4	*Divorced*
Separowani	0,8	0,9	0,6	0,5	0,5	0,4	*Separated*
Nieustalony	1,0	1,3	0,2	0,9	1,2	0,2	*Unknown*
Kobiety	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***Females***
Panny	24,5	24,2	25,1	23,6	23,0	25,0	*Single*
Zamężne	54,5	53,0	58,0	53,4	51,4	57,9	*Married*
Partnerki	1,5	1,6	1,4	2,4	2,7	1,7	*Cohabitants*
Wdowy	13,3	13,6	12,7	13,6	14,3	12,0	*Widowed*
Rozwiedzione	4,4	5,4	1,8	5,4	6,7	2,7	*Divorced*
Separowane	1,0	1,1	0,8	0,6	0,7	0,4	*Separated*
Nieustalony	0,9	1,1	0,2	0,8	1,2	0,1	*Unknown*

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 8 (52). LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA [a]
POPULATION AGED 13 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym z poziomem wykształcenia *Of which by educational level*				
			wyższym *tertiary*	policealnym i średnim *post--secondary and secondary*	zasadniczym zawodowym *basic vocational*	gimnazjalnym *lower secondary*	podstawowym ukończonym *completed primary*
		W TYSIĄCACH *IN THOUSANDS*					
O G Ó Ł E M	2002	1830,7	199,9	580,6	437,8	x	522,1
T O T A L	**2011**	**1953,8**	**344,1**	**611,5**	**427,3**	**97,5**	**337,3**
		W % *IN %*					
O G Ó Ł E M	2002	100,0	10,9	31,7	23,9	x	28,5
T O T A L	**2011**	**100,0**	**17,6**	**31,3**	**21,9**	**5,0**	**17,3**
mężczyźni ..... *males*		100,0	15,5	28,7	28,3	5,5	15,1
kobiety ..... *females*		100,0	19,6	33,8	15,8	4,5	19,3
Miasta ..... *Urban areas*		100,0	21,7	34,8	18,9	4,2	13,3
mężczyźni ..... *males*		100,0	19,9	32,5	24,6	4,7	11,1
kobiety ..... *females*		100,0	23,2	36,9	13,7	3,8	15,2
Wieś ..... *Rural areas*		100,0	9,4	24,1	28,0	6,6	25,4
mężczyźni ..... *males*		100,0	7,2	21,3	35,5	7,0	22,8
kobiety ..... *females*		100,0	11,6	27,0	20,3	6,1	28,0

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 9 (53). LUDNOŚĆ WEDŁUG STRUKTURY IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNEJ W 2011 R. [a]
POPULATION BY THE STRUCTURE OF THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITIES IN 2011 [a]

IDENTYFIKACJA NARODOWO-ETNICZNA	W tysiącach *In thousands*	W % *In %*	*THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITY*
O G Ó Ł E M	**2276,2**	**100,0**	***T O T A L***
Wyłącznie polska	1994,6	87,6	*Polish only*
Polska i niepolska	228,7	10,0	*Polish and non-Polish*
Wyłącznie niepolska	21,7	1,0	*Non-Polish only*
Nieustalona [b]	31,2	1,4	*Unknown [b]*

a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. b Lub bez przynależności narodowo-etnicznej.
a Results of the Population and Housing Census 2011. b Or without national-ethnic identity.

TABL. 10 (54). LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA [a]

POPULATION BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem [b] *Grand total [b]*	Praca *Work*			Niezarobkowe źródła *Non-earned sources*				Pozostałe dochody osobno niewymienione [f] *Other sources of income not elsewhere specified [f]*	Na utrzymaniu *Maintained persons*	Nieustalone źródło utrzymania *Unknown source of maintenance*
			razem *total*	najemna *hired*	na własny rachunek [c] *own-account workers [c]*	razem *total*	w tym *of which*					
							emerytura [d] *retirement pay [d]*	renta [e] *pension [e]*	zasiłki i świadczenia *benefits*			
		W TYSIĄCACH *IN THOUSANDS*										
OGÓŁEM ...	2002	2179,9	711,7	585,6	126,1	555,7	258,1	188,0	54,4	-	873,9	37,0
TOTAL	**2011**	**2276,2**	**865,1**	**724,0**	**141,1**	**527,1**	**359,3**	**118,0**	**49,8**	**46,4**	**721,8**	**113,9**
Mężczyźni	2002	1061,7	396,7	314,6	82,1	240,5	113,1	73,5	30,8	-	405,2	18,1
Males	**2011**	**1110,1**	**483,8**	**390,1**	**93,7**	**215,2**	**143,1**	**50,2**	**21,9**	**21,5**	**332,8**	**55,6**
Kobiety	2002	1118,2	315,0	271,0	44,0	315,1	145,0	114,5	23,6	-	468,6	18,9
Females	**2011**	**1166,1**	**381,4**	**333,9**	**47,5**	**311,9**	**216,2**	**67,8**	**27,9**	**24,9**	**389,0**	**58,3**
Miasta	2002	1484,8	506,9	438,3	68,6	392,0	195,7	125,9	32,4	-	552,0	32,6
Urban areas	**2011**	**1498,3**	**582,3**	**505,0**	**77,3**	**374,6**	**270,3**	**75,3**	**29,0**	**33,3**	**424,3**	**82,6**
Wieś	2002	695,1	204,8	147,3	57,5	163,6	62,4	62,1	22,0	-	321,9	4,4
Rural areas	**2011**	**777,9**	**282,8**	**219,0**	**63,8**	**152,6**	**89,1**	**42,7**	**20,8**	**13,2**	**297,5**	**31,2**
		W % *IN %*										
OGÓŁEM ...	2002	100,0	32,6	26,9	5,8	25,5	11,8	8,6	2,5	x	40,1	1,7
TOTAL	**2011**	**100,0**	**38,0**	**31,8**	**6,2**	**23,2**	**15,8**	**5,2**	**2,2**	**2,0**	**31,7**	**5,0**

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. b Dochody z własności tylko w pozycji Ogółem. c-e Łącznie: c – z dochodami z wynajmu, d – z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych, e – ze świadczeniem rehabilitacyjnym. f W 2002 r. zaliczone do niezarobkowych źródeł.

a Results of the Population and Housing Censuses. b Incomes from owning only in the position of Grand total. c-e Including: c – incomes from rent, d – structural pension for farmers, e – rehabilitation benefit. f In 2002 included into the non-earned sources.

TABL. 11 (55). GOSPODARSTWA DOMOWE [a] WEDŁUG LICZBY OSÓB

HOUSEHOLDS [a] BY NUMBER OF PERSONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Gospodarstwa domowe *Households*						Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym *Average number of persons in household*
		ogółem *total*	o liczbie osób *by number of persons*					
			1	2	3	4	5 i więcej *and more*	
		w tys. *in thous.*						
OGÓŁEM	2002	755,2	181,6	173,9	153,8	140,3	105,6	2,86
TOTAL	**2011**	**806,2**	**188,6**	**211,3**	**166,8**	**133,8**	**105,6**	**2,81**
Miasta	2002	557,3	150,3	138,1	117,4	98,3	53,3	2,63
Urban area	**2011**	**582,6**	**155,3**	**166,3**	**124,1**	**87,5**	**49,5**	**2,56**
Wieś	2002	197,9	31,2	35,8	36,5	42	52,3	3,50
Rural area	**2011**	**223,5**	**33,3**	**45,1**	**42,7**	**46,3**	**56,1**	**3,47**

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 12 (56). GOSPODARSTWA DOMOWE [a] WEDŁUG SKŁADU RODZINNEGO
HOUSEHOLDS [a] BY FAMILY COMPOSITION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002			2011			SPECIFICATION
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
	w tys. *in thous.*						
O G Ó Ł E M	**755,2**	**557,3**	**197,9**	**806,2**	**582,6**	**223,5**	***T O T A L***
Jednorodzinne	531,5	380,0	151,4	539,8	381,4	158,5	*One-family*
Dwurodzinne	28,4	16,5	11,9	46,8	24,2	22,7	*Two-family*
Trzyrodzinne i większe	1,4	0,7	0,7	4,0	1,6	2,4	*Three-family and more*
Nierodzinne	194,0	160,2	33,8	215,5	175,5	40,0	*Non-family*
jednoosobowe	181,6	150,3	31,2	188,6	155,3	33,3	*one person*
wieloosobowe	12,4	9,8	2,6	26,9	20,2	6,7	*multipersonal*

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 13 (57). OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE [a]
DISABLED PERSONS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2011	2002	2011	SPECIFICATION
	w tys. *in thous.*		na 1000 ludności *per 1000 population*		
O G Ó Ł E M	**301,6**	**284,5**	**138**	**125**	***T O T A L***
mężczyźni	143,8	131,9	135	119	*males*
kobiety	157,8	152,6	141	131	*females*
Miasta	203,4	199,7	137	133	*Urban areas*
Wieś	98,2	84,8	141	109	*Rural areas*

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 14 (58). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Małżeństwa *Marriages* ogółem *total*	Małżeństwa *Marriages* w tym wyznaniowe [a] *of which religious* [a]	Separacje *Separations*	Rozwody *Divorces*	Urodzenia żywe *Live births*	Zgony *Deaths* ogółem *total*	Zgony *Deaths* w tym niemowląt *of which infants*	Przyrost naturalny *Natural increase*
				W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*					
O G Ó Ł E M	2005	12081	8356	624	4027	23430	18502	141	4928
T O T A L	2010	13604	8914	145	3661	26890	19319	122	7571
	2011	12351	7586	135	3958	25059	19332	103	5727
	2012	**12072**	**7193**	**100**	**3098**	**25052**	**20473**	**109**	**4579**
Miasta	2005	7956	5213	429	3353	14149	13170	91	979
Urban areas	2010	8730	5326	110	3016	16242	13603	82	2639
	2011	7868	4488	106	3238	14905	13545	58	1360
	2012	**7576**	**4169**	**76**	**2447**	**14887**	**14306**	**60**	**581**
Wieś	2005	4125	3143	195	674	9281	5332	50	3949
Rural areas	2010	4874	3588	35	645	10648	5716	40	4932
	2011	4483	3098	29	720	10154	5787	45	4367
	2012	**4496**	**3024**	**24**	**651**	**10165**	**6167**	**49**	**3998**
				NA 1000 LUDNOŚCI [b] *PER 1000 POPULATION* [b]					
O G Ó Ł E M	2005	5,5	3,8	28,5	1,8	10,7	8,4	6,0	2,2
T O T A L	2010	6,0	3,9	6,4	1,6	11,8	8,5	4,5	3,3
	2011	5,4	3,3	5,9	1,7	11,0	8,5	4,1	2,5
	2012	**5,3**	**3,1**	**4,4**	**1,4**	**11,0**	**9,0**	**4,4**	**2,0**
Miasta	2005	5,4	3,5	29,1	2,3	9,6	8,9	6,4	0,7
Urban areas	2010	5,8	3,6	7,3	2,0	10,8	9,1	5,0	1,8
	2011	5,2	3,0	7,1	2,2	9,9	9,0	3,9	0,9
	2012	**5,1**	**2,8**	**5,1**	**1,6**	**9,9**	**9,6**	**4,0**	**0,4**
Wieś	2005	5,7	4,4	27,1	0,9	12,9	7,4	5,4	5,5
Rural areas	2010	6,3	4,6	4,5	0,8	13,8	7,4	3,8	6,4
	2011	5,7	4,0	3,7	0,9	13,0	7,4	4,4	5,6
	2012	**5,7**	**3,8**	**3,0**	**0,8**	**12,9**	**7,8**	**4,8**	**5,1**

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 15 (59). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Małżeństwa zawarte *Marriages contracted*	Małżeństwa rozwiązane *Marriages dissolved*						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi [a] *Difference between contracted and dissolved marriages* [a]
			ogółem *total*	przez śmierć *by death of*		przez rozwód *by divorce*	na 1000 istniejących małżeństw *per 1000 existing marriages*		
				męża *husband*	żony *wife*		ogółem *total*	w tym przez rozwód *of which by divorce*	
O G Ó Ł E M	2005	12081	12269	5990	2252	4027	24,3	8,0	125
T O T A L	2010	13604	12116	6104	2351	3661	23,3	7,1	2144
	2011	12351	12372	5997	2417	3958	23,2	7,4	483
	2012	**12072**	**11687**	**6166**	**2423**	**3098**	**21,9**	**5,8**	**821**
Miasta	2005	7956	9201	4211	1637	3353	26,6	9,7	-1750
Urban areas	2010	8730	8889	4231	1642	3016	26,0	8,8	-1165
	2011	7868	9117	4176	1703	3238	26,0	9,2	-2155
	2012	**7576**	**8415**	**4248**	**1720**	**2447**	**24,1**	**7,0**	**-2137**
Wieś	2005	4125	3068	1779	615	674	19,2	4,2	1875
Rural areas	2010	4874	3227	1873	709	645	18,3	3,7	3309
	2011	4483	3255	1821	714	720	17,9	4,0	2638
	2012	**4496**	**3272**	**1918**	**703**	**651**	**17,7**	**3,5**	**2958**

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 16 (60). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.

MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *and less*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
				OGÓŁEM *TOTAL*					
OGÓŁEM ..... ***GRAND TOTAL***	**12072**	**330**	**3909**	**4569**	**1591**	**659**	**500**	**341**	**173**
19 lat i mniej ..... *and less*	34	19	14	1	-	-	-	-	-
20–24	2297	217	1706	326	38	9	1	-	-
25–29	4926	81	1786	2699	315	38	7	-	-
30–34	2360	10	334	1177	699	116	24	-	-
35–39	981	3	50	274	361	235	54	4	-
40–49	741	-	17	79	150	218	235	41	1
50–59	409	-	2	12	22	37	145	165	26
60 lat i więcej ..... *and more*	324	-	-	1	6	6	34	131	146
W tym małżeństwa wyznaniowe [a] ..... ***Of which church or religious marriages*** [a]	**7193**	**170**	**2730**	**3087**	**800**	**227**	**76**	**60**	**43**
19 lat i mniej ..... *and less*	9	6	3	-	-	-	-	-	-
20–24	1540	117	1180	224	18	1	-	-	-
25–29	3515	43	1308	1950	200	13	1	-	-
30–34	1419	3	214	756	388	54	4	-	-
35–39	407	1	21	130	150	93	12	-	-
40–49	176	-	4	26	41	61	39	5	-
50–59	59	-	-	1	2	4	17	29	6
60 lat i więcej ..... *and more*	68	-	-	-	1	1	3	26	37
				MIASTA *URBAN AREAS*					
RAZEM ..... ***TOTAL***	**7576**	**121**	**1910**	**3134**	**1146**	**487**	**357**	**274**	**147**
19 lat i mniej ..... *and less*	16	8	8	-	-	-	-	-	-
20–24	1044	76	765	176	22	5	-	-	-
25–29	3046	31	904	1853	224	28	6	-	-
30–34	1637	5	189	838	511	81	13	-	-
35–39	724	1	33	202	267	187	31	3	-
40–49	537	-	10	56	104	154	179	33	1
50–59	304	-	1	9	15	27	103	130	19
60 lat i więcej ..... *and more*	268	-	-	-	3	5	25	108	127

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 16 (60). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R. (dok.)

MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *and less*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
				MIASTA (dok.) *URBAN AREAS (cont.)*					
W tym małżeństwa wyznaniowe [a]	**4169**	**55**	**1229**	**2058**	**553**	**158**	**46**	**36**	**34**
Of which church or religious marriages [a]									
19 lat i mniej ..... *and less*	1	-	1	-	-	-	-	-	-
20–24	640	39	479	112	10	-	-	-	-
25–29	2097	15	619	1310	143	9	1	-	-
30–34	956	1	116	527	276	35	1	-	-
35–39	280	-	11	92	97	73	7	-	-
40–49	111	-	3	16	25	39	25	3	-
50–59	33	-	-	1	1	1	9	17	4
60 lat i więcej ..... *and more*	51	-	-	-	1	1	3	16	30
				WIEŚ *RURAL AREAS*					
RAZEM ..... *TOTAL*	**4496**	**209**	**1999**	**1435**	**445**	**172**	**143**	**67**	**26**
19 lat i mniej ..... *and less*	18	11	6	1	-	-	-	-	-
20–24	1253	141	941	150	16	4	1	-	-
25–29	1880	50	882	846	91	10	1	-	-
30–34	723	5	145	339	188	35	11	-	-
35–39	257	2	17	72	94	48	23	1	-
40–49	204	-	7	23	46	64	56	8	-
50–59	105	-	1	3	7	10	42	35	7
60 lat i więcej ..... *and more*	56	-	-	1	3	1	9	23	19
W tym małżeństwa wyznaniowe [a]	**3024**	**115**	**1501**	**1029**	**247**	**69**	**30**	**24**	**9**
Of which church or religious marriages [a]									
19 lat i mniej ..... *and less*	8	6	2	-	-	-	-	-	-
20–24	900	78	701	112	8	1	-	-	-
25–29	1418	28	689	640	57	4	-	-	-
30–34	463	2	98	229	112	19	3	-	-
35–39	127	1	10	38	53	20	5	-	-
40–49	65	-	1	10	16	22	14	2	-
50–59	26	-	-	-	1	3	8	12	2
60 lat i więcej ..... *and more*	17	-	-	-	-	-	-	10	7

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 17 (61). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.

MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN *PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES*	Ogółem *Total*	Poprzedni stan cywilny kobiet *Previous marital status of females*		
		panny *single*	wdowy *widows*	rozwiedzione *divorced*
OGÓŁEM *TOTAL*				
OGÓŁEM ..... ***GRAND TOTAL***	**15335**	**13572**	**324**	**1439**
Kawalerowie ..... *Single*	13531	12779	79	673
Wdowcy ..... *Widowers*	258	50	126	82
Rozwiedzeni ..... *Divorced*	1546	743	119	684
MIASTA *URBAN AREAS*				
RAZEM ..... ***TOTAL***	**10104**	**8732**	**235**	**1137**
Kawalerowie ..... *Single*	8656	8119	45	492
Wdowcy ..... *Widowers*	197	33	93	71
Rozwiedzeni ..... *Divorced*	1251	580	97	574
WIEŚ *RURAL AREAS*				
RAZEM ..... ***TOTAL***	**5231**	**4840**	**89**	**302**
Kawalerowie ..... *Single*	4875	4660	34	181
Wdowcy ..... *Widowers*	61	17	33	11
Rozwiedzeni ..... *Divorced*	295	163	22	110

TABL. 18 (62). MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE [a]

CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES [a]

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE *CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS*		Ogółem *Total*	Miasta *Urban areas*	Wieś *Rural areas*
OGÓŁEM ..... ***TOTAL***	2005	8356	5213	3143
	2010	8914	5326	3588
	2011	7586	4488	3098
	2012	**7193**	**4169**	**3024**
w tym: *of which:*				
Kościół Katolicki		7161	4144	3017
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		9	7	2
Kościół Ewangelicko-Augsburski		5	4	1
Kościół Chrześcijan Baptystów		5	4	1
Kościół Zielonoświątkowy		12	9	3

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 19 (63). ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2012 R.
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE IN 2012

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *and less*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
OGÓŁEM *TOTAL*									
OGÓŁEM ***GRAND TOTAL***	**3098**	**4**	**211**	**487**	**637**	**596**	**695**	**366**	**102**
19 lat i mniej *and less*									
20–24	77	4	59	12	1	1	-	-	-
25–29	348	-	106	192	37	8	5	-	-
30–34	607	-	35	221	289	54	7	1	-
35–39	604	-	6	48	231	268	51	-	-
40–49	849	-	5	13	71	247	473	36	4
50–59	451	-	-	1	8	17	146	262	17
60 lat i więcej *and more*	162	-	-	-	-	1	13	67	81
MIASTA *URBAN AREAS*									
RAZEM ***TOTAL***	**2447**	**2**	**145**	**373**	**495**	**479**	**557**	**304**	**92**
19 lat i mniej *and less*									
20–24	54	2	41	9	1	1	-	-	-
25–29	262	-	75	147	28	7	5	-	-
30–34	482	-	23	171	238	45	5	-	-
35–39	474	-	2	36	175	217	44	-	-
40–49	659	-	4	9	47	194	372	30	3
50–59	376	-	-	1	6	14	123	217	15
60 lat i więcej *and more*	140	-	-	-	-	1	8	57	74
WIEŚ *RURAL AREAS*									
RAZEM ***TOTAL***	**651**	**2**	**66**	**114**	**142**	**117**	**138**	**62**	**10**
19 lat i mniej *and less*									
20–24	23	2	18	3	-	-	-	-	-
25–29	86	-	31	45	9	1	-	-	-
30–34	125	-	12	50	51	9	2	1	-
35–39	130	-	4	12	56	51	7	-	-
40–49	190	-	1	4	24	53	101	6	1
50–59	75	-	-	-	2	3	23	45	2
60 lat i więcej *and more*	22	-	-	-	-	-	5	10	7

TABL. 20 (64). ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI [a] W MAŁŻEŃSTWIE
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN [a] IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**4027**	**3661**	**3958**	**3098**	***T O T A L***
rozwody małżeństw:					*divorces:*
Bez dzieci	1360	1496	1555	1275	*Marriages without children*
Z dziećmi	2667	2165	2403	1823	*Marriages with children*
o liczbie dzieci:					*by number of children:*
1	1552	1342	1487	1118	*1*
2	806	677	728	560	*2*
3	206	118	151	106	*3*
4 i więcej	103	28	37	39	*4 and more*
Miasta	**3353**	**3016**	**3238**	**2447**	***Urban areas***
rozwody małżeństw:					*divorces:*
Bez dzieci	1196	1261	1327	1058	*Marriages without children*
Z dziećmi	2157	1755	1911	1389	*Marriages with children*
o liczbie dzieci:					*by number of children:*
1	1332	1117	1216	886	*1*
2	638	542	566	416	*2*
3	131	79	109	69	*3*
4 i więcej	56	17	20	18	*4 and more*
Wieś	**674**	**645**	**720**	**651**	***Rural areas***
rozwody małżeństw:					*divorces:*
Bez dzieci	164	235	228	217	*Marriages without children*
Z dziećmi	510	410	492	434	*Marriages with children*
o liczbie dzieci:					*by number of children:*
1	220	225	271	232	*1*
2	168	135	162	144	*2*
3	75	39	42	37	*3*
4 i więcej	47	11	17	21	*4 and more*

a Poniżej 18 lat.
a Below the age of 18.

TABL. 21 (65). URODZENIA
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Urodzenia żywe	**23430**	**26890**	**25059**	**25052**	**14887**	**10165**	***Live births***
chłopcy	12114	13995	12900	12910	7621	5289	*males*
dziewczęta	11316	12895	12159	12142	7266	4876	*females*
Małżeńskie	17572	19893	18385	17969	10633	7336	*Legitimate*
chłopcy	9085	10337	9416	9339	5484	3855	*males*
dziewczęta	8487	9556	8969	8630	5149	3481	*females*
Pozamałżeńskie	5858	6997	6674	7083	4254	2829	*Illegitimate*
chłopcy	3029	3658	3484	3571	2137	1434	*males*
dziewczęta	2829	3339	3190	3512	2117	1395	*females*
Urodzenia martwe	**137**	**116**	**112**	**96**	**49**	**47**	***Still births***
Chłopcy	70	55	64	39	21	18	*Males*
Dziewczęta	67	61	48	57	28	29	*Females*

TABL. 22 (66). URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA [a] ORAZ WIEKU MATKI

LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER [a] AND AGE OF MOTHER

LATA *YEARS* WIEK MATKI *AGE OF MOTHER*		Ogółem *Total*	Kolejność urodzenia dziecka u matki *Birth order*					
			1	2	3	4	5	6 i dalsze *and over*
			W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*					
OGÓŁEM	2005	23430	11657	7461	2518	958	405	431
TOTAL	2010	26890	13101	9317	2954	881	312	324
	2011	25059	11781	8928	2875	882	317	275
	2012	**25052**	**11696**	**9111**	**2816**	**865**	**308**	**254**
19 lat i mniej ..... *and less*		1236	1113	118	5	-	-	-
20–24		5122	3430	1382	254	46	9	1
25–29		8710	4596	3135	714	193	50	21
30–34		6640	1997	3196	1001	292	90	64
35–39		2816	499	1149	689	252	120	106
40–44		507	60	128	147	80	36	56
45 lat i więcej ..... *and more*		21	1	3	6	2	3	6
			W % *IN %*					
OGÓŁEM	2005	100,0	49,8	31,8	10,8	4,1	1,7	1,8
TOTAL	2010	100,0	48,7	34,6	11,0	3,3	1,2	1,2
	2011	100,0	47,0	35,6	11,5	3,5	1,3	1,1
	2012	**100,0**	**46,7**	**36,4**	**11,2**	**3,5**	**1,2**	**1,0**
19 lat i mniej ..... *and less*		100,0	90,0	9,5	0,4	-	-	-
20–24		100,0	67,0	27,0	5,0	0,9	0,2	0,0
25–29		100,0	52,8	36,0	8,2	2,2	0,6	0,2
30–34		100,0	30,1	48,1	15,1	4,4	1,4	1,0
35–39		100,0	17,7	40,8	24,5	8,9	4,3	3,8
40–44		100,0	11,8	25,2	29,0	15,8	7,1	11,0
45 lat i więcej ..... *and more*		100,0	4,8	14,3	28,6	9,5	14,3	28,6

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 23 (67). PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 miasta *urban areas*	2012 wieś *rural areas*
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: ***Fertility** – live births per 1000 women aged:*						
15–49 [ab]	40,7	47,2	44,2	44,3	40,8	50,6
15–19 [a]	17,0	19,9	18,1	18,7	15,8	22,5
20–24	66,3	66,5	61,0	62,7	46,6	88,4
25–29	93,5	98,1	89,5	90,1	82,1	105,8
30–34	61,4	75,5	71,7	70,7	71,1	69,9
35–39	25,9	33,3	32,1	32,3	31,8	33,4
40–44	5,9	6,6	7,5	7,1	6,5	8,3
45–49 [b]	0,2	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
Współczynniki: ***Rates:***						
Dzietności ogólnej *Total fertility*	1,359	1,490	1,392	1,398	1,256	1,636
Reprodukcji brutto *Gross reproduction*	0,656	0,714	0,675	0,678	0,613	0,785
Dynamiki demograficznej *Demographic dynamics*	1,266	1,392	1,296	1,224	1,041	1,648

ab Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.
ab Includning births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 24 (68). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA *YEARS* WIEK ZMARŁYCH *AGE OF DECEASED*	Ogółem *Grand total*	Mężczyźni *Males*	Kobiety *Females*	Miasta *Urban areas* razem *total*	Miasta mężczyźni *males*	Miasta kobiety *females*	Wieś *Rural areas* razem *total*	Wieś mężczyźni *males*	Wieś kobiety *females*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*									
OGÓŁEM ***TOTAL*** 2005	18502	9994	8508	13170	6942	6228	5332	3052	2280
2010	19319	10319	9000	13603	7124	6479	5716	3195	2521
2011	19332	10247	9085	13545	7035	6510	5787	3212	2575
2012	**20473**	**10809**	**9664**	**14306**	**7348**	**6958**	**6167**	**3461**	**2706**
0 lat	109	68	41	60	40	20	49	28	21
1– 4 lata	26	19	7	14	10	4	12	9	3
5– 9	15	10	5	7	5	2	8	5	3
10–14	14	11	3	6	6	0	8	5	3
15–19	61	46	15	26	19	7	35	27	8
20–24	99	84	15	52	46	6	47	38	9
25–29	125	104	21	82	69	13	43	35	8
30–34	138	107	31	92	68	24	46	39	7
35–39	217	175	42	128	103	25	89	72	17
40–44	327	246	81	214	160	54	113	86	27
45–49	534	361	173	349	229	120	185	132	53
50–54	990	674	316	642	408	234	348	266	82
55–59	1567	1049	518	1050	676	374	517	373	144
60–64	2108	1366	742	1468	926	542	640	440	200
65–69	1666	1088	578	1211	763	448	455	325	130
70–74	2130	1293	837	1511	898	613	619	395	224
75–79	2754	1462	1292	1947	1009	938	807	453	354
80–84	3114	1343	1771	2221	963	1258	893	380	513
85 lat i więcej *and more*	4479	1303	3176	3226	950	2276	1253	353	900

TABL. 24 (68). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)

DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

LATA *YEARS* WIEK ZMARŁYCH *AGE OF DECEASED*		Ogółem *Grand total*	Mężczyźni *Males*	Kobiety *Females*	Miasta *Urban areas*			Wieś *Rural areas*		
					razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
		NA 100 tys. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU *PER 100 thous. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP*								
O G Ó Ł E M	2005	844	937	756	894	985	811	741	843	638
T O T A L	2010	851	932	774	907	993	829	741	820	660
	2011	848	922	778	904	981	833	742	815	667
	2012	**895**	**969**	**825**	**955**	**1025**	**891**	**782**	**868**	**693**
0 lat [a]		435	527	338	403	525	275	482	529	431
1– 4 lata		24	33	13	21	29	13	27	39	14
5– 9		13	16	9	10	14	6	16	20	12
10–14		12	18	5	9	17	0	15	19	12
15–19		45	66	23	34	48	19	60	89	28
20–24		60	99	18	51	90	12	72	113	29
25–29		64	107	22	65	110	20	64	102	24
30–34		73	112	33	72	106	38	75	124	23
35–39		123	197	48	110	176	43	151	238	59
40–44		227	336	114	232	347	117	218	318	108
45–49		385	520	250	399	535	269	361	495	216
50–54		622	857	393	617	821	430	632	919	314
55–59		922	1287	586	880	1225	583	1022	1415	595
60–64		1414	1951	939	1343	1859	910	1611	2177	1025
65–69		1973	2853	1248	1893	2696	1256	2223	3302	1223
70–74		2966	4314	2000	2819	4094	1936	3398	4915	2200
75–79		4465	6125	3417	4236	5700	3319	5135	7348	3707
80–84		7249	9016	6311	6943	8595	6053	8140	10293	7048
85 lat i więcej *and more*		15107	17091	14421	14439	16143	13829	17153	20299	16170

a Na 100 tys. urodzeń żywych.

a Per 100 thous. live births.

TABL. 25 (69). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN [a]

DEATHS BY SELECTED CAUSES [a]

PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem *Total*	Mężczyźni *Males*	Kobiety *Females*	Miasta *Urban areas*	Wieś *Rual areas*	*CAUSES OF DEATHS*
	na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*					
O G Ó Ł E M 2005	844	938	755	894	741	***T O T A L***
2010	851	932	774	907	741	
2011	**848**	**922**	**778**	**904**	**742**	
w tym:						*of which:*
Choroby zakaźne i pasożytnicze	12	13	11	14	8	*Infectious and parasitic diseases*
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	2	3	1	2	2	*of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis*
Nowotwory	251	283	221	274	209	*Neoplasms*
w tym nowotwory złośliwe	245	276	215	267	203	*of which malignant neoplasms*
w tym:						*of which:*
nowotwór złośliwy żołądka	13	18	9	14	12	*malignant neoplasm of stomach*
nowotwór złośliwy trzustki	12	13	11	14	9	*malignant neoplasm of pancreas*
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	64	90	39	68	56	*malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung*
nowotwór złośliwy sutka	15	0	29	16	13	*malignant neoplasm of breast*
nowotwór złośliwy szyjki macicy	5	x	9	5	3	*malignant neoplasm of cervix uteri*
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	10	20	x	11	7	*malignant neoplasm of prostate*
białaczka	7	7	6	7	6	*leukemia*
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	1	1	2	1	1	*Diseases of the blood and blood-forming organs*
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	20	15	24	20	19	*Endocrine, nutritional and metabolic diseases*
w tym cukrzyca	18	14	22	18	18	*of which diabetes mellitus*
Zaburzenia psychiczne	9	16	2	10	7	*Mental and behavioural disorders*
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	13	12	15	15	11	*Diseases of the nervous system and sense organs*
Choroby układu krążenia	334	345	323	353	298	*Diseases of the circulatory system*
w tym:						*of which:*
choroba nadciśnieniowa	4	3	5	4	4	*hypertensive diseases*
choroba niedokrwienna serca	102	118	87	109	89	*ischemic heart disease*
w tym ostry zawał serca	33	41	27	35	31	*of which acute myocardial infarction*
choroby naczyń mózgowych	74	68	79	79	63	*diseases of cerebrovascular*
miażdżyca	18	11	24	18	16	*atherosclerosis*
Choroby układu oddechowego	55	64	47	58	51	*Diseases of the respiratory system*
Choroby układu trawiennego	37	43	32	42	28	*Diseases of the digestive system*
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	7	10	5	9	5	*of which fibrosis and cirrhosis of liver*
Choroby układu kostno-stawowego, mięśni i tkanki łącznej	2	1	2	2	1	*Diseases of the musculoskeletel system and connective tissue*
Choroby układu moczowo-płciowego	14	11	17	16	11	*Diseases of the genitourinary system*
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	2	3	1	2	3	*Conditions originating in the perinatal period*
Wady rozwojowe wrodzone	3	3	3	3	4	*Congenital malformations*
Objawy, cechy chorobowe i nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych	35	19	50	39	26	*Symptoms and ill-defined conditions*
Zewnętrzne przyczyny zgonu	59	92	28	55	67	*Injuries and poisonings by external cause*
w tym:						*of which:*
wypadki komunikacyjne	11	17	5	9	15	*transport accidents*
samobójstwa	16	28	4	14	19	*intentional self-harm*

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 26 (70). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH *AGE OF DECEASED*		Ogółem *Total*	Chłopcy *Males*	Dziewczęta *Females*	Miasta *Urban areas* razem *total*	Miasta *Urban areas* chłopcy *males*	Miasta *Urban areas* dziewczęta *females*	Wieś *Rural areas* razem *total*	Wieś *Rural areas* chłopcy *males*	Wieś *Rural areas* dziewczęta *females*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*										
OGÓŁEM	2005	141	72	69	91	50	41	50	22	28
TOTAL	2010	122	73	49	82	50	32	40	23	17
	2011	103	62	41	58	40	18	45	22	23
	2012	**109**	**68**	**41**	**60**	**40**	**20**	**49**	**28**	**21**
0–27 dni *days*		78	51	27	45	29	16	33	22	11
0– 6		53	37	16	29	20	9	24	17	7
w tym 0 *of which*		34	22	12	16	11	5	18	11	7
7–13		11	7	4	6	5	1	5	2	3
14–20		7	3	4	7	3	4	-	-	-
21–27		7	4	3	3	1	2	4	3	1
28–29 dni *days*		1	1	-	1	1	-	-	-	-
1 miesiąc *month*		11	7	4	6	5	1	5	2	3
2		3	2	1	-	-	-	3	2	1
3		1	1	-	-	-	-	1	1	-
4		2	1	1	1	1	-	1	-	1
5		2	1	1	1	1	-	1	-	1
6		2	-	2	2	-	2	-	-	-
7		3	2	1	1	1	-	2	1	1
8		1	-	1	1	-	1	-	-	-
9		3	1	2	1	1	-	2	-	2
10		1	1	-	1	1	-	-	-	-
11 miesięcy *months*		1	-	1	-	-	-	1	-	1
NA 100 tys. URODZEŃ ŻYWYCH DANEJ PŁCI *PER 100 thous. OF LIVE BIRTHS OF GIVEN SEX*										
OGÓŁEM	2005	602	594	610	643	674	609	539	469	610
TOTAL	2010	454	522	380	505	590	412	376	416	332
	2011	411	481	337	389	519	250	443	424	464
	2012	**435**	**527**	**338**	**403**	**525**	**275**	**482**	**529**	**431**
0–27 dni *days*		311	395	222	302	381	220	325	416	226
0– 6		212	287	132	195	262	124	236	321	144
w tym 0 *of which*		136	170	99	107	144	69	177	208	144
7–13		44	54	33	40	66	14	49	38	62
14–20		28	23	33	47	39	55	x	x	x
21–27		28	31	25	20	13	28	39	57	21
28–29 dni *days*		4	8	x	7	13	x	x	x	x
1 miesiąc *month*		44	54	33	40	66	14	49	38	62
2		12	15	8	x	x	x	30	38	21
3		4	8	x	x	x	x	10	19	x
4		8	8	8	7	13	x	10	x	21
5		8	8	8	7	13	x	10	x	21
6		8	x	16	13	x	28	x	x	x
7		12	15	8	7	13	x	20	19	21
8		4	x	8	7	x	14	x	x	x
9		12	8	16	7	13	x	20	x	41
10		4	8	x	7	13	x	x	x	x
11 miesięcy *months*		4	x	8	x	x	x	10	x	21

TABL. 27 (71). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN [a]
INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES [a]

PRZYCZYNY ZGONÓW		Ogółem *Total*		Chłopcy *Males*	Dziewczęta *Females*	Miasta *Urban areas*	Wieś *Rural areas*	*CAUSES OF DEATHS*
		w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	na 100 tys. urodzeń żywych *per 100 thous. live births*					
O G Ó Ł E M	2005	141	602	594	610	643	539	***T O T A L***
	2010	122	454	522	380	505	376	
	2011	**103**	**411**	**481**	**337**	**389**	**443**	
w tym:								*of which:*
Choroby zakaźne i pasożytnicze		1	4	8	x	7	x	*Infectious and parasitic diseases*
Choroby układu nerwowego, narządów zmysłów i układu krążenia		3	12	x	25	7	20	*Diseases of the nervous system and the sense organs and the circulatory system*
Choroby układu oddechowego		3	12	16	8	13	10	*Diseases of the respiratory system*
w tym zapalenie płuc		2	8	8	8	7	10	*of which pneumonia*
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe		36	144	147	140	127	167	*Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*
w tym:								*of which:*
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego		6	24	23	25	20	30	*congenital malformations of the nervous system*
wrodzone wady serca		15	60	62	58	54	69	*congenital malformation of heart*
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym		51	204	271	132	195	217	*Conditions originating in the perinatal period*
w tym:								*of which:*
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu		39	156	209	99	174	128	*disorders related to length of gestation and fetal growth*
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego		6	24	31	16	7	49	*respiratory disorders specific to the perinatal period*
Zewnętrzne przyczyny zgonu		2	8	8	8	7	10	*Injuries and poisonings by external cause*

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision)

TABL. 28 (72). ZAMACHY SAMOBÓJCZE [a] ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
SUICIDES [a] REGISTERED BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym mężczyźni *of which males*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**339**	**268**	**260**	**247**	**214**	***T O T A L***
w tym dokonane	290	207	212	194	176	*of which committed*
Miasta	210	154	146	145	123	*Urban areas*
Wieś	129	111	114	102	91	*Rural areas*

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w 2010 r. – w podziale na miasta i wieś – również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2010 by urban and rural areas – cases, in which the place of incident is unknown.

TABL. 28 (72). ZAMACHY SAMOBÓJCZE [a] ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ (dok.)
SUICIDES [a] REGISTERED BY THE POLICE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym mężczyźni *of which males*	*SPECIFICATION*
Wiek samobójców:						***Age of suicidal persons:***
14 lat i mniej	2	6	2	1	-	*14 and less*
15–19	26	15	15	15	8	*15–19*
20–29	58	44	44	46	39	*20–29*
30–49	118	95	97	92	86	*30–49*
50–69	99	90	76	73	62	*50–69*
70 lat i więcej	36	17	19	17	16	*70 and more*

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w 2010 r. – w podziale na miasta i wieś – również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2010 by urban and rural areas – cases, in which the place of incident is unknown.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Gdańsk.

TABL. 29 (73). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat *Life expectancy at age specified* 0	15	30	45	60
			MĘŻCZYŹNI *MALES*			
O G Ó Ł E M	2005	71,69	57,31	42,96	29,23	17,86
T O T A L	2010	72,97	58,52	44,15	30,26	18,61
	2011	73,42	58,92	44,59	30,67	18,81
	2012	**73,29**	**58,88**	**44,57**	**30,73**	**18,85**
Miasta *Urban areas*		73,86	59,43	45,07	32,21	19,30
Wieś *Rural areas*		71,98	57,59	43,35	29,54	17,66
			KOBIETY *FEMALES*			
O G Ó Ł E M	2005	79,76	65,43	50,63	36,22	23,07
T O T A L	2010	80,75	66,23	51,44	36,87	23,58
	2011	80,96	66,42	51,60	37,04	23,68
	2012	**80,91**	**66,29**	**51,46**	**36,88**	**23,64**
Miasta *Urban areas*		81,11	66,40	51,53	36,97	23,80
Wieś *Rural areas*		80,37	65,85	51,08	36,47	23,07

TABL. 30 (74). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY

INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Napływ [a] *Inflow [a]*				Odpływ [b] *Outflow [b]*				Saldo migracji *Net migration*
		ogółem *total*	z miast *from urban areas*	ze wsi *from rural areas*	z zagranicy *from abroad*	ogółem *total*	do miast *to urban areas*	na wieś *to rural areas*	za granicę *abroad*	
		W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*								
O G Ó Ł E M	2005	30863	20094	10099	670	29790	15869	12054	1867	1073
T O T A L	2010	31957	20656	10005	1296	29308	14692	13220	1396	2649
	2011	31403	20130	9897	1376	29124	14145	13264	1715	2279
	2012	**28543**	**18009**	**9246**	**1288**	**26592**	**12951**	**11867**	**1774**	**1951**
Miasta	2005	18583	11413	6636	534	20529	10170	8733	1626	-1946
Urban areas	2010	18234	10839	6301	1094	19931	9054	9683	1194	-1697
	2011	17532	10294	6101	1137	19667	8613	9622	1432	-2135
	2012	**16157**	**9293**	**5767**	**1097**	**17916**	**7858**	**8591**	**1467**	**-1759**
Wieś	2005	12280	8681	3463	136	9261	5699	3321	241	3019
Rural areas	2010	13723	9817	3704	202	9377	5638	3537	202	4346
	2011	13871	9836	3796	239	9457	5532	3642	283	4414
	2012	**12386**	**8716**	**3479**	**191**	**8676**	**5093**	**3276**	**307**	**3710**
		NA 1000 LUDNOŚCI *PER 1000 POPULATION*								
O G Ó Ł E M	2005	14,1	9,2	4,6	0,3	13,6	7,2	5,5	0,9	0,5
T O T A L	2010	14,1	9,1	4,4	0,6	12,9	6,5	5,8	0,6	1,2
	2011	13,8	8,8	4,3	0,6	12,8	6,2	5,8	0,8	1,0
	2012	**12,5**	**7,9**	**4,0**	**0,6**	**11,6**	**5,7**	**5,2**	**0,8**	**0,9**
Miasta	2005	12,6	7,7	4,5	0,4	13,9	6,9	5,9	1,1	-1,3
Urban areas	2010	12,2	7,2	4,2	0,7	13,3	6,0	6,5	0,8	-1,1
	2011	11,7	6,9	4,1	0,8	13,1	5,7	6,4	1,0	-1,4
	2012	**10,8**	**6,2**	**3,9**	**0,7**	**12,0**	**5,2**	**5,7**	**1,0**	**-1,2**
Wieś	2005	17,1	12,1	4,8	0,2	12,9	7,9	4,6	0,3	4,2
Rural areas	2010	17,8	12,7	4,8	0,3	12,2	7,3	4,6	0,3	5,6
	2011	17,8	12,6	4,9	0,3	12,1	7,1	4,7	0,4	5,7
	2012	**15,7**	**11,0**	**4,4**	**0,2**	**11,0**	**6,5**	**4,2**	**0,4**	**4,7**

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 31 (75). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Napływ [a] *Inflow [a]*			Odpływ [b] *Outflow [b]*		
		ogółem *total*	z tego samego województwa *from the same voivodship*	z innych województw *from other voivodships*	ogółem *total*	do tego samego województwa *to the same voivodship*	do innych województw *to other voivodships*
		W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*					
O G Ó Ł E M	2005	30193	22538	7655	27923	22538	5385
T O T A L	2010	30661	22943	7718	27912	22943	4969
	2011	30027	22339	7688	27409	22339	5070
	2012	**27255**	**20130**	**7125**	**24818**	**20130**	**4688**
Miasta	2005	18049	12009	6040	18903	14912	3991
Urban areas	2010	17140	11220	5920	18737	15167	3570
	2011	16395	10520	5875	18235	14581	3654
	2012	**15060**	**9664**	**5396**	**16449**	**13096**	**3353**
Wieś	2005	12144	10529	1615	9020	7626	1394
Rural areas	2010	13521	11723	1798	9175	7776	1399
	2011	13632	11819	1813	9174	7758	1416
	2012	**12195**	**10466**	**1729**	**8369**	**7034**	**1335**
		NA 1000 LUDNOŚCI *PER 1000 POPULATION*					
O G Ó Ł E M	2005	13,8	10,3	3,5	12,7	10,3	2,5
T O T A L	2010	13,5	10,1	3,4	12,3	10,1	2,2
	2011	13,2	9,8	3,4	12,0	9,8	2,2
	2012	**11,9**	**8,8**	**3,1**	**10,9**	**8,8**	**2,1**
Miasta	2005	12,3	8,2	4,1	12,8	10,1	2,7
Urban areas	2010	11,4	7,5	3,9	12,5	10,1	2,4
	2011	10,9	7,0	3,9	12,2	9,7	2,4
	2012	**10,1**	**6,5**	**3,6**	**11,0**	**8,7**	**2,2**
Wieś	2005	16,9	14,6	2,2	12,5	10,6	1,9
Rural areas	2010	17,5	15,2	2,3	11,9	10,1	1,8
	2011	17,5	15,1	2,3	11,8	9,9	1,8
	2012	**15,5**	**13,3**	**2,2**	**10,6**	**8,9**	**1,7**

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 32 (76). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW *AGE OF MIGRANTS*	Napływ [a] *Inflow [a]*			Odpływ [b] *Outflow [b]*			Saldo migracji *Net migration*		
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
O G Ó Ł E M 2005	30193	14110	16083	27923	13148	14775	2270	962	1308
T O T A L 2010	30661	14298	16363	27912	13086	14826	2749	1212	1537
2011	30027	13991	16036	27409	12815	14594	2618	1176	1442
2012	**27255**	**12658**	**14597**	**24818**	**11561**	**13257**	**2437**	**1097**	**1340**
0– 4 lata	2805	1430	1375	2695	1357	1338	110	73	37
5– 9	1812	865	947	1738	853	885	74	12	62
10–14	1235	652	583	1210	647	563	25	5	20
15–19	1056	479	577	1003	449	554	53	30	23
20–24	2480	807	1673	2241	695	1546	239	112	127
25–29	5299	2188	3111	4317	1777	2540	982	411	571
30–34	3957	1889	2068	3562	1686	1876	395	203	192
35–39	2568	1329	1239	2439	1259	1180	129	70	59
40–44	1373	786	587	1306	731	575	67	55	12
45–49	909	470	439	871	471	400	38	-1	39
50–54	946	502	444	864	463	401	82	39	43
55–59	833	430	403	794	413	381	39	17	22
60–64	803	393	410	724	348	376	79	45	34
65 lat i więcej ..... *and more*	1179	438	741	1054	412	642	125	26	99

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 33 (77). MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW *AGE OF MIGRANTS*	Imigranci *Immigrants*			Emigranci *Emigrants*			Saldo migracji *Net migration*		
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
O G Ó Ł E M 2005	670	348	322	1867	1044	823	-1197	-696	-501
T O T A L 2010	1296	738	558	1396	626	770	-100	112	-212
2011	1376	769	607	1715	783	932	-339	-14	-325
2012	**1288**	**707**	**581**	**1774**	**857**	**917**	**-486**	**-150**	**-336**
0– 4 lata	506	245	261	89	43	46	417	202	215
5– 9	66	38	28	117	57	60	-51	-19	-32
10–14	32	18	14	81	37	44	-49	-19	-30
15–19	28	13	15	128	91	37	-100	-78	-22
20–24	37	25	12	127	68	59	-90	-43	-47
25–29	135	106	29	238	106	132	-103	0	-103
30–34	118	67	51	246	109	137	-128	-42	-86
35–39	92	49	43	189	75	114	-97	-26	-71
40–44	36	25	11	141	65	76	-105	-40	-65
45–49	35	16	19	118	58	60	-83	-42	-41
50–54	46	27	19	111	56	55	-65	-29	-36
55–59	57	30	27	74	38	36	-17	-8	-9
60–64	54	26	28	50	27	23	4	-1	5
65 lat i więcej ..... *and more*	46	22	24	65	27	38	-19	-5	-14

TABL. 34 (78). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE

Stan w dniu 31 XII

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS

As of 1 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE [a] *CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS [a]*	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	jednostki kościelne [b] *church units [b]*				duchowni *clergy*				wierni, wyznawcy *adherents, faithful*			
Kościół Katolicki:												
Catholic Church:												
Kościół Rzymsko-katolicki [c]	475	480	484	484	1382	1420	1415	1424	1669724 [d]	1635835 [d]	1637705 [d]	1630608 [d]
Kościół Grecko-katolicki [e]	16	16	16	16	7	•	•	•	•	•	•	•
Starokatolickie:												
Old Catholic:												
Kościół Polsko-katolicki [f]	2	2	2	2	2	2	2	2	218	300	180	180
Kościół Starokatolicki Mariawitów [f]	-	-	-	-	-	-	-	-	80	55	50	40
Polski Narodowy Kościół Katolicki w RP	-	1	1	1	-	-	-	-	-	20	10	20
Prawosławne:												
Orthodox:												
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny [fg]	56	58	58	58	73	102	102	108	221000	220700	220700	220700
Protestanckie i tradycji protestanckiej:												
Protestant and Protestant-tradition:												
Kościół Ewangelicko-Augsburski [fh]	2	19 [i]	19	19	3	14 [i]	21	15	4000	2883 [i]	2323	2330
Kościół Zielonoświątkowy	19	19	19	19	29	32	31	30	1947	2219	2306	2182
Kościół Chrystusowy	3	3 [k]	5	5	8	10 [k]	8	8	1350	1400 [k]	1245	1245
Nowoapostolski Kościół w Polsce	4	4	4	4	8	8	8	8	751	773	802	815
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	8	9	8	8	3	3	4	3	491	471	469	549
Kościół Chrześcijan Baptystów [f]	7	6	6	6 [l]	12	8	7	7 [l]	482	455	487	487 [l]
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	2	2	2	2 [l]	2	2	2	2 [l]	250	250	250	250 [l]
Ewangeliczny Związek Braterski	-	2	2	2	-	3	3	2	-	220	250	230
Kościół Boży w Chrystusie	1	2	3	3	4	6	6	7	50	92	160	196

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2012 r. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji gdańskiej i pelplińskiej. d Ochrzczeni. e Dane dotyczą dekanatu słupskiego. f Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. g Dane dotyczą diecezji białostocko-gdańskiej. h Dane dotyczą diecezji pomorsko-wielkopolskiej; w 2005 r. – tylko w zakresie wyznawców. ikl Dane dotyczą: i – 2009 r.; k – 2006 r.; l – 2011 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2012. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern gdańska and pelplińska diocese. d Baptised. e Data concern słupski decanat. f Church associated in the Polish Ecumenical Council. g Data concern białostocko-gdańska diocese. h Data concern pomorsko-wielkopolska diocese; in 2005 – only in case of faithful. ikl Data concern: i – 2009; k – 2006; l – 2011.

TABL. 34 (78). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE (cd.)
Stan w dniu 31 XII
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)
As of 1 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE [a] *CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS [a]*	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	jednostki kościelne [b] *church units [b]*				duchowni *clergy*				wierni, wyznawcy *adherents, faithful*			
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok): ***Protestant and Protestant-tradition (cont.):***												
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	-	4	2	4	-	2	2	3	-	99	99	120
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny [c]..	2	2	2	2	1	1	1	1	109	107	107	107
Kościół Chrystusowy w RP [d]	1	1	1	1	2	2	2	3	70	50	60	60
Centrum Chrześcijańskie „Nowa Fala”	-	1	1 [e]	1 [e]	-	6	6 [e]	6 [e]	-	50	50 [e]	50 [e]
Kościół Ewangelicko-Reformowany [c]...	-	-	-	-	-	-	-	-	42	38	36	36
Kościół Wolnych Chrześcijan	2	2	2	2	2	3	3	3	58	47	41	27
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	5	5	3	4	34	27	26	26
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	1	2	1	1	10	11	9	10	32	22	24	25
Kościół Pentakostalny w RP	1	1	1	1 [f]	3	5	4	4 [f]	17	20	20	20 [f]
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	4	3	2	2	25	17	15	15
Islamskie: ***Muslim:***												
Muzułmański Związek Religijny w RP	1	1	1	1 [f]	1	5	5	5 [f]	•	110	110	110 [f]
Liga Muzułmańska w RP	-	1	1 [e]	1 [e]	-	-	-	-	-	100	100 [e]	100 [e]
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	3

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2012 r. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. d Do 2010 r. – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. ef Dane dotyczą: e – 2010 r.; f – 2011 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2012. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Church associated in the Polish Ecumenical Council. d Until 2010 – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. ef Data concern: e – 2010; f – 2011.

TABL. 34 (78). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE (dok.)
Stan w dniu 31 XII
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)
As of 1 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE [a] *CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS [a]*	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	jednostki kościelne [b] *church units [b]*				duchowni *clergy*				wierni, wyznawcy *adherents, faithful*			
Dalekiego Wschodu: ***Far Eastern Religions:***												
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	-	-	3	3 [c]	-	-	-	-	-	-	996	996 [c]
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii"	-	-	-	-	9	9	9	9	130	130	135	100
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang [d].....	1	-	-	-	-	-	-	-	85	90	90	90 [c]
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	-	-	2	2	-	-	6	6	-	-	37	37
Buddyjska Wspólnota Zen Kannon	-	-	-	-	-	-	-	-	29	31 [e]	31 [e]	31 [e]
Światowy Uniwersytet Duchowy Brahma Kumaris w Polsce	1	-	1	1 [c]	2	2	2	2 [c]	30	30	30	30 [c]
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30 [e]	30 [f]	30 [f]
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1	1	1	1	5	1	1	1	30	19	19	17
Związek Buddyjski „Kanzeon" [gh]	-	1	1	1	1	-	-	-	12	22	16	16
Inne: ***Others:***												
Związek Wyznania Świadków Jehowy	117	123	123 [f]	123 [f]	-	-	-	-	127729 [i]	8737	8737 [f]	8737 [f]
Kościół Chrześcijański „Słowo Wiary"	1	1	2	2	4	4	4	4	111	117	120	124
Rodzima Wiara [k].....	-	-	1	1 [c]	-	-	2	2 [c]	-	-	90	90 [c]
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1	1	1	1 [c]	2	5	5	5 [c]	48	25	29	29 [c]
Karaimski Związek Religijny	1	1	-	1	-	-	-	-	25	25	26	25
Kościół Armia Zbawienia w RP	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	4	7

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2012 r. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą 2011 r. d Do 2011 r. – Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtzang. e Dane dotyczą 2008 r. f Dane dotyczą 2010 r. g Do 2008 r. – Stowarzyszenie Buddyjskie Sangha „Kanzeon". h Od 2010 r. dane dotyczą jednostki w Gdańsku. i Dane dotyczą całego kraju. k Dane dotyczą oddziału Pomorze.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2012. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern 2011. d Until 2011 – Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtzang. e Data concern 2008. f Data concern 2010. g Until 2008 – Stowarzyszenie Buddyjskie Sangha "Kanzeon". h Since 2010 data concern unit in Gdańsk. i Data concern whole country. k Data concern Pomeranian section.

DZIAŁ VI
RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej i obejmują osoby **w wieku 15 lat i więcej** będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych. Prezentowane dane opracowano na podstawie:

1) Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r. (tabl. 1(79) i 2(80));
2) reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności - BAEL** (tabl. 3(81) i 4(82)) przeprowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkanich, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada sie w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Dane prezenowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia. Dane od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w Narodowym Spisie Powszechnym 2011 i BAEL-u stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono osoby które w badanym tygodniu (w Narodowym Spisie Powszechnym 2011 dotyczy okresu od 25 III do 31 III):
   - wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
   - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące, a jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiace, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

   W Narodowym Spisie Powszechnym 2011 do pracujących nie zaliczono pomagających członków rodzin, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu.

CHAPTER VI
LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. *Data on* ***economic activity of population*** *concern the actually living population and cover* ***persons aged 15 and more****, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishment and homeless. Presented data were compiled on the basis:*

1) of the Population and Housing Census as of 31 III 2011 (tables 1(79) and 2(80));
2) of representative ***Labour Force Survey - the LFS*** *(tables 3(81) and 4(82)). The sample survey conducted on a quarterly basis. The survey covers persons aged 15 and more, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth. The data since 2010 have been generalized on the basis of population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.*

2. *The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in the Population and Housing Census 2011 and in the the LFS is work, i.e. performing, holding or looking for work.*

Economically active persons *include employed and unemployed persons:*

1) ***employed persons*** *are persons who during the reference week (in the Population and Housing Census 2011 concerns period from 25 III to 31 III):*
   - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
   - formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in comapny activity, bad weather) if the break in work did not exceed 3 months; moreover if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in the LFS in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

   In the Population and Housing Census 2011 contributing family workers who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.

Podziału na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy w BAEL-u dokonano na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
   - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
   - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
   - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujacych po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Breakdown into full-time and part-time employed persons in the LFS was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

*2) **unemployed persons** are persons aged 15-74 who simultaneously fulfilled three conditions:*
   - within the reference week were not employed,
   - within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
   - were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

***Economically inactive persons** are persons who are not classified as employed or unemployed.*

***3. The activity rate** is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).*

***The employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).*

***The unemployment rate** is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).*

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
   a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 135,
   b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,

Employment

***1.** Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).*

***2.** Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:*

1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
2) employers and own-account workers, i.e.:
   a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers) with some exceptions in years 2005-2009; see item 5 on page 135,
   b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,

c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;

3) osoby wykonujące pracę nakładczą;

4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);

5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);

6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorcy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 XII** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII** w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
   a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
   b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;

2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;

3) outworkers;

4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);

5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);

6) clergy fulfilling priestly obligations.

***3. Full-time paid employees** are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.*

***4.** Data concerning **employment as of 31 XII** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.*

***5.** Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII** were estimated in years 2002-2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.*

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

1) in years 2005-2009 are not included the following employed persons:
   *a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,*
   *b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*

*2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczenia na pełnozatrudnionych;
2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

9. Informacje zawarte w tabl. 6(84), 8(86)-11(89) nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy,** a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy, łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

11. Informacje zawarte w tabl. 12(90) opracowano na podstawie badania **popytu na pracę.** Badanie to ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie zatrudnionych 1 lub więcej osób.

6. *Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:*

1) ***the employment, as of 31 XII*** *of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
2) ***the average paid employment*** *– full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

8. Agents *are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

9. *Data in tables 6(84), 8(86)-11(89) do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.*

10. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, as well as since 2009 including seasonal and temporary employees. These data concern* ***the number of hires and the number of terminations*** *and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care, unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate *is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the preceding the surveyed year.*

11. *Data in table 12(90) were compiled on the basis of the survey on* ***demand for labour.*** *This is a sample survey, which covers entities of the national economy employing 1 or more persons.*

Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Vacancies *are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:*

1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;
3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

Newly created jobs *are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established entities.*

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem bezrobotnego należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź, jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252).

Unemployment

1. *Data regarding* ***registered unemployed persons*** *include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws No. 69, item 415, with later amendments), are classified as unemployed.*

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part--time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The registered unemployment rate *is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

3. *Information concerning* ***Labour Fund expenditures*** *are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promoting of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws No. 69, item 415, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VIII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252).*

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.**

3. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;

Working conditions

1. *Information regarding* ***accidents at work*** *includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. *Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the* ***local kind-of-activity unit method.***

3. Accident at work *is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:*

1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated ***equally to accident at work,*** *as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:*

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood *as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:*

1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;

4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

4. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

5. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. pogrupowano zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

7. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

8. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym:

4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or traineeship connected with a scholarship received by graduates;
6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;
9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
10) serving supplementary forms of military service;
11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

4. *A* ***serious accident at work*** *is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.*

5. *A* ***fatal accident at work*** *is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.*

6. *Accidents at work are classified, i.a., according to* ***contact-mode of injury*** *which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their* ***causes*** *(all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.*

7. The accident ratio *is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.*

8. *Information regarding* ***persons working in hazardous conditions*** *i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports:*

1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy; działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzątania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;

3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

9. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 23(101) podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

1) data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

2) data concern persons exposed to factors connected with the working environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;

3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.

***9.** A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases in table 23(101) are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ration per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności
Economic activity of the population

TABL. 1 (79). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU [a] W 2011 R.
Stan w dniu 31 III
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE ON THE BASIS OF THE CENSUS [a] IN 2011
As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Aktywni zawodowo *Economically active persons*			Bierni zawodowo *Economically inactive persons*	Nieustalony status na rynku pracy *Unknown status on the labour market*	Współczynnik aktywności zawodowej [b] *Activity rate [b]*	Wskaźnik zatrudnienia [b] *Employment rate [b]*	Stopa bezrobocia *Unemployment rate*
		razem *total*	pracujący *employed*	bezrobotni [c] *unemployed [c]*					
	w tys. *in thous.*						w % *in %*		
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**1903,1**	**1003,6**	**880,3**	**123,3**	**789,5**	**110,0**	**56,0**	**49,1**	**12,3**
miasta *urban areas*	1281,3	664,5	587,6	77,0	537,2	79,6	55,3	48,9	11,6
wieś *rural areas*	621,8	339,0	292,7	46,3	252,3	30,4	57,3	49,5	13,7
w tym w wieku produkcyjnym [d] *of which at working age [d]*	1468,3	979,3	857,0	122,3	389,2	99,8	71,6	62,6	12,5
15-24 lata	314,5	114,7	84,7	30,0	182,2	17,7	38,6	28,5	26,1
25-34	383,9	288,4	255,2	33,2	56,4	39,2	83,6	74,0	11,5
35-44	307,9	242,1	218,7	23,4	43,9	21,9	84,7	76,5	9,7
45-54	309,1	225,3	200,8	24,5	67,1	16,7	77,1	68,7	10,9
55-64	309,6	120,7	108,8	11,9	179,7	9,2	40,2	36,2	9,8
65 lat i więcej *and more*	278,0	12,3	12,0	0,3	260,3	5,4	4,5	4,4	2,6
Mężczyźni ***Men***	**918,4**	**556,0**	**489,9**	**66,0**	**308,9**	**53,5**	**64,3**	**56,6**	**11,9**
w tym w wieku produkcyjnym [d] *of which at working age [d]*	767,6	546,3	480,7	65,6	171,8	49,6	76,1	66,9	12,0
15-24 lata	160,5	65,1	48,7	16,4	87,1	8,3	42,8	32,0	25,2
25-34	193,0	158,1	141,1	17,0	16,7	18,2	90,4	80,7	10,7
35-44	155,9	130,4	118,8	11,5	14,7	10,9	89,9	81,9	8,8
45-54	153,3	118,1	105,2	12,9	26,2	9,0	81,9	72,9	10,9
55-64	147,1	75,9	67,8	8,1	66,1	5,1	53,5	47,8	10,6
65 lat i więcej *and more*	108,6	8,4	8,2	0,2	98,2	2,1	7,9	7,7	2,2

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 1 (79). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU [a] W 2011 R. (dok.)

Stan w dniu 31 III

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE ON THE BASIS OF THE CENSUS [a] IN 2011 (cont.)

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Aktywni zawodowo *Economically active persons*			Bierni zawodowo *Economically inactive persons*	Nieustalony status na rynku pracy *Unknown status on the labour market*	Współczynnik aktywności zawodowej [b] *Activity rate [b]*	Wskaźnik zatrudnienia [b] *Employment rate [b]*	Stopa bezrobocia *Unemployment rate*
		razem *total*	pracujący *employed*	bezrobotni [c] *unemployed [c]*					
	w tys. *in thous.*						w % *in %*		
Kobiety	**984,7**	**447,6**	**390,4**	**57,2**	**480,6**	**56,5**	**48,2**	**42,1**	**12,8**
Women									
w tym w wieku produkcyjnym [d]..... *of which at working age [d]*	700,7	432,9	376,3	56,6	217,4	50,3	66,6	57,9	13,1
15-24 lata	154,1	49,6	36,0	14,0	95,1	9,4	34,3	24,9	27,4
25-34	190,9	130,3	114,1	16,2	39,7	21,0	76,7	67,1	12,4
35-44	152,0	111,8	99,9	11,9	29,2	11,0	79,3	70,9	10,6
45-54	155,8	107,2	95,6	11,6	40,9	7,7	72,4	64,6	10,8
55-64	162,6	44,8	41,0	3,8	113,6	4,1	28,3	25,9	8,5
65 lat i więcej ..... *and more*	169,4	3,9	3,8	0,1	162,1	3,3	2,4	2,3	3,5

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2 (80). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU [a] W 2011 R.

Stan w dniu 31 III

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS [a] IN 2011

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Aktywni zawodowo *Economically active persons*			Bierni zawodowo *Economically inactive persons*	Współczynnik aktywności zawodowej [b] *Activity rate [b]*	Wskaźnik zatrudnienia [b] *Employment rate [b]*	Stopa bezrobocia *Unemployment rate*
		razem *total*	pracujący *employed*	bezrobotni [c] *unemployed [c]*				
	w tys. *in thous.*					w % *in %*		
O G Ó Ł E M [d] ..... *T O T A L [d]*	**1903,1**	**1003,6**	**880,3**	**123,3**	**789,5**	**56,0**	**49,1**	**12,3**
wykształcenie: *education:*								
Wyższe ..... *Tertiary*	344,1	268,3	254,4	14,0	75,8	78,0	73,9	5,2
Policealne i średnie zawodowe ..... *Post-secondary and vocational secondary*	366,4	239,6	214,0	25,6	126,8	65,4	58,4	10,7
Średnie ogólnokształcące ..... *General secondary*	245,1	130,4	111,4	19,0	114,7	53,2	45,5	14,5
Zasadnicze zawodowe ..... *Basic vocational*	427,3	273,4	232,0	41,4	153,9	64,0	54,3	15,2
Gimnazjalne i podstawowe ..... *Lower secondary and primary*	393,0	89,3	66,3	22,9	303,7	22,7	16,9	25,7
Podstawowe nieukończone [e]..... *Primary not completed [e]*	14,7	0,7	0,5	0,2	13,9	5,1	3,5	30,6
Nieustalone ..... *Unknown*	112,5	1,9	1,7	0,1	0,8	x	x	x
Mężczyźni ..... *Men*	**918,4**	**556,0**	**489,9**	**66,0**	**308,9**	**64,3**	**56,6**	**11,9**
wykształcenie: *education:*								
Wyższe ..... *Tertiary*	146,7	116,6	110,8	5,7	30,1	79,5	75,6	4,9
Policealne i średnie zawodowe ..... *Post-secondary and vocational secondary*	177,2	131,7	119,7	12,1	45,4	74,4	67,5	9,2
Średnie ogólnokształcące ..... *General secondary*	93,5	59,4	51,8	7,5	34,1	63,5	55,5	12,7
Zasadnicze zawodowe ..... *Basic vocational*	267,6	192,1	165,5	26,5	75,5	71,8	61,9	13,8
Gimnazjalne i podstawowe ..... *Lower secondary and primary*	173,6	54,7	40,7	14,0	118,9	31,5	23,5	25,5
Podstawowe nieukończone [e]..... *Primary not completed [e]*	5,0	0,5	0,3	0,1	4,5	9,5	6,7	29,8
Nieustalone ..... *Unknown*	54,7	1,0	1,0	0,1	0,3	x	x	x

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. e Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Data excluded persons whose status on the labour market is unknown. e Including persons without school education.

TABL. 2 (80). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU [a] W 2011 R. (dok.)

Stan w dniu 31 III

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS [a] IN 2011 (cont.)

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Aktywni zawodowo *Economically active persons*			Bierni zawodowo *Economically inactive persons*	Współczynnik aktywności zawodowej [b] *Activity rate [b]*	Wskaźnik zatrudnienia [b] *Employment rate [b]*	Stopa bezrobocia *Unemployment rate*
		razem *total*	pracujący *employed*	bezrobotni [c] *unemployed [c]*				
	w tys. *in thous.*					w % *in %*		
Kobiety	**984,7**	**447,6**	**390,4**	**57,2**	**480,6**	**48,2**	**42,1**	**12,8**
Women								
wykształcenie: *education:*								
Wyższe *Tertiary*	197,5	151,8	143,5	8,3	45,7	76,9	72,7	5,5
Policealne i średnie zawodowe *Post-secondary and vocational secondary*	189,2	107,8	94,3	13,5	81,4	57,0	49,8	12,5
Średnie ogólnokształcące *General secondary*	151,6	71,0	59,6	11,4	80,6	46,8	39,3	16,1
Zasadnicze zawodowe *Basic vocational*	159,7	81,3	66,4	14,9	78,3	50,9	41,6	18,3
Gimnazjalne i podstawowe *Lower secondary and primary*	219,3	34,5	25,6	8,9	184,8	15,8	11,7	25,9
Podstawowe nieukończone [d] *Primary not completed [d]*	9,7	0,3	0,2	0,1	9,4	2,8	1,9	32,0
Nieustalone *Unknown*	57,8	0,8	0,8	0,1	0,5	x	x	x

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Including persons without school education.

TABL. 3 (81). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ - na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE - on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2011	2012				
	przeciętne w roku *annual averages*			kwartały *quarters*			
				I	II	III	IV
LUDNOŚĆ w tys. ***POPULATION in thous.***	**1601**	**1643**	**1711**	**1602**	**1643**	**1778**	**1823**
Mężczyźni *Men*	763	776	817	765	773	849	881
Kobiety *Women*	838	867	894	837	870	929	941
Aktywni zawodowo ***Economically active persons***	**888**	**904**	**950**	**867**	**892**	**1006**	**1034**
mężczyźni *men*	495	498	524	482	488	552	575
kobiety *women*	393	405	425	385	403	454	460
Pracujący *Employed persons*	805	827	859	777	812	919	930
mężczyźni *men*	449	459	479	435	447	510	524
kobiety *women*	356	369	380	342	365	409	405
Bezrobotni [a] *Unemployed persons* [a]	83	76	91	91	80	87	105
mężczyźni *men*	46	40	45	48	42	42	50
kobiety *women*	37	37	45	43	38	45	54
Bierni zawodowo ***Economically inactive persons***	**713**	**739**	**762**	**735**	**751**	**772**	**788**
Mężczyźni *Men*	268	278	293	283	284	297	307
Kobiety *Women*	445	462	469	452	467	475	482
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w % ***ACTIVITY RATE in %***	**55,5**	**55,0**	**55,5**	**54,1**	**54,3**	**56,6**	**56,7**
mężczyźni *men*	64,9	64,2	64,1	63,0	63,1	65,0	65,3
kobiety *women*	46,9	46,7	47,5	46,0	46,3	48,9	48,9
Miasta *Urban areas*	55,2	55,3	54,7	54,1	53,1	55,3	56,2
Wieś *Rural areas*	56,1	54,2	57,0	54,3	56,8	59,0	57,7

a Osoby w wieku 15-74 lata.
a Persons aged 15-74.

TABL. 3 (81). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ - na podstawie BAEL (dok.)
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE - on the LFS basis (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2011	2012				
	przeciętne w roku *annual averages*			kwartały *quarters*			
				I	II	III	IV
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w % ..... ***EMPLOYMENT RATE in %***	**50,3**	**50,3**	**50,2**	**48,5**	**49,4**	**51,7**	**51,0**
mężczyźni ..... *men*	58,8	59,1	58,6	56,9	57,8	60,1	59,5
kobiety ..... *women*	42,5	42,6	42,5	40,9	42,0	44,0	43,0
Miasta ..... *Urban areas*	50,2	51,2	50,0	48,9	48,8	51,0	51,2
Wieś ..... *Rural areas*	50,6	48,6	50,5	47,6	50,9	53,0	50,6
STOPA BEZROBOCIA w % ..... ***UNEMPLOYMENT RATE in %***	**9,3**	**8,4**	**9,6**	**10,5**	**9,0**	**8,6**	**10,2**
mężczyźni ..... *men*	9,3	8,0	8,6	10,0	8,6	7,6	8,7
kobiety ..... *women*	9,4	9,1	10,6	11,2	9,4	9,9	11,7
Miasta ..... *Urban areas*	9,1	7,5	8,7	9,5	8,2	7,8	9,0
Wieś ..... *Rural areas*	9,8	10,4	11,3	12,0	10,5	10,2	12,3

TABL. 4 (82). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R. - na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2012 - on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ludność *Population*	Aktywni zawodowo *Economically active persons*			Bierni zawodowo *Economically inactive persons*	Współczynnik aktywności zawodowej *Activity rate*	Wskaźnik zatrudnienia *Employment rate*	Stopa bezrobocia *Unemployment rate*
		ogółem *total*	pracujący *employed*	bezrobotni [a] *unemployed* [a]				
	w tys. *in thous.*					w % *in %*		
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**1823**	**1034**	**930**	**105**	**788**	**56,7**	**51,0**	**10,2**
Według wieku: ***By age:***								
w tym w wieku produkcyjnym [b]..... *of which at working age* [b]	1378	1011	906	105	367	73,4	65,7	10,4
15-24 lata	272	100	72	27	172	36,8	26,5	27,0
25-34	366	306	279	27	60	83,6	76,2	8,8
35-44	307	268	248	21	39	87,3	80,8	7,8
45-54	278	221	198	23	57	79,5	71,2	10,4
55 lat i więcej ..... *and more*	600	140	132	7	460	23,3	22,0	5,0

a Osoby w wieku 15-74 lata. b Mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat.
a Persons aged 15-74. b Men aged 18-64, women aged 18-59.

TABL. 4 (82). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R. - na podstawie BAEL (dok.)
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2012 - on the LFS basis (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ludność *Population*	Aktywni zawodowo *Economically active persons*			Bierni zawodowo *Economically inactive persons*	Współczynnik aktywności zawodowej *Activity rate*	Wskaźnik zatrudnienia *Employment rate*	Stopa bezrobocia *Unemployment rate*
		ogółem *total*	pracujący *employed*	bezrobotni [a] *unemployed* [a]				
	w tys. *in thous.*					w % *in %*		
Według poziomu wykształcenia: ***By educational level:***								
Wyższe ..... *Tertiary*	383	309	293	16	74	80,7	76,5	5,2
Policealne i średnie zawodowe ..... *Post-secondary and vocational secondary*	392	259	233	27	133	66,1	59,4	10,4
Średnie ogólnokształcące ..... *General secondary*	212	105	93	11	108	49,5	43,9	10,5
Zasadnicze zawodowe ..... *Basic vocational*	453	277	241	36	177	61,1	53,2	13,0
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe ..... *Lower secondary, primary and incomplete primary*	382	85	69	15	297	22,3	18,1	17,6

a Osoby w wieku 15-74 lata.
a Persons aged 15-74.

Pracujący
Employment

TABL. 5 (83). PRACUJĄCY [a]
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012	
				ogółem *total*	z liczby ogółem – kobiety *of total number – women*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**666963**	**744874**	**744321**	**741122**	**350738**
sektor publiczny ..... *public sector*	180547	174289	171534	171518	111248
sektor prywatny ..... *private sector*	486416	570585	572787	569604	239490
Rolnictwo [b], leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture [b], forestry and fishing*	62215	66408	66349	66355	27966

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 134 i ust. 5 na str. 135.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 1 on page 134 and item 5 on page 135.

TABL. 5 (83). PRACUJĄCY [a] (dok.)
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS [a] (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012	
				ogółem *total*	z liczby ogółem – kobiety *of total number – women*
Przemysł ..... *Industry*	164805	163781	157959	156037	50147
w tym przetwórstwo przemysłowe ... *of which manufacturing*	148486	147346	141846	140610	46275
Budownictwo ..... *Construction*	36661	59373	60000	56679	6736
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]..... *Trade; repair of motor vehicles [Δ]*	114553	129866	125179	121946	66242
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	43335	46765	48613	48652	11872
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering [Δ]*	17686	18942	17236	17558	11278
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	11154	14772	16011	16883	5355
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	18785	19224	22507	22863	15642
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]..... *Real estate activities*	12697	14565	15839	15234	9163
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	21803	27311	28880	28680	13891
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]..... *Administrative and support service activities*	14724	21990	21966	24028	10641
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	32150	36238	35792	36019	22985
Edukacja ..... *Education*	61234	64422	64945	66003	51141
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	37502	41085	42026	43347	35138
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	7489	8338	8662	8613	5298
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	10170	11794	12357	12225	7243

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.
a By actual workplace and kind of activity.

TABL. 6 (84). PRACUJĄCY [a] WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS [a] BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	W tym *Of which*			*SPECIFICATION*
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy *employees hired on the basis of an employment contract*	agenci *agents*	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin *owners, co-owners including contributing family workers*	
O G Ó Ł E M	2005	423906	418735	519	4129	***T O T A L***
	2010	457058	451678	624	4487	
	2011	452491	447395	694	4118	
	2012	**449819**	**444648**	**651**	**4230**	
sektor publiczny		161323	161315	-	-	*public sector*
sektor prywatny		288496	283333	651	4230	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		5378	5109	-	80	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł		131127	129833	#	1213	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe		115050	113800	#	1170	*of which manufacturing*
Budownictwo		30846	30170	-	676	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]		50499	49329	#	1150	*Trade; repair of motor vehicles [Δ]*
Transport i gospodarka magazynowa		22854	22562	-	289	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]		6921	6695	-	226	*Accommodation and catering [Δ]*
Informacja i komunikacja		9614	9581	-	33	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		16282	15618	647	17	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]		11776	11759	-	17	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		10053	9861	-	192	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ].....		14604	14492	#	111	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		35459	35458	#	#	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja		63161	63057	-	104	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		33002	32934	-	68	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		6537	6529	#	#	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa		1706	1661	-	45	*Other service activities*

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 7 (85). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób [a] *of which entities employing more than 9 persons* [a]	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**484441**	**535352**	**530996**	**524205**	**438045**	***T O T A L***
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10514	8990	8973	8832	4636	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	148742	153301	146220	141905	129142	*Industry*
przetwórstwo przemysłowe	127897	132419	125631	124315	112143	*manufacturing*
Budownictwo	28602	44565	45502	42288	29637	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	71170	81696	77853	74450	50283	*Trade; repair of motor vehicles* [Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	28083	26670	27885	28453	22198	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	9529	11367	10303	10364	6211	*Accommodation and catering* [Δ]
Informacja i komunikacja	6066	8849	9739	10881	9281	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15767	15779	16316	17340	16050	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	7788	9576	11082	11036	9124	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	11694	16109	16643	16027	9543	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	10417	14658	15840	16360	14006	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	31341	35566	35053	35100	35090	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	60271	61160	61686	63242	62367	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	33733	34715	35189	35336	32776	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5930	6916	6917	6843	6122	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	4794	5435	5795	5748	1578	*Other service activities*

a Bez zatrudnionych za granicą.
a Excluding persons employed abroad.

TABL. 8 (86). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI [a]
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Pełnozatrudnieni [b] *Full-time paid employees* [b]		Niepełnozatrudnieni *Part-time paid employees*		*SPECIFICATION*
		ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	
O G Ó Ł E M	2005	381841	180437	36894	20386	***T O T A L***
	2010	414244	198679	37434	21770	
	2011	413229	199119	34166	19675	
	2012	**409984**	**199039**	**34664**	**22372**	
sektor publiczny		146293	96066	15022	10267	*public sector*
sektor prywatny		263691	102973	19642	12105	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		4460	874	649	448	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł		125338	40626	4495	2282	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe		109641	36464	4159	2116	*of which manufacturing*
Budownictwo		28582	3551	1588	496	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]		45695	23229	3634	2410	*Trade; repair of motor vehicles* [Δ]
Transport i gospodarka magazynowa		21766	4492	796	331	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]		5440	3638	1255	776	*Accommodation and catering* [Δ]
Informacja i komunikacja		8683	3001	898	494	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		14514	10681	1104	776	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]		8284	4500	3475	2946	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		9117	4375	744	436	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]		13027	5613	1465	758	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		33856	21682	1602	902	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja		53902	42877	9155	6450	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		30421	25690	2513	1929	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5400	3366	1129	822	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa		1499	844	162	116	*Other service activities*

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons. b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 9 (87). PRZYJĘCIA DO PRACY [a]
HIRES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z liczby ogółem *Of total number*				Współczynnik przyjęć w % *Hire rate in %*
			kobiety *women*	podejmujący pierwszą pracę *persons starting work for the first time*	poprzednio pracujący *persons formerly employed*	powracający z urlopów wychowawczych [b] *persons returning from child-care leaves* [b]	
O G Ó Ł E M	2005	94355	36690	11698	48138	2335	24,8
T O T A L	2010	78979	33039	9970	44301	2028	18,5
	2011	87692	36017	11580	57580	1916	20,8
	2012	**85169**	**36560**	**10241**	**55767**	**1825**	**20,2**
sektor publiczny ..... *public sector*		15413	9498	1974	10517	601	9,9
sektor prywatny ..... *private sector*		69756	27062	8267	45250	1224	26,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		634	185	81	444	#	14,1
Przemysł ..... *Industry*		24866	8105	2827	15827	475	19,2
w tym przetwórstwo przemysłowe ... *of which manufacturing*		23097	7584	2655	14827	455	20,9
Budownictwo ..... *Construction*		8292	698	697	5952	99	27,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		11484	6124	1527	6608	257	24,0
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		4544	811	315	3354	33	21,3
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering* [Δ]		1771	1041	315	1112	17	32,5
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		2230	940	393	1637	46	27,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*		5799	4525	795	2802	223	37,1
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]..... *Real estate activities*		1422	569	132	1117	22	16,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		1950	834	396	1246	27	21,7
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*		8485	3101	890	6222	37	67,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*		4054	2387	594	2895	229	11,4
Edukacja ..... *Education*		5175	3809	586	3584	168	9,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*		3424	2809	535	2262	165	10,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		763	477	124	504	20	14,0
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		276	145	34	201	#	18,1

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 10 (88). ZWOLNIENIA Z PRACY [a]
TERMINATIONS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z liczby ogółem *Of total number*					Współczynnik zwolnień w % *Termination rate in %*
			kobiety *women*	zwolnieni w drodze wypowiedzenia *terminated due to dissolution of an employment contract*		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację *retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation*	korzystający z urlopów wychowawczych [b] *taking child-care* [b]	
				przez zakład pracy *by employer*	przez pracownika *by employee*			
O G Ó Ł E M	2005	83480	33602	13637	12117	5326	3417	21,6
T O T A L	2010	79560	33149	14857	8210	3718	2236	18,6
	2011	87331	35124	14053	8633	5203	2154	20,6
	2012	**85905**	**34766**	**15526**	**8006**	**3864**	**1823**	**20,4**
sektor publiczny ..... *public sector*		18528	9354	2120	908	2028	714	11,9
sektor prywatny ..... *private sector*		67377	25412	13406	7098	1836	1109	25,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		646	164	94	18	55	#	14,4
Przemysł ..... *Industry*		25841	7603	4985	2160	1188	456	20,0
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*		21117	6763	4555	2091	961	424	19,1
Budownictwo ..... *Construction*		9139	602	1906	827	235	40	30,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		12335	6407	3169	1708	166	289	25,7
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		3662	544	548	441	311	44	17,1
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering* [Δ]		1636	1012	204	197	18	38	29,6
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		1472	667	204	415	10	42	18,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*		6267	4729	878	766	46	143	40,8
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]..... *Real estate activities*		1693	612	743	76	109	23	19,5

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 10 (88). ZWOLNIENIA Z PRACY [a] (dok.)
TERMINATIONS [a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Z liczby ogółem *Of total number*					Współczynnik zwolnień w % *Termination rate in %*
		kobiety *women*	zwolnieni w drodze wypowiedzenia *terminated due to dissolution of an employment contract*		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację *retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation*	korzystający z urlopów wychowawczych [b] *taking child-care [b]*	
			przez zakład pracy *by employer*	przez pracownika *by employee*			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	1613	615	230	234	49	32	17,8
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*	7883	2838	699	344	102	36	62,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	3844	2149	273	252	562	288	10,6
Edukacja ..... *Education*	5516	3517	1118	227	532	180	9,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	3458	2796	338	264	436	184	10,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	627	381	94	67	40	26	11,3
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	273	130	43	10	5	#	18,1

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 11 (89). ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY [a]

GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, VOCATIONAL AND GENERAL SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym kobiety *Of which women*	Z liczby ogółem – absolwenci szkół *Of total number – graduates*			
				wyższych *tertiary*	policealnych i średnich zawodowych *post--secondary and secondary vocational*	liceów ogólnokształcących *general secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*
O G Ó Ł E M	2005	10263	4837	3816	2872	1484	2091
T O T A L	2010	7680	3724	3229	1693	1292	1466
	2011	8322	3945	3418	1948	1243	1713
	2012	**7773**	**3686**	**3358**	**1643**	**1288**	**1484**
sektor publiczny ..... *public sector*		1641	1009	1140	272	182	47
sektor prywatny ..... *private sector*		6132	2677	2218	1371	1106	1437
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		66	23	30	30	#	#
Przemysł ..... *Industry*		2230	615	548	554	277	851
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*		2095	578	468	530	267	830
Budownictwo ..... *Construction*		425	58	145	86	31	163
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]..... *Trade; repair of motor vehicles [Δ]*		1204	698	414	314	263	213
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		229	67	83	55	49	42
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering [Δ]*		219	147	44	75	78	22
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		313	136	237	30	40	6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*		701	444	388	119	190	4

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 11 (89). ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY [a] (dok.)

GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, VOCATIONAL AND GENERAL SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME [a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym kobiety *Of which women*	Z liczby ogółem – absolwenci szkół *Of total number – graduates*			
			wyższych *tertiary*	policealnych i średnich zawodowych *post--secondary and secondary vocational*	liceów ogólnokształcących *general secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*	119	41	32	30	26	31
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	339	155	233	50	25	31
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*	407	231	132	64	122	89
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	535	335	315	112	96	12
Edukacja ..... *Education*	421	327	353	31	#	#
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	440	320	342	56	33	9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	94	66	57	21	#	#
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	31	23	5	16	#	#

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 12 (90). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2012 R.
VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Miejsca pracy *Jobs*						
	wolne (stan w dniu 31 XII) *vacancies (as of 31 XII)*			nowo utworzone *newly created*		zlikwidowane *liquidated*	
	ogółem *total*	w tym nowo utworzone *of which vacancies – newly created jobs*	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób *of total number in entities employing more than 9 persons*	ogółem *total*	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób *of which in entities employing more than 9 persons*	ogółem *total*	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób *of which in entities employing more than 9 persons*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**2280**	**288**	**1854**	**26353**	**15019**	**21290**	**12579**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*	31	-	11	347	139	285	160
Przemysł ..... *Industry*	1042	60	1041	6014	4518	4588	3650
górnictwo i wydobywanie ..... *mining and quarrying*	-	-	-	11	11	56	52
przetwórstwo przemysłowe ..... *manufacturing*	1003	34	1003	5620	4227	4206	3308
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]..... *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	32	26	32	169	151	81	77
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	7	-	6	214	129	245	213
Budownictwo ..... *Construction*	31	1	31	4052	1722	4013	2013
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]	259	53	130	4754	1815	5210	2617
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	175	24	62	1718	758	954	439
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering* [Δ]	83	11	38	880	277	1116	269
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	113	42	113	1140	969	344	185

TABL. 12 (90). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2012 R. (dok.)
VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Miejsca pracy *Jobs*						
	wolne (stan w dniu 31 XII) *vacancies (as of 31 XII)*			nowo utworzone *newly created*		zlikwidowane *liquidated*	
	ogółem *total*	w tym nowo utworzone *of which vacancies – newly created jobs*	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób *of total number in entities employing more than 9 persons*	ogółem *total*	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób *of which in entities employing more than 9 persons*	ogółem *total*	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób *of which in entities employing more than 9 persons*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	13	2	13	333	227	313	240
Obsługa rynku nieruchomości Δ ..... *Real estate activities*	16	-	16	373	123	375	276
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	42	13	29	1736	568	912	205
Administrowanie i działalność wspierająca Δ *Administrative and support service activities*	132	35	58	2173	1644	1180	1020
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	142	14	140	517	506	225	223
Edukacja ..... *Education*	48	19	48	971	873	861	749
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	105	2	92	762	575	519	435
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	29	-	25	324	251	141	64
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	19	12	7	259	54	254	34

Bezrobocie
Unemployment

TABL. 13 (91). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	**159900**	**104694**	**106667**	**114644**	***Total registered unemployed persons***
w tym kobiety	90409	55789	60589	62837	*of which women*
Z liczby ogółem - bezrobotni:					*Of total number - unemployed persons:*
dotychczas niepracujący	27641	16342	16277	16574	*previously not employed*
w tym absolwenci [a]	7305	6591	6718	6577	*of which graduates [a]*
w tym w szkole wyższej [b]	1140	1502	1307	1296	*of which in tertiary education [b]*
bez kwalifikacji zawodowych	37033	28427	33415	35076	*without occupational qualifications*
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	6868	2868	3335	4873	*terminated for company reasons*
długotrwale bezrobotni [c].....	103518	41570	47059	52301	*long-term unemployed [c]*
posiadający prawo do zasiłku	26402	21075	20984	22065	*possessing benefit rights*
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	7491 [d]	9683	10885	12191	*bringing up single-handed at least one child aged 18 and less*
niepełnosprawni	4660	6043	6515	6978	*disabled persons*
Stopa bezrobocia rejestrowanego [e] w %	**19,2**	**12,3**	**12,5**	**13,4**	***Registered unemployment rate [e] in %***
Oferty pracy	**1169**	**1653**	**1144**	**1120**	***Job offers***

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy. d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 137; do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2005 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed graduates is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns graduates with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. e See general notes, item 2 on page 137; the number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture used for calculation, estimated using the results: in 2005 – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (92). BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Bezrobotni nowo zarejestrowani	**157146**	**178725**	**156658**	**159189**	***Newly registered unemployed persons***
Z liczby ogółem:					*Of total number:*
kobiety	76605	86273	79157	77368	*women*
dotychczas niepracujący	38597	40444	28684	26954	*previously not employed*
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4037	37404	4289	6242	*terminated for company reasons*
Bezrobotni wyrejestrowani	**176904**	**174298**	**154685**	**151212**	***Persons removed from unemployment rolls***
Z liczby ogółem:					*Of total number:*
kobiety	82819	83421	74357	75120	*women*
z tytułu podjęcia pracy	83936	68161	66681	64953	*received jobs*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (93). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2011		2012	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*
O G Ó Ł E M *T O T A L*								
O G Ó Ł E M ..... *T O T A L*	**159900**	**90409**	**104694**	**55789**	**106667**	**60589**	**114644**	**62837**
WEDŁUG WIEKU *BY AGE*								
24 lata i mniej ..... *and less*	35684	19968	23723	13253	23586	13888	23629	13220
25-34	43781	27055	29793	17482	30448	19332	33052	20312
35-44	33304	19734	19338	10950	20096	12194	22511	13287
45-54	38866	20886	21153	10743	20425	10993	21341	11176
55 lat i więcej ..... *and more*	8265	2766	10687	3361	12112	4182	14111	4842

TABL. 15 (93). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2011		2012	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA *BY EDUCATIONAL LEVEL*								
Wyższe ..... *Tertiary*	7338	4982	9199	6127	10229	7118	11624	8034
Policealne i średnie zawodowe ..... *Post-secondary and vocational secondary*	31686	21422	21037	13239	21961	14391	23465	14905
Średnie ogólnokształcące ..... *General secondary*	12345	9089	12184	8275	12345	8634	12966	8855
Zasadnicze zawodowe ..... *Basic vocational*	54277	26610	31673	13998	31592	15194	34094	15739
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe ..... *Lower secondary, primary and incomplete primary*	54254	28306	30601	14150	30540	15252	32495	15304
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY [ab] *BY DURATION OF UNEMPLOYMENT [ab]*								
3 miesiące i mniej ..... *months and less*	34161	16265	37729	17772	33959	16427	36479	16882
3- 6	21064	11332	20852	11502	20393	11720	21258	11528
6-12	24666	12806	20968	11206	20863	12365	21133	11570
12-24	24706	13640	17320	9907	19800	12264	20228	12402
Powyżej 24 miesięcy ..... *More than 24 months*	55303	36366	7825	5402	11652	7813	15546	10455
WEDŁUG STAŻU PRACY [b] *BY WORK SENIORITY [b]*								
Bez stażu pracy ..... *No work seniority*	27641	17371	16342	9841	16277	10316	16574	10069
Ze stażem pracy: *With work seniority:*								
1 rok i mniej ..... *and less*	20170	13187	14621	9000	15156	9657	15903	9875
1- 5	34700	19910	25160	14205	25949	15724	28102	16341
5-10	25112	14346	15485	8309	16055	9364	17977	10252
10-20	29717	17047	17372	9025	17532	9611	19007	1002
20-30	19387	7978	11726	4416	11601	4776	12241	4903
powyżej 30 lat ..... *more than 30 years*	3173	570	3988	993	4097	1141	4840	1395

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych były 25722 osoby (w tym 10679 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3-6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 25722 persons (of which 10679 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 16 (94). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Bezrobotni, którzy:					***Unemployed persons who:***
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	6863	3240	2142	2617	*Undertaking employment in intervention works*
w tym kobiety	3521	1996	1275	1568	*of which women*
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	2728	2160	515	954	*Undertaking employment in public works*
w tym kobiety	1697	1040	215	401	*of which women*
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	18432	24405	9057	13677	*Started training or traineeship*
w tym kobiety	10842	14384	5685	8254	*of which women*
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	•	4718	3204	3453	*Started a social useful works*
w tym kobiety	•	3120	2087	2267	*of which women*
Liczba zgłoszonych ofert pracy	**67798**	**61467**	**48979**	**53962**	***Number of submitted job offers***

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 17 (95). WYDATKI FUNDUSZU PRACY [a]

EXPENDITURES OF LABOUR FUND [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*				w % *in %*	
O G Ó Ł E M	**368,8**	**548,4**	**356,8**	**396,5**	**100,0**	***T O T A L***
w tym:						*of which:*
Zasiłki dla bezrobotnych	222,2	215,4	200,8	213,2	53,8	*Unemployment benefits*
Szkolenia	15,3	25,6	6,7	8,8	2,2	*Training*
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	32,8	57,0	36,3	60,1	15,1	*Means for starting of economic activity and equipping of workseat*
Roboty publiczne	13,1	11,2	2,9	4,2	1,1	*Public works*
Prace interwencyjne	18,9	15,9	11,1	10,4	2,6	*Intervential works*
Stypendia za okres stażu	29,5	72,4	34,1	36,1	9,1	*Scholarships for traineeship period*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 137.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 3 on page 137.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy
Working conditions

TABL. 18 (96). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY [a] (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK [a] (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W wypadkach *In accidents*			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy *Of total number – accidents resulting in an inability to work*		
			śmiertelnych *fatal*	ciężkich *serious*	lżejszych *light*	1-3 dni *days*	4-20	21 dni i więcej *days and more*
OGÓŁEM *TOTAL*								
OGÓŁEM ..... *TOTAL*	2005	5452	38	65	5349	24	1736	3451
	2010	5991	26	49	5916	78	2036	3435
	2011	6322	29	37	6256	68	2045	3718
	2012	**5702**	**27**	**44**	**5631**	**86**	**2130**	**3285**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		103	1	1	101	-	35	65
Przemysł ..... *Industry*		2228	12	21	2195	34	828	1323
górnictwo i wydobywanie ..... *mining and quarrying*		11	1	-	10	-	2	7
przetwórstwo przemysłowe ..... *manufacturing*		2023	10	20	1993	27	752	1209
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ] ..... *electricity, gas, steam and air conditioning supply*		63	1	-	62	3	25	31
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*		131	-	1	130	4	49	76
Budownictwo ..... *Construction*		525	4	6	515	6	142	369
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		648	1	3	644	11	305	320
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		508	3	3	502	2	162	336
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] ..... *Accommodation and catering* [Δ]		98	-	-	98	-	54	40
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		23	1	1	21	3	6	12
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*		92	-	-	92	1	33	50
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*		110	1	1	108	2	48	57

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 18 (96). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY [a] (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK [a] (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W wypadkach *In accidents*			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy *Of total number – accidents resulting in an inability to work*		
		śmiertelnych *fatal*	ciężkich *serious*	lżejszych *light*	1-3 dni *days*	4-20	21 dni i więcej *days and more*
O G Ó Ł E M (dok.) *T O T A L (cont.)*							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	80	1	-	79	1	24	51
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*	227	-	1	226	7	84	127
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	234	1	3	230	6	85	118
Edukacja ..... *Education*	329	1	3	325	10	137	140
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	401	1	1	399	3	149	221
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	62	-	-	62	-	27	33
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	34	-	-	34	-	11	23
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) *PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)*							
O G Ó Ł E M 2005	8,95	0,06	0,11	8,78	0,04	2,85	5,67
T O T A L 2010	9,00	0,04	0,07	8,89	0,12	3,06	5,16
2011	9,22	0,04	0,05	9,13	0,10	2,98	5,42
2012	**8,34**	**0,04**	**0,06**	**8,24**	**0,13**	**3,11**	**4,80**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*	13,63	0,13	0,13	13,37	-	4,63	8,60
Przemysł ..... *Industry*	14,19	0,08	0,13	13,98	0,22	5,27	8,43
górnictwo i wydobywanie ..... *mining and quarrying*	9,08	0,83	-	8,26	-	1,65	5,78
przetwórstwo przemysłowe ..... *manufacturing*	14,32	0,07	0,14	14,11	0,19	5,32	8,56
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ] ..... *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	9,47	0,15	-	9,32	0,45	3,76	4,66
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	16,56	-	0,13	16,44	0,51	6,20	9,61

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 18 (96). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY [a] (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK [a] (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W wypadkach *In accidents*			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy *Of total number – accidents resulting in an inability to work*		
		śmiertelnych *fatal*	ciężkich *serious*	lżejszych *light*	1-3 dni *days*	4-20	21 dni i więcej *days and more*
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) (dok.) *PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate) (cont.)*							
Budownictwo *Construction*	9,00	0,07	0,10	8,83	0,10	2,43	6,33
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]	5,24	0,01	0,02	5,21	0,09	2,47	2,59
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	10,45	0,06	0,06	10,32	0,04	3,33	6,91
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] *Accommodation and catering* [Δ]	5,63	-	-	5,63	-	3,10	2,30
Informacja i komunikacja *Information and communication*	1,40	0,06	0,06	1,28	0,18	0,36	0,73
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	4,06	-	-	4,06	0,04	1,45	2,20
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] *Real estate activities*	7,08	0,06	0,06	6,95	0,13	3,09	3,67
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	2,78	0,03	-	2,74	0,03	0,83	1,77
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*	9,87	-	0,04	9,83	0,30	3,65	5,52
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	6,52	0,03	0,08	6,41	0,17	2,37	3,29
Edukacja *Education*	5,02	0,02	0,05	4,96	0,15	2,09	2,14
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	9,39	0,02	0,02	9,35	0,07	3,49	5,18
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	7,18	-	-	7,18	-	3,13	3,82
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	2,77	-	-	2,77	-	0,89	1,87

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 19 (97). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY [a] (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK [a] (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym *Of which*						
			rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *agriculture, forestry and fishing*	przemysł *industry*		budownictwo *construction*	handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *trade; repair of motor vehicles* [Δ]	transport i gospodarka magazynowa *transportation and storage*	opieka zdrowotna i pomoc społeczna *human health and social work activities*
				razem *total*	w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY *CONTACT-MODE OF INJURY*									
O G Ó Ł E M	2005	5452	111	2814	2653	341	418	427	424
T O T A L	2010	5991	110	2446	2262	586	706	390	436
	2011	6322	99	2481	2253	602	711	502	505
	2012	**5702**	**103**	**2228**	**2023**	**525**	**648**	**508**	**401**
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		170	1	86	80	19	12	12	5
Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals									
w tym z preparatami chemicznymi ...		32	-	16	16	5	1	3	2
of which chemicals									
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie		11	-	2	1	6	1	-	1
Drowned, buried, enveloped									
Zderzenie z lub uderzenie w:									
Horizontal or vertical impact with or against:									
nieruchomy obiekt		1546	34	530	481	143	151	165	147
a stationary object									
obiekt w ruchu		1140	21	495	450	122	158	104	46
object in motion									
w tym przez:									
of which by:									
spadający obiekt		464	12	236	221	45	61	30	16
falling object									
poruszający się lub transportowany obiekt		226	-	86	82	27	48	24	8
moving or transported object									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		1053	18	532	510	78	139	52	38
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym		662	9	347	339	41	108	18	13
of which contact with sharp material agent									

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 19 (97). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY [a] (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)

CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK [a] (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym *Of which*						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *agriculture, forestry and fishing*	przemysł *industry*		budownictwo *construction*	handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *trade; repair of motor vehicles [Δ]*	transport i gospodarka magazynowa *transportation and storage*	opieka zdrowotna i pomoc społeczna *human health and social work activities*
			razem *total*	w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) *CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)*								
Uwięzienie, zmiażdżenie ..... *Trapped, crushed*	366	3	203	184	43	46	20	3
Obciążenie psychiczne lub fizyczne .... *Physical or mental stress*	752	9	242	207	55	88	89	76
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego ..... *of which physical stress on the muscular-skeletal system*	678	8	221	194	49	82	81	64
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia ..... *Aggresion of human or animal*	105	8	13	5	1	6	17	21
Pozostałe ..... *Others*	559	9	125	105	58	47	49	64
PRZYCZYNY WYPADKÓW *CAUSES OF ACCIDENTS*								
O G Ó Ł E M 2005	9925	232	5404	5112	683	814	725	604
T O T A L 2010	11139	197	4774	4441	1192	1317	698	676
2011	11815	162	4857	4403	1207	1379	901	770
2012	**10689**	**225**	**4266**	**3911**	**1082**	**1311**	**894**	**618**
Niewłaściwy stan czynnika materialnego *Inappropriate condition of material objects/agents*	878	21	377	345	89	84	71	45
Niewłaściwa organizacja: *Inappropriate organization of:*								
pracy ..... *work*	429	11	176	169	93	62	11	22
stanowiska pracy ..... *work post*	587	16	244	230	75	109	26	25
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym ..... *Absence or inappropriate use of material objects/agents*	767	12	390	366	67	113	44	29

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 19 (97). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY [a] (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)

CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK [a] (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym *Of which*						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *agriculture, forestry and fishing*	przemysł *industry*		budownictwo *construction*	handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *trade; repair of motor vehicles [Δ]*	transport i gospodarka magazynowa *transportation and storage*	opieka zdrowotna i pomoc społeczna *human health and social work activities*
			razem *total*	w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*				
PRZYCZYNY WYPADKÓW (dok.) *CAUSES OF ACCIDENTS (cont.)*								
Nieużywanie sprzętu ochronnego ..... *Not using protective equipment*	171	4	92	87	25	20	6	4
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika ..... *Inappropriate wilful employee action*	650	13	293	273	56	94	46	26
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika [b]..... *Inappropriate mental-physical condition of employee [b]*	211	5	62	57	13	27	11	28
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika *Incorrect employee action*	6068	122	2415	2217	594	672	549	368
Inne ..... *Others*	928	21	217	167	70	130	130	71

a Zgłoszone w danym roku. b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

a Registered in a given year. b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 20 (98). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE [a]

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**794**	**576**	**567**	**611**	***T O T A L***
w tym wypadki śmiertelne	2	4	1	1	*of which fatal accidents*
Wydarzenia powodujące urazy:					*Events causing injury:*
upadek osób	371	286	284	276	*persons falling*
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	48	45	35	40	*persons hit or crushed by falling objects*
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	20	14	10	14	*persons run over, hit or caught by moving means of transport*
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	147	69	65	86	*persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment*
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	82	76	73	87	*persons hit, crushed or bitten by animals*
działanie skrajnych temperatur	14	5	3	4	*influence of extreme temperatures*
działanie materiałów szkodliwych ...	2	-	-	4	*influence of hazardous materials*
inne wydarzenia	110	81	97	100	*other events*

a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Who received one-off accident compensations.

S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 21 (99). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA [a]

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS [a]

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*		Zagrożenie *Hazard*					
				związane *connected with*				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi *connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery*	
				ze środowiskiem pracy *working environment*		z uciążliwością pracy *strenuous conditions*			
		ogółem *grand total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which by one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which by one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which by one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which by one group of factors*
		na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości *per 1000 paid employees of total surveyed*							
O G Ó Ł E M	2005	119,1	89,1	73,0	52,0	35,0	27,4	11,2	9,7
T O T A L	2010	96,9	75,0	55,0	38,5	30,2	27,1	11,7	9,4
	2011	97,9	77,3	58,7	43,3	26,9	23,9	12,3	10,1
	2012	**97,4**	**76,0**	**57,7**	**41,8**	**26,0**	**23,0**	**13,8**	**11,1**
sektor publiczny ..... *public sector*		87,6	81,4	33,6	29,0	46,0	45,1	7,9	7,3
sektor prywatny ..... *private sector*		100,2	74,4	64,6	45,5	20,1	16,6	15,5	12,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		105,0	85,5	54,0	41,4	24,5	23,8	26,4	20,2
Przemysł ..... *Industry*		145,9	107,2	99,3	70,8	26,5	21,0	20,1	15,3
górnictwo i wydobywanie ..... *mining and quarrying*		118,1	88,6	118,1	88,6	-	-	-	-
przetwórstwo przemysłowe ..... *manufacturing*		151,6	109,0	106,9	75,7	23,9	17,7	20,8	15,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ] ..... *electricity, gas, steam and air conditioning supply*		67,6	62,8	10,8	8,1	48,7	48,7	8,1	6,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*		136,1	125,1	63,8	52,7	48,9	48,9	23,4	23,4

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 139.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 139.

TABL. 21 (99). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA [a] (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS [a] (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*		Zagrożenie *Hazard*					
			związane *connected with*				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi *connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery*	
			ze środowiskiem pracy *working environment*		z uciążliwością pracy *strenuous conditions*			
	ogółem *grand total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which by one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which by one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which by one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which by one group of factors*
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości *per 1000 paid employees of total surveyed*							
Budownictwo ..... *Construction*	98,8	85,9	34,1	24,8	41,7	39,6	23,0	21,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles [Δ]*	21,5	17,8	13,2	10,8	3,1	2,5	5,1	4,5
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	124,4	110,8	45,0	32,5	68,1	67,7	11,3	10,6
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	4,5	4,5	2,7	2,7	1,8	1,8	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	77,6	75,2	6,0	3,6	63,3	63,3	8,4	8,4
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*	22,5	19,8	17,2	14,5	-	-	5,3	5,3
Edukacja ..... *Education*	2,0	2,0	1,6	1,6	-	-	0,4	0,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	38,6	35,2	16,2	15,0	21,4	20,0	0,9	0,2

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 139.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 139.

TABL. 22 (100). ZATRUDNIENI [a] NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO W 2012 R.

PAID EMPLOYEES [a] ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego *Evaluation of occupational risk*	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego *Elimination or limitation of occupational risk*	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego *Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk*		
			techniczne *technical*	organizacyjne *organizational*	ochrony indywidualnej *individual protection*
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości *per 1000 paid employees of total surveyed*				
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**328,0**	**155,0**	**52,2**	**69,5**	**91,1**
sektor publiczny ..... *public sector*	291,3	161,8	48,3	48,0	110,2
sektor prywatny ..... *private sector*	338,7	153,0	53,3	75,8	85,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	394,9	174,5	9,8	22,9	131,2
Przemysł ..... *Industry*	351,3	160,0	56,4	60,6	100,4
górnictwo i wydobywanie ..... *mining and quarrying*	629,5	170,5	49,7	85,9	128,9
przetwórstwo przemysłowe ..... *manufacturing*	347,5	164,6	56,6	57,3	107,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ] ..... *electricity, gas, steam and air conditioning supply*	374,7	76,6	56,2	67,0	19,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	357,6	168,9	54,1	105,5	72,5
Budownictwo ..... *Construction*	348,1	175,4	44,6	90,6	109,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]	285,1	127,0	37,7	90,1	30,8
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	354,9	192,0	80,7	104,9	152,5
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	409,1	121,6	3,0	54,0	12,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	223,3	106,3	35,8	35,8	31,0
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*	275,6	146,7	26,4	96,5	102,4
Edukacja ..... *Education*	85,6	30,6	3,3	20,2	7,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	313,3	184,1	79,3	55,5	128,1
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	989,6	989,6	989,6	-	145,8

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 139.

a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 139.

TABL. 23 (101). CHOROBY ZAWODOWE
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków *Number of cases*		*SPECIFICATION*
	w liczbach bezwględnych *in absolute numbers*	na 100 tys. zatrudnionych *per 100 thous. paid employees*	
O G Ó Ł E M 2005	140	28,3	***T O T A L***
2010	142	25,3	
2011	130	23,4	
2012	**130**	**23,7**	
w tym:			*of which:*
Pylice płuc	2	0,4	*Pneumoconioses*
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	2	0,4	*Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust*
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc	1	0,2	*Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation*
Astma oskrzelowa	7	1,3	*Bronchial asthma*
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	8	1,5	*Chronic voice disorders due to excessive vocal effort*
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	3	0,5	*Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment*
Choroby skóry	5	0,9	*Skin diseases*
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	16	2,9	*Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed*
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem	49	8,9	*Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensoneural type*
Zespół wibracyjny	3	0,5	*Vibration syndrome*
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	32	5,8	*Infectious and parasitic diseases or their sequels*

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.
S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 24 (102). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIĄŻLIWYCH [a]

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS [a]

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Posiłki profilaktyczne *Preventive food*	Napoje *Drinks*	Inne środki odżywcze *Other nutrition*	Dodatki pieniężne *Special pay*	Skrócony czas pracy *Short-time work*	Dodatkowe urlopy *Extra leaves*	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach [b] *Entitlements arising from work in particular conditions* [b]
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005	27498	41246	9316	32883	1934	3934	1387
	2010	24498	40354	5071	15355	1671	4995	2427
	2011	23520	48733	3519	14343	1551	5165	1347
	2012	**23334**	**45164**	**3776**	**12688**	**1417**	**4750**	**1820**
sektor publiczny *public sector*		5944	8150	454	6893	904	3990	879
sektor prywatny *private sector*		17390	37014	3322	5795	513	760	941
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		1090	1233	70	95	9	1	40
Przemysł *Industry*		13942	27997	2878	5971	315	531	962
górnictwo i wydobywanie *mining and quarrying*		-	73	-	-	-	-	7
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*		11279	25067	2327	4201	169	132	870
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ] *electricity, gas, steam and air conditioning supply*		1404	736	264	1141	5	399	20
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*		1259	2121	287	629	141	-	65
Budownictwo *Construction*		2927	5557	396	797	11	46	45
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		1277	2637	54	161	4	94	1
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		3460	4651	338	5027	174	3924	348
Informacja i komunikacja *Information and communication*		421	728	35	-	45	80	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		1	187	-	-	1	1	-
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*		39	51	-	-	-	-	6
Edukacja *Education*		75	576	-	473	14	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*		102	1547	5	164	844	73	418

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 139. b Lub w szczególnym charakterze.

a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 139. b Or particular character.

TABL. 25 (103). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH [a]
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Liczba świadczeń *Number of benefits*		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie *Average cost of benefits in zl per 1 benefit*	
		ogółem *total*	w tym z tytułu wypadków przy pracy *of which occupational accidents compensations*	ogółem *total*	w tym z tytułu wypadków przy pracy *of which occupational accidents compensations*
O G Ó Ł E M	2005	1940	1839	2114,4	1995,2
T O T A L	2010	2017	1938	2678,4	2495,6
	2011	2269	2199	3017,5	2752,4
	2012	**1776**	**1717**	**3403,0**	**3197,0**
sektor publiczny ..... *public sector*		415	392	3560,5	3237,8
sektor prywatny ..... *private sector*		1361	1325	3355,0	3184,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		33	30	3187,9	3076,7
Przemysł ..... *Industry*		947	924	3407,9	3181,8
górnictwo i wydobywanie ..... *mining and quarrying*		3	3	4766,7	4766,7
przetwórstwo przemysłowe ..... *manufacturing*		874	851	3300,3	3051,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ] ..... *electricity, gas, steam and air conditioning supply*		23	23	8717,4	8717,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*		47	47	2723,4	2723,4
Budownictwo ..... *Construction*		188	183	3981,9	3949,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles [Δ]*		158	157	2953,8	2886,0
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		178	174	3592,1	3313,2
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		8	8	2112,5	2112,5
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*		8	7	3212,5	3185,7
Edukacja ..... *Education*		30	30	3786,7	3786,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*		225	203	3095,1	2698,5
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		1	1	4000,0	4000,0

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 140.

a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 9 on page 140.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

2. Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

3. Dane w tabl. 2(105)-5(108) opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. The average monthly (nominal) wages and salaries *per paid employee were calculated assuming:*

- *personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,*
- *payments from profit and balance surplus in cooperatives,*
- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.*

2. *Data regarding the average monthly gross wages and salaries per paid employee include deductions for personal income taxes and contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee, introduced on 1 I 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).*

3. *Data in tables 2(105)-5(108) were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2012. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12: of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).*

Social security benefits

1. *Information regarding* ***retirement pay and pension benefits*** *(excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the appropriated allocations as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures), and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds – OFE.*

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

1) pracownicy;
2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
6) duchowni;
7) żołnierze zawodowi;
8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz byłego Urzędu Ochrony Państwa;
9) funkcjonariusze służby więziennej;
10) rolnicy indywidualni;
11) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

1) emerytury;
2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych), uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto,** tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

*Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocations as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditure) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.*

***2.** Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:*

1) employed persons;
2) outworkers;
3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
6) clergy;
7) professional soldiers;
8) the public safety functionaries, i.e., the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, the Central Anticorruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service as well as the former Office of State Protection;
9) penitentiary staff functionaries;
10) farmers;
11) war and military invalids, combatants as well as repressed persons.

***3. Retirement pay and pension benefits** (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:*

1) retirement pay;
2) pensions resulting from an inability to work;
3) family pensions.

***4.** Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.*

***5. Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work. Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.*

***6.** Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.*

***7.** Data regarding benefits are given **in gross terms,** i.e., including deductions for personal income taxes.*

Wynagrodzenia
Wages and salaries

TABL. 1 (104). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym podmioty o liczbie pracujacych powyżej 9 osób *of which entities employing more than 9 persons*
	w zł *in zl*				
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**2350,25**	**3138,25**	**3314,53**	**3455,09**	**3696,89**
sektor publiczny *public sector*	2703,91	3815,70	4003,56	4141,40	4141,39
sektor prywatny *private sector*	2148,77	2834,34	3008,33	3150,49	3442,08
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	2357,95	3300,03	3587,58	3958,67	4440,26
Przemysł *Industry*	2388,70	3181,39	3378,25	3506,43	3643,83
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*	2228,01	2946,07	3107,62	3283,15	3414,03
Budownictwo *Construction*	1905,94	2602,66	2711,05	2775,79	3122,86
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	1846,50	2481,42	2620,75	2752,87	3076,66
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	2582,51	3281,75	3413,66	3578,78	4030,40
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	1382,79	1855,48	1953,15	2092,94	2353,99
Informacja i komunikacja *Information and communication*	3472,70	4636,84	5198,38	5310,60	5701,58
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	3747,29	4679,50	4931,15	5177,58	5387,02
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	2497,05	3309,25	3632,49	3734,93	3895,77
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	2668,16	3434,48	3538,15	3714,35	4481,70
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1582,36	2194,20	2259,86	2470,45	2444,68
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	2979,55	4067,88	4219,77	4273,97	4274,43
Edukacja *Education*	2533,13	3453,10	3644,96	3801,69	3820,61
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	2088,16	3248,68	3328,71	3354,48	3428,19
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	2087,42	2873,17	3016,09	3073,62	3184,05
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	2131,73	2421,68	2489,93	2589,23	3071,38

TABL. 2 (105). ZATRUDNIENI [1] WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. [2]

PAID EMPLOYMENT [1] BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012 [2]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	a – w tys. osób *in thous. persons* b – w % *in %*	Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
		ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
OGÓŁEM *TOTAL*										
OGÓŁEM ..... *TOTAL*	**a**	**461,7**	**230,0**	**231,7**	**161,5**	**55,9**	**105,6**	**300,2**	**174,1**	**126,1**
	b	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ [3] USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW = 3895,72 zł) DLA POLSKI *BY WERE DETERMINED ON THE BASIC OF MULTIPLIFICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES [3] (PW = 3895.72 zl) FOR POLAND*										
Do 1500,00 zł *zl and less*	Do 1500,00 zł ..... *zl and less* a	32,7	18,5	14,2	0,5	0,1	0,4	32,2	18,4	13,8
	b	7,1	8,1	6,1	0,3	0,2	0,4	10,7	10,6	10,9
1500,01– 1947,86	1500,01– 50% PW a	43,0	18,6	24,4	9,2	1,5	7,7	33,8	17,1	16,7
	b	9,3	8,1	10,5	5,7	2,8	7,3	11,2	9,8	13,2
1947,87– 2610,13	50– 67% PW ..... a	73,7	32,5	41,2	24,8	7,0	17,8	48,9	25,5	23,4
	b	15,9	14,1	17,8	15,4	12,5	16,9	16,3	14,7	18,5
2610,14– 2921,79	67– 75% PW ..... a	35,4	17,4	18,0	13,5	4,1	9,4	21,9	13,3	8,6
	b	7,7	7,6	7,8	8,3	7,4	8,8	7,3	7,6	6,9
2921,80– 3895,72	75–100% PW ..... a	96,2	46,1	50,1	40,4	12,4	28,0	55,8	33,7	22,1
	b	20,7	20,0	21,8	24,9	22,2	26,4	18,6	19,3	17,8
3895,73– 4869,65	100–125% PW ..... a	65,9	31,8	34,1	30,4	9,9	20,5	35,5	21,9	13,6
	b	14,3	13,8	14,7	18,9	17,7	19,5	11,8	12,6	10,7
4869,66– 5843,58	125–150% PW ..... a	39,4	22,2	17,2	17,6	7,8	9,8	21,8	14,4	7,4
	b	8,5	9,6	7,4	10,9	14,0	9,3	7,3	8,2	5,9
5843,59– 6817,51	150–175% PW ..... a	24,9	13,4	11,5	9,5	4,0	5,5	15,4	9,4	6,0
	b	5,4	5,8	4,9	5,9	7,1	5,2	5,1	5,4	4,7
6817,52– 7791,44	175–200% PW ..... a	14,9	9,1	5,8	5,2	2,8	2,4	9,7	6,3	3,4
	b	3,2	4,0	2,5	3,2	4,9	2,3	3,2	3,6	2,7
7791,45– 8765,37	200–225% PW ..... a	10,0	6,0	4,0	3,2	1,9	1,3	6,8	4,1	2,7
	b	2,2	2,6	1,7	2,0	3,4	1,2	2,3	2,4	2,1
8765,38– 9739,30	225–250% PW ..... a	6,2	3,1	3,1	2,0	1,0	1,0	4,2	2,1	2,1
	b	1,4	1,3	1,4	1,2	1,8	0,9	1,4	1,2	1,7
9739,31–10713,23	250–275% PW ..... a	4,3	2,2	2,1	1,6	0,8	0,8	2,7	1,4	1,3
	b	0,9	1,0	0,9	1,0	1,4	0,8	0,9	0,8	1,0
10713,24–11687,16	275–300% PW ..... a	3,5	1,8	1,7	1,1	0,7	0,4	2,4	1,1	1,3
	b	0,8	0,8	0,7	0,7	1,2	0,4	0,8	0,7	1,0
11687,17–20000,00	300% PW–20000,00 a	9,0	5,5	3,5	2,2	1,6	0,6	6,8	3,9	2,9
	b	2,0	2,4	1,5	1,4	2,9	0,5	2,3	2,2	2,3
Od 20000,01 zł *zl and more*	Od 20000,01 zł ..... *zl and more* a	2,6	1,8	0,8	0,3	0,3	0,0	2,3	1,5	0,8
	b	0,6	0,8	0,3	0,2	0,5	0,1	0,8	0,9	0,6

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175. 3 W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1947,87–2610,13 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 3 on page 175. 3 The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1947.87–2610.13 zl range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 2 (105). ZATRUDNIENI [1] WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. [2] (dok.)

PAID EMPLOYMENT [1] BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012 [2] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*			Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
a – w tys. osób *in thous. persons* b – w % *in %*			ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ [3] USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW = 4151,21 zł) DLA WOJEWÓDZTWA *BY WERE DETERMINED ON THE BASIC OF MULTIPLIFICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES [3] (PW = 4151.21 zl) FOR VOIVODSHIP*											
Do 1500,00 zł ..... *zl and less*	Do 1500,00 zł ..... *zl and less*	a	32,7	18,5	14,2	0,5	0,1	0,4	32,2	18,4	13,8
		b	7,1	8,1	6,1	0,3	0,2	0,4	10,7	10,6	10,9
1500,01– 2075,61	1500,01– 50% PW	a	58,7	25,5	33,2	13,6	2,5	11,1	45,1	23,0	22,1
		b	12,7	11,1	14,3	8,4	4,4	10,6	15,0	13,2	17,4
2075,62– 2781,31	50– 67% PW	a	78,1	35,4	42,7	27,7	8,2	19,5	50,4	27,2	23,2
		b	16,9	15,4	18,4	17,1	14,7	18,4	16,9	15,7	18,5
2781,32– 3113,41	67– 75% PW	a	37,2	17,9	19,3	14,9	4,5	10,4	22,3	13,4	8,9
		b	8,1	7,8	8,3	9,2	8,1	9,8	7,4	7,7	7,1
3113,42– 4151,21	75–100% PW	a	93,4	45,1	48,3	40,0	12,5	27,5	53,4	32,6	20,8
		b	20,1	19,6	20,7	24,8	22,4	25,9	17,8	18,8	16,5
4151,22– 5189,01	100–125% PW	a	61,8	30,5	31,3	28,7	10,0	18,7	33,1	20,5	12,6
		b	13,4	13,2	13,5	17,8	17,8	17,7	11,0	11,8	10,0
5189,02– 6226,82	125–150% PW	a	35,3	20,2	15,1	15,3	6,9	8,4	20,0	13,3	6,7
		b	7,7	8,8	6,6	9,5	12,3	8,0	6,7	7,6	5,3
6226,83– 7264,62	150–175% PW	a	21,8	11,7	10,1	7,7	3,2	4,5	14,1	8,5	5,6
		b	4,7	5,1	4,4	4,8	5,8	4,2	4,7	4,8	4,5
7264,63– 8302,42	175–200% PW	a	13,5	8,5	5,0	4,7	2,8	1,9	8,8	5,7	3,1
		b	2,9	3,7	2,2	2,9	5,1	1,8	2,9	3,2	2,5
8302,43– 9340,22	200–225% PW	a	7,5	4,3	3,2	2,5	1,4	1,1	5,0	2,9	2,1
		b	1,6	1,9	1,4	1,5	2,6	1,0	1,7	1,6	1,7
9340,23–10378,03	225–250% PW	a	5,6	2,6	3,0	1,9	0,9	1,0	3,7	1,7	2,0
		b	1,2	1,1	1,3	1,2	1,6	0,9	1,2	1,0	1,6
10378,04–11415,83	250–275% PW	a	3,6	1,9	1,7	1,2	0,7	0,5	2,4	1,2	1,2
		b	0,8	0,8	0,8	0,8	1,2	0,5	0,8	0,7	0,9
11415,84–12453,63	275–300% PW	a	2,7	1,7	1,0	0,8	0,6	0,2	1,9	1,1	0,8
		b	0,6	0,7	0,5	0,5	1,0	0,3	0,6	0,6	0,6
12453,64–20000,00	300% PW–20000,00	a	7,2	4,4	2,8	1,7	1,3	0,4	5,5	3,1	2,4
		b	1,6	1,9	1,2	1,0	2,3	0,4	1,8	1,8	1,9
Od 20000,01 zł *zl and more*	Od 20000,01 zł ..... *zl and more*	a	2,6	1,8	0,8	0,3	0,3	0,0	2,3	1,5	0,8
		b	0,6	0,8	0,3	0,2	0,5	0,1	0,8	0,9	0,6

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175. 3 W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2075,62–2781,31 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 3 on page 175. 3 The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2075.62–2781.31 zl range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 67.00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (106). ZATRUDNIENI [a] ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. [b]

PAID EMPLOYMENT [a] AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 [b]

GRUPY ZAWODÓW [c] *OCCUPATIONAL GROUPS [c]*	Zatrudnieni w % *Paid employees in %*			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł *Average gross wages and salaries in zl*		
	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**4151,21**	**4397,49**	**3906,78**
T O T A L						
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	9,1	9,9	8,2	8821,92	9727,76	7733,09
Managers						
Specjaliści	26,8	17,7	35,9	4854,12	5464,26	4555,90
Professionals						
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,4	4,7	2,1	5263,98	5713,67	4265,24
science and engineering professionals						
specjaliści do spraw zdrowia	4,8	1,3	8,3	4326,81	5926,57	4085,24
health professionals						
specjaliści nauczania i wychowania	8,5	4,3	12,8	4376,72	4684,00	4273,74
teaching professionals						
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	7,4	4,5	10,2	5233,72	5539,46	5100,25
business and administration professionals						
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	1,2	2,0	0,4	5470,05	5618,00	4752,22
information and communications technology professionals						
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,5	0,9	2,1	5982,73	6518,26	5746,82
legal, social and cultural professionals						
Technicy i inny średni personel	12,3	11,5	13,0	4044,43	4676,70	3490,76
Technicians and associate professionals						
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,6	5,8	1,3	4802,13	5015,65	3873,35
science and engineering associate professionals						
średni personel do spraw zdrowia	1,0	0,5	1,6	3022,39	3364,05	2927,78
health associate professionals						
średni personel do spraw biznesu i administracji	6,5	4,2	8,8	3938,28	4602,93	3623,23
business and administration associate professionals						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,8	0,3	1,2	2969,25	3391,40	2864,01
legal, social, cultural and related associate professionals						
technicy informatycy	0,4	0,7	0,1	3594,36	3604,92	3543,66
information and communications technicians						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175. c Patrz uwagi ogólne, ust. 9 pkt 1 na str. 28.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes item 3 on page 175. c See general notes, item 9 point 1 on page 28.

TABL. 3 (106). ZATRUDNIENI [a] ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. [b] (cd.)

PAID EMPLOYMENT [a] AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 [b] (cont.)

GRUPY ZAWODÓW [c] *OCCUPATIONAL GROUPS [c]*	Zatrudnieni w % *Paid employees in %*			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł *Average gross wages and salaries in zl*		
	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
Pracownicy biurowi *Clerks*	10,8	5,8	15,8	3621,26	3324,91	3729,43
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni *general and keyboard clerks*	2,9	1,0	4,8	3187,13	3350,99	3152,60
pracownicy obsługi klienta *customer services clerks*	3,9	0,8	7,0	4281,74	3762,71	4342,65
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej *numerical and material recording clerks*	3,0	3,5	2,6	3182,58	3087,53	3308,41
pozostali pracownicy obsługi biura *other clerical support workers*	1,0	0,5	1,4	3655,02	4183,01	3466,65
Pracownicy usług i sprzedawcy *Service and sales workers*	7,4	5,1	9,8	2420,79	2727,66	2263,67
pracownicy usług osobistych *personal service workers*	2,0	2,1	2,0	2511,77	2779,79	2251,40
sprzedawcy i pokrewni *sales workers*	4,4	1,8	7,0	2381,52	2783,56	2276,94
pracownicy opieki osobistej i pokrewni *personal care workers*	0,3	0,1	0,6	2123,87	2434,89	2073,61
pracownicy usług ochrony *protective services workers*	0,7	1,1	0,2	2546,26	2571,15	2431,42
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy *Skilled agricultural, forestry and fishery workers*	0,4	0,6	0,1	2866,82	2946,53	2382,54
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy *Craft and related trades workers*	15,1	25,8	4,6	3141,80	3337,51	2048,88
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) *building and related trades workers, excluding electricians*	4,3	8,6	0,2	3051,13	3063,30	2436,70
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni *metal, machinery and related trades workers*	4,2	8,3	0,1	3566,08	3572,79	2856,89
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni *handicraft and printing workers*	0,6	0,6	0,6	2594,33	2957,74	2238,59
elektrycy i elektronicy *electrical and electronic trades workers*	2,2	4,4	0,0	4091,81	4098,13	3332,02
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni *food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers*	3,8	3,9	3,7	2310,54	2638,09	1972,59

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175. c Patrz uwagi ogólne, ust. 9 pkt 1 na str. 28.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes item 3 on page 175. c See general notes, item 9 point 1 on page 28.

TABL. 3 (106). ZATRUDNIENI [a] ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. [b] (dok.)

PAID EMPLOYMENT [a] AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 [b] (cont.)

GRUPY ZAWODÓW [c] *OCCUPATIONAL GROUPS [c]*	Zatrudnieni w % *Paid employees in %*			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł *Average gross wages and salaries in zl*		
	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń *Plant and machine operators and assemblers*	9,5	16,2	2,9	3133,39	3208,26	2717,48
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych ..... *stationary plant and machine operators*	3,0	4,5	1,6	3301,98	3569,66	2532,01
monterzy ..... *assemblers*	1,1	1,1	1,0	3418,78	3966,32	2819,59
kierowcy i operatorzy pojazdów ..... *drivers and mobile plant operators*	5,4	10,6	0,3	2980,95	2970,91	3334,29
Pracownicy przy pracach prostych ..... *Elementary occupations*	8,6	7,4	9,7	2301,12	2662,71	2027,03
w tym: *of which:*						
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie ..... *agricultural, forestry and fishery labourers*	0,1	0,1	0,1	2903,08	3032,62	2637,74
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie *labourers in mining, construction, manufacturing and transport*	2,7	4,4	1,1	2715,45	2860,18	2169,26

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175. c Patrz uwagi ogólne, ust. 9 pkt 1 na str. 28.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes item 3 on page 175. c See general notes, item 9 point 1 on page 28.

TABL. 4 (107). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. [1]

AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012 [1]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – w zł *in zl* b – ogółem = 100 *total = 100*		Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
		ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
O G Ó Ł E M *T O T A L*										
O G Ó Ł E M	**a**	**4151,21**	**4397,49**	**3906,78**	**4238,24**	**4884,45**	**3896,43**	**4104,39**	**4241,23**	**3915,44**
T O T A L	**b**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA *BY EDUCATIONAL LEVEL*										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	5741,89	6896,44	5144,73	5027,31	5955,84	4648,21	6554,28	7673,68	5811,52
Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent	b	138,3	156,8	131,7	118,6	121,9	119,3	159,7	180,9	148,4
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a	4699,23	5748,65	3719,56	4303,95	5540,49	3693,76	4939,61	5821,32	3744,30
Tertiary with engineer degree, licentiate (bechelor), economist with diploma or equivalent	b	113,2	130,7	95,2	101,6	113,4	94,8	120,3	137,3	95,6
Policealne	a	3536,40	3886,85	3386,59	3447,78	4001,74	3314,55	3596,54	3846,12	3449,26
Post-secondary	b	85,2	88,4	86,7	81,3	81,9	85,1	87,6	90,7	88,1
Średnie zawodowe	a	3735,37	4093,14	3312,43	3759,59	4582,11	3267,12	3724,84	3963,55	3344,40
Vocational secondary	b	90,0	93,1	84,8	88,7	93,8	83,8	90,8	93,5	85,4
Średnie ogólnokształcące	a	3384,92	3654,15	3172,03	3223,18	3850,87	2967,39	3426,58	3623,63	3244,15
General secondary	b	81,5	83,1	81,2	76,0	78,8	76,2	83,5	85,4	82,9
Zasadnicze zawodowe	a	2842,33	3097,23	2155,86	3003,72	3538,91	2174,54	2806,58	3018,61	2149,21
Basic vocational	b	68,5	70,4	55,2	70,9	72,5	55,8	68,4	71,2	54,9
Gimnazjalne	a	2436,23	2511,58	2031,28	2541,47	2541,47	-	2428,13	2508,81	2031,28
Lower secondary	b	58,7	57,1	52,0	60,0	52,0	-	59,2	59,2	51,9
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2629,97	3060,13	2074,97	2594,62	3267,50	2108,47	2644,98	3000,98	2052,98
Primary and incomplete primary	b	63,4	69,6	53,1	61,2	66,9	54,1	64,4	70,8	52,4

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 175.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include enti-ties employing more than 9 persons; see general notes item 3 on page 175.

TABL. 4 (107). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.[1] (dok.)

AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012[1] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – w zł *in zl* b – ogółem = 100 *total = 100*		Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
		ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*	ogółem *total*	mężczyźni *men*	kobiety *women*
WEDŁUG WIEKU *BY AGE*										
24 lata i mniej	a	2655,70	2613,29	2714,31	2599,81	2926,82	2381,75	2663,99	2582,65	2789,54
and less	b	64,0	59,4	69,5	61,3	59,9	61,1	64,9	60,9	71,2
25-34	a	3929,84	3943,72	3915,98	3723,06	4267,06	3435,77	3994,98	3879,46	4134,98
	b	94,7	89,7	100,2	87,8	87,4	88,2	97,3	91,5	105,6
35-44	a	4561,14	4900,56	4255,42	4472,50	5178,92	4153,85	4610,75	4814,86	4345,51
	b	109,9	111,4	108,9	105,5	106,0	106,6	112,3	113,5	111,0
45-54	a	4218,20	4770,94	3765,43	4300,29	4969,45	4004,19	4145,62	4677,65	3419,29
	b	101,6	108,5	96,4	101,5	101,7	102,8	101,0	110,3	87,3
55-59	a	4189,91	4571,63	3777,86	4297,80	4968,57	3876,21	4095,40	4360,56	3632,63
	b	100,9	104,0	96,7	101,4	101,7	99,5	99,8	102,8	92,8
60-64	a	4768,91	4762,67	4811,23	5336,92	5407,45	5050,55	4366,91	4364,84	4390,86
	b	114,9	108,3	123,2	125,9	110,7	129,6	106,4	102,9	112,1
65 lat i więcej	a	6383,85	6812,98	4285,87	8023,51	8486,35	6109,04	4907,50	5389,83	2117,78
and more	b	153,8	154,9	109,7	189,3	173,7	156,8	119,6	127,1	54,1
WEDŁUG STAŻU PRACY *BY WORK SENIORITY*										
Do 1,9 roku	a	2836,00	2946,36	2719,93	2828,80	3157,48	2644,76	2837,93	2909,53	2749,01
Up to	b	68,3	67,0	69,6	66,7	64,6	67,9	69,1	68,6	70,2
2,0- 4,9	a	3347,80	3431,58	3263,16	3386,48	3893,20	3087,41	3335,96	3335,01	3337,10
	b	80,6	78,0	83,5	79,9	79,7	79,2	81,3	78,6	85,2
5,0- 9,9	a	4178,48	4273,97	4082,03	3906,71	4674,94	3529,25	4266,90	4197,06	4355,35
	b	100,7	97,2	104,5	92,2	95,7	90,6	104,0	99,0	111,2
10,0-14,9	a	4449,08	4682,35	4215,01	4402,04	5164,75	4027,85	4467,36	4573,61	4327,89
	b	107,2	106,5	107,9	103,9	105,7	103,4	108,8	107,8	110,5
15,0-19,9	a	4831,11	5254,19	4457,08	4621,36	5260,89	4350,05	4937,07	5252,38	4542,55
	b	116,4	119,5	114,1	109,0	107,7	111,6	120,3	123,8	116,0
20 lat i więcej	a	4255,55	4610,57	3899,46	4413,39	5070,03	4044,39	4108,08	4366,38	3663,59
and more	b	102,5	104,8	99,8	104,1	103,8	103,8	100,1	103,0	93,6

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 175.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include enti-ties employing more than 9 persons; see general notes item 3 on page 175.

TABL. 5 (108). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH [1] WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW [2] WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. [3]

THE HIGHEST MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN PAID EMPLOYMENT [1] DECILES BY MAJOR OCCUPATIONAL GROUPS [2] FOR OCTOBER 2012 [3]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – ogółem *total* b – mężczyźni *men* c – kobiety *women*		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej *Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)*								
		pierwszej *first*	drugiej *second*	trzeciej *third*	czwartej *fourth*	piątej (mediana) *fifth (median)*	szóstej *sixth*	siódmej *seventh*	ósmej *eight*	dziewiątej *ninth*
		w zł *in zl*								
OGÓŁEM	**a**	**1660,42**	**2082,62**	**2511,80**	**2920,03**	**3342,25**	**3844,03**	**4464,66**	**5360,52**	**7063,51**
TOTAL	**b**	**1597,55**	**2109,08**	**2597,36**	**2996,01**	**3468,99**	**4019,52**	**4723,73**	**5676,33**	**7492,94**
	c	**1699,99**	**2062,19**	**2451,23**	**2824,80**	**3235,30**	**3686,42**	**4258,87**	**5008,70**	**6602,00**
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	a	2957,39	3996,06	4904,10	5710,87	6586,04	7707,17	9266,42	11612,15	15659,21
Public government representatives senior officials and managers	b	2981,36	4102,79	5048,52	6050,78	7128,99	8258,88	10092,62	12702,74	16970,25
	c	2919,22	3952,33	4626,31	5374,13	6072,47	6959,59	8327,63	10656,77	13899,83
Specjaliści	a	2610,71	3057,52	3478,61	3879,86	4281,36	4711,13	5304,15	6187,14	7878,72
Professionals	b	2687,84	3341,36	3830,03	4351,98	4857,08	5389,16	6088,06	7186,81	8721,12
	c	2583,64	2988,08	3355,75	3710,71	4096,00	4443,49	4907,61	5695,92	7087,80
Technicy i inny średni personel	a	2071,28	2519,01	2844,16	3194,33	3560,53	3990,74	4520,60	5291,57	6634,68
Technicians and associate professionals	b	2289,48	2783,85	3218,18	3785,86	4219,57	4787,08	5416,86	6256,67	7598,19
	c	1982,86	2384,71	2648,71	2924,39	3222,95	3505,87	3837,33	4353,74	5252,73
Pracownicy biurowi	a	1906,10	2251,96	2567,31	2850,97	3125,09	3469,91	3921,87	4574,72	6066,45
Clerks	b	1728,26	2115,95	2437,78	2732,06	2981,81	3306,72	3701,86	4225,51	5530,31
	c	1967,59	2307,56	2611,02	2911,32	3171,57	3529,92	4017,27	4717,44	6306,30
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1490,23	1513,71	1741,77	1912,71	2129,64	2368,90	2672,61	3085,19	3678,54
Service and sales workers	b	1496,67	1732,11	1979,78	2217,56	2526,55	2773,63	3069,35	3485,94	4113,88
	c	1488,54	1497,38	1647,84	1811,20	1992,43	2176,10	2438,45	2798,03	3361,35
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1578,68	1778,64	2004,48	2270,42	2504,18	2792,51	3224,75	3830,01	4856,12
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b	1565,34	1599,09	1963,69	2376,16	2650,01	2978,47	3352,51	4174,79	4974,56
	c	1790,01	1845,01	2015,80	2138,65	2240,39	2337,51	2447,38	3061,12	3216,68
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1493,18	1683,26	1999,69	2407,77	2777,98	3175,94	3598,37	4301,07	5341,89
Craft and related trades workers	b	1496,33	1848,57	2286,29	2659,07	3012,84	3356,65	3839,56	4543,45	5531,30
	c	1486,18	1492,80	1499,42	1658,05	1806,44	1906,05	2220,95	2551,60	2937,58
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1502,24	1819,50	2076,76	2472,54	2808,68	3185,05	3599,80	4183,84	5130,68
Plant and machine operators and assemblers	b	1497,87	1773,93	1999,48	2505,26	2884,48	3275,22	3746,34	4380,20	5334,09
	c	1829,95	2033,91	2227,15	2385,81	2562,51	2834,01	3117,01	3376,07	3760,60
Pracownicy przy pracach prostych	a	1494,68	1656,66	1803,03	1931,31	2047,17	2190,85	2417,27	2735,24	3397,85
Elementary occupations	b	1492,67	1657,42	1959,30	2187,13	2426,14	2680,04	3004,51	3432,55	4061,78
	c	1496,85	1656,51	1759,98	1872,70	1942,60	2024,48	2129,64	2283,98	2550,89

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 9 pkt 1 na str. 28. 3 Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 9 point 1 on page 28. 3 See general notes, item 3 on page 175.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
Social security benefits

TABL. 6 (109). EMERYCI I RENCIŚCI [a]
RETIREES AND PENSIONERS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**447496**	**455605**	**453332**	**452852**	***T O T A L***
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	397534	413153	412201	412943	*Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution*
emerytury	213859	271343	273576	276411	*retirement pay*
renty z tytułu niezdolności do pracy	108381	66800	63606	61386	*pensions resulting from an inability to work*
renty rodzinne	75294	75010	75019	75146	*family pensions*
Rolnicy indywidualni	49962	42452	41131	39909	*Farmers*

a Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Average monthly number of retirees and pensioners; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (110). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO [a]
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M *G R A N D T O T A L*					
Świadczenia w mln zł	5814,1	8320,6	8700,8	9161,3	*Benefits in mln zl*
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH *PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION*					
Razem *Total*					
Świadczenia w mln zł	5359,4	7834,1	8213,9	8656,8	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1123,46	1580,15	1660,58	1746,98	*Average monthly retirement pay and pension in zl*
Emerytury *Retirement pay*					
Świadczenia w mln zł	3196,7	5492,7	5812,7	6157,4	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1245,63	1686,89	1770,58	1856,37	*Average monthly retirement pay in zl*
Renty z tytułu niezdolności do pracy *Pensions resulting from an inability to work*					
Świadczenia w mln zł	1198,5	1029,9	1030,4	1049,2	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna renta w zł	921,52	1284,81	1349,91	1424,38	*Average monthly pension in zl*
Renty rodzinne *Family pensions*					
Świadczenia w mln zł	964,2	1311,5	1370,9	1450,1	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna renta w zł	1067,10	1457,04	1522,84	1608,14	*Average monthly pension in zl*
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH [b] *FARMERS* [b]					
Świadczenia w mln zł	454,7	486,5	486,9	504,5	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	758,41	955,08	986,42	1053,39	*Average monthly retirement pay and pension in zl*

a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 175.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. b Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 175.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2010 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (do 2009 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002).

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenie gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. *The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the furnishing of households with durable goods as well as risk of poverty, is a sample survey of* ***household budgets****. Included in the survey there are all the households, with the exception of those living in collective accommodation establishments as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.*

The survey unit is a one- or a multi-person ***household****. A* ***one-person*** *household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A* ***multi-person*** *household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.*

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011 (until 2009 – the Population and Housing Census 2002).

2. *The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.*

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych, pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych", ust. 2 na str. 175) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

***3. Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes to the chapter "Wages and salaries. Social security benefits", item 2 on page 175) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.*

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

***Disposable income** is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.*

4. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

***4. Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.*

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego.

***Expenditures on consumer goods and services** are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund.*

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Other expenditures *include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.*

5. Grupowania przychodów i rozchodów gospodarstw domowych dokonano w dostosowaniu do zasad systemu rachunków narodowych, w tym wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

5. *Household revenues and expenditures are classified in accordance with national accounts, of which expenditures on consumer goods and services are aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).*

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

6. Consumption *of foodstuffs (in terms of quantity) in households include articles purchased for cash with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.*

7. Zagrożenie ubóstwem – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną oryginalną skalę ekwiwalentności OECD. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np. że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

7. Risk of poverty *– a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called original OECD equivalence scale has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0.7 – to any other person at that age and weight 0.5 – to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2.7 times as high as that for a 1-person household.*

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) – 1802 zł, natomiast w IV kwartale 2011 r. było to 692 zł dla gospodarstw jednoosobowych oraz 1868 zł dla gospodarstw wieloosobowych, natomiast w IV kwartale 2012 r. progi te wyniosły odpowiednio 693 zł oraz 1871 zł.

Relative poverty threshold *is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zl for 1-person households and 1802 zl for 4-person households (2 adults + 2 children under 14), in the fourth quarter of 2011 the threshold was 692 zl for 1-person household and 1868 zl for multi-person household, while in the fourth quarter of 2012; 693 zl and 1871 zl, respectively.*

„Ustawowa" granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r., do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe – 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2012 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 542 zł oraz 456 zł.

"Legal" poverty threshold *is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till third quarter 2012 the line remained at the same level of 477 zl for 1-person households and 351 zl per 1 person for multi-person households. Since fourth quarter of 2012, the lines was changed to: 542 zl and 456 zl, respectively.*

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) – 1257 zł, w IV kwartale 2011 r. było to 495 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1336 zł. dla gospodarstw wieloosobowych, natomiast w IV kwartale 2012 r. progi te wyniosły odpowiednio: 519 zł oraz 1401 zł.

The subsistence minimum*, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zl for 1-person households and 1257 zl for 4-person households (2 adults + 2 children under 14), in the fourth quarter of 2011 the threshold was 495 zl for 1-person household and 1336 zl for multi-person household, while in the fourth quarter of 2012: 519 zl and 1401 zl, respectively.*

TABL. 1 (111). GOSPODARSTWA DOMOWE
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1908	2032	2070	2141	*Households included in the survey*
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,13	2,90	2,90	2,82	*Average number of persons in a household*
w tym:					*of which:*
pracujących	1,03	1,14	1,15	1,12	*employed*
pobierających świadczenia społeczne [a]	0,84	0,76	0,73	0,75	*receiving social benefits [a]*
w tym emeryturę lub rentę	0,62	0,62	0,58	0,61	*of which retirement pay or pension*
pozostających na utrzymaniu	1,19	0,92	0,94	0,87	*dependents*

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

Uwaga do tablic 2–5
Dane za lata 2010-2011 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 187.
Note to tables 2–5
Data for 2010-2011 were revised comparing to published in the previous edition of the Yearbook; see general notes, item 1 on page 187.

TABL. 2 (112). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Dochód rozporządzalny	801,08	1256,79	1298,48	1350,56	*Available income*
w tym dochód do dyspozycji	773,99	1212,87	1252,12	1307,24	*of which disposable income*
w tym:					*of which:*
z pracy najemnej	360,79	688,28	711,63	749,64	*from hired work*
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	31,50	29,90	15,13	32,21	*from a private farm in agriculture*
z pracy na własny rachunek	88,95	132,29	171,75	154,22	*from self-employment*
ze świadczeń społecznych [a]	265,37	346,43	335,10	348,30	*from social benefits [a]*

a W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
a In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (113). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Wydatki ogółem	697,11	1007,95	1070,73	1068,38	*Total expenditures*
w tym towary i usługi konsumpcyjne [a]	670,02	964,04	1024,37	1025,07	*of which consumer goods and services [a]*
w tym:					*of which:*
żywność i napoje bezalkoholowe	195,85	244,24	257,89	261,88	*food and non-alcoholic beverages*
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	19,46	29,79	31,81	33,34	*alcoholic beverages and tobacco*
odzież i obuwie	36,23	53,51	56,25	53,39	*clothing and footwear*
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	138,90	200,52	221,44	211,93	*housing, water, electricity, gas and other fuels*
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	36,86	58,93	56,18	55,74	*furnishings, household equipment and routine maintenance of the house*
zdrowie	35,74	46,95	50,65	54,41	*health*
w tym artykuły farmaceutyczne	x	25,91	28,18	31,22	*of which pharmaceutical products*
transport	58,86	97,62	106,53	111,15	*transport*
łączność	36,95	42,66	43,17	42,11	*communication*
rekreacja i kultura	50,35	92,13	95,81	91,01	*recreation and culture*
edukacja [b]	9,63	11,63	12,51	15,32 [c]	*education [b]*
restauracje i hotele	11,11	20,47	22,26	26,74	*restaurants and hotels*
inne towary i usługi	36,70	53,59	67,86	55,67	*miscellaneous goods and services*
w tym higiena osobista	x	30,88	33,65	33,94	*of which personal care*

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 12,4%.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b Including pre-school education. c Relative error of estimates exceeds 10% and equals 12.4%.

TABL. 4 (114). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	7,68	6,05	5,78	5,57	*Bread and cereals in kg*
w tym pieczywo	5,55	4,23	4,00	3,78	*of which bread*
Mięso w kg	5,16	5,30	5,11	4,86	*Meat in kg*
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne	x	2,12	2,13	2,08	*of which processed meat and other meat preparations*
Ryby [a] w kg	0,49	0,42	0,39	0,40	*Fish [a] in kg*
Mleko [b] w l	4,52	3,90	3,65	3,66	*Milk [b] in l*
Jogurty i napoje mleczne w kg	0,73	0,99	1,01	0,93	*Yoghurt and milk-based beverages in kg*
Sery w kg	0,91	0,97	1,01	0,99	*Cheese in kg*
Jaja w szt.	14,60	11,83	11,29	10,83	*Eggs in units*
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,53	1,26	1,25	1,22	*Oils and fats in kg*
w tym masło	x	0,31	0,28	0,28	*of which butter*
Owoce [c] w kg	3,68	3,41	3,33	3,39	*Fruit [c] in kg*
Warzywa w kg	11,24	9,62	9,15	8,21	*Vegetables in kg*
w tym ziemniaki	x	4,89	4,54	3,78	*of which potatoes*
Cukier w kg	1,25	0,96	0,86	0,85	*Sugar in kg*
Napoje bezalkoholowe w l	x	8,14	8,80	8,71	*Non-alcoholic beverages in l*

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku. c Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk. c Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (115). GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA [a]

HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w % ogółu gospodarstw domowych *in % of total households*				
Chłodziarka	98,2	98,2	97,3	98,6	*Refrigerator*
Zamrażarka	26,6	45,2	35,2	33,3	*Freezer*
Automat pralniczy	83,1	93,8	94,6	94,4	*Automatic washing machine*
Zmywarka do naczyń	8,6	19,2	24,2	26,7	*Dishwasher*
Kuchenka mikrofalowa	33,5	52,0	50,3	50,8	*Microwave oven*
Samochód osobowy	42,3	57,5	59,8	59,2	*Passenger car*
Odtwarzacz płyt kompaktowych	x	9,1	6,1	5,9	*Compact disc player*
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	47,8	43	40,1	35	*Hi-fi stereo music system*
Odbiornik telewizyjny	98,6	98,7	98,6	97,5	*Television set*
Odtwarzacz DVD	x	55,9	53,9	51,0	*DVD player*
Telefon komórkowy	68,4	93,6	94,5	94,1	*Mobile phone*
Magnetowid, odtwarzacz wideo	44,3	23,4	17,1	x	*Videorecorder, video player*
Zestaw kina domowego	x	17,3	17,9	17,0	*Home theatre system*
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	59,3	77,2	79,5	76,8	*Satellite or cable television equipment*
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	52,3	53,8	51,5	*Digital camera*
Komputer osobisty	39,4	67,5	72,5	73,7	*Personal computer*
w tym z dostępem do Internetu	24,8	63,9	69,1	71,0	*of which with access to the Internet*
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	x	42,7	49,8	*of which broadband access*
Drukarka	x	41,8	42,8	37,5	*Printer*

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (116). WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH [a]

AT-RISK-OF-POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					*Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:*
relatywnej granicy ubóstwa	20,8	20,1	19,5	20,3	*relative poverty threshold*
„ustawowej" granicy ubóstwa	20,4	9,8	9,9	10,6	*"legal" poverty threshold*
minimum egzystencji	14,9	7,1	9,2	9,8	*subsistence minimum*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 189.

a See general notes, item 7 on page 189.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych, ust. 7 na str. 27.

Dane o **urządzeniach komunalnych** dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej,** oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. Zdrój uliczny jest to urządzenie wmontowane w uliczny przewód wodociągowy, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez zdroje podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. *Information regarding municipal installations and services was compiled using the* ***kind of activity method****, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transport compiled using the enterprise method.*

The definition of the ***enterprise method*** *is given in the general notes, item 7 on page 27.*

Data regarding ***municipal installations*** *concern operative installations.*

2. *Information regarding the water supply, the sewage and gas supply systems includes systems servicing households and others.*

Information regarding the ***length of the water supply and gas supply systems*** *concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e., conduits providing water and gas.*

*Data regarding the l****ength of the sewerage systems,*** *apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.*

Water supply, sewerage and gas supply connections *leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system, with the main drainage system.*

3. As street outlet *we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.*

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. *Data regarding the* ***users of water supply system and sewage system*** *include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in the case of sewerage – sewerage inlets.*

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.*

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

***5.** Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** also include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

***The consumption of electricity and gas from the gas supply network** in households (as consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służący do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

***6.** Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic Law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).*

Dane w tabl. 4(120) dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Data in table 4(120) apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

***7.** Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and microbuses as well as suburban and intercity service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.*

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Transport line *is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.*

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

8. *Data on* ***municipal waste*** *concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or composition is similar to the waste produced in households.*

Information on municipal waste is quoted according to the decree of the Minister of Environment dated 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. *Data on* ***liquid waste*** *concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewage system.*

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

10. Strolling and recreational parks *are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.*

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których dominującą funkcją jest wypoczynek.

Lawns *are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.*

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Estate green belts *are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual apperance.*

Mieszkania

Dwellings

1. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002-2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

1. The balances of dwelling stocks *are estimated for the periods between censuses on the basis of the results from last census, (for the years 2002-2009 the basis assumed were the results of 2002, census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.*

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie:

- wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.,
- bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

Data regarding ***dwelling stocks*** *have been compiled on the basis of:*

- *for 2002 based on results of the Population and Housing Census – as of 20 V 2002 and 31 III 2011,*
- *fthe balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.*

2. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i innych) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i innych).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m^2, z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

3. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);

*2. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

***A dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.*

***A room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m^2, with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.*

*Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.*

***The usable floor space** of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

3. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

*1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);*
*2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;*
*3) **companies** (of public and private sector);*

4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz administracji państwowej, np. ministerstw;

5) **towarzystw budownictwa społecznego**;

6) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
   - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
   - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

   Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze nie sprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o **budownictwie spółdzielni mieszkaniowych** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez wszystkie typy spółdzielni, łącznie z jednorodzinnym budownictwem spółdzielczym.

5. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** opracowano na podstawie:
- dla lat 2002-2009 wyników Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 (stan w dniu 20 V 2002 r.),
- od 2010 r. wyników Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011 (stan w dniu 31 III 2011 r.).

Informacje o liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

*4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock under the Management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and state administration, e.g. ministeries;*

*5) **public building society**;*

*6) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:*
   - can be an owner of a whole real estate, for example an individual detached house,
   - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which by the Law of 15 XII 2000 on housing cooperatives a separate ownership right for the benefit of a natural person (natural persons), exposed in a real-estate register, was established.

*The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;*

*7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.*

***4.** Information regarding **housing cooperative construction** concerns dwellings completed by all types of cooperatives, including single-family cooperative construction.*

***5.** Data regarding **the number of dwellings fitted with installations** were compiled on the basis of:*
- *for years 2002-2009 the results of the Population and Housing Census 2002 (as of 20 V 2002),*
- *since 2010 the results of the Population and Housing Census 2011 (as of 31 III 2011).*

Data regarding the number of dwellings fitted with installations include the modernization of dwellings owned by housing cooperatives, gminas, companies, condominiums and public building society dwellings as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. – z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

6. *Information regarding* ***dwellings, usable floor space of dwellings*** *as well as regarding* ***rooms completed*** *concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

- ***cooperative construction*** *concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives;*
- ***municipal (gmina) construction*** *concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);*
- ***company construction*** *concerns dwellings cmpleted by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
- ***construction for sale or rent*** *concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
- ***public building society*** *concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the State Bank BGK (until from 31 V 2009 – from the National Housing Fund);*
- ***private construction*** *concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.*

Infrastruktura komunalna
Municipal infrastructure

TABL. 1 (117). WODOCIĄGI I KANALIZACJA
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Sieć w km:				***Network in km:***
Wodociągowa rozdzielcza	14163,2	14316,0	14633,2	*Water supply distribution*
miasta	3803,0	3793,7	3853,8	*urban areas*
wieś	10360,2	10522,3	10779,4	*rural areas*
Kanalizacyjna [a]	7779,2	8291,8	8826,8	*Sewerage [a]*
miasta	3241,4	3289,4	3364,0	*urban areas*
wieś	4537,8	5002,4	5462,8	*rural areas*
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.:				***Connections leading to residential buildings in units:***
Wodociągowe	241441	250521	260387	*Water supply system*
miasta	111264	114081	120198	*urban areas*
wieś	130177	136440	140189	*rural areas*
Kanalizacyjne	158359	166190	175445	*Sewage system*
miasta	92201	94346	97798	*urban areas*
wieś	66158	71844	77647	*rural areas*
Zdroje uliczne	**192**	**181**	**179**	***Street outlets***
Miasta	72	70	70	*Urban areas*
Wieś	120	111	109	*Rural areas*
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	**74,8**	**74,9**	**73,8**	***Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³***
Miasta:				*Urban areas:*
w hm³	52,8	52,6	51,6	*in hm³*
na 1 mieszkańca w m³	35,2	35,1	34,5	*per capita in m³*
Wieś w hm³	22,0	22,3	22,2	*Rural areas in hm³*
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	**80,3**	**79,4**	**79,4**	***Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³***
W tym oczyszczane	80,3	79,4	79,4	*Of which treated*

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

TABL. 2 (118). ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH [a]
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	**789,8**	**856,1**	**875,1**	**883,1**	***Consumers (as of 31 XII) in thous.***
Miasta	583,0	617,5	636,3	639,4	*Urban areas*
Wieś	206,8	238,6	238,8	243,7	*Rural areas*
Zużycie:					***Consumption:***
W GWh	1691,0	1891,3	1869,5	1839,3	*In GWh*
miasta	1173,4	1259,6	1238,2	1216,1	*urban areas*
wieś	517,6	631,7	631,3	623,2	*rural areas*
W kWh:					*In kWh:*
miasta: na 1 mieszkańca	792,0	840,3	826,0	812,1	*urban areas: per capita*
na 1 odbiorcę [b]	2012,7	2039,7	1946,1	1901,9	*per consumer [b]*
wieś – na 1 odbiorcę [b]	2502,8	2648,2	2643,7	2556,7	*rural areas – per consumer [b]*

a Łącznie z gospodarstwami domowymi, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowania gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Gospodarki.

a Including households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agricultural. b The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (119). SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	**3853,4**	**5308,4**	**5499,9**	**5758,2**	***Distribution and transmission network in km***
w tym przesyłowa	575,3	740,8	767,5	804,6	*of which transmission*
miasta	20,0	69,7	71,5	75,7	*urban areas*
wieś	555,3	671,1	696,0	729,0	*rural areas*
Miasta	2647,7	3218,8	3277,5	3370,0	*Urban areas*
Wieś	1205,7	2089,6	2222,4	2388,2	*Rural areas*
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	**85798**	**95768**	**98228**	**107229**	***Connections leading to residential and non-residential buildings in units***
Miasta	75958	79769	81056	87525	*Urban areas*
Wieś	9840	15999	17172	19704	*Rural areas*
Odbiorcy gazu z sieci [a] w tys.	**405,5**	**403,3**	**406,7**	**413,8**	***Consumers of gas from gas supply system [a] in thous.***
Miasta	396,6	387,5	389,6	395,3	*Urban areas*
Wieś	8,9	15,8	17,1	18,5	*Rural areas*
Zużycie gazu z sieci [b] (w ciągu roku):					***Consumption of gas from gas supply system [b] (during the year):***
W hm^3	202,8	239,2	207,8	214,8	*In hm^3*
miasta	190,9	215,5	184,5	190,1	*urban areas*
wieś	11,9	23,7	23,3	24,6	*rural areas*
Na 1 mieszkańca w m^3	92,3	105,4	91,2	93,9	*Per capita in m^3*
miasta	129,0	145,9	123,1	127,0	*urban areas*
wieś	16,6	31,3	29,8	31,2	*rural areas*

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Including consumers using collective gas-meter. b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (120). OGRZEWNICTWO
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Sieć cieplna:							*Heating network:*
przesyłowa w km	1022,2	1052,0	1079,2 [a]	1092,2	1053,6	38,6	*transmission in km*
Kotłownie	770	759	809	728	560	168	*Boiler rooms*
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	12808,1	15542,1	12827,7	13353,8	13209,8	144,0	*Sale of heating energy (during the year) in TJ*
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam^3	109497	113832	115087 [a]	114540	113044	1496	*Cubature of buildings with central heating in dam^3*
w tym budynków mieszkalnych	71347	76562	77073 [a]	76743	75880	863	*of which residential buildings*

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.
a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 5 (121). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWERAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Ludność w tys. – korzystająca [a] z:					*Population in thous. – using [a]:*
wodociągu	2017,9	2108,4	2120,0	2129,5	*water supply system*
miasta	1440,8	1468,1	1468,0	1468,0	*urban areas*
wieś	577,1	640,3	652,0	661,5	*rural areas*
kanalizacji	1607,5	1715,3	1745,8	1768,2	*sewage system*
miasta	1367,9	1400,0	1404,3	1406,3	*urban areas*
wieś	239,6	315,3	341,5	361,9	*rural areas*
gazu	1159,3	1157,8	1158,9	1141,6	*gas supply system*
miasta	1126,4	1099,1	1095,9	1074,7	*urban areas*
wieś	32,9	58,7	63,0	66,9	*rural areas*
Ludność - w % ogółu ludności [b] – korzystająca [a] z:					*Population - in % of total population [b] – using [a]:*
wodociągu	91,8	92,7	92,8	93,0	*water supply system*
miasta	97,3	97,9	98,0	98,0	*urban areas*
wieś	80,3	82,5	83,0	83,5	*rural areas*
kanalizacji	73,1	75,4	76,5	77,2	*sewage system*
miasta	92,4	93,4	93,7	93,9	*urban areas*
wieś	33,3	40,6	43,5	45,7	*rural areas*
gazu	52,7	50,9	50,8	49,9	*gas supply system*
miasta	76,1	73,3	73,1	71,8	*urban areas*
wieś	4,6	7,6	8,0	8,4	*rural areas*

a Dane szacunkowe. b Na podstawie bilansów.
a Estimated data. b Based on balances.

TABL. 6 (122). ODPADY KOMUNALNE [a]
MUNICIPAL WASTE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym z gospodarstw domowych *of which from households*	
Odpady komunalne zebrane [b] w t	587350	683470	675337	646027	456429	*Municipal waste collected [b] in t*
zmieszane	570300	637516	622173	590987	412676	*mixed*
w tym wysegregowane	2462	129307	17221	118110	x	*of which segregated*
miasta	485437	526110	510310	471915	318556	*urban areas*
wieś	84863	111406	111863	119072	94120	*rural areas*
zebrane selektywnie	17050	45954	53163	55040	43753	*collected separately*
w tym:						*of which:*
papier i tektura	3064	5489	6665	6947	5089	*paper and cardboard*
szkło	5447	11940	15105	15733	13941	*glass*
tworzywa sztuczne	4909	8035	9345	9755	8105	*plastic*
metale	682	760	685	622	596	*metals*
wielkogabarytowe	1787	6055	4570	3976	2686	*largesize*
biodegradowalne	-	8113	11326	12435	7838	*biodegradable*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 196. b Dane szacunkowe.

a See general notes, item 8 on page 196. b Estimated data.

TABL. 7 (123). NIECZYSTOŚCI CIEKŁE [a]
LIQUID WASTE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Nieczystości ciekłe [b] wywiezione w dam^3	871	1209	1483	1487	*Liquid waste [b] removed in dam^3*
miasta	351	265	365	417	*urban areas*
wieś	520	944	1118	1070	*rural areas*
w tym z gospodarstw domowych	480	882	1006	977	*of which from households*
miasta	179	156	224	215	*urban areas*
wieś	301	726	782	762	*rural areas*
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	76750	73890	71034	71820	*Septic tanks in thous. (as of 31 XII)*
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	901	2542	2877	3231	*Household wastewater treatment systems in thous. (as of 31 XII)*

a Dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 196. b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a Estimated data; see general notes, item 9 on page 196. b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (124). SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							*Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):*
liczba	48	35	35	34	4	30	*number*
powierzchnia w ha	283	164	193	167	29	138	*area in ha*
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk czynnych (w ciągu roku) w ha	-	-	-	1	-	1	*Reclaimed area of controlled landfill sites in operation (during the year) in ha*

TABL. 9 (125). KOMUNIKACJA MIEJSKA [a]
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna - linie w km	3175	3375	3765	2985	*Transport network - lines in km*
autobusowe	2943	3093	3483	2664	*bus*
tramwajowe	116	130	130	156	*tram*
trolejbusowe	116	152	152	165	*trolley-buses*
Tabor:					*Fleet of:*
autobusy: w sztukach	643	679	690	654	*buses: in units*
liczba miejsc w tys.	70,8	70,4	76,1	73,8	*number of seats in thous.*
tramwaje: w sztukach	214	188	158	147	*trams: in units*
liczba miejsc w tys.	27,6	26,1	24,9	23,7	*number of seats in thous.*
trolejbusy: w sztukach	78	101	94	81	*trolley-buses: in units*
liczba miejsc w tys.	8,6	10,0	9,4	8,1	*number of seats in thous.*
Przewozy pasażerów [b] komunikacją naziemną (w ciągu roku) w mln	300	303	293	279	*Transport of passengers [b] by ground transport (during the year) in mln*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 10 (126). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2011		2012	
	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*
O G Ó Ł E M w ha ..... ***T O T A L in ha***	**2979**	**2328**	**3427**	**2497**	**3428**	**2493**	**3407**	**2477**
w % powierzchni ogólnej województwa [a] ..... *in % of total area of the voivodship [a]*	0,2	2,1	0,2	2,2	0,2	2,2	0,2	2,2
na 1 mieszkańca [b] w m² ..... *per capita [b] in m²*	13,5	15,7	15,1	16,7	15,0	16,6	14,9	16,5
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej: *Generally accessible urban area green belts:*								
parki spacerowo-wypoczynkowe *strolling-recreational parks*	977	745	1065	780	1103	819	1108	823
zieleńce ..... *lawns*	777	411	1080	526	1038	484	1032	484
Tereny zieleni osiedlowej ..... *Estate green belts*	1225	1172	1282	1191	1286	1190	1267	1170

ab W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

ab For urban areas calculated: a – in % of total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania
Dwellings

TABL. 11 (127). ZASOBY MIESZKANIOWE [a]

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS [a]

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010		2011	2012		
		A	B		ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Mieszkania w tys. ..... *Dwellings in thous.*	719,7	774,8	781,1	791,5	804,3	593,0	211,3
Izby w mieszkaniach w tys. ..... *Rooms in dwellings in thous.*	2674,4	2881,6	2973,4	3011,1	3056,0	2115,7	940,3
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m² *Usable floor space of dwellings in thous. m²*	48906,1	53972,7	55203,9	56143,1	57230,5	37560,5	19670,0

a Zamieszkane i niezamieszkane opracowano: na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B).

a Inhabited and uninhabited: based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 and 2012 – variant B).

TABL. 11 (127). ZASOBY MIESZKANIOWE [a] (dok.)
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS [a] (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010 A	2010 B	2011	2012 ogółem *total*	2012 miasta *urban areas*	2012 wieś *rural areas*
Przeciętna w zasobach: *Dwelling stocks, average:*							
liczba izb w mieszkaniu ..... *number of rooms in a dwelling*	3,72	3,72	3,81	3,80	3,80	3,57	4,45
powierzchnia użytkowa w m^2: *usable floor space in m^2:*							
1 mieszkania ..... *per dwelling*	67,9	69,7	70,7	70,9	71,2	63,3	93,1
na 1 osobę ..... *per person*	22,2	24,1	24,3	24,6	25,0	25,1	24,8
liczba osób [b] na: *number of persons [b]:*							
1 mieszkanie ..... *per dwelling*	3,06	2,89	2,91	2,88	2,85	2,53	3,75
1 izbę ..... *per room*	0,82	0,78	0,77	0,76	0,75	0,71	0,84

a Zamieszkane i niezamieszkane opracowano: na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B). b Patrz uwagi ogólne, ust 1 na str. 196.

a Inhabited and uninhabited: based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 and 2012 – variant B). b See general notes, item 1 on page 196.

TABL. 12 (128). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH [a] WYPOSAŻONE W INSTALACJE
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS [a] FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Mieszkania – w % – wyposażone w *Dwellings – in % – fitted with*				
		wodociąg *water supply system*	ustęp *lavatory*	łazienkę *bathroom*	gaz z sieci *gas from gas supply system*	centralne ogrzewanie *central heating*
O G Ó Ł E M	2005	98,7	94,3	91,6	58,1	81,1
T O T A L	2010	99,2	97,7	95,2	55,8	85,7
	2011	99,2	97,7	95,3	55,6	86,0
	2012	**99,2**	**97,8**	**95,4**	**55,5**	**86,2**
Miasta	2005	99,7	97,6	94,2	77,0	85,6
Urban areas	2010	99,8	99,1	97,1	72,6	88,8
	2011	99,8	99,1	97,2	72,4	89,0
	2012	**99,8**	**99,1**	**97,2**	**72,2**	**89,2**
Wieś	2005	96,1	85,3	84,2	4,8	68,4
Rural areas	2010	97,5	93,9	89,8	8,2	77,1
	2011	97,6	94,0	90,0	8,4	77,5
	2012	**97,6**	**94,1**	**90,2**	**8,5**	**77,9**

a Zamieszkane i niezamieszkane; opracowano na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a Inhabited and uninhabited; based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13 (129). DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2012 R.
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – liczba wypłaconych dodatków *number of allowances paid out* b – kwota dodatków w tys. zł *amount of allowances in thous. zl* c – przeciętna wysokość dodatku w zł *average value of allowances in zl*		Ogółem *Total*	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali *Allowances paid out to users of dwellings*					
			gminnych *gminas*	spółdzielczych *cooperatives*	wspólnot mieszkaniowych *housing community*	prywatnych *private*	towarzystw budownictwa społecznego *public building society*	innych *others*
		W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*						
O G Ó Ł E M	**a**	**346302**	**148039**	**81535**	**57073**	**34168**	**11680**	**13807**
T O T A L	**b**	**64773,6**	**28524,6**	**14468,7**	**9620,3**	**6779,0**	**2624,9**	**2756,1**
	c	**187,04**	**192,68**	**177,45**	**168,56**	**198,40**	**224,73**	**199,61**
Miasta	a	297295	135926	75411	48888	17982	11448	7640
Urban areas	b	55898,5	26302,1	13145,4	8149,2	4160,1	2565,1	1576,6
	c	188,02	193,50	174,31	166,69	231,34	224,06	206,36
Wieś	a	49007	12113	6124	8185	16186	232	6167
Rural areas	b	8875,2	2222,6	1323,3	1471,2	2618,9	59,8	1179,4
	c	181,09	183,48	216,08	179,73	161,80	257,65	191,25
		W % OGÓŁEM *IN % OF TOTAL*						
O G Ó Ł E M	**a**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
T O T A L	**b**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Miasta	a	85,8	91,8	92,5	85,7	52,6	98,0	55,3
Urban areas	b	86,3	92,2	90,9	84,7	61,4	97,7	57,2
Wieś	a	14,2	8,2	7,5	14,3	47,4	2,0	44,7
Rural areas	b	13,7	7,8	9,1	15,3	38,6	2,3	42,8

TABL. 14 (130). GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo *Area of grounds transferred to investors for dwelling construction*			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe *Area of grounds in gmina stocks for dwelling construction*			
		ogółem *total*	w tym *of which*		wielorodzinne *multi-family*		jednorodzinne *single-family*	
			spółdzielcze *cooperatives*	osób fizycznych *of natural persons*	razem *total*	w tym uzbrojone *of which developed*	razem *total*	w tym uzbrojone *of which developed*
		w ha *in ha*						
O G Ó Ł E M	2005	121,2	1,5	92,4	1246,5	933,7	2585,9	814,4
T O T A L	2010	130,5	19,6	92,6	1172,6	905,1	2675,1	735,1
	2011	837,8	21,5	656,0	7101,2	4072,2	22143,4	9069,3
	2012	**83,2**	**17,2**	**40,5**	**1117,5**	**865,8**	**2685,3**	**745,9**
Miasta	2005	55,4	1,5	26,6	1114,3	913,5	924,3	393,9
Urban areas	2010	52,9	19,6	23,8	1044,4	865,0	873,4	401,4
	2011	471,5	19,0	338,8	6577,4	3787,3	11206,6	3970,1
	2012	**58,6**	**17,2**	**17,1**	**1028,8**	**846,1**	**867,8**	**398,3**
Wieś	2005	65,8	-	65,8	132,2	20,2	1661,6	420,5
Rural areas	2010	77,6	-	68,8	128,2	40,1	1801,7	333,7
	2011	366,3	2,5	317,2	523,8	284,9	10936,8	5099,2
	2012	**24,6**	**-**	**23,4**	**88,7**	**19,7**	**1817,5**	**347,6**

TABL. 15 (131). MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO W 2012 R.
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**9264**	**13073**	**11610**	**11249**	***T O T A L***
Spółdzielcze	572	424	104	92	*Cooperatives*
Komunalne (gminne)	112	9	63	65	*Municipal (gminas)*
Zakładowe	2	-	44	-	*Company*
Indywidualne	3822	5512	4976	5224	*Private*
Społeczne czynszowe	327	157	338	464	*Public building society*
Na sprzedaż lub wynajem	4429	6971	6085	5404	*For sale or rent*

TABL. 16 (132). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Mieszkania	**9841**	**11815**	**11887**	**14194**	***Dwellings***
miasta	7453	7865	7769	9577	*urban areas*
wieś	2388	3950	4118	4617	*rural areas*
Spółdzielcze	288	537	269	539	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	183	457	99	64	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	2	69	2	2	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	4551	5920	6390	7424	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	544	205	161	178	*Public building society*
Indywidualne	4273	4627	4966	5987	*Private*
miasta	1962	1552	1773	2403	*urban areas*
wieś	2311	3075	3193	3584	*rural areas*
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	**815**	**868**	**962**	**1176**	***Dwellings per 1000 marriages contracted***
Miasta	937	901	987	1264	*Urban areas*
Wieś	579	810	919	1027	*Rural areas*
Izby	**39328**	**46801**	**45062**	**52340**	***Rooms***
miasta	26143	26921	25255	29631	*urban areas*
wieś	13185	19880	19807	22709	*rural areas*
Spółdzielcze	938	1729	763	1661	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	417	1104	229	123	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	14	258	8	16	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	13029	17466	17761	20377	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	1523	614	457	492	*Public building society*
Indywidualne	23407	25630	25844	29671	*Private*
miasta	10457	8712	8854	10287	*urban areas*
wieś	12950	16918	16990	19384	*rural areas*
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	**953419**	**1145839**	**1134056**	**1282107**	***Usable floor space of dwellings in m²***
miasta	609674	620870	616051	690330	*urban areas*
wieś	343745	524969	518005	591777	*rural areas*
Spółdzielcze	15773	30972	13089	30082	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	8351	19316	3922	2778	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	366	4302	257	375	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	277049	367945	413158	450709	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	26135	10626	8211	8906	*Public building society*
Indywidualne	625745	712678	695419	789257	*Private*
miasta	286679	248380	240193	273501	*urban areas*
wieś	339066	464298	455226	515756	*rural areas*

TABL. 16 (132). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	**96,9**	**97,0**	**95,4**	**90,3**	***Average usable floor space per dwelling in m²***
miasta	81,8	78,9	79,3	72,1	*urban areas*
wieś	143,9	132,9	125,8	128,2	*rural areas*
Spółdzielcze	54,8	57,7	48,7	55,8	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	45,6	42,3	39,6	43,4	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	183,0	62,3	128,5	187,5	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	60,9	62,2	64,7	60,7	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	48,0	51,8	51,0	50,0	*Public building society*
Indywidualne	146,4	154,0	140,0	131,8	*Private*
miasta	146,1	160,0	135,5	113,8	*urban areas*
wieś	146,7	151,0	142,6	143,9	*rural areas*

TABL. 17 (133). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	W budynkach indywidualnych *In private buildings*					W budynkach poza indywidualnymi *In non-private buildings*				
			razem *total*	w % razem – mieszkania o liczbie izb *in % of total – dwellings with specified number of rooms*				razem *total*	w % razem – mieszkania o liczbie izb *in % of total – dwellings with specified number of rooms*			
				1	2	3	4 i więcej *and more*		1	2	3	4 i więcej *and more*
O G Ó Ł E M	2005	9841	4273	0,8	3,8	9,8	85,6	5568	6,6	29,9	40,5	23,0
T O T A L	2010	11815	4627	1,0	2,4	6,0	90,6	7188	4,7	28,9	43,3	23,1
	2011	11887	4966	1,2	6,4	11,0	81,4	6921	7,3	35,9	36,5	20,3
	2012	**14194**	**5987**	**1,4**	**10,4**	**12,4**	**75,9**	**8207**	**5,7**	**39,9**	**35,2**	**19,2**
Miasta	2005	7453	1962	1,6	6,1	13,6	78,7	5491	6,7	29,9	40,5	22,9
Urban areas	2010	7865	1552	1,5	3,5	6,4	88,6	6313	4,8	31,0	42,9	21,3
	2011	7769	1773	2,7	9,1	18,3	69,9	5996	7,6	36,2	37,5	18,7
	2012	**9577**	**2403**	**3,2**	**22,0**	**19,1**	**55,7**	**7174**	**6,1**	**41,4**	**35,5**	**17,2**
Wieś	2005	2388	2311	0,2	1,8	6,5	91,5	77	x	31,2	40,2	28,6
Rural areas	2010	3950	3075	0,7	1,8	5,9	91,6	875	3,8	13,5	46,5	36,2
	2011	4118	3193	0,4	4,9	6,9	87,8	925	6,1	33,9	29,8	30,2
	2012	**4617**	**3584**	**0,1**	**2,7**	**7,8**	**89,4**	**1033**	**2,9**	**29,7**	**33,8**	**33,6**

DZIAŁ X
EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz.U. 2004 Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zminami).

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 **szkoły ponadgimnazjalne,** tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne; ponadto szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) działające do zakończenia cyklu kształcenia, ujmowano w szkołach ponadgimnazjalnych.

3. Od roku szkolnego 2012/13, zgodnie z ustawą z dnia 19 VIII 2011 r. o zmianie ustaw o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 205, poz. 1026), likwidowane są stopniowo szkoły dla młodzieży i specjalne – licea profilowane, uzupełniające ogólnokształcące, technika uzupełniające oraz dla dorosłych – zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnikształcące, technika, technika uzupełniające.

Ponadto od 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych tworzonych na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 7, poz. 38); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 III 2009 r. (Dz. U. Nr 56, poz. 458, z późniejszymi zmianami), dzieci 6-letnie, na wniosek rodziców, mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, natomiast dzieci 5-letnie mają prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

CHAPTER X
EDUCATION

General notes

1. *The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).*

2. *Among schools covered by the educational system, there are:*

- *since the 1999/2000 school year, 6-year **primary** schools and 3-year **lower secondary schools** (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,*
- *since the 2002/03 school year **upper secondary schools,** i.e. 2-3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools; moreover, upper secondary (post-primary) schools (for graduates from 8-year primary school) operating until the end of the education cycle in the structure of upper secondary schools.*

3. *Since the 2012/13 school year, according to the Law dated 19 VIII 2011 on changes to the education system acts and some other acts (Journal of Laws No. 205, item 1026), the following schools for youth and special schools have been gradually eliminated: specialized secondary schools, supplementary general secondary schools, and for adults - basic vocational schools, general secondary schools, technical secondary schools, supplementary technical secondary schools.*

Moreover, since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points established on the basis of the decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 on types of other forms of pre-primary education, conditions of establishing and organising these forms as well as their functioning (Journal of Laws No. 7, item 38); until the 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.

According to the Law dated 19 III 2009 (Journal of Laws No. 56, item 458, with later amendments), 6-years old children, at the request of parents; may begin learning in the first grade in primary school, while 5-years old children have a right to receive 1 year pre-primary education.

4. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; niepubliczne szkoły wyższe tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

6. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwo) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

7. Dane (poza szkołami wyższymi i dla dorosłych) prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, łącznie ze szkołami specjalnymi.

8. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

9. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

10. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:
   a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
   b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
   c) szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
2) gimnazja, spośród których wyróżnia się szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
3) zasadnicze szkoły zawodowe;
4) licea ogólnokształcące, spośród których wyróżnia się szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;

4. *Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.*

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

5. *Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.*

6. *Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodship), as well as by other legal and private persons.*

7. *Data (excluding higher education institutions and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.*

8. School facilities *do not include classrooms in schools for adults and special schools.*

9. *Information regarding art schools leading to professional certification – unless otherwise indicated – refers exclusively to* ***general art schools,*** *excluding schools providing art education only.*

10. Schools for children and youth *(including special schools) include:*

1) primary schools, of which:
   a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
   b) branch schools (excluding special schools),
   c) art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
3) basic vocational schools;
4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school;

6) licea profilowane;

7) technika;

8) technika uzupełniające na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;

9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);

10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

11. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej - obejmują:

1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;

2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;

3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

12. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (do roku akademickiego 2005/06 w systemie studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;

2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;

3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

4) nie obejmują szkół resortu obrony narodowej.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi.

13. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej – obejmują:

1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;

2) gimnazja dla dorosłych oraz w roku szkolnym 2000/01 - podstawowe studium zawodowe;

3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;

4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;

5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;

6) licea profilowane dla dorosłych;

6) specialized secondary schools;

7) technical secondary schools;

8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school;

9) general art schools leading to professional certification (excluding special schools);

10) special job-training schools.

***11. Post-secondary schools** – educating in day, evening and weekend form as well as since the 2008/09 school year also full-time – include:*

1) post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;

2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive the title of licentiate;

3) colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year.

***12. Tertiary education** (university level) includes full-time and part-time programmes (until the 2005/06 academic year - day, evening, weekend and extramural studies).*

Data regarding tertiary education:

1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;

2) include foreigners studying in Poland;

3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

4) do not include higher education institutions of national defence.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location as well as teaching centres in another location.

***13. Schools for adults** educating in weekend form as well as since the 2008/09 school year also full-time – include:*

1) primary schools for adults as well as until the 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;

2) lower secondary schools for adults as well as in the 2000/01 school year - primary vocational extramural studies;

3) basic vocational schools for adults;

4) general secondary schools for adults;

5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school;

6) specialized secondary schools for adults;

7) technika dla dorosłych, łącznie z liceami zawodowymi oraz w roku szkolnym 2000/01 - średnim studium zawodowym;

8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

14. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,

oraz od roku szkolnego 2008/09:

- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

15. Prezentowane dane o nauczaniu **języka mniejszości narodowych i etnicznych** oraz **języka regionalnego** obejmują samodzielne szkoły dla dzieci i młodzieży mniejszości narodowych i etnicznych oraz posługujących się językiem regionalnym, jak również szkoły i zespoły międzyszkolne, w których organizowane są dodatkowe zajęcia z nauczania tych języków.

16. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w zakładach opieki zdrowotnej (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

17. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

18. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

19. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

20. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

7) technical secondary schools for adults, including vocational secondary schools and in the 2000/01 school year - secondary vocational extramural studies;

8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school.

***14. Pre-primary education establishments** are care and educational centres designated for children aged 3 or more untill primary school education, providing care and leading to preparation for learning process in school.*

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools,

as well as since the 2008/09 school year:

- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

***15.** Data on teaching l**anguage of national and ethnic minorities** as well as **regional language** include independently operating schools for children and youth of national and ethnic minorities as well as students using regional language, as well as schools and interschool groups, in which additional language classes are organized.*

***16. Special schools** are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or health care institutions (including health resorts).*

***17. Special education centres** are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.*

***18. Youth education centres** are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the youth people for independent life, compliant with legal and social norms.*

***19. Youth social therapy centres** are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.*

***20. Rehabilitation-education centres** are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.*

21. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

22. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

23. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o **nauczycielach akademickich** zaprezentowano według faktycznej lokalizacji uczelni oraz ich jednostek zamiejscowych i dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

24. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona między innymi w uczelni, instytucie naukowym PAN, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

25. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, instytut naukowy PAN, instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utworzony na podstawie odrębnych przepisów, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

26. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, mło-dzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
2) szkół wyższych - prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z danego roku akademickiego; dane o studiach podyplomowych i doktoranckich oraz o nauczycielach akademickich według stanu w dniu 31 XII.

27. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

21. *A* ***boarding school*** *is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A* ***dormitory*** *is an inter-school facility serving as a boarding school.*

22. Extracurricular education *offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreation and rest during timetable free time.*

Extracurricular education *establishments include: youth centres, cultural establishments for youth, extracurricular interest groups, interschool sport centres and other public and non-public establishments.*

23. *Data regarding* ***teachers****, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.*

Data regarding ***academic teachers*** *is presented by actual seat of higher education institutions as well as its units in another location and concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.*

24. Post-graduate studies *– a form of tertiary education designed for graduates of first and second degree studies conducted by a higher school, scientific units of the Polish Academy of Sciences, ending with obtaining post-graduate qualifications.*

25. Doctoral studies *(third-cycle doctoral studies) conducted by an authorized unit of higher school, scientific units of the Polish Academy of Sciences, scientific units or international scientific institute operating on the territory of the Republic of Poland created on the basis of separate provisions to which candidates are accepted who have already obtained qualifications during Master's studies and proceed to obtain third-cycle doctoral qualifications.*

26. Data regarding:

1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centre, extracurricular education as well as boarding-school and dormitories, concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
2) tertiary education are presented as of 30 XI; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the given academic year; data regarding postgraduate studies as well as academic teachers as of 31 XII.

27. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

Dane zbiorcze
Aggregate data

TABL. 1 (134). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
		SZKOŁY			
		SCHOOLS			
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	710	700	704	701	*primary*
gimnazja	397	415	423	424	*lower secondary*
specjalne przysposabiające do pracy	18	23	25	25	*special job-training*
zasadnicze zawodowe	100	99	102	102	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	145	143	141	138	*general secondary*
uzupełniające licea ogólnokształcące	3	5	5	6	*supplementary general secondary*
licea profilowane	94	13	13	9	*specialized secondary*
technika	136	111	112	108	*technical secondary*
technika uzupełniające	11	3	2	2	*supplementary technical secondary*
artystyczne ogólnokształcące [a]	9	8	8	8 [b]	*general art [a]*
policealne	244	198	186	180	*post-secondary*
wyższe	28	28	28	28	*tertiary*
dla dorosłych	247	249	243	238	*for adults*
podstawowe	1	1	1	1	*primary*
gimnazja	4	6	7	10	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	7	8	8	9	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	68	92	93	102	*general secondary*
uzupełniające licea ogólnokształcące	90	105	101	89	*supplementary general secondary*
licea profilowane	4	2	2	2	*specialized secondary*
technika	31	3	3	2	*technical secondary*
technika uzupełniające	42	32	28	23	*supplementary technical secondary*
		POMIESZCZENIA SZKOLNE [c]			
		CLASSROOMS [c]			
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	8317	9199	9322	9363	*primary*
gimnazja	3828	4487	4567	4557	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	376	406	387	400	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	1975	2013	1949	1970	*general secondary*
uzupełniające licea ogólnokształcące	-	-	3	7	*supplementary general secondary*
licea profilowane	433	44	26	21	*specialized secondary*
technika	1413	2072	2079	2043	*technical secondary*
technika uzupełniające	33	7	-	-	*supplementary technical secondary*
artystyczne ogólnokształcące [a]	8	165	165	173	*general art [a]*
policealne	385	858	781	946	*post-secondary*

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 29 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

a Leading to professional certification. b Moreover, 29 art schools giving only artistic education. c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools.

TABL. 1 (134). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
NAUCZYCIELE [a]					
TEACHERS [a]					
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe [b]	10798	10711	10710	10739	*primary [b]*
gimnazja [b]	6683	6623	6519	6396	*lower secondary [b]*
zasadnicze zawodowe [bc]	618	1031	990	947	*basic vocational [bc]*
licea ogólnokształcące [bd]	2666	3076	2838	2759	*general secondary [bd]*
licea profilowane [b]	582	71	55	38	*specialized secondary [b]*
technika [bde]	1244	2699	2474	2276	*technical secondary [bde]*
policealne	412	433	482	526	*post-secondary*
wyższe [f]	5780	6012	5882	5839	*tertiary [f]*
UCZNIOWIE I STUDENCI					
PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne [g]	23256	18516	16531	16970	*Pre-primary education [g]*
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	157947	139022	140140	139522	*primary*
gimnazja	95865	76764	74428	72338	*lower secondary*
specjalne przysposabiające do pracy	371	687	682	690	*special job-training*
zasadnicze zawodowe	15924	15528	14894	13999	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	40582	34420	32923	31865	*general secondary*
uzupełniające licea ogólnokształcące	102	104	103	71	*supplementary general secondary*
licea profilowane	12537	847	650	347	*specialized secondary*
technika	26961	32086	31216	30399	*technical secondary*
technika uzupełniające	352	169	142	71	*supplementary technical secondary*
artystyczne ogólnokształcące [h]	976	808	801	791 [i]	*general art [h]*
policealne	18796	19924	21491	22534	*post-secondary*
wyższe	97861	105000	103024	100674	*tertiary*

a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 23 na str. 214. b-e Łącznie ze szkołami: b - dla dorosłych, c - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d - uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, e - ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. f Nauczyciele akademiccy pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty. g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 34(167) na str. 243. h Dające uprawnienia zawodowe. i Ponadto 2354 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

a In the 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 23 on page 214. b-e Including: b - schools for adults, c - special job-training schools, d - supplementary respectively: general secondary schools and technical secondary schools, e - general art schools leading to professional certification. f Full-time and part-time employed academic teachers converted into full-time equivalent units. g Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 34(167) on page 243. h Leading to professional certification. i Moreover, 2354 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (134). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) *PUPILS AND STUDENTS (cont.)*					
Szkoły (dok.):					*Schools (cont.):*
dla dorosłych	21246	20277	20260	18989	*for adults*
podstawowe	10	12	8	8	*primary*
gimnazja	427	697	648	634	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	685	793	861	620	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	9650	8792	9064	12587	*general secondary*
uzupełniające licea ogólnokształcące	4787	7966	7950	3706	*supplementary general secondary*
licea profilowane	282	50	33	18	*specialized secondary*
technika	3096	174	46	15	*technical secondary*
technika uzupełniające	2309	1793	1650	1401	*supplementary technical secondary*
ABSOLWENCI *GRADUATES*					
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	28428	23309	22840	•	*primary*
gimnazja	31384	24803	23845	•	*lower secondary*
specjalne przysposabiające do pracy	14	132	127	•	*special job-training*
zasadnicze zawodowe	5198	5046	4821	•	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	12761	11352	10784	•	*general secondary*
uzupełniające licea ogólnokształcące	18	44	69	•	*supplementary general secondary*
licea profilowane	4326	274	183	•	*specialized secondary*
technika	5311	7257	6873	•	*technical secondary*
technika uzupełniające	x	37	40	•	*supplementary technical secondary*
artystyczne ogólnokształcące [a]	135	155	153 [b]	•	*general art [a]*
policealne	6361	4812	5440	•	*post-secondary*
wyższe	19491	27148	28024	•	*tertiary*
dla dorosłych	6471	4703	5005	•	*for adults*
podstawowe	12	13	5	•	*primary*
gimnazja	123	127	185	•	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	147	175	168	•	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	3254	1701	1895	•	*general secondary*
uzupełniające licea ogólnokształcące	1047	2376	2430	•	*supplementary general secondary*
licea profilowane	-	9	9	•	*specialized secondary*
technika	1888	28	24	•	*technical secondary*
technika uzupełniające	x	274	289	•	*supplementary technical secondary*

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 235 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Ź r ó d ł o: dane - z wyjątkiem szkół wyższych - Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Leading to professional certification. b Moreover, 235 graduates of art schools giving only artistic education.

S o u r c e: data - with the exception of the higher education institutions - of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (135). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	szkoły *schools*				uczniowie i studenci *pupils and students*				absolwenci *graduates*		
Szkoły podstawowe ..... ***Primary schools***	**710**	**700**	**704**	**701**	**157947**	**139022**	**140140**	**139522**	**28428**	**23309**	**22840**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... *Central (government) administration entities*	3	2	2	2	267	198	225	250	59	25	27
Jednostki samorządu terytorialnego *Local self-government entities*	668	645	643	632	154400	134327	134936	133402	27892	22720	22154
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... *Associations and other social organizations*	23	28	30	34	1562	2023	2270	2811	252	275	281
Organizacje wyznaniowe ..... *Religious organizations*	6	6	7	7	952	1079	1306	1320	104	163	207
Pozostałe ..... *Others*	10	19	22	26	766	1395	1403	1739	121	126	171
Gimnazja ..... ***Lower secondary schools***	**397**	**415**	**423**	**424**	**95865**	**76764**	**74428**	**72338**	**31384**	**24803**	**23845**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... *Central (government) administration entities*	2	2	2	2	44	34	32	27	3	17	16
Jednostki samorządu terytorialnego *Local self-government entities*	351	362	367	366	92791	72670	70196	68015	30465	23506	22437
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... *Associations and other social organizations*	18	19	20	20	844	981	1004	1026	252	341	329
Organizacje wyznaniowe ..... *Religious organizations*	11	9	11	11	1519	1589	1782	1762	458	599	584
Pozostałe ..... *Others*	15	23	23	25	667	1490	1414	1508	206	340	479
Zasadnicze szkoły zawodowe [a] ***Basic vocational schools*** [a]	**118**	**122**	**127**	**127**	**16295**	**16215**	**15576**	**14689**	**5212**	**5178**	**4948**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... *Central (government) administration entities*	2	1	2	2	6	12	23	17	-	-	7
Jednostki samorządu terytorialnego *Local self-government entities*	116	115	117	117	16289	15473	14708	13755	5212	5023	4717
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... *Associations and other social organizations*	-	1	1	1	-	7	4	3	-	5	-
Pozostałe ..... *Others*	-	5	7	7	-	723	841	914	-	150	224

a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.
a Including special job-training schools.

TABL. 2 (135). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	szkoły *schools*				uczniowie i studenci *pupils and students*				absolwenci *graduates*		
Licea ogólnokształcące [a]	**148**	**148**	**146**	**144**	**40684**	**34524**	**33026**	**31936**	**12779**	**11396**	**10853**
General secondary schools [a]											
Jednostki samorządu terytorialnego *Local self-government entities*	115	110	110	106	38718	32376	30898	29615	12215	10687	10137
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... *Associations and other social organizations*	9	9	9	9	359	357	337	289	113	130	124
Organizacje wyznaniowe ..... *Religious organizations*	11	10	10	10	980	890	886	859	264	275	294
Pozostałe ..... *Others*	13	19	17	19	627	901	905	1173	187	304	298
Licea profilowane	**94**	**13**	**13**	**9**	**12537**	**847**	**650**	**347**	**4326**	**274**	**183**
Specialized secondary schools											
Jednostki samorządu terytorialnego *Local self-government entities*	91	11	11	7	12429	776	573	312	4308	265	152
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... *Associations and other social organizations*	1	-	-	-	21	-	-	-	6	-	-
Pozostałe ..... *Others*	2	2	2	2	87	71	77	35	12	9	31
Technika [b]	**156**	**122**	**122**	**118**	**28289**	**33063**	**32159**	**31261**	**5446**	**7449**	**7066**
Technical secondary schools [b]											
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... *Central (government) administration entities*	6	5	5	5	840	903	845	878	119	194	138
Jednostki samorządu terytorialnego *Local self-government entities*	144	106	107	103	27276	31106	30331	29500	5305	7072	6738
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... *Associations and other social organizations*	2	1	1	1	92	32	30	23	14	9	8
Pozostałe ..... *Others*	4	10	9	9	81	1022	953	860	8	174	182
Szkoły policealne	**244**	**198**	**186**	**180**	**18796**	**19924**	**21491**	**22534**	**6361**	**4812**	**5440**
Post-secondary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... *Central (government) administration entities*	2	2	2	2	113	86	93	79	31	14	13
Jednostki samorządu terytorialnego *Local self-government entities*	83	38	37	34	8724	3181	3094	3056	2952	1091	1157
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... *Associations and other social organizations*	12	9	9	10	521	474	449	413	311	240	258
Pozostałe ..... *Others*	147	149	138	134	9438	16183	17855	18986	3067	3467	4012

ab Łącznie ze szkołami: a - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b - technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

ab Including: a - supplementary general secondary schools, b - supplementary technical secondary schools and general art school leading to professional certification.

TABL. 2 (135). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	szkoły *schools*				uczniowie i studenci *pupils and students*				absolwenci *graduates*		
Szkoły wyższe ..... ***Tertiary education***	**28**	**28**	**28**	**28**	**97861**	**105000**	**103024**	**100674**	**19491**	**27148**	**28024**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... *Central (government) administration entities*	8	8	8	8	72451	75180	75088	74437	14780	19146	19870
Pozostałe ..... *Others*	20	20	20	20	25410	29820	27936	26237	4711	8002	8154
Szkoły dla dorosłych ..... ***Schools for adults***	**247**	**249**	**243**	**238**	**21246**	**20277**	**20260**	**18989**	**6471**	**4703**	**5005**
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... *Central (government) administration entities*	6	6	6	7	393	430	466	428	113	147	138
Jednostki samorządu terytorialnego *Local self-government entities*	136	85	85	76	13389	8063	7291	6131	4091	1735	1625
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... *Associations and other social organizations*	15	16	14	14	599	633	622	587	261	261	180
Pozostałe ..... *Others*	90	142	138	141	6865	11151	11881	11843	2006	2560	3062

Ź r ó d ł o: dane - z wyjątkiem szkół wyższych - Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data - with the exception of the higher education institutions - of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (136). UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU *AGE GROUPS*	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
	w % ludności danej grupy wieku *in % of population of given age group*			
7–12 lat	99,0	95,4	94,9	94,4
13–15	98,4	96,0	95,5	95,2
16–18	94,2	93,4	93,2	92,7
19–21 lat	27,7	25,9	26,6	27,9

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (137). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Grupy wieku *Age groups*	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
		ogółem *total*	męż-czyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	męż-czyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	męż-czyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	męż-czyźni *males*	kobiety *females*
		w % *in %*											
BRUTTO *GROSS*													
Szkoły: *Schools*													
podstawowe ..... *primary*	7-12	100,6	101,1	100,0	99,0	99,3	98,7	100,7	100,6	100,9	100,3	99,9	100,8
gimnazja ..... *lower secondary*	13-15	101,9	103,5	101,1	100,1	101,8	98,3	99,6	101,3	97,9	99,4	101,3	97,3
zasadnicze zawodowe [a] *basic vocational [a]*	16-18	16,9	23,2	10,3	19,7	25,8	13,3	19,9	26,0	13,3	19,2	25,3	12,9
licea ogólnokształcące i profilowane [b] ..... *general and specialized secondary [b]*	16-18	67,5	58,8	76,6	60,5	51,4	70,1	61,3	51,5	71,5	61,1	51,4	71,3
technika [c]..... *technical secondary [c]*	16-18	33,1	37,8	28,3	40,6	43,9	37,2	57,2	75,9	37,4	41,1	23,6	59,6
policealne ..... *post-secondary*	19-21	18,7	17,1	20,3	20,1	11,3	27,2	26,0	14,4	31,0	28,3	34,3	14,6
NETTO *NET*													
Wychowanie przedszkolne [d] *Pre-primary education [d]*	6	98,9	99,1	98,6	80,4	82,1	78,7	69,2	72,4	65,9	67,6	71,3	63,6
Szkoły: *Schools:*													
podstawowe ..... *primary*	7-12	98,8	98,9	98,8	95,2	95,3	95,2	94,7	94,7	94,8	94,2	94,1	94,4
gimnazja ..... *lower secondary*	13-15	95,6	95,1	96,1	92,9	92,2	93,7	92,5	91,7	93,3	92,4	91,6	93,2
zasadnicze zawodowe [a] *basic vocational [a]*	16-18	14,4	19,5	9,1	16,8	21,7	11,6	16,7	21,8	11,4	16,1	21,1	10,9
licea ogólnokształcące i profilowane [b] ..... *general and specialized secondary [b]*	16-18	52,7	42,6	63,3	41,9	32,4	52,0	41,6	31,8	52,0	41,7	32,0	51,8
technika [c]..... *technical secondary [c]*	16-18	21,5	23,9	18,9	28,6	30,4	26,7	28,8	30,6	26,9	18,5	10,3	27,1
policealne ..... *post-secondary*	19-21	10,2	10,0	10,3	6,6	8,7	4,5	6,9	4,3	9,7	16,6	22,6	10,3

a-c Łącznie ze szkołami: a - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-c Including: a - special job-training schools, b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (138). KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA *YEARS* SZKOŁY *SCHOOLS*		Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół *Schools equipped with computers in % of a given group of schools*	Pracownie komputerowe *Computer laboratory*	Komputery [a] w szkołach *Computers [a] in schools*			
				ogółem *grand total*	w tym przeznaczone do użytku uczniów *of which used by pupils and youth*		
					razem *total*	w tym z dostępem do Internetu *of which with Internet access*	
						razem *total*	w tym szeroko-pasmowy *of which broadband connection*
Podstawowe	2005/06	87,3	596	8814	6523	5154	2534
Primary	2010/11	93,4	715	15608	11387	10483	5964
	2011/12	93,9	718	16458	11576	10688	6017
	2012/13	**94,2**	**713**	**17929**	**12139**	**11318**	**6483**
Gimnazja	2005/06	75,3	342	5486	4110	3892	2171
Lower secondary	2010/11	82,9	419	8919	6425	6197	3751
	2011/12	82,0	413	9395	6617	6406	3981
	2012/13	**82,1**	**416**	**9994**	**6757**	**6598**	**4035**
Specjalne przysposabiające do pracy	2010/11	21,7	1	30	27	9	8
Special job-training	2011/12	28,0	2	42	38	18	15
	2012/13	**28,0**	**2**	**46**	**42**	**38**	**24**
Zasadnicze zawodowe	2005/06	23,0	43	738	552	507	379
Basic vocational	2010/11	35,4	50	1258	950	897	613
	2011/12	34,3	47	1322	913	888	635
	2012/13	**41,2**	**53**	**1342**	**963**	**953**	**656**
Licea ogólnokształcące [b]	2005/06	69,7	151	3132	2323	2232	1804
General secondary [b]	2010/11	74,3	176	4708	3486	3459	2498
	2011/12	69,9	168	5422	3715	3286	2362
	2012/13	**72,9**	**158**	**4792**	**3069**	**3061**	**2454**
Licea profilowane	2005/06	19,1	40	805	629	529	373
Specalized secondary	2010/11	46,2	8	167	143	137	98
	2011/12	38,5	5	80	72	66	27
	2012/13	**33,3**	**3**	**56**	**47**	**41**	**-**
Technika [c]	2005/06	40,4	130	2927	2133	1846	1326
Technical secondary [c]	2010/11	76,2	262	6885	5373	5227	4125
	2011/12	76,2	268 [d]	7411	5470	5354	4341
	2012/13	**78,0**	**261**	**7557**	**5612**	**5498**	**4369**
Policealne	2005/06	17,6	62	1235	1102	1064	715
Post-secondary	2010/11	46,0	121	2503	2123	2069	1383
	2011/12	49,5	105	2330	1989	1901	1470
	2012/13	**55,6**	**115**	**2200**	**1925**	**1825**	**1390**

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół - wykazane tylko raz. bc Łącznie ze szkołami: b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In case of commonly used computers by a few schools - presented only once. bc Including: b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6(139) i 7(140)

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6(139) and 7(140)

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 6 (139). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH [a]

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS [a]

LATA *YEARS* JĘZYKI OBCE *FOREIGN LANGUAGES*		Ogółem *Grand total*	W % ogółu uczniów w szkołach *In % of total pupils and students at schools*								
			podstawowych *primary*			gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych [b] *basic vocational [b]*	liceach ogólnokształcących [c] *general secondary [c]*	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach [d] *technical secondary [d]*	policealnych [e] *post-secondary [e]*
			razem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE *OBLIGATORY EDUCATION*											
Angielski	2005/06	215622	40,0 [f]	45,9 [f]	31,4	71,4	33,0 [f]	97,2 [f]	91,0 [f]	90,2 [f]	39,6 [f]
English	2010/11	275006	90,2	92,5	86,5	88,2	46,4 [f]	97,8	98,2	94,7	43,7
	2011/12	278413	91,8	92,6	90,4	93,5	49,6	97,0	97,2	97,7	39,2 [f]
	2012/13	**281261**	**94,4**	**95,3**	**92,9**	**94,9**	**49,7**	**95,4**	**100,0**	**98,2**	**54,0**
Francuski	2005/06	7878	0,2	0,3	-	0,8	0,4 [f]	10,4 [f]	6,9	5,5 [f]	0,8 [f]
French	2010/11	6514	0,0	0,0	-	2,0	0,3 [f]	10,5	-	3,8	-
	2011/12	7848	0,3	0,5	-	2,8	0,5 [f]	11,8	-	4,4	-
	2012/13	**7013**	**0,0**	**0,0**	**-**	**3,0**	**0,6**	**10,5**	**-**	**4,5**	**-**
Niemiecki	2005/06	133412	16,1 [f]	11,5	24,0	36,2	41,3 [f]	77,9 [f]	89,1 [f]	81,5 [f]	9,7 [f]
German	2010/11	121175	11,1	9,0	14,5	64,0	36,4 [f]	68,4 [f]	93,7	78,6	1,4
	2011/12	125400	9,0	7,4	11,5	78,9	33,2 [f]	66,5	92,0	79,8	2,4
	2012/13	**118976**	**7,7**	**7,5**	**8,0**	**78,6**	**33,2**	**63,2**	**94,8**	**81,1**	**2,9**
Rosyjski	2005/06	10707	0,2 [f]	0,1	0,6	0,6	15,1 [f]	6,8	10,4	11,2 [f]	0,7 [f]
Russian	2010/11	6286	0,1	0,1	0,1	1,8	4,5 [f]	6,3	-	5,5	0,4
	2011/12	6423	0,0	0,0	-	2,4	4,0 [f]	7,3	-	4,4	0,3
	2012/13	**6459**	**0,1**	**0,1**	**-**	**2,7**	**4,1**	**7,8**	**-**	**4,1**	**0,4**
Hiszpański	2005/06	1574	0,0	0,0	0,0	1,0	-	1,3	-	-	0,2
Spanish	2010/11	2398	0,1	0,1	-	0,8	-	4,3	-	0,6	-
	2011/12	2703	0,1	0,1	-	1,1	-	4,4	-	1,0	-
	2012/13	**3260**	**0,2**	**0,3**	**-**	**1,4**	**-**	**5,2**	**-**	**1,1**	**-**
Włoski	2005/06	8	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-
Italian	2010/11	281	-	-	-	0,3	-	0,3	-	-	-
	2011/12	272	-	-	-	0,2	-	0,2	-	0,1	-
	2012/13	**428**	**0,0**	**0,0**	**-**	**0,3**	**-**	**0,4**	**-**	**0,2**	**-**
Inne	2005/06	3661	0,1	0,0	0,2	0,6	-	7,1	-	-	1,0 [f]
Others	2010/11	1224	0,2	-	0,5	-	-	2,7	-	-	0,1
	2011/12	1613	0,2	-	0,4	0,1	-	3,8	-	-	0,1
	2012/13	**1409**	**0,0**	**-**	**0,1**	**0,2**	**-**	**3,1**	**-**	**-**	**0,8**

a W roku szkolnym 2005/06 - stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b - specjalnymi przysposabiającymi do pracy od roku szkolnego 2005/06, c - uzupełniającymi liceami ogólnokształcacymi, d - technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. f Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a In the 2005/06 school year - as of 31 XII. b-d Including: b - special job-training schools since the 2005/06 school year, c - supplementary general secondary schools, d - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since the 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Data have been changed in relation to data published in previous edition of the Yearbook.

TABL. 6 (139). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH [a] (dok.)

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS [a] (cont.)

LATA *YEARS* JĘZYKI OBCE *FOREIGN LANGUAGES*		Ogółem *Grand total*	W % ogółu uczniów w szkołach *In % of total pupils and students at schools*								
			podstawowych *primary*			gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych [b] *basic vocational* [b]	liceach ogólnokształcących [c] *general secondary* [c]	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach [d] *technical secondary* [d]	policealnych [e] *post-secondary* [e]
			razem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*						
NAUCZANIE DODATKOWE [f] *ADDITIONAL EDUCATION* [f]											
Angielski	2005/06	58760	31,0	32,4	28,8	10,0	-	0,4	0,2	0,1	-
English	2010/11	11217	4,3	3,4 [g]	5,7	6,1 [g]	-	0,8	-	0,5	0,3
	2011/12	6538	2,8	2,2	3,9	2,8	-	0,9	-	0,4	0,1
	2012/13	**4799**	**2,1**	**1,5**	**3,3**	**1,5**	**1,9**	**0,7**	**-**	**0,5**	**0,4**
Francuski	2005/06	1338	0,3	0,4	0,2	0,7	-	0,5	-	-	-
French	2010/11	1239	0,2	0,2	0,2	0,6	-	1,1	-	0,4	-
	2011/12	665	0,2	0,2	0,2	0,3	-	0,4	-	0,2	-
	2012/13	**825**	**0,2**	**0,2**	**0,1**	**0,3**	**-**	**0,9**	**-**	**0,4**	**-**
Niemiecki	2005/06	35931	11,0	10,6	11,8	19,0	-	0,6	0,2	0,1	-
German	2010/11	25120	9,2	9,1	9,3	13,5	0,3	3,3	-	2,0	0,5
	2011/12	21232	9,7	8,8	11,3	7,7	0,5	2,6	-	2,9	0,1
	2012/13	**18810**	**7,9**	**7,0**	**9,3**	**8,0**	**-**	**3,3**	**-**	**3,0**	**-**
Inne	2005/06	3272	0,5	0,6	0,4	1,5	-	2,5	0,3	0,1	1,1
Others	2010/11	3276	0,3	0,2	0,4	1,3	0,3	5,4	-	0,1	-
	2011/12	2408	0,4	0,4	0,3	1,1	-	3,1	0,5	0,1	0,1
	2012/13	**2343**	**0,6**	**0,6**	**0,5**	**0,7**	**-**	**2,9**	**-**	**0,3**	**-**

a W roku szkolnym 2005/06 - stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b - specjalnymi przysposabiającymi do pracy od roku szkolnego 2005/06, c - uzupełniającymi liceami ogólnokształcacymi, d - technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły. g Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year - as of 31 XII. b-d Including: b - special job-training schools since the 2005/06 school year, c - supplementary general secondary schools, d - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since the 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson. g Data have been changed in relation to data published in previous edition of the Yearbook.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (140). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH [a]

STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS [a]

LATA *YEARS* JĘZYKI OBCE *FOREIGN LANGUAGES*		Ogółem *Total*	W % ogółu uczniów w szkole *In % of total students at school*				
			gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*	liceach ogólnokształcących [b] *general secondary [b]*	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach [c] *technical secondary [c]*
Angielski	2005/06	18904	67,7 [d]	33,3 [d]	50,4 [d]	17,0 [d]	40,9 [d]
English	2010/11	24401	87,2	45,4	77,5	18,0	76,2
	2011/12	24469	87,5	58,7	79,7 [d]	63,6	75,7 [d]
	2012/13	**27614**	**87,5**	**59,7**	**82,5**	**88,9**	**68,3**
Francuski	2005/06	37	-	-	0,1	-	0,4
French							
Niemiecki	2005/06	7799	31,4 [d]	38,7 [d]	25,3 [d]	47,2 [d]	38,0 [d]
German	2010/11	3515	13,8	30,3	14,4	82,0	21,0
	2011/12	3552	14,0	37,8 [d]	13,0 [d]	36,4	24,1
	2012/13	**3341**	**16,1**	**37,6**	**12,0**	**-**	**28,0**
Rosyjski	2005/06	3279	-	8,6 [d]	17,2 [d]	17,4 [d]	11,6 [d]
Russian	2010/11	1258	-	-	6,9	-	1,1
	2011/12	1083	-	-	5,9	-	0,3
	2012/13	**693**	**-**	**-**	**3,6**	**-**	**0,9**
Inne	2005/06	115	-	-	-	-	-
Others	2010/11	65	-	-	-	-	-
	2011/12	335	-	-	-	-	-
	2012/13	**219**	**-**	**-**	**0,1**	**-**	**0,8**

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 - stan w dniu 31 XII. bc Łącznie ze szkołami: b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi. d Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year - as of 31 XII. bc Including: b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools. d Data have been changed in relation to data published in previous edition of the Yearbook.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (141). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI [a]

EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	*SPECIFICATION*
	uczniowie *pupils and students*				absolwenci *graduates*			
Szkoły podstawowe	5739	4795	4581	4382	1017	964	1022	*Primary schools*
w tym specjalne	2165	1645	1591	1500	519	372	376	*of which special*
Gimnazja	4603	3726	3579	3470	1112	1135	1110	*Lower secondary schools*
w tym specjalne	2309	1736	1704	1781	656	492	503	*of which special*
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	371	687	686	690	14	132	127	*Special job-training schools*
Zasadnicze szkoły zawodowe	1452	936	958	934	452	293	285	*Basic vocational schools*
w tym specjalne	1359	823	851	789	420	275	269	*of which special*
Licea ogólnokształcące [b]	286	385	382	377	92	124	114	*General secondary schools [b]*
w tym specjalne	9	122	125	71	-	49	46	*of which special*
Licea profilowane	183	19	7	1	35	9	2	*Specialized secondary schools*
w tym specjalne	40	11	5	-	11	6	-	*of which special*
Technika [c]	119	114	150	171	20	18	24	*Technical secondary schools [c]*
w tym specjalne	54	38	42	45	12	-	12	*of which special*
Szkoły policealne	10	14	6	6	4	14	2	*Post-secondary schools*
w tym specjalne	-	14	6	6	-	14	-	*of which special*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 213. bc Łącznie z: b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 16 on page 213. bc Including: b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools as well as general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (142). SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO--WYCHOWAWCZE

SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 [a]	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE *SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES*					
Ośrodki	26	24	24	24	*Centres*
Miejsca	1827	1539	1516	1447	*Places*
Wychowankowie	1531	1098	965	934	*Residents*
w tym:					*of which:*
niesłyszący i słabo słyszący	123	81	72	60	*deaf and hearing impaired*
przewlekle chorzy	-	-	9	-	*chronically ill*
z niepełnosprawnością ruchową [b]	2	-	1	2	*motor-skill impaired [b]*
z upośledzeniem umysłowym	1337	892	824	796	*mentally disabled*
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	14	36	2	1	*socially maladjusted*
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE *YOUTH EDUCATION CENTRES*					
Ośrodki	3	3	3	3	*Centres*
Miejsca	262	299	297	297	*Places*
Wychowankowie	261	299	348	297	*Residents*

a Stan w dniu 31 X. b W latach 2011 i 2012 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

a As of 31 X. b In 2011 and 2012 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

TABL. 9 (142). SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO--WYCHOWAWCZE (dok.)

SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 [a]	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII *YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES*					
Ośrodki	1	2	2	2	*Centres*
Miejsca	30	144	144	144	*Places*
Wychowankowie	26	144	106	113	*Residents*
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE *REHABILITATION-EDUCATION CENTRES*					
Ośrodki	7	14	18	19	*Centres*
Miejsca	74	543	624	676	*Places*
Wychowankowie	280	413	485	503	*Residents*
w tym:					*of which:*
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	60	181	193	207	*with mental retardation-profound*
z zaburzeniami sprzężonymi	133	232	292	296	*with multiple disabilities*

a Stan w dniu 31 X.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (143). WYCHOWANIE POZASZKOLNE

EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK *KIND OF INSTITUTIONS*		Placówki *Institutions*	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć [a] *Participants of permanent and temporary forms of pursuits [a]*							
			ogółem *total*	informatycznych *computer science*	technicznych *technical*	przedmiotowych [b] *subject [b]*	artystycznych *arts*	sportowych *sports*	turystyczno--krajoznawczych *tourist and touring*	innych *others*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005 [c]	29	31590	-	335	2207	10770	12199	-	6079
	2010	33	26037	415	280	1911	11559	6151	321	5400
	2011	46	23543	326	134	2616	9132	5660	134	5541
	2012	**38**	**23517**	**254**	**139**	**1478**	**12693**	**3317**	**183**	**5453**
Pałace młodzieży *Youth centres*		1	2091	71	-	258	1360	223	30	149
Młodzieżowe domy kultury *Youth community centres*		5	6614	126	109	303	5392	478	-	206
Ogniska pracy pozaszkolnej *Extracurricular interest groups*		5	1415	57	30	-	595	77	59	597
Międzyszkolne ośrodki sportowe *Inter-school sports centres*		6	3692	-	-	-	-	2449	94	1149
Pozostałe placówki [d] *Other institutions [d]*		21	9705	-	-	917	5346	90	-	3352

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. - od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. - do 31 X) roku badanego. b Do 2007 r. nazywane naukowymi. c Stan w dniu 31 X. d Placówki specjalistyczne oraz placówki niepubliczne.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 - from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 - to 31 X) of the surveyed year. b Until 2007 called scientific. c As of 31 X. d Specialized institutions and non-public institutions.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (144). INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012/13		2005/06 [a]	2010/11	2011/12	2012/13		*SPECIFICATION*
	placówki *establishments*	miejsca *beds*	korzystający *boarders*					
			ogółem *total*				na 100 miejsc *per 100 beds*	
O G Ó Ł E M	**32**	**3208**	**2723**	**2136**	**2234**	**2602**	**81**	***T O T A L***
Internaty	27	2466	2327 [b]	1516	1605	1893	77	*Boarding schools*
szkoły podstawowe i gimnazja	1	60	-	42	40	35	58	*primary and lower secondary*
zasadnicze szkoły zawodowe i technika [c]	20	1768	440	1082	1158	1386	78	*basic vocational and technical secondary [c]*
licea ogólnokształcące [d]	6	638	230	392	407	472	74	*general secondary [d]*
Bursy	5	742	396	620	629	709	96	*Dormitories*

a Stan w dniu 31 X. b W dalszym podziale nieuwzględniono internatów zespołów szkół – 1657. cd Łącznie ze szkołami: c - technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, d - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b In further division data on boarding schools of schools in unitary settings are not included – 1657. cd Including: c - supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, d - supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (145). DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
DOMY STUDENCKIE *STUDENT DORMITORIES*					
Domy	34	34	35	36	*Dormitories*
Miejsca	8590	7987	8204	8316	*Beds*
Korzystający:					*Boarding:*
studenci	7382	7225	6900	6948	*students*
w % ogółu studentów	7,5	6,9	6,7	6,9	*in % of total students*
doktoranci	x	69	76	70	*students of doctoral studies*
w % ogółu doktoranów	x	3,3	3,4	2,9	*in % of total students of doctoral studies*
STOŁÓWKI STUDENCKIE *STUDENT CANTEENS*					
Stołówki	5	4	4	4	*Canteens*
Miejsca	816	776	776	820	*Seating*

TABL. 13 (146). STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA [a]

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS [a]

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13				*SCHOOLS*
				ogółem [b] *total [b]*	w tym otrzymujący stypendia *of which scholarships recipients*		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danego typu szkoły *scholarship recipients in % of total students of a given type of school*	
					socjalne *social*	rektora dla najlepszych studentów *vice-chancellor for the best students*		
O G Ó Ł E M	**26105**	**20917**	**18816**	**18611**	**9012**	**6398**	**18,5**	***T O T A L***
Uniwersytety	7087	5516	5514	5542	2433	2062	19,3	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	4589	4276	4040	4198	2222	1394	16,6	*Technical universities*
Wyższe szkoły ekonomiczne	2257	1553	1992	1799	743	693	17,5	*Academies of economics*
Wyższe szkoły pedagogiczne	2980	1816	1301	1164	698	224	29,4	*Higher teacher education schools*
Uniwersztety medyczne	1429	1275	881	801	359	322	14,9	*Medical universities*
Wyższe szkoły morskie	2208	1680	1182	1145	640	366	18,1	*Maritime universities*
Akademie wychowania fizycznego	1138	614	497	571	282	233	18,1	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne	640	464	351	377	200	131	22,2	*Fine arts academies*
Pozostałe szkoły wyższe	3777	3723	3058	3014	1435	973	18,9	*Others*

a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. b W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

a Including foreigners; in the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

Szkoły dla dzieci i młodzieży
Schools for children and youth

TABL. 14 (147). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Szkoły	667	230	437	657	235	422	660	240	420	657	240	417
Schools												
w tym: *of which:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego ..... *sports and athletic*	5	5	-	7	7	-	6	6	-	6	6	-
filialne ..... *branch*	25	2	23	16	2	14	15	-	15	13	-	13
artystyczne [a] ..... *arts [a]*	1	1	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 14 (147). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) (dok.)

PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Pomieszczenia szkolne ..... *Classrooms*	8317	4302	4015	9199	4768	4431	9322	4828	4494	9363	4862	4501
Oddziały ..... *Sections*	7466	4181	3285	7029	3850	3179	7067	3910	3157	7100	3935	3165
Uczniowie ..... *Pupils*	155782	95625	60157	137377	83861	53516	138549	85258	53291	138022	84978	53044
w tym kobiety ..... *of which females*	75785	46649	29136	67142	40810	26332	67887	41557	26330	67769	41510	26259
w tym I klasa ..... *of which 1st grade*	24165	14751	9414	23585	14532	9053	25143	16020	9123	23116	14091	9025
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego ..... *sports and athletic*	1186	1186	-	2644	2644	-	2074	2074	-	2018	2018	-
filialne ..... *branch*	711	42	669	408	51	357	334	-	334	282	-	282
artystyczne [a] ..... *arts [a]*	253	253	-	193	193	-	223	223	-	248	248	-
Absolwenci ..... *Graduates*	27909	17326	10583	22937	13810	9127	22464	13618	8846	•	•	•
w tym kobiety ..... *of which females*	13665	8501	5164	11240	6776	4464	11007	6580	4427	•	•	•
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego ..... *sports and athletic*	256	256	-	408	408	-	391	391	-	•	•	•
filialne ..... *branch*	31	-	31	5	-	5	5	-	5	•	•	•
artystyczne [a] ..... *arts [a]*	52	52	-	23	23	-	25	25	-	•	•	•
Liczba uczniów na: *Number of pupils per:*												
1 szkołę ..... *school*	234	416	138	209	357	127	210	355	127	210	354	127
1 pomieszczenie szkolne *classroom*	19	22	15	20	23	16	15	18	12	15	17	12
1 oddział ..... *section*	21	23	18	20	22	17	20	22	17	19	22	17

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (148). GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Gimnazja ..... *Lower secondary*	351	177	174	370	188	182	377	191	186	377	191	186
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego ..... *sports and athletic*	7	7	-	9	9	-	8	8	-	9	9	-
z oddziałami przysposabiającymi do pracy [a] ..... *with job-training sections* [a]	6	5	1	4	3	1	4	3	1	6	3	3
Pomieszczenia szkolne ..... *Classrooms*	3828	2576	1252	4487	2893	1594	4567	2940	1627	4557	2916	1641
Oddziały ..... *Sections*	3857	2504	1353	3349	2110	1239	3259	2052	1207	3156	1973	1183
Uczniowie ..... *Students*	93556	61741	31815	75028	48841	26187	72724	47228	25496	70557	45758	24799
w tym kobiety ..... *of which females*	44981	29699	15282	36088	23591	12497	35115	22840	12275	34093	21913	12180
w tym I klasa ..... *of which 1st grade*	30189	19759	10430	25172	16278	8894	24145	15615	8530	23477	15227	8250
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego ..... *sports and athletic*	806	806	-	1373	1373	-	882	882	-	997	997	-
z oddziałami przysposabiającymi do pracy [a] ..... *with job-training sections* [a]	2612	2375	237	1753	1491	262	1028	788	240	1333	750	583
Absolwenci ..... *Graduates*	30728	20325	10403	24311	15865	8446	23342	15146	8196	•	•	•
w tym kobiety ..... *of which females*	15124	10002	5122	11913	7785	4128	11538	7561	3977	•	•	•
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego ..... *sports and athletic*	344	344	-	304	304	-	261	261	-	•	•	•
z oddziałami przysposabiającymi do pracy [a] ..... *with job-training sections* [a]	833	768	65	330	239	91	413	268	145	•	•	•
Liczba uczniów na: *Number of students per:*												
1 szkołę ..... *school*	267	349	183	203	260	144	193	247	137	187	240	133
1 pomieszczenie szkolne *classroom*	24	24	25	17	17	16	16	16	16	15	16	15
1 oddział ..... *section*	24	25	25	22	23	21	22	23	21	22	23	21

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Based on 6th grade primary school.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (149). ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
Szkoły	77	79	80	80	*Schools*
Oddziały	531	595	609	584	*Sections*
Uczniowie	14565	14705	14048	13209	*Students*
w tym kobiety	4250	4645	4421	4085	*of which females*
w tym I klasa	6339	6235	5974	5427	*of which 1st grade*
Absolwenci	4778	4771	4545	•	*Graduates*
w tym kobiety	1665	1761	1654	•	*of which females*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (150). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA [a]	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	*FIELDS OF EDUCATION [a]*
	uczniowie *students*				absolwenci *graduates*			
O G Ó Ł E M	**14565**	**14705**	**14048**	**13209**	**4778**	**4771**	**4545**	***T O T A L***
Artystyczne	121	93	106	114	43	31	59	*Arts*
Biznes i administracja	2808	2161	1886	1606	1208	970	902	*Business and administration*
Inżynieryjno-techniczne	4925	5445	5202	5195	1325	1590	1464	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	3192	2098	2061	1765	934	624	582	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	961	1634	1422	1318	300	441	401	*Architecture and building*
Rolnicze, leśne i rybactwa	136	104	74	96	49	53	24	*Agriculture, forestry and fishery*
Usług dla ludności	2422	3170	3297	3115	919	1062	1113	*Personal services*

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18(151)–20(153)

W roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 210.

Note to tables 18(151)–20(153)

In the 2012/13 school year a recruitment to 1st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 3 on page 210.

TABL. 18 (151). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY [a] (bez szkół specjalnych)

GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH [a] (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
Szkoły	147	141	139	137	*Schools*
Oddziały	1412	1276	1225	1188	*Sections*
Uczniowie	40675	34402	32901	31865	*Students*
w tym kobiety	23744	20671	19884	19219	*of which females*
w tym I klasa	13873	11287	10726	10621	*of which 1st grade*
Absolwenci	12779	11347	10807	•	*Graduates*
w tym kobiety	7623	6854	6578	•	*of which females*

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (152). LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
Szkoły	93	12	12	9	*Schools*
Oddziały	450	36	29	16	*Sections*
Uczniowie	12497	836	645	347	*Students*
w tym kobiety	7307	554	442	242	*of which females*
w tym I klasa	3636	254	177	-	*of which 1st grade*
Absolwenci	4315	268	183	•	*Graduates*
w tym kobiety	2538	168	118	•	*of which females*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (153). TECHNIKA [a] DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS [a] FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
Szkoły	143	113	113	109	*Schools*
Oddziały	988	1277	1243	1229	*Sections*
Uczniowie	27259	32217	31316	30425	*Students*
w tym kobiety	11306	14296	13883	13609	*of which females*
w tym I klasa	9113	9082	8646	8478	*of which 1st grade*
Absolwenci	5299	7294	6901	•	*Graduates*
w tym kobiety	2219	3302	3105	•	*of which females*

a Łącznie z technikami uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (154). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW [a] DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS [a] FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA [b]	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	*FIELDS OF EDUCATION [b]*
	uczniowie *students*				absolwenci *graduates*			
O G Ó Ł E M	**27259**	**32217**	**31316**	**30425**	**5299**	**7294**	**6901**	***T O T A L***
Artystyczne	211	136	95	48	28	41	29	*Arts*
Nauki społeczne	4243	4249	3873	3452	887	1126	1009	*Social and behavioural science*
Biznes i administracja	3544	2961	3079	3220	752	669	583	*Business and administration*
Nauki fizyczne [c]	82	60	91	110	11	9	16	*Physical sciences [c]*
Informatyczne	837	4629	4694	4734	-	897	975	*Computer science*
Inżynieryjno-techniczne	7235	5210	4881	4791	1636	1194	1063	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	1435	973	807	680	349	327	189	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	1365	2954	3011	2930	239	618	600	*Architecture and building*
Rolnicze, leśne i rybactwa	1250	1365	1150	945	274	365	361	*Agriculture, forestry and fishery*
Weterynaryjne	-	75	100	136	-	14	18	*Veterinary*
Usługi dla ludności	6118	8516	8477	8384	960	1837	1825	*Personal services*
Usługi transportowe	333	550	549	556	80	87	106	*Transport services*
Ochrony środowiska	606	539	509	439	83	110	127	*Environmental protection*

a Łącznie technikami uzupełniającymi. b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary technical secondary schools. b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). c Among others: physics, chemistry, geology.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (155). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH *ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION*					
Szkoły	24	29	29	30	*Schools*
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	23	28	28	29	*of which schooling only in the art subjects*
Uczniowie	3060	2224	2316	2602	*Students*
w tym kobiety	1982	1426	1491	1717	*of which females*
Absolwenci	510	260	260	•	*Graduates*
w tym kobiety	328	173	167	•	*of which females*
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE *ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION*					
Szkoły	9	15	15	15	*Schools*
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	3	7	7	7	*of which schooling only in the art subjects*
Uczniowie	976	1167	1176	1180	*Students*
w tym kobiety	688	846	874	874	*of which females*
Absolwenci	135	188	195	•	*Graduates*
w tym kobiety	108	133	148	•	*of which females*

TABL. 22 (155). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 [a]	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
W tym ogólnokształcące szkoły artystyczne					*Of which general art schools*
Szkoły	6	8	8	8	*Schools*
Uczniowie	636	808	801	791	*Students*
w tym kobiety	456	601	615	614	*of which females*
Absolwenci	91	155	153	•	*Graduates*
w tym kobiety	71	110	117	•	*of which females*

a Dane zmnieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Szkoły policealne
Post-secondary schools

TABL. 23 (156). SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	20011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	244	197	185	179	*Schools*
Oddziały	828	846	928	922	*Sections*
Uczniowie	18796	19910	21485	22528	*Students*
w tym kobiety	10021	13175	14445	15127	*of which females*
Absolwenci	6361	4798	5440	•	*Graduates*
tym kobiety	3979	3513	3990	•	*of which females*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24 (157). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA [a]	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION [a]
	uczniowie *students*				absolwenci *graduates*			
O G Ó Ł E M	**18796**	**19910**	**21485**	**22528**	**6361**	**4798**	**5440**	***T O T A L***
Edukacja	77	252	-	137	21	-	77	*Education*
Artystyczne	367	371	389	480	207	77	79	*Arts*
Nauki społeczne	1113	370	220	238	428	73	66	*Social and behavioural science*
Dziennikarstwa i informacji	22	-	-	29	16	-	-	*Journalism and information*
Biznes i administracja	4068	6237	6259	5560	1333	1089	1321	*Business and administration*
Nauki fizyczne [b]	23	-	11	8	19	-	-	*Physical science [b]*
Informatyczne	3876	1423	1333	2038	1074	301	211	*Computer science*
Inżynieryjno-techniczne	282	302	551	433	60	48	63	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	-	-	1	1	19	-	-	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	245	496	587	223	111	80	123	*Architecture and building*
Rolnicze, leśne i rybactwa	174	509	673	363	29	143	221	*Agriculture, forestry and fishery*
Weterynaryjne	-	87	106	247	-	42	32	*Veterinary*
Medyczne	1589	2633	3027	4132	803	1081	1148	*Health*
Opieki społecznej	857	429	518	540	428	87	154	*Social services*

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Między innymi: fizyka, chemia, geologia.
a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 24 (157). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)

STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA [a]	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	*FIELDS OF EDUCATION [a]*
	uczniowie *students*				absolwenci *graduates*			
Usług dla ludności	3794	3718	3841	2976	1181	928	946	*Personal services*
Usług transportowych	227	213	29	222	52	-	-	*Transport services*
Ochrony środowiska	169	47	39	11	55	-	13	*Environmental protection*
Ochrony i bezpieczeństwa	1727	2104	2867	3639	450	368	501	*Security services*
Pozostałe	186	719	1034	1251	75	481	485	*Others*

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Szkoły wyższe
Tertiary education (university level)

TABL. 25 (158). SZKOŁY WYŻSZE

HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Szkoły *Schools*	Nauczyciele akademiccy [a] *Academic teachers [a]*	Studenci *Students*	Absolwenci [b] *Graduates [b]*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	2005/06	28	5780 [c]	97861	19491	***T O T A L***
	2010/11	28	6012	105000	27148	
	2011/12	28	5882	103024	28024	
	2012/13	**28**	**5839**	**100674**	•	
Uniwersytety		1	1689	28684	8300	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne		1	1185	25217	5673	*Technical universities*
Wyższe szkoły ekonomiczne		3	180	10303	2063	*Academies of economics*
Wyższe szkoły pedagogiczne		1	410	3958	1854	*Higher teacher education schools*
Uniwersytety medyczne		1	967	5389	1179	*Medical universities*
Wyższe szkoły morskie		1	340	6342	1510	*Maritime universities*
Akademie wychowania fizycznego		1	182	3149	921	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne		2	321	1698	433	*Fine arts academies*
Pozostałe szkoły wyższe		17	565	15934	6091	*Others*

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 23 na str. 214. b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2011/12. c Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 23 on page 214. b According to type of school – from the 2011/12 academic year. c Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 26 (159). FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI W ROKU AKADEMICKIM 2012/13

BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS AND TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2012/13 ACADEMIC YEAR BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne *Branch sections and basic organizational units in another location*	Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne *Teaching centres in another location*	Studenci [a] *Students [a]*				Absolwenci [ab] *Graduates [ab]*			
			ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	z liczby ogółem na studiach *of total number by study system*		ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	z liczby ogółem studiów *of total number study system*	
					stacjonarnych *full-time programmes*	niestacjonarnych *part-time programmes*			stacjonarnych *full-time programmes*	niestacjonarnych *part-time programmes*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**7**	**1**	**2953**	**2050**	**124**	**2829**	**731**	**555**	**-**	**731**
lokalizacja według województw: *residence by voivodships:*										
Pomorskie	5	-	1858	1260	124	1734	251	195	-	251
Warmińsko-mazurskie	1	-	100	72	-	100	-	-	-	-
Zachodniopomorskie	1	1	995	718	-	995	480	360	-	480

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według województw - z roku akademickiego 2011/12.

U w a g a. Ponadto na terenie województwa pomorskiego funkcjonowało 7 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych oraz 2 zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych (3070 studentów i 643 absolwentów) mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem pomorskim.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b In the division by voivodship - from the 2011/12 academic year.

N o t e. Moreover, in pomorskie voivodship there were 7 branch sections and basic organizational units and 2 teaching centres in another location of higher education institutions (3070 students and 643 graduates) which headquarters were located outside the territory of pomorskie voivodship.

TABL. 27 (160). STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEM AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ		Ogółem *Grand total*	W tym kobiety *Of which females*	Z liczby ogółem na studiach *Of total number by study system*				*TYPE OF SCHOOLS*
				stacjonarnych [a] *full-time programmes* [a]		niestacjonarnych [b] *part-time programmes* [b]		
				razem *total*	w tym kobiety *of which females*	razem *total*	w tym kobiety *of which females*	
O G Ó Ł E M	2005/06	97861	55346	51374	27228	46487	28118	***T O T A L***
	2010/11	105000	61420	57116	30811	47884	30609	
	2011/12	103024	60133	58474	31703	44550	28430	
	2012/13	**100674**	**58971**	**59671**	**32864**	**41003**	**26107**	
Uniwersytety		28684	19560	20013	13595	8671	5965	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne		25217	9821	22087	8992	3130	829	*Technical universities*
Wyższe szkoły ekonomiczne		10303	6037	1665	871	8638	5166	*Academies of economics*
Wyższe szkoły pedagogiczne		3958	2831	2578	1830	1380	1001	*Higher teacher education schools*
Uniwerytety medyczne		5389	3896	4258	3023	1131	873	*Medical universities*
Wyższe szkoły morskie		6342	2588	3511	1248	2831	1340	*Maritime universities*
Akademie wychowania fizycznego		3149	1431	2229	1022	920	409	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne		1698	1171	1458	994	240	177	*Fine arts academies*
Pozostałe szkoły wyższe		15934	11636	1872	1289	14062	10347	*Others*

ab Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a - dziennych, b - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

ab Data for the 2005/06 academic years concern: a - day study system, b - evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (161). ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEM AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ		Ogółem *Grand total*	W tym kobiety *Of which females*	Z liczby ogółem na studiach *Of total number by study system*				*TYPE OF SCHOOLS*
				stacjonarnych [a] *full-time programmes* [a]		niestacjonarnych [b] *part-time programmes* [b]		
				razem *total*	w tym kobiety *of which females*	razem *total*	w tym kobiety *of which females*	
O G Ó Ł E M	2005/06	19491	12887	8487	5081	11004	7806	***T O T A L***
	2010/11	27148	17636	13588	7860	13560	9776	
	2011/12	**28024**	**18310**	**14802**	**8694**	**13222**	**9616**	
Uniwersytety		8300	6070	5378	3834	2922	2236	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne		5673	2148	4984	1943	689	205	*Technical universities*
Wyższe szkoły ekonomiczne		2063	1419	299	176	1764	1243	*Academies of economics*
Wyższe szkoły pedagogiczne		1854	1481	1012	780	842	701	*Higher teacher education schools*
Uniwerytety medyczne		1179	918	845	634	334	284	*Medical universities*
Wyższe szkoły morskie		1510	874	595	266	915	608	*Maritime universities*
Akademie wychowania fizycznego		921	427	616	305	305	122	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne		433	286	352	230	81	56	*Fine arts academies*
Pozostałe szkoły wyższe		6091	4687	721	526	5370	4161	*Others*

ab Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a - dziennych, b - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

ab Data for the 2005/06 academic years concern: a - day study system, b - evening, weekend and extramural study system.

TABL. 29 (162). NAUCZYCIELE AKADEMICCY [a] W SZKOŁACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS [a] IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06 [b]	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
	ogółem *total*				w tym kobiety *of which females*				
O G Ó Ł E M	**5780**	**6012**	**5882**	**5839**	**2351**	**2639**	**2585**	**2596**	***T O T A L***
Profesorowie	1162	1310	1321	1342	225	303	312	344	*Professors*
w tym z tytułem naukowym [c]	520 [d]	564	579	558	85 [d]	104	112	109	*of which titled only [c]*
Docenci	33 [d]	70	80	65	11 [d]	30	35	26	*Assistant professors*
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	9 [d]	4	2	-	1 [d]	-	-	-	*of which with scientific degree of habilitated doctor (HD)*
Adiunkci	2112 [d]	2484	2418	2442	876 [d]	1136	1105	1133	*Tutors*
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	175 [d]	196	210	242	48 [d]	55	67	81	*of which with scientific degree of habilitated doctor (HD)*
Asystenci	1153	909	806	785	549	484	429	426	*Assistant lecturers*
Pozostali	1320 [d]	1239	1257	1205	690 [d]	686	704	667	*Others*

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty; nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 23 na str. 214. b Pełnozatrudnieni. c Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowym profesora). d Bez wyższych szkół zawodowych.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units; teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 23 on page 214. b Full-time employed. c Professors and associate professors (with scientific title of professor). d Excluding higher vocational schools.

TABL. 30 (163). CUDZOZIEMCY [a] – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
FOREIGNERS [a] – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY SYSTEM AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci *Students*		Absolwenci [b] *Graduates [b]*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	
O G Ó Ł E M 2005/06	442	229	32	22	***T O T A L***
2010/11	1114	563	138	63	
2011/12	1246	645	172	91	
2012/13	**1424**	**733**	•	•	
studia: stacjonarne	1337	686	153	76	*studies: full-time programmes*
niestacjonarne	87	47	19	15	*part-time programmes*
Uniwersytety	271	161	44	32	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	293	114	28	12	*Technical universities*
Wyższe szkoły ekonomiczne	19	12	-	-	*Academies of economics*
Wyższe szkoły pedagogiczne	11	7	1	1	*Higher teacher education schools*
Uniwerytety medyczne	675	333	79	32	*Medical universities*
Wyższe szkoły morskie	13	6	1	1	*Maritime universities*
Akademie wychowania fizycznego	6	4	1	-	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne	59	44	3	2	*Fine arts academies*
Pozostałe szkoły wyższe	77	52	15	11	*Others*

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół - z roku akademickiego 2011/12.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b According to study system and type of school - for the 2011/12 academic year.

TABL. 31 (164). STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
	słuchacze [a] *postgraduate students* [a]				wydane świadectwa słuchaczom *certificates issued to postgraduate students*			doktoranci *doctoral students*			
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**5893**	**9426**	**9463**	**8355**	**5144**	**6317**	**7044**	**1604**	**2040**	**2189**	**2380**
w tym kobiety ..... *of which females*	4418	7089	7077	6301	3776	4658	5180	845	1208	1282	1390
Uniwersytety ..... *Universities*	2017	2345	2376	2123	1815	1842	1649	883	1268	1290	1313
Wyższe szkoły techniczne ..... *Technical universities*	866	1394	1532	1454	804	1339	1292	495	508	584	627
Wyższe szkoły ekonomiczne *Academies of economics*	419	1504	1818	1339	419	805	1663	-	-	-	-
Wyższe szkoły pedagogiczne *Higher teacher education schools*	240	325	335	162	288	295	193	-	-	-	74
Uniwersytety medyczne ..... *Medical universities*	13	315	245	234	12	231	196	143	173	210	243
Wyższe szkoły morskie ..... *Maritime universities*	165	250	195	159	129	185	114	-	-	-	-
Akademie wychowania fizycznego *Physical academies*	248	179	110	56	262	34	20	46	46	45	53
Wyższe szkoły artystyczne .... *Fine arts academies*	8	6	5	4	3	2	-	-	7	19	33
Pozostałe szkoły wyższe ..... *Others*	1917	3108	2847	2824	1412	1584	1917	-	-	-	-
Instytuty naukowe PAN [b] ..... *Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences* [b]	-	-	-	-	-	-	-	37	38	41	37

a Do roku akademickiego 2011/12 dla studiów trwających: do 1 roku - stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej - stan w dniu 31 XII. Od roku akademickiego 2012/13 - stan w dniu 31 XII. b W roku akademickim 2005/06 określane jako instytuty naukowo-badawcze i placówki PAN.

a Until the 2011/12 academic year for studies lasting: up to 1 year - as of beginning of the academic year, 1 year and longer - as of 31 XII. Since the 2012/13 academic year - as of 31 XII. b In the 2005/06 academic year - scientific-research institutes and institutions of the Polish Academy of Sciences.

TABL. 32 (165). STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW STUDIÓW
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW [a]	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	*FIELDS OF EDUCATION [a]*
	słuchacze [b] *postgraduate students [b]*				wydane świadectwa słuchaczom *certificates issued to postgraduate students*			
O G Ó Ł E M	**5893**	**9426**	**9463**	**8355**	**5144**	**6317**	**7044**	***T O T A L***
Architektury i budownictwa	22	94	149	173	21	122	127	*Architecture and building*
Artystyczna	8	18	44	49	3	14	-	*Arts*
Biologiczna	-	53	86	78	-	56	16	*Life science*
Dziennikarstwa i informacji	219	133	44	-	119	49	4	*Journalism and information*
Ekonomiczna i administracyjna	2058	3967	4095	3487	2044	2977	3462	*Business and administration*
Fizyczna	83	18	56	66	39	33	23	*Physical science*
Humanistyczna	368	120	74	92	261	180	43	*Humanities*
Informatyczna	224	253	380	315	133	219	361	*Computer science*
Inżynieryjno-techniczna	91	277	237	155	49	256	166	*Engineering and engineering trades*
Matematyczna i statystyczna	-	64	75	126	34	29	60	*Mathematics and statistics*
Medyczna	84	388	263	319	12	231	244	*Health*
Nauczycielska	x	1162	1397	1688	-	596	1390	*Teaching*
Ochrony i bezpieczeństwa	-	151	240	176	26	154	186	*Security services*
Ochrony środowiska	73	102	15	-	94	10	16	*Environmental protection*
Opieki społecznej	8	-	-	-	57	-	-	*Social services*
Pedagogiczna	1905	2119	1637	1063	1511	1005	522	*Teacher training and education science*
Prawna	224	306	226	252	192	155	185	*Law*
Produkcji i przetwórstwa	-	-	-	45	-	2	-	*Manufacturing and processing*
Rolnicza, leśna i rybactwa	-	17	-	-	-	17	-	*Agriculture, forestry and fishing*
Społeczna	494	124	323	258	528	140	239	*Social*
Usług dla ludności	32	60	82	13	21	28	-	*Parsonal services*
Usług transportowych	-	-	40	-	-	44	-	*Transport services*

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Do roku akademickiego 2011/12 dla studiów trwających: do 1 roku - stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej - stan w dniu 31 XII. Od roku akademickiego 2012/13 - stan w dniu 31 XII.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Until the 2011/12 academic year for studies lasting: up to 1 year - as of beginning of the academic year, 1 year and longer - as of 31 XII. Since the 2012/13 academic year - as of 31 XII.

Szkoły dla dorosłych
Schools for adults

TABL. 33 (166). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Szkoły *Schools*	Oddziały *Sections*	Uczniowie *Students*		Absolwenci *Graduates*	
				ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*
Szkoły podstawowe	2005/06	1	1	10	-	12	-
Primary schools	2010/11	1	1	12	-	13	-
	2011/12	1	1	8	-	5	-
	2012/13	**1**	**1**	**8**	**-**	•	•
Gimnazja	2005/06	4	14	427	93	123	33
Lower secondary schools	2010/11	6	28	697	197	127	42
	2011/12	7	30	648	191	185	55
	2012/13	**10**	**34**	**634**	**180**	•	•
Zasadnicze szkoły zawodowe	2005/06	7	31	685	114	147	44
Basic vocational schools	2010/11	8	32	793	264	175	47
	2011/12	8	37	861	309	168	60
	2012/13	**9**	**26**	**620**	**263**	•	•
Licea ogólnokształcące [a]	2005/06	158	605	14437	6530	4301	2221
General secondary schools [a]	2010/11	197	680	16758	8059	4077	2194
	2011/12	194	717	17014	8395	4325	2362
	2012/13	**191**	**659**	**16293**	**8066**	•	•
Licea profilowane	2005/06	4	9	282	144	-	-
Specialized secondary schools	2010/11	2	4	50	27	9	5
	2011/12	2	4	33	21	9	5
	2012/13	**2**	**4**	**18**	**14**	•	•
Technika [b]	2005/06	73	224	5405	2167	1888	813
Technical secondary schools [b]	2010/11	35	140	1967	686	302	116
	2011/12	31	96	1696	567	313	128
	2012/13	**25**	**84**	**1416**	**456**	•	•

ab Łącznie z: a - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b - technikami uzupełniającymi.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
ab Including: a - supplementary general secondary schools, b - supplementary technical secondary schools.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Wychowanie przedszkolne
Pre-primary education

TABL. 34 (167). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	*SPECIFICATION*
Placówki	**918**	**1124**	**1187**	**1252**	***Establishments***
miasta	436	554	609	664	*urban areas*
wieś	482	570	578	588	*rural areas*
Przedszkola	403	494	523	570	*Nursery schools*
w tym specjalne	11	12	13	16	*of which special*
miasta	282	334	360	391	*urban areas*
wieś	121	160	163	179	*rural areas*
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	515	517	526	524	*Pre-primary sections in primary schools*
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	12	5	6	*Pre-primary education groups*
Punkty przedszkolne	x	101	133	152	*Pre-primary points*
Miejsca:					***Places:***
Przedszkola	35513	45180	48087	51576	*Nursery schools*
w tym specjalne	398	278	334	368	*of which special*
miasta	29064	35336	37301	39368	*urban areas*
wieś	6449	9844	10786	12208	*rural areas*
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	201	95	138	*Pre-primary education groups*
Punkty przedszkolne	x	2492	3479	3802	*Pre-primary points*
Dzieci [a]	**49163**	**63416**	**70965**	**74672**	***Children [a]***
miasta	35385	44348	48324	50689	*urban areas*
wieś	13778	19068	22641	23983	*rural areas*
w tym w wieku: 6 lat	23256	18516	16531	16970	*of which aged: 6*
5 lat	10114	17691	23312	24741	*5*
Przedszkola	35019	44784	46826	50556	*Nursery schools*
w tym specjalne	183	222	250	291	*of which special*
miasta	28935	35514	36631	38758	*urban areas*
wieś	6084	9270	10195	11798	*rural areas*
w tym w wieku: 6 lat	10529	8142	7021	7353	*of which aged: 6*
5 lat	9294	12201	12377	14264	*5*
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	14144	16309	21460	20904	*Pre-primary sections in primary schools*
w tym w wieku 6 lat	12727	10374	9475	9585	*of which aged 6*
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	180	78	128	*Pre-primary education groups*
Punkty przedszkolne	x	2143	2601	3084	*Pre-primary points*
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					***Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:***
3-6 lat	516	623	658	665	*3-6*
3-5	354	568	647	661	*3-5*
6 lat	989	804	692	676	*6*
5 lat	434	741	927	925	*5*
Dzieci w przedszkolach na:					***Children attending nursery schools per:***
1000 dzieci w wieku:					*1000 children aged:*
3-6 lat	367	438	432	449	*3-6*
3-5	339	464	473	495	*3-5*
1 przedszkole	87	91	90	89	*Nursery school*
100 miejsc	99	99	97	98	*100 places*

U w a g a. Od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej).

a W roku szkolnym 2005/06 w podziale według wieku nie uwzględniono dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego przy zakładach opieki zdrowotnej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since the 2010/11 school year - excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions).

a In the 2005/06 school year in the division by age children in the pre-primary education establishments is health and care institutions.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późniejszymi zmianami), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

   Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

   a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),

   b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria).

   Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

2) ustawa z dnia 15 VII 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039);

3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (jednolity tekst, Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami);

4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 164, poz. 1027, z późniejszymi zmianami) z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 651 i 742);

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. *The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.*

2. *The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:*

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112, item 654, with later amendments), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

   Data presented in the chapter concern the units (until 2011 – health care facilities) performing health care activities in the following areas:

   a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),

   b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices and sanatoria).

   Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039);

3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments);

4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text, Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027, with later amendments) with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund;

5) the law on health resort treatment, health resorts, the areas of health resort protection and health resort gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012 item 651 and 742);

6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);
7) ustawa z dnia 6 IX 2008 r. prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 4, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

3. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczających pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną – również położnego.

4. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779, z późniejszymi zmianami).

5. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

Do porad chirurgicznych zaliczono porady udzielone w poradniach urazowo-ortopedycznych.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

7. Dane o **łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

8. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 – law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);
7) the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2008 (Journal of Laws No. 4, item 271, with later amendments).

3. *Data regarding* ***medical personnel*** *concern persons employed in: units engaged in medical activities, professional practices – since 2006, pharmacies, and since 2005 social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.*

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Data include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

4. *Data on* ***doctor specialists and dental specialists*** *concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on doctors and dentists specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779, with later amendments).*

5. Consultations provided by doctors and dentists *are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.*

Surgical consultations included consultations provided in orthopaedic trauma clinics.

6. *Data on hospitals comprise health care units which until 2011 were treated as hospital branches.*

7. *Data regarding* ***beds in in-patient health care units*** *concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.*

8. *Data regarding* ***beds in general hospitals*** *do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.*

W szpitalach ogólnych (tabl. 5(172)) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne.

9. Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej będąc komórkami organizacyjnymi szpitali działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane o **zachorowaniach** podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1997 r.

15. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr 45 poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

*In general hospitals (table 5(172)) types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 r. (Journal of Laws 2012 item 594). In **surgical wards** there are included: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, maxillo-facial surgery, neurosurgery, cardiosurgery, urology as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – observation communicable disease wards; in **tubercular wards** – pulmonology wards.*

***9.** Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.*

***10. Chronic medical care homes and nursing homes** provide 24-hours health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.*

***11. Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.*

***12.** Data concerning **emergency medical services and first-aid** includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).*

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

***13. Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.*

***Pharmaceutical outlets** are public sales outlets for selling prepared medicines. The assortment of medicines available in pharmaceutical outlets is precisely defined. They should be located in rural areas.*

***14.** Data regarding **disease incidence** are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1997.*

***15.** According to the Law on childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45 item 235) care can be organized in nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries were established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.*

16. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887, z późniejszymi zmianami).

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych; zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
4) **w połączonych formach**, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

18. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodzina zastępcza:**
   a) spokrewniona,
   b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
   c) zawodowa – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa); w tym:
      - zawodowa specjalistyczna – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,

16. *Data concerning* ***family support*** *and* ***foster care****, since data for 2012, are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149 item 887, with later amendments).*

17. Day-support centre *– supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:*

1) ***general care centre****, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres; provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,*
2) ***specialist centre*** *– organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,*
3) ***street work*** *– carries out motivating and sociotherapeutic activities,*
4) ***in a combination of the forms,*** *i.e., combining tasks of the general care, specialized and street work centres.*

18. Family foster care *shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.*

The forms of family foster care are the following:

1) ***foster family:***
   a) related,
   b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
   c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
      - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children,

- zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późniejszymi zmianami),
- zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.);

2) **rodzinny dom dziecka** – w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej,** która jest prowadzona jako placówka typu:
   a) interwencyjnego – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
   b) rodzinnego – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
   c) socjalizacyjnego – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
   d) specjalistyczno-terapeutycznego – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- *professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Art. 12a of the law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493, with later amendments),*
- *professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);*

2) ***foster home*** *– placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).*

19. Insitutional foster care *shall be exercised in the form of:*

1) ***care and education centre****, shall be exercised in the form of:*
   a) an intervention – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
   b) a family – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperates with a family foster care coordinator and a family assistant,
   c) a socialization – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs; implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant; enables contacts with parents and other close persons, takes actions aimed at the child's return to a family; provides a child with access to education adjusted to its age and development skills; provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
   d) a specialist therapy – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with its developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o **domach i zakładach pomocy społecznej** dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

21. Dane o **świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

*2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;*
*3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care, who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.*

***20.** Data concerning **social welfare homes and facilities** are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.*

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments).

***21.** Data on **social benefits** are presented according to the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004.*

*A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit.***

*A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.*

***Appropriated benefit** is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.*

TABL. 1 (168). PRACOWNICY MEDYCZNI [a] W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL [a] IN 2012
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	*SPECIFICATION*
Lekarze	4492	*Doctors*
w tym kobiety	2600	*of which women*
Lekarze dentyści	647	*Dentists*
w tym kobiety	520	*of which women*
Farmaceuci	1714	*Pharmacists*
w tym kobiety	1484	*of which women*
Pielęgniarki	12570 [b]	*Nurses*
Położne	1374 [c]	*Midwives*
Fizjoterapeuci	1167 [d]	*Physiotherapists and rehabilitants*
Diagności laboratoryjni [e]	578	*Laboratory diagnosticians [e]*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 245. b–d W tym magistrzy: b – pielęgniarstwa – 1051, c – położnictwa – 125, d – fizjoterapii i rehabilitacji – 456. e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych; w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a See general notes, item 3 on page 245. b–d Of which masters: b – of nursing – 1051, c – of midwifery – 125, d – of physioterapy and rehabilitation – 456. e Medical analysts and other employees by tertiary education, e.g. chemists, physicists, microbiologists.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior; in regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed in hospital's pharmacies.

TABL. 2 (169). LEKARZE SPECJALIŚCI [a] W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS [a] IN 2012
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	*SPECIFICATION*
LEKARZE OGÓŁEM	**2947**	***DOCTORS OF TOTAL***
w tym specjaliści w zakresie:		*of which specialists in the field of:*
Anestezjologii i intensywnej terapii	179	*Anesthesiology and intensive therapy*
Chirurgii [b]	414	*Surgery [b]*
Chorób płuc	73	*Respiratory diseases*
Chorób wewnętrznych	411	*Internal diseases*
Dermatologii [c] i wenerologii	42	*Dermatology [c] and venereology*
Kardiologii [c]	101	*Cardiology [c]*
Medycyny rodzinnej	255	*General practitioners*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 245. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

a See general notes, item 3 and 4 on page 245. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. c Including children's specialists.

TABL. 2 (169). LEKARZE SPECJALIŚCI [a] W 2012 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS [a] IN 2012 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	*SPECIFICATION*
Neurologii [bc]	109	*Neurology [bc]*
Okulistyki	115	*Ophthalmology*
Onkologii [d]	19	*Oncology [d]*
Otolaryngologii [be]	62	*Otolaryngology [be]*
Pediatrii	188	*Paediatrics*
Położnictwa i ginekologii	160	*Obstetrics and gynaecology*
Psychiatrii [b]	102	*Psychiatry [b]*
Radiologii i diagnostyki obrazowej [f]	156	*Radiology and diagnostic imaging [f]*
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	**65,6**	***DOCTORS SPECIALISTS (in % of total doctors)***
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	**143**	***DENTISTS OF TOTAL***
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:		*of which dentists with specialization:*
Chirurgii stomatologicznej	21	*Oral surgery*
Chirurgii szczękowo-twarzowej	3	*Maxillo-facial surgery*
Ortodoncji	29	*Orthodontics*
Periodontologii (paradontologii)	14	*Periodiontology (paradontics)*
Protetyki stomatologicznej	38	*Dental prosthetics*
Stomatologii dziecięcej	10	*Children's dentistry*
Stomatologii zachowawczej	26	*Restorative dentistry*
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentystów)	**22,1**	***DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)***

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 245. b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. c–f Także: c – neuropatologii, d – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, e – otorynolaryngologii, f – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 3 and 4 on page 245. b Including children's specialists. c–f Also: c – neuropathology, d – oncological pathology, children's oncology and haematology, e – otorynolaryngology, f – oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (170). AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA [a] W 2012 R.
OUT-PATIENT HEALTH CARE [a] IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	*SPECIFICATION*
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	891	*Out-patients departments (as of 31 XII)*
miasta	697	*urban areas*
wieś	194	*rural areas*
Praktyki lekarskie [b] (stan w dniu 31 XII)	319	*Medical practices [b] (as of 31 XII)*
miasta	239	*urban areas*
wieś	80	*rural areas*
Porady udzielone [c] w tys.	17306,6	*Consultations provided [c] in thous.*
miasta	15060,7	*urban areas*
wieś	2245,9	*rural areas*
lekarskie	15502,5	*doctors*
w tym specjalistyczne	6339,3	*of which specialized*
stomatologiczne	1804,1	*stomatological*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 244 i ust. 5 na str. 245. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

a See general notes, item 2 on page 244 and item 5 on page 245. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departaments. c Including consultations paid by patients (non--public funds).

TABL. 4 (171). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA [a] W 2012 R.
IN-PATIENT HEALTH CARE [a] IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	*SPECIFICATION*
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII *FACILITIES – as of 31 XII*		
Szpitale ogólne [b]	51	*General hospitals [b]*
Szpitale psychiatryczne	3	*Psychiatric hospitals*
Ośrodki leczenia odwykowego	1	*Detoxification centres*
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	8	*Addiction recovery centres*
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	1	*Regional centres of forensic psychiatry*
Zakłady opiekuńczo-lecznicze [c]	28	*Chronic medical care homes [c]*
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze [c]	2	*Nursing homes [c]*
Hospicja	9	*Hospices*
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria	6	*Health resort treatment - sanatoria*

a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 244. b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 245. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego.

a See general notes, item 2 on page 244. b See general notes, item 6 on page 245. c Includning psychiatric types facilities.

TABL. 4 (171). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA [a] W 2012 R. (dok.)
IN-PATIENT HEALTH CARE [a] IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	*SPECIFICATION*
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII		
BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII		
Szpitale ogólne [b]	9068	*General hospitals [b]*
Szpitale psychiatryczne	1075	*Psychiatric hospitals*
Ośrodki leczenia odwykowego	25	*Detoxification centres*
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	390	*Addiction recovery centres*
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	70	*Regional centres of forensic psychiatry*
Zakłady opiekuńczo-lecznicze [c]	1252	*Chronic medical care homes [c]*
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze [c]	78	*Nursing homes [c]*
Hospicja	153	*Hospices*
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria	1483	*Health resort treatment - sanatoria*
LECZENI		
IN-PATIENTS		
Szpitale ogólne [d]	384472	*General hospitals [d]*
Szpitale psychiatryczne	10087	*Psychiatric hospitals*
Ośrodki leczenia odwykowego	169	*Detoxification centres*
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1018	*Addiction recovery centres*
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	83	*Regional centres of forensic psychiatry*
Zakłady opiekuńczo-lecznicze [c]	3008	*Chronic medical care homes [c]*
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze [c]	151	*Nursing homes [c]*
Hospicja	2430	*Hospices*
Lecznictwo uzdrowiskowe - kuracjusze [e] w sanatoriach	23328	*Health resort treatment patients [e] in sanatoria*

a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 244. b Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e Ponadto 2706 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 2 on page 244. b Including beds and incubators for newborns. c Including psychiatric types facilities. d Excluding inter-ward patient transfre. e Moreover 2706 health resort patients were treated as out-patient.

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (172). SZPITALE OGÓLNE [a] W 2012 R.
GENERAL HOSPITALS [a] IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	*SPECIFICATION*
Szpitale ogólne (stan w dniu 31 XII)	51	*Hospitals (as of 31 XII)*
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	9068	*Beds (as of 31 XII)*
na 10 tys. ludności	39,6	*per 10 thous. population*
w tym na oddziałach:		*of which in specified wards:*
Chorób wewnętrznych	1734	*Internal diseases*
w tym kardiologicznych [b]	531	*of which cardiological [b]*
Chirurgicznych	2009	*Surgical*
Pediatrycznych	627	*Paediatrical*
Ginekologiczno-położniczych	852	*Gynaecological-obstetric*
Onkologicznych	209	*Oncological*
Intensywnej terapii	160	*Intensive therapy*
Zakaźnych	206	*Communicable*
Gruźlicy i chorób płuc	347	*Tubercular and pulmonary*
Dermatologicznych	74	*Dermatological*
Neurologicznych	407	*Neurological*
Psychiatrycznych	183	*Psychiatric*
Leczeni w tys.	384,5	*In-patients in thous.*
w tym na oddziałach [c]:		*of which in specified wards [c]:*
chorób wewnętrznych	89,3	*internal diseases*
w tym kardiologicznych [b]	35,9	*of which cardiological [b]*
chirurgicznych	106,7	*surgical*
pediatrycznych	29,1	*paediatrical*
ginekologiczno-położniczych	53,3	*gynaecological-obstetric*
onkologicznych	8,1	*oncological*
intensywnej terapii	3,5	*intensive therapy*
zakaźnych	7,7	*communicable*
gruźlicy i chorób płuc	10,0	*tubercular and pulmonary*
dermatologicznych	3,2	*dermathological*
neurologicznych	13,7	*neurological*
psychiatrycznych	2,0	*psychiatric*
Wypisani w tys.	372,0	*Discharges in thous.*
Zmarli w tys.	8,3	*Deaths in thous.*
Leczeni na: 10 tys. ludności	1681	*In-patients per: 10 thous. population*
1 łóżko [d]	45	*bed [d]*
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,3	*Average patient stay in days*
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	234	*Average bed use in days*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 245. b Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. c Łącznie z międzyodziałowym ruchem chorych. d Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 8 on page 245. b Including intensive cardiological care wards. c Including inter-ward patient transfers. d Excluding beds and incubators for newborns on neonathology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (173). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŹNA [a]

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID [a]

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Zespoły ratownictwa medycznego	47	82	82	84	*Ambulance emergency rescue teams*
podstawowe	x	50	50	52	*basic*
specjalistyczne	x	32	32	32	*specialization*
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	12	13	13	*Hospital emergency wards*
Izby przyjęć [b]	14	15	13	11	*Admission rooms [b]*
Lotnicze pogotowie ratunkowe [c]	1	1	1	1	*Medical air rescue [c]*
Wyjazdy na miejsce zdarzenia [d]:					*Calls to the occurrence places [d]:*
w tysiącach	141,2	136,6	143,6	152,7	*in thousands*
na 1000 ludności	64,3	60,1	63,0	66,8	*per 1000 population*
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia [d]:					*Person who received health care benefits in the place of occurrence [d]:*
w tysiącach	142,1	137,5	144,8	154,5	*in thousands*
w tym:					*of which:*
dzieci i młodzież w wieku 0-18 lat	12,4	9,8	11,0	10,3	*children and youth at the age of 0-18*
w wieku 65 lat i więcej	x	49,8	54,6	59,6	*aged 65 and more*
na 1000 ludności	64,7	60,5	63,5	67,5	*per 1000 population*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 246. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 12 on page 246. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (174). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE [a]

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS [a]

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Apteki	579 [b]	618	654	682	*Pharmacies*
w tym prywatne	579 [b]	616	652	680	*of which private*
w tym na wsi	91	85	90	99	*of which in rural areas*
Punkty apteczne	13	29	30	42	*Pharmaceutical outlets*
w tym na wsi	13	29	30	42	*of which in rural areas*
Liczba ludności na:					*Population per:*
1 aptekę i punkt apteczny	3715 [b]	3517	3338	3163	*pharmacy and pharmaceutical outlet*
w tym na wsi	6913	6810	6542	5621	*of which in rural areas*
1 aptekę	3798 [b]	3682	3492	3358	*pharmacy*
w tym na wsi	7900	9133	8723	8006	*of which in rural areas*
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1240 [b]	1479	1546	1569	*Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 246. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a See general notes, item 13 on page 246. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 8 (175). KRWIODAWSTWO [a]
BLOOD DONATION [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	2	2	2	2	*Regional centres (as of 31 XII)*
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	11	10	10	10	*Local branches (as of 31 XII)*
Krwiodawcy w tys.	34,2	42,0	40,9	40,3	*Blood donors in thous.*
w tym honorowi	34,2	42,0	40,9	40,3	*of which honorary blood donors*
Liczba donacji [b] krwi pełnej w tys.	63,7	81,9	82,6	81,8	*Number of collected donations [b] of whole blood in thous.*
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) [c] w tys. ...	64,2 [d]	84,9	83,2	81,8	*Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) [c] in thous.*

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (176). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY *DISEASES*	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*			
Gruźlica ..... *Tuberculosis*	568	449	447	432	25,9	19,8	19,6	18,9
Tężec ..... *Tetanus*	1	-	1	2	0,0	x	0,0	0,1
Krztusiec ..... *Whooping cough*	99	51	64	163	4,5	2,2	2,8	7,1
Odra ..... *Measles*	1	1	-	1	0,0	0,0	x	0,0
Wirusowe zapalenie wątroby ..... *Viral hepatitis*	439	116	121	106	20,0	5,1	5,3	4,6
typ A ..... *type A*	3	2	3	3	0,1	0,1	0,1	0,1
typ B ..... *type B*	131	63	72	34	6,0	2,8	3,2	1,5
typ C ..... *type C*	305	51	46	69	13,9	2,2	2,0	3,0
Różyczka ..... *Rubella*	324	184	139	361	14,7	8,1	6,1	15,8

TABL. 9 (176). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA (dok.)

INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY *DISEASES*	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*			
AIDS [a] *AIDS [a]*	10	19	5	16	0,5	0,8	0,2	0,7
Salmonellozy *Other salmonella infections*	1190	712	667	535	54,2	31,4	29,3	23,4
Czerwonka bakteryjna *Shigellosis*	7	1	-	-	0,3	0,0	x	x
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe *Other bacterial footborne intoxications*	679	140	57	123	30,9	6,2	2,5	5,4
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 [b] *Acute diarrhoea in children under 2 years [b]*	1429	2228	2926	3662	311,7	265,6	545,6	712,4
Szkarlatyna (płonica) *Scarlet fever*	715	935	1181	2611	32,5	41,2	51,8	114,2
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu *Bacterial meningitis and/or encephalitis*	79	63	63	52	3,6	2,8	2,8	2,3
Wirusowe zapalenie opon mózgowych *Viral meningitis*	65	85	65	95	3,0	3,7	2,9	4,2
Wirusowe zapalenie mózgu *Viral encephalitis*	25	8	11	6	1,1	0,4	0,5	0,3
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne) *Mumps*	1171	123	110	194	53,3	5,4	4,8	8,5
Włośnica *Trichinellosis*	-	14	-	-	x	0,6	x	x
Grypa [c] *Influenza [c]*	44049	22972	50244	310134	2005,0	1011,7	2204,4	13562,2
Choroby weneryczne *Veneral diseases*	48	37	13	351	2,2	1,6	0,6	15,3
Szczepieni przeciw wściekliźnie *Rabies vaccinations*	479	545	560	499	21,8	24,0	24,6	21,8

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (177). ŻŁOBKI [a] I KLUBY DZIECIĘCE

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES [a] AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Żłobki	19	19	21	35	*Nurseries*
w tym publiczne	17	17	17	17	*of which public*
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	8	7	4	4	*Nursery wards of nursery schools*
Kluby dziecięce	x	x	6	5	*Children's clubs*
w tym publiczne	x	x	-	-	*of which public*
Miejsca	1398	1563	1741	1961	*Places*
w żłobkach	1398	1563	1650	1903	*in nurseries*
w klubach dziecięcych	x	x	91	58	*in children's clubs*
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	2914	2949	3105	3157	*Children staying (during the year)*
w żłobkach	2914	2949	2999	3045	*in nurseries*
w klubach dziecięcych	x	x	106	112	*in children's clubs*
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	34	31	36	42	*Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas*
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					*Children staying in nurseries and children's clubs:*
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	20	20	21	23	*per 1000 children up to the age of 3*
na 100 miejsc	97	107	99	91	*per 100 places*

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2012 r. (stan w dniu 31 XII) działały także 22 placówki prowadzące działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisane do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w których było 310 miejsc i przebywało w ciągu roku 408 dzieci.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2012 (as of 31 XII) there were 22 institutions which provide private childcare services for children younger than 3 years, not included in the register of nurseries and children's clubs, where there were 310 places and 408 children staying during the year.

TABL. 11 (178). PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	placówki (stan w dniu 31 XII) *centres (as of 31 XII)*				wychowankowie w tys. *residents in thous.*			
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**331**	**409**	**396**	**260**	**13,4**	**17,4**	**15,0**	**11,0**
Opiekuńcze *General care*	292	370	358	225	10,7	15,0	13,0	9,4
Specjalistyczne *Specialized*	39	39	38	35	2,7	2,4	2,1	1,6

TABL. 12 (179). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 [a]	*SPECIFICATION*
Rodziny zastępcze	**2398**	**2504**	**2450**	**2688**	***Foster families***
Spokrewnione z dzieckiem	1887	1929	1881	1625	*Related foster families*
dzieci [b]	2450	2463	2507	2056	*children [b]*
Niezawodowe	450	399	367	861	*Non-professional foster families*
dzieci [b]	785	646	587	1231	*children [b]*
Zawodowe [c]	61	176	202	202	*Professional foster families [c]*
dzieci [b]	227	750	788	702	*children [b]*
Rodzinne domy dziecka	**x**	**x**	**x**	**55**	***Foster homes***
Dzieci [d]	x	x	x	358	*Children [d]*

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 13 (180). INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA [a]
INSTITUTIONAL FOSTER CARE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	placówki *centres*				wychowankowie *residents*				wolontariusze *volunteers*			
	stan w dniu 31 XII *as of 31 XII*											
Placówki opiekuńczo-wychowawcze *Care and education centres*	36	69	65	74	1063	1378	1237	1237 [b]	97	149	154	131
interwencyjne *intervention*	2	1	2	3	63	14	12	55	1	16	20	15
rodzinne *family*	13	31	30	24	86	237	226	190	-	18	28	36
socjalizacyjne *socialization*	16	23	22	41	689	653	618	858	65	40	71	65
specjalistyczno-terapeutyczne *specialist therapy*	x	x	x	1	x	x	x	14	x	x	x	-
łączące zadania placówek [c] *combining tasks of the centres [c]*	5	14	11	5	225	474	381	120	31	75	35	15
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne *Regional care and therapy centres*	x	x	x	1	x	x	x	49	x	x	x	20

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 248. b W tym 36 wychowanków w wieku 0–3 lata i 61 w wieku 4–6 lat oraz 16 sierot i 134 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 19 on page 248. b Of which 36 residents at age 0–3 and 61 at age 4–6 as well as 16 orphans and 134 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi--functional centres.

TABL. 14 (181). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA [a]
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Domy i zakłady (bez filii)	47	87	98	106	*Homes and facilities (excluding branches)*
Miejsca [b]:					*Places [b]:*
ogółem	4077	6185	6448	6601	*total*
na 10 tys. ludności	18,5	27,2	28,2	28,8	*per 10 thous. population*
Mieszkańcy [b]:					*Residents [b]:*
ogółem	3967	6113	6199	6400	*total*
w tym kobiety	1946	2360	2302	2460	*of which women*
w tym do 18 lat	80	177	181	187	*of which up to the age of 18*
w tym umieszczeni w ciągu roku	376	2163	1824	2288	*of which placed during the year*
na 10 tys. ludności	18,0	26,9	27,1	27,9	*per 10 thous. population*
Osoby oczekujące na umieszczenie	224	832	799	823	*Persons awaiting a place*

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 15 (182). PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ [a] WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES [a] BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Domy i zakłady (bez filii) [b]	**47**	**87**	**98**	**106**	***Homes and facilities (excluding branches) [b]***
w których mogą przebywać:					*in which may be:*
Osoby w podeszłym wieku	12	27	31	37	*Aged persons*
Przewlekle somatycznie chorzy	9	12	13	18	*Chronically ill with somatic disorders*
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	12	14	14	14	*Mentally retarded*
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	6	9	9	9	*Children and young mentally retarded*
Przewlekle psychicznie chorzy	7	12	12	13	*Chronically mentally ill*
Niepełnosprawni fizycznie	-	4	5	4	*Physically handicapped*
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	1	3	2	3	*Mothers with dependent children and pregnant women*
Bezdomni	-	23	27	28	*Homeless*
Inne osoby	-	-	4	3	*Other persons*
Mieszkańcy w domach i zakładach dla [c]	**3967**	**6113**	**6199**	**6400**	***Residents in homes and facilities for [c]***
Osób w podeszłym wieku	725	1051	1177	1128	*Aged persons*
Przewlekle somatycznie chorych	838	737	780	972	*Chronically ill with somatic disorders*
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1118	973	996	960	*Mentally retarded*
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	500	326	335	285	*Children and young mentally retarded*
Przewlekle psychicznie chorych	764	1193	1212	1323	*Chronically mentally ill*
Niepełnosprawnych fizycznie	-	185	194	140	*Physically handicapped*
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	22	70	60	64	*Mothers with dependent children and pregnant women*
Bezdomnych	-	1578	1405	1484	*Homeless*
Innych osób	-	-	40	44	*Other persons*

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few groups of residents. c Including branches.

TABL. 16 (183). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ [a]
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający [b] *Beneficiaries [b]*	Udzielone świadczenia w tys. zł *Benefits granted in thous. zl*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	2005	160022	180602,3	***T O T A L***
	2010	129337	238227,2	
	2011	127867	241820,2	
	2012	**120965**	**200454,9**	
Pomoc pieniężna		**94799**	**132858,3**	***Monetary assistance***
w tym:				*of which:*
Zasiłek stały		17418	62563,3	*Permanent benefit*
Zasiłek okresowy		21316	24499,7	*Temporary benefit*
Zasiłek celowy		55658	44623,1	*Appropriated benefit*
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki		162	512,9	*Assistance to reach self-dependence and to continue education*
Pomoc niepieniężna		**62624**	**67596,6**	***Non-monetary assistance***
w tym:				*of which:*
Schronienie		2092	8814,1	*Shelter*
Posiłek		53109	24393,5	*Meals*
Ubranie		433	100,6	*Clothing*
Sprawienie pogrzebu		378	896,9	*Burial*
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		6427	33227,5	*Attendance services and specialized attendance services*
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		59	163,1	*Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 249. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o: dane Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

a See general notes, item 21 on page 249. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of Social Policy Department of the Pomorskie Voivodship Office in Gdańsk.

DZIAŁ XII
KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece przez dokonanie co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

Przez **wystawę** organizowaną przez muzeum i określoną odpowiednim tytułem rozumie się udostępnianie dla publiczności (osób zwiedzających) zestawu zbiorów muzealnych.

Wystawy czasowe są to wystawy urządzane na czas określony na terenie muzeum i udostępniane jednorazowo.

3. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

4. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**.

5. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy).

CHAPTER XII
CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute* ***the collection*** *of public libraries.*

A ***borrower*** *is a person who in the course of a reporting year was registered at a library by borrowing out at least one item.*

2. *Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as* ***exhibits*** *in museums.*

Exhibition *organized by museum is understood as a correctly titled set of museum collections opened to a public (visitors) identical titled.*

Temporary exhibition *are exhibitions organized on given time in the museum and available only once.*

3. *Information concerning* ***art galleries*** *includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

4. *Information regarding* ***theatres and music institutions*** *concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped, comprising:

- *the activity of* ***dramatic theatres****, including dramatic and puppet theatrical performances,*
- *the activity of* ***music theatres****, including opera, operetta, musical and ballet performance,*
- *the concert activity of* ***philharmonic halls, orchestras and choirs****,*
- *the performing activity of* ***song and dance ensembles****.*

5. *Information regarding the activity of* ***cultural centres and establishments, clubs and community centres*** *is based on annual reporting data.*

6. *Information regarding* ***cinemas*** *concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape and digital).*

Wśród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** – posiadające 8 sal i więcej.

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

*Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.*

***7.** Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles.

Turystyka

1. Termin turystyka – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka" są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty; od 2011 r. dane dotyczą obiektów noclegowych posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych, a także obejmują pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne.

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. Dane o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** wykazano według stanu w dniu 31 VII. W informacjach nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

Tourism

***1. Tourism,** in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.*

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- *tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,*
- *one-day visitors, i.e., persons, who do not spend the night at the place visited.*

***2. Tourist accommodation facilities** include tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar establishments and other facilitie; since 2011 data concern establishments possessing 10 and more bed places as well as include rooms for rent and agrotourism lodgings.*

Hotels and similar establishments cover hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Other facilities cover: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

***3.** Data regarding **facilities and the number of beds places for tourists** are presented as of 31 VII. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included.*

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

4. Occupancy rate of beds or rooms *is a relation of the number of beds or rooms provided in a given year to the nominal number of beds or rooms in a given year. The nominal number or beds or rooms shall mean total beds or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

5. Foreign tourists *using collective tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

Sport

1. Informacje o klubach sportowych oraz uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start", Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe", uczniowskie kluby sportowe UKS i wyznaniowe kluby sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start" – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

3. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

Sport

1. *Information regarding sports clubs as well as student sports clubs UKS and religious sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

2. *Data regarding* ***physical education organizations*** *include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs", student sports clubs UKS and religious sports clubs) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.*

3. *In the category of* ***persons practising sports,*** *one person may be indicated more than once depending upon the number of sports practised. Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.*

4. *In the category* ***coaches and sports instructors,*** *one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports taught.*

Kultura
Culture

TABL. 1 (184). KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE [a]
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Wydawnictwa naukowe *Scientific publications*	Podręczniki dla szkół wyższych *University textbooks*	Wydawnictwa zawodowe *Professional publications*	Podręczniki szkolne *School textbooks*	Wydawnictwa popularne *Popular science publications*	Literatura piękna *Belles-lettres* razem *total*	w tym dla dzieci i młodzieży *of which for children and youth*
Tytuły	2005	748	289	66	76	55	171	91	8
Titles	2010	1166	441	92	147	128	225	133	19
	2011	1091	403	59	155	167	178	129	21
	2012	**1270**	**462**	**84**	**133**	**74**	**351**	**166**	**23**
Nakład w tys. egz.	2005	1166,3	173,3	42,8	110,5	333,8	414,0	91,9	15,5
Number of copies in thous.	2010	2131,0	244,5	52,2	171,2	1108,3	341,3	213,5	91,7
	2011	2868,4	216,2	34,6	235,8	1921,0	293,7	167,1	45,9
	2012	**1783,6**	**231,4**	**60,7**	**194,6**	**664,5**	**451,5**	**180,9**	**52,3**

a Według miejsca wydania.
Ź r ó d ł o: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.
a According to published place.
S o u r c e: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 2 (185). GAZETY I CZASOPISMA WYDANE [a]
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Ukazujące się *Published as specified*: w tygodniu *weekly*: 6–2 razy *times*	w tygodniu *weekly*: 1 raz *once*	w miesiącu *monthly*: 3–2 razy *times*	w miesiącu *monthly*: 1 raz *once*	1 raz *once*: na 2 miesiące *bimonthly*	1 raz *once*: w kwartale *quarterly*	1 raz *once*: w półroczu *half-yearly*	1 raz *once*: w roku *yearly*	nieregularnie *irregularly*
Tytuły	2005	296	2	20	8	79	35	68	12	29	43
Titles	2010	370	1	19	18	99	38	83	27	40	45
	2011	350	1	18	17	94	31	88	17	49	35
	2012	**364**	**1**	**17**	**16**	**89**	**37**	**90**	**29**	**53**	**32**
Nakład w tys. egz.	2005	37856,7	21941,2	8465,3	683,8	4662,3	741,5	950,2	13,1	77,3	322,0
Number of copies	2010	35076,1	16988,5	8153,0	2263,4	5681,8	989,5	562,5	249,0	22,9	165,5
in thous.	2011	35095,5	15473,6	10079,6	2597,1	5318,4	656,4	456,8	264,1	89,5	160,0
	2012	**42756,5**	**13436,8**	**8814,3**	**3223,4**	**15283,8**	**869,6**	**709,2**	**247,9**	**98,7**	**72,8**

a Według miejsca wydania.
Ź r ó d ł o: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.
a According to published place.
S o u r c e: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3 (186). BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)

PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	346	336	330	323	*Libraries (as of 31 XII)*
w tym na wsi	202	198	197	192	*of which in rural areas*
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	104	95	81	82	*Library service points (as of 31 XII)*
w tym na wsi	72	66	62	64	*of which in rural areas*
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	6054,4	5695,7	5566,3	5472,6	*Collection (as of 31 XII) in thous. vol.*
w tym na wsi	2233,0	2140,1	2125,9	2112,8	*of which in rural areas*
Czytelnicy [a] w tys.	364,4	309,6	321,7	353,5	*Borrowers [a] in thous.*
w tym na wsi	81,5	72,2	71,8	71,6	*of which in rural areas*
Wypożyczenia [ab]:					*Loans [ab]:*
w tysiącach wol.	7210,8	5703,5	5764,2	5844,2	*in thousand vol.*
w tym na wsi	1764,0	1477,8	1456,6	1457,5	*of which in rural areas*
na 1 czytelnika w wol.	19,8	18,4	17,9	16,5	*per borrower in vol.*
w tym na wsi	21,7	20,5	20,3	20,4	*of which in rural areas*

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (187). MUZEA

MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Muzea i oddziały muzealne [a]	52	57	59	59	*Museums with branches [a]*
Muzealia [a] w tys.	323,6	488,5	519,0	549,8	*Museum exhibits [a] in thous.*
Wystawy czasowe	308	347	322	329	*Temporary exhibitions*
własne [b]	181	198	195	205	*own [b]*
obce [c]	127	149	127	124	*exterior [c]*
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	1926,2	1695,3	1607,5	1754,5	*Museum and exhibition visitors in thous.*
w tym młodzież szkolna [d]	430,4	297,4	326,4	291,6	*of which primary and secondary school students [d]*

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (188). INSTYTUCJE PARAMUZEALNE

MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	7	9	8	8	*Institutions (as of 31 XII)*
Ogród zoologiczny	2	2	2	2	*Zoological garden*
Ogród botaniczny [a]	1	2	1	1	*Botanical garden [a]*
Rezerwaty	-	1	1	1	*Reserves*
Inne	4	4	4	4	*Others*
Zwiedzający w tys.	748,8	1073,2	1094,4	1016,4	*Visitors in thous.*
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	224,1	165,3	180,1	143,2	*of which primary and secondary schools students visiting in organized groups*
Ogród zoologiczny	602,8	778,9	788,9	723,3	*Zoological garden*
Ogród botaniczny [a]	4,3	86,2	5,9	5,8	*Botanical garden [a]*
Rezerwaty	-	60,0	60,0	60,0	*Reserves*
Inne	141,6	148,2	239,6	227,3	*Others*

a Łącznie z oddziałem.

a Including branch.

TABL. 6 (189). GALERIE SZTUKI
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 sektor publiczny *public sector*	2012 sektor prywatny *private sector*
Galerie (stan w dniu 31 XII) ..... *Galleries (as of 31 XII)*	13	23	21	18	9	9
Wystawy [a] ..... *Exhibitions [a]*	159	267	278	259	170	89
w tym z zagranicy ..... *of which foreign*	9	20	16	24	20	4
Ekspozycje [a] ..... *Expositions [a]*	167	295	300	277	180	97
Zwiedzający w tys. ..... *Visitors in thous.*	123,4	222,1	301,6	402,8	332,2	70,6

a W kraju.
a In Poland.

TABL. 7 (190). TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje [a] *Institutions [a]*	Miejsca na widowni w stałej sali [a] *Seats in fixed halls [a]*	Przedstawienia i koncerty [b] *Performances and concerts [b]*	Widzowie i słuchacze [b] w tys. *Audience [b] in thous*	*SPECIFICATION*
Teatry i instytucje muzyczne	2005	15	5513	2892	624,3	***Theatres and music institutions***
	2010	13	5369	2641	768,8	
	2011	13	7700	2681	799,6	
	2012	**13**	**6584**	**2736**	**811,2**	
Teatry		6	3259	1845	271,0	*Theatres*
dramatyczne		3	2729	1200	176,4	*dramatic*
lalkowe		3	530	645	94,6	*puppet*
Teatry muzyczne		2	1469	357	137,1	*Music theatres*
Filharmonie		3	1706	368	213,0	*Philharmonic halls*
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		2	150	160	184,7	*Symphonic and chamber orchestras, choirs*
Zespoły pieśni i tańca		-	-	6	5,3	*Song and dance ensembles*
Przedsiębiorstwa estradowe	2005	9	x	838	185,9	***Entertainment enterprises***
	2010	4	x	131	97,7	
	2011	3	x	161	109,7	
	2012	**3**	**x**	**110**	**141,2**	

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.
a As of 31 XII. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8 (191). DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2009	2011	2012		
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Instytucje *Institutions*	228	226	236	270	66	204
domy kultury *cultural establishments*	44	44	42	40	23	17
ośrodki kultury *cultural centres*	72	71	68	77	25	52
kluby *clubs*	23	28	26	27	15	12
świetlice *community centres*	89	83	100	126	3	123
Pracownie specjalistyczne *Specialized workshops*	220	276	338	388	180	208
Imprezy (w ciągu roku) *Events (during the year)*	12714	11986	9057	9974	5087	4887
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys. *Event participants (during the year) in thous.*	1355,2	1384,3	1704,6	1745,6	1287,8	457,9
Kursy (w ciągu roku) *Courses (during the year)*	294	301	368	327	193	134
Absolwenci kursów (w ciągu roku) *Course graduates (during the year)*	4428	5671	5332	4466	2593	1873
w tym dzieci i młodzież [a] *of which children and youth [a]*	2448	2736	2773	2336	1009	1327
Zespoły artystyczne *Artistic ensembles*	688	700	564	603	333	270
Członkowie zespołów artystycznych *Members of artistic ensembles*	10239	9635	8109	8623	4801	3822
w tym dzieci i młodzież [a] *of which children and youth [a]*	5880	5334	4944	4946	2605	2341
Koła (kluby) *Groups (clubs)*	514	520	741	861	434	427
Członkowie kół (klubów) *Members of groups (clubs)*	13813	13675	15436	17630	9847	7783
w tym dzieci i młodzież [a] *of which children and youth [a]*	6139	5095	5335	6833	3670	3163

a W wieku poniżej 15 lat.
a Below the age of 15.

TABL. 9 (192). KINA STAŁE

FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Kina (stan w dniu 31 XII)	22	14	21	22 [a]	*Cinemas (as of 31 XII)*
w tym miasta	22	14	21	22	*of which urban areas*
w tym multipleksy	4	4	4	4	*of which multiplexes*
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	56	50	61	70	*Screens (as of 31 XII)*
w tym miasta	56	50	61	70	*of which urban areas*
w tym multipleksy	34	34	34	34	*of which multiplexes*
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	14618	11675	13302	15087	*Seats (as of 31 XII)*
w tym miasta	14618	11675	13302	15087	*of which urban areas*
w tym multipleksy	8550	8521	8521	8505	*of which multiplexes*
Seanse	77825	77266	107597	114408	*Screenings*
w tym miasta	77825	77266	107597	114408	*of which urban areas*
w tym multipleksy	62610	63756	65136	64051	*of which multiplexes*
na 1 kino	3538	5519	5124	5200	*per cinema*
Widzowie	2151366	2515726	2785992	3014762	*Audience*
w tym miasta	2151366	2515726	2785992	3014762	*of which urban areas*
w tym multipleksy	1831364	2212010	2128321	1957551	*of which multiplexes*
na 1 kino	97789	179695	132666	137035	*per cinema*
na 1 seans	28	33	26	26	*per screening*

a W tym 4 minipleksy.

a Of which 4 miniplexes.

TABL. 10 (193). ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**309400**	**383945**	**410828**	**405107**	***T O T A L***
Na 1000 ludności	141	169	180	177	*Per 1000 population*

Ź r o d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (194). ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
SPECIFICATION	w tys. *in thous.*				na 1000 ludności *per 1000 population*			
Abonenci radiowi	518,5	410,5	408,0	411,4	236	180	179	180
Radio subscribers								
miasta	400,0	320,2	318,4	321,2	270	214	212	214
urban areas								
wieś	118,5	90,3	89,6	90,2	165	116	114	114
rural areas								
Abonenci telewizyjni	504,6	398,5	395,6	397,7	229	175	173	174
Television subscribers								
miasta	388,2	309,9	307,8	309,5	262	207	205	207
urban areas								
wieś	116,4	88,5	87,8	88,3	162	114	112	111
rural areas								

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka
Tourism

TABL. 12 (195). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 [a]	2012 [a]	*SPECIFICATION*
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	**788 [b]**	**802 [b]**	**1154**	**1275**	***Facilities (as of 31 VII)***
w tym całoroczne	326	399	503	522	*of which open all year*
Obiekty hotelowe	162	268	267	292	*Hotels and similar facilities*
hotele	94	144	149	170	*hotels*
motele	4	5	4	4	*motels*
pensjonaty	25	30	30	38	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	39	89	84	80	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	626 [b]	534 [b]	887	983	*Other facilities*
domy wycieczkowe	4	4	3	2	*excursion hostels*
schroniska	1	1	1	1	*shelters*
schroniska młodzieżowe	29	22	20	20	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	25	16	15	15	*of which school youth hostels*
kempingi	25	22	27	26	*camping sites*
pola biwakowe	48	28	27	28	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	251	216	200	214	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	45	45	45	42	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	4	3	3	3	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych	49	61	64	80	*complexes of tourist cottages*
hostele	•	-	4	6	*hostels*
pokoje gościnne	•	•	301	365	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	•	•	77	87	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	170	132	115	109	*miscellaneous facilities*
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	**85348 [b]**	**80178 [b]**	**85930**	**92541**	***Bed places (as of 31 VII)***
w tym całoroczne	27914	34170	34988	38433	*of which open all year*
Obiekty hotelowe	13473	19905	20439	22966	*Hotels and similar facilities*
hotele	10463	13838	14682	16674	*hotels*
motele	120	166	151	155	*motels*
pensjonaty	969	1339	1264	1839	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	1921	4562	4342	4298	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	71875 [b]	60273 [b]	65491	69575	*Other facilities*
domy wycieczkowe	285	468	234	144	*excursion hostels*
schroniska	40	70	76	76	*shelters*
schroniska młodzieżowe	1908	1709	1509	1579	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1667	1387	1207	1276	*of which school youth hostels*
kempingi	6895	4491	5698	6164	*camping sites*
pola biwakowe	6938	3484	2638	2887	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe.....	31183	25897	23268	25194	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	6252	6406	7427	6918	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	194	153	152	155	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [c]	3345	4289	3877	5367	*complexes of tourist cottages [c]*
hostele	•	-	104	139	*hostels*
pokoje gościnne	•	•	6351	7778	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	•	•	1464	1613	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	14835	13306	12693	11561	*miscellaneous facilities*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (195). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)

TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 [a]	2012 [a]	*SPECIFICATION*
Korzystający z noclegów	**1345074** [b]	**1628830** [b]	**1731372**	**1872589**	***Tourists accommodated***
w tym turyści zagraniczni	293811	259906	285496	360994	*of which foreign tourists*
Obiekty hotelowe	656385	959412	1037936	1178037	*Hotels and similar facilities*
hotele	564579	765056	841954	968347	*hotels*
motele	6593	6847	5951	6048	*motels*
pensjonaty	26214	39816	35108	42473	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	58999	147693	154923	161169	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	688689 [b]	669418 [b]	693436	694552	*Other facilities*
domy wycieczkowe	11468	11538	8788	3983	*excursion hostels*
schroniska	997	1462	1133	1243	*shelters*
schroniska młodzieżowe	51027	53528	59213	53384	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	45718	49509	49093	47437	*of which school youth hostels*
kempingi	59204	59447	52626	58873	*camping sites*
pola biwakowe	26413	15705	14141	12979	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	252208	254179	207121	211888	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	118973	108312	119112	106394	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	2437	1996	2079	2073	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [c]	18958	24334	19123	29913	*complexes of tourist cottages* [c]
hostele	•	566	2151	6397	*hostels*
pokoje gościnne	•	•	57944	71158	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	•	•	11888	11279	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	147004	138351	138117	124988	*miscellaneous facilities*
Udzielone noclegi	**5249226** [b]	**5653001** [b]	**5955278**	**6400863**	***Nights spent (overnight stay)***
w tym turystom zagranicznym	720078	640116	730715	890260	*of which foreign tourists*
Obiekty hotelowe	1417917	2021351	2266238	2636616	*Hotels and similar facilities*
hotele	1193893	1574521	1761383	2054500	*hotels*
motele	9385	12193	8585	13052	*motels*
pensjonaty	78699	101237	90813	112416	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	135940	333400	405457	456648	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	3831309 [b]	3631650 [b]	3689040	3764247	*Other facilities*
domy wycieczkowe	38364	22497	17012	8120	*excursion hostels*
schroniska	2860	4848	4752	4887	*shelters*
schroniska młodzieżowe	124494	119517	120500	117704	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	107986	108396	106474	103758	*of which school youth hostels*
kempingi	226305	209514	183544	197420	*camping sites*
pola biwakowe	94875	58338	56151	48236	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	1895099	1652380	1393612	1451730	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	517917	472102	583675	517631	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	19249	16043	16753	15704	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [c]	136342	143947	123065	161416	*complexes of tourist cottages* [c]
hostele	•	933	5381	13016	*hostels*
pokoje gościnne	•	•	214129	270811	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	•	•	51683	47002	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	775804	931531	918783	910570	*miscellaneous facilities*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (196). TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 [a]	2012 [a]	*SPECIFICATION*
Korzystający z noclegów	**293811** [b]	**259906** [b]	**285496**	**360994**	***Tourists accommodated***
Obiekty hotelowe	233535	224139	250361	313767	*Hotels and similar facilities*
hotele	222021	204971	229385	285511	*hotels*
motele	725	236	222	298	*motels*
pensjonaty	4149	2661	2524	5954	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	6640	16271	18230	22004	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	60276 [b]	35767 [b]	35135	47227	*Other facilities*
domy wycieczkowe	1921	1003	561	80	*excursion hostels*
schroniska młodzieżowe	5728	3617	3082	3560	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	5053	3617	3069	3398	*of which school youth hostels*
kempingi	20530	14143	12475	18309	*camping sites*
pola biwakowe	1579	772	573	1254	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	5619	4007	3533	5881	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3940	4298	3586	4390	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	12	-	-	-	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [c]	785	535	362	336	*complexes of tourist cottages* [c]
hostele	•	301	1013	3400	*hostels*
pokoje gościnne	•	•	2995	4416	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	•	•	128	188	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	20162	7091	6827	5413	*miscellaneous facilities*
Udzielone noclegi	**720078** [b]	**640116** [b]	**730715**	**890260**	***Nights spent (overnight stay)***
Obiekty hotelowe	516566	521152	609325	755053	*Hotels and similar facilities*
hotele	489735	470132	550357	682817	*hotels*
motele	1097	257	247	387	*motels*
pensjonaty	11073	8414	6590	14744	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	14661	42349	52131	57105	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	203512 [b]	118964 [b]	121390	135207	*Other facilities*
domy wycieczkowe	4522	2554	1280	258	*excursion hostels*
schroniska młodzieżowe	13414	9617	9135	9248	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	11903	9617	9122	9077	*of which school youth hostels*
kempingi	51010	32592	32106	35209	*camping sites*
pola biwakowe	3818	2432	1181	2929	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	34879	26973	24116	33035	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	15541	11359	14537	14321	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	12	-	-	-	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [c]	4760	2179	2369	2195	*complexes of tourist cottages* [c]
hostele	•	568	2120	7276	*hostels*
pokoje gościnne	•	•	10072	10924	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	•	•	473	926	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	75556	30690	24001	18886	*miscellaneous facilities*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (197). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI [a]

OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych w % *occupancy rate of bed places in %*				stopień wykorzystania pokoi w % *occupancy rate of rooms in %*			
Obiekty hotelowe ..... *Hotels and similar facilities*	31,9	30,5	33,1 [b]	34,5	39,8	35,6	39,8	40,9
hotele ..... *hotels*	33,3	32,1	34,5	35,1	42,6	37,5	41,3	41,4
motele ..... *motels*	23,0	20,7	18,5	25,5	25,9	21,4	20,5	28,4
pensjonaty ..... *boarding houses*	29,7	30,4	28,9	29,3	29,5	35,0	34,5	35,0
inne obiekty hotelowe ..... *other hotel facilities*	24,5	25,0	29,4	33,5	25,3	28,8	35,3	40,3
Pozostałe obiekty ..... *Other facilities*	37,3	39,2 [b]	35,4	34,9	x	x	x	x

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 264. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a See general notes, item 4 on page 264. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 15 (198). PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI

Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Restauracje *Restaurants*	Bary *Bars*	Stołówki *Canteens*	Punkty gastronomiczne *Food stands*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	2005	138	257	260	79	***T O T A L***
	2010	215	249	227	55	
	2011	223	248	234	46	
	2012	**253**	**227**	**229**	**64**	
Obiekty hotelowe		214	142	30	24	*Hotels and similar facilities*
hotele		156	110	6	16	*hotels*
motele		4	3	-	-	*motels*
pensjonaty		18	8	14	-	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe		36	21	10	8	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty		39	85	199	40	*Other facilities*
domy wycieczkowe		-	-	1	-	*excursion hostels*
schroniska młodzieżowe		2	-	3	2	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe		2	-	3	2	*of which school youth hostels*
kempingi		3	8	3	6	*camping sites*
pola biwakowe		1	1	-	1	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe		16	46	114	12	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe		10	17	23	6	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej		-	-	1	-	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych		3	3	7	3	*complexes of tourist cottages*
pokoje gościnne		2	1	4	2	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne		-	-	4	-	*agrotourism lodgings*
inne obiekty		2	9	39	8	*miscellaneous facilities*

TABL. 16 (199). HOTELE WEDŁUG KATEGORII
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Kategorie *Categories* *****	****	***	**	*	w trakcie kategoryzacji *in the process of the categorization*
O G Ó Ł E M [a]	2005	94	2	6	31	38	7	10
T O T A L [a]	2010	144	6	11	50	56	11	10
	2011	149	7	10	54	57	11	10
	2012	**170**	**7**	**15**	**64**	**60**	**12**	**12**
Pokoje [a]	2005	4926	50	498	2384	1595	131	268
Rooms [a]	2010	6892	594	1109	2711	2030	215	233
	2011	7226	744	1116	2931	1999	201	235
	2012	**8229**	**745**	**1487**	**3392**	**2111**	**216**	**278**
Miejsca noclegowe [a]	2005	10463	97	978	4985	3575	266	562
Bed places [a]	2010	13838	1155	2037	5618	4068	471	489
	2011	14682	1457	2088	6168	4035	434	500
	2012	**16674**	**1490**	**2823**	**6963**	**4341**	**482**	**575**
Korzystajacy z noclegów w tys.	2005	564,6	7,9	64,9	316,9	134,7	20,2	19,9
Tourists accommodated in thous.	2010	765,1	75,7	145,5	305,8	190,4	26,5	21,2
	2011	842,0	97,5	158,3	344,9	198,2	20,1	23,0
	2012	**968,3**	**120,1**	**180,1**	**404,9**	**213,9**	**21,2**	**28,1**
w tym turyści zagraniczni	2005	222,0	5,0	38,5	145,5	26,1	2,7	4,2
of which foreign tourists	2010	205,0	30,4	68,3	79,7	23,2	1,2	2,1
	2011	229,4	48,6	69,1	85,3	22,4	1,3	2,8
	2012	**285,5**	**63,6**	**83,5**	**103,4**	**30,4**	**1,3**	**3,2**
Stopień wykorzystania w %:								
Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych	2005	33,3	45,4	37,2	37,0	27,4	32,8	26,8
bed places	2010	32,1	40,5	42,1	31,5	27,0	32,8	19,4
	2011	34,5	42,9	44,9	33,8	28,8	27,3	24,9
	2012	**35,1**	**49,7**	**44,5**	**33,5**	**29,1**	**26,1**	**26,4**
pokoi	2005	42,6	58,4	56,8	47,1	33,0	36,9	32,2
rooms	2010	37,5	44,3	47,9	37,4	31,7	36,8	23,5
	2011	41,3	48,3	52,2	40,0	35,6	35,4	36,4
	2012	**41,4**	**54,3**	**51,5**	**39,2**	**35,7**	**31,6**	**34,7**

a Stan w dniu 31 VII.
a As of 31 VII.

Sport
Sport

TABL. 17 (200). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	*SPECIFICATION*
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ [a] *PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS [a]*				
Jednostki organizacyjne	891	806	816	*Organizational entities*
Członkowie	50028	44568	41852	*Members*
Ćwiczący [b]	60241	44195	41913	*Persons practising sports [b]*
KLUBY SPORTOWE [c] *SPORTS CLUBS [c]*				
Jednostki organizacyjne	346	351	380	*Organizational entities*
Członkowie	29328	27273	24887	*Members*
Ćwiczący	29403	24920	24709	*Persons practising sports*
mężczyźni	23735	20407	19945	*males*
kobiety	5668	4513	4764	*females*
w tym juniorzy [d]	18977	15393	14659	*of which juniors [d]*
Sekcje sportowe	577	540	559	*Sports sections*
Trenerzy	439	559	580	*Coaches*
klasy M (mistrzowskiej)	21	43	51	*M class (champion)*
klasy I	98	132	135	*I class*
klasy II	320	384	394	*II class*
Instruktorzy sportowi	742	677	672	*Sports instructors*
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	422	251	288	*Other persons conducting sports activities*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 264. b Dane szacunkowe. c Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. d Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów i juniorów młodszych.

a See general notes, item 2 on page 264. b Estimated data. c Excluding students sports clubs UKS and religious sports clubs. d Data include: youths, juniors and younger juniors.

TABL. 18 (201). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH [a] W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS [a] IN 2012
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU [b] *SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS [b]*	Sekcje *Sections*	Ćwiczący *Persons practising sports*			Trenerzy *Coaches*	Instruktorzy sportowi *Sports instructors*
		ogółem *total*	z liczby ogółem *of total number*			
			kobiety *females*	juniorzy i juniorki *juniors*		
Badminton *Badminton*	1	22	10	21	1	1
Biathlon [c] *Biathlon [c]*	1	82	38	82	1	3
Boks *Boxing*	3	98	15	79	2	7
Brydż sportowy *Bridge*	6	200	21	57	2	3
Gimnastyka sportowa *Artistic gymnastics*	3	69	34	37	2	1

a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Excluding students sports clubs UKS and religious sports clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (201). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH [a] W 2012 R. (cd.)
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS [a] IN 2012 (cont.)
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU [b] *SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS [b]*	Sekcje *Sections*	Ćwiczący *Persons practising sports*			Trenerzy *Coaches*	Instruktorzy sportowi *Sports instructors*
		ogółem *total*	z liczby ogółem *of total number*			
			kobiety *females*	juniorzy i juniorki *juniors*		
Hokej na lodzie ..... *Ice hockey*	7	251	-	133	10	-
Jeździedztwo [c] ..... *Equestrian sport [c]*	14	222	142	105	8	26
Judo ..... *Judo*	5	434	98	305	9	4
Kajakarstwo klasyczne ..... *Classic canoeing*	5	96	30	69	5	4
Karate [c] ..... *Karate [c]*	16	1142	392	909	3	32
Karate tradycyjne [c] ..... *Traditional karate [c]*	7	457	122	343	-	14
Kolarstwo szosowe ..... *Road cycling*	2	46	6	36	3	1
Koszykówka ..... *Basketball*	26	1000	270	720	33	25
Lekkoatletyka ..... *Athletics*	37	1546	675	965	67	50
Łucznictwo ..... *Archery*	1	18	8	16	1	-
Łyżwiarstwo figurowe ..... *Figure skating*	2	142	128	105	8	4
Łyżwiarstwo szybkie [c] ..... *Speed skating [c]*	1	31	16	29	1	-
Narciarstwo klasyczne ..... *Classic skiing*	1	19	9	17	-	1
Piłka nożna ..... *Football*	174	9750	256	6089	226	171
Piłka ręczna ..... *Handball*	12	669	245	498	29	13
Piłka siatkowa ..... *Volleyball*	36	1212	513	778	30	28
Pływanie ..... *Swimming*	7	213	85	88	9	4
Podnoszenie ciężarów ..... *Weight lifting*	3	59	3	37	-	3
Rugby ..... *Rugby*	3	275	-	185	6	13
Sport motorowy [c] ..... *Motorsport [c]*	11	173	2	41	1	14
Sport lotniczy [c] ..... *Air sportd*	11	240	18	31	-	15
Strzelectwo sportowe [c] ..... *Sport shooting [c]*	7	509	66	122	20	14
Szachy ..... *Chess*	8	133	16	72	2	7

a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Excluding students sports clubs UKS and religious sports clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (201). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH [a] W 2012 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS [a] IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU [b] *SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS [b]*	Sekcje *Sections*	Ćwiczący *Persons practising sports*			Trenerzy *Coaches*	Instruktorzy sportowi *Sports instructors*
		ogółem *total*	z liczby ogółem *of total number*			
			kobiety *females*	juniorzy i juniorki *juniors*		
Szermierka ..... *Fencing*	1	42	16	2	12	2
Taekwon-do ITF ..... *Taekwon-do ITF*	4	216	47	99	1	9
Tenis ..... *Tennis*	12	761	231	389	20	14
Tenis stołowy ..... *Table tennis*	15	359	79	203	7	15
Wioślarstwo ..... *Rowing*	4	179	65	132	9	7
Zapasy w stylu klasycznym ..... *Greco-Roman wrestling*	4	184	2	164	3	7
Zapasy w stylu wolnym ..... *Free style wrestling*	1	11	11	10	-	2
Żeglarstwo [c] ..... *Sailing [c]*	24	1051	251	506	30	40

a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Excluding students sports clubs UKS and religious sports clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 19 (202). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE [a] W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES [a] IN 2010

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	W tym dostosowane do osób niepełnosprawnych *Of which adapted for the disabled*	*SPECIFICATION*
Stadiony	101	39	*Stadiums*
w tym piłkarskie	62	24	*of which football*
Boiska do gier wielkich	287	61	*Fields for big games*
w tym piłkarskie	283	60	*of which football*
Boiska do gier małych	91	26	*Fields for small games*
koszykówki	33	14	*basketball*
piłki ręcznej	15	3	*handball*
piłki siatkowej	43	9	*volleyball*
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	187	98	*Universal and multipurpose sports fields*
Korty tenisowe	114	35	*Tennis courts*
Hale sportowe	52	36	*Sports halls*
Sale gimnastyczne [b]	68	26	*Gyms [b]*
Pływalnie	21	10	*Swimming pools*
Tory sportowe	6	1	*Sports tracks*
Lodowiska sztuczne	3	-	*Artificial skating rinks*
Ścieżki rowerowe w km	30	17	*Bicycle paths – length in km*

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding school facilities. b Including auxiliary gym.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
   a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
   b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
   c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe";
2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe"), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development *(scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.*

Research and development includes ***scientific research*** *(basic research, applied research, industrial research) and* ***experimental development****.*

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

1) ***scientific and research-development units****, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:*
   a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes according to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 619),
   b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
   c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development";
2) ***auxiliary scientific units****, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;*
3) ***economic entities*** *(not classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development") including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;*

4) **szkoły wyższe**;

5) **pozostałe jednostki** – instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;

2) **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5(207)) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

1) **sektor rządowy** – krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwom, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618),

*4) **higher education institutions**;*

*5) **other units** – institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.*

***2.** Expenditures on research and development include:*

*1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;*

*2) **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.*

***Capital expenditures on fixed assets connected with R&D** comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.*

***3.** Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10% of their nominal working time on R&D.*

***Full-time equivalents (FTE)** are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.*

***4.** Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5(207)) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:*

*1) **government sector** – national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries,*

2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze,
3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
5) **zagranica** – organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. Działalność innowacyjna obejmuje całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

9. Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

*2) **business enterprise sector** – national economic entities,*
*3) **higher education sector** – national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,*
*4) **private non-profit sector** – national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,*
*5) **abroad** – international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.*

***5. Innovation activities** are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.*

***6. Expenditures on product and process innovations** include expenditures on R&D (intramural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.*

***7. A product innovation** is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.*

***8. A process innovation** is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.*

***9.** A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.*

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

10. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

11. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno – telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Pojęcie **handel elektroniczny** (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyrobów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

*A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.*

***10. A patentable invention** – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.*

***11. An utility model eligible for protection** – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.*

Information society

***1.** The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.*

***2.** Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).*

***3. Public authorities** refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.*

***4.** An **e-Commerce transaction** is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. E-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.*

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (203). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
UNITS AND PAID EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII
UNITS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**54**	**102**	**128**	**157**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**11**	**21**	**16**	**26**	***Scientific and research-development units***
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	4	3	3	#	*Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences*
Podmioty gospodarcze	**31**	**64**	**93**	**108**	***Economic entities***
Szkoły wyższe	**11**	**14**	**11**	**14**	***Higher education institutions***

B. ZATRUDNIENI [a]
EMPLOYMENT [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				*SPECIFICATION*
	ogółem *total*				pracownicy naukowo-badawczy *researchers*	technicy i pracownicy równorzędni *technicians and equivalent staff*	pozostały personel *other supporting staff*	
O G Ó Ł E M	**4704**	**4429**	**5091**	**5757**	**4497**	**851**	**409**	***T O T A L***
w tym:								*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**604**	**#**	**492**	**803**	**360**	**345**	**99**	***Scientific and research-development units***
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	291	170	259	222	143	#	#	*Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences*
Podmioty gospodarcze	**559**	**1033**	**1660**	**1956**	**1474**	**274**	**208**	***Economic entities***
Szkoły wyższe	**3506**	**2877**	**#**	**2933**	**2635**	**228**	**71**	***Higher education institutions***

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.
a In full-time equivalents.

TABL. 2 (204). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z wykształceniem *Education*				
			wyższym *higher*				pozostałym *others*
			z tytułem naukowym profesora *with title of professor*	ze stopniem naukowym *with scientific degree of*		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata *with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)*	
				doktora habilitowanego *habilitated doctor* [a] *(HD)*	doktora *doctor (PhD)*		
O G Ó Ł E M	2005	6583	479	612	2385	2508	599
T O T A L	2010	7124	504	817	2689	2575	539
	2011	7680	499	824	2628	3133	596
	2012	**8195**	**506**	**881**	**2659**	**3486**	**663**
w tym: *of which:*							
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	2005	751	42	28	149	347	185
Scientific and research-development units	2010	#	#	#	#	#	#
	2011	587	27	#	#	299	70
	2012	**979**	**30**	**44**	**164**	**555**	**186**
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	2005	362	33	22	99	125	83
	2010	303	25	42	73	141	22
Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences	2011	321	#	43	79	155	#
	2012	**290**	**23**	**34**	**72**	**#**	**#**
Podmioty gospodarcze	2005	873	-	-	34	654	185
Economic entities	2010	1231	-	-	68	980	183
	2011	1988	2	-	97	1593	296
	2012	**2139**	**#**	**#**	**98**	**1747**	**285**
Szkoły wyższe	2005	4923	436	584	2195	1481	227
Higher education institutions	2010	5159	472	766	2464	1219	238
	2011	5049	469	774	2378	1199	229
	2012	**4996**	**467**	**835**	**2385**	**1118**	**191**

a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (205). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012				
	ogółem *grand total*				nakłady [a] *expenditures* [a]			
					bieżące *current*		inwestycyjne na środki trwałe *capital*	
					razem *total*	w tym osobowe *of which labour costs*	razem *total*	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu *of which machinery, technical equipment, tools and transport equipment*
	w mln zł *in mln zl*							
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**288,7**	**488,4**	**625,3**	**1011,1**	**671,6**	**431,2**	**339,5**	**103,5**
w tym: *of which:*								
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**76,5**	**#**	**111,6**	**152,5**	**125,7**	**73,8**	**26,9**	**22,1**
Scientific and research-development units								
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	32,5	71,6	69,9	73,4	58,7	37,9	14,7	11,8
Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences								
Podmioty gospodarcze	**103,7**	**203,2**	**273,1**	**393,2**	**309,6**	**217,2**	**83,6**	**49,8**
Economic entities								
Szkoły wyższe	**105,0**	**147,0**	**233,5**	**458,4**	**229,5**	**136,6**	**228,9**	**31,5**
Higher education institutions								

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (206). NAKŁADY [a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES [a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	**488,4**	**625,3**	**1011,1**	***T O T A L***
Przyrodniczych	189,5	256,9	423,3	*Natural sciences*
Inżynieryjnych i technicznych	196,2	196,7	288,0	*Engineering and technology*
Medycznych i nauk o zdrowiu	71,7	#	173,9	*Medical and health sciences*
Rolniczych	#	#	10,6	*Agricultural sciences*
Społecznych	16,2	22,0	70,7	*Social sciences*
Humanistycznych	#	7,0	44,5	*Humanities*

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (207). NAKŁADY [a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES [a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2010	2012	SPECIFICATION
	w mln zł *in mln zl*			w % *in %*		
O G Ó Ł E M	**488,4**	**625,3**	**1011,1**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
sektor:						*sector:*
Rządowy	220,9	295,3	387,3	45,2	38,3	*Government*
Przedsiębiorstw	229,0	273,1	349,0	46,9	34,5	*Business enterprise*
Szkolnictwa wyższego	#	#	#	#	#	*Higher education*
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	#	#	#	#	*Private non-profit*
Zagranica	32,8	50,0	235,6	6,7	23,3	*Abroad*

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (208). NAKŁADY BIEŻĄCE [a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)

CURRENT EXPENDITURES [a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF RESEARCH ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	Badania *Research*		Prace rozwojowe *Experimental development*	SPECIFICATION
			podstawowe *basic*	stosowane [b] *applied* [b]		
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	2005	211,0	65,1	33,5	112,4	***T O T A L***
	2010	399,0	93,6	63,7	241,8	
	2011	535,2	162,8	76,2	296,1	
	2012	**671,6**	**204,7**	**105,0**	**362,0**	
w tym:						*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe		**125,7**	**52,6**	**26,9**	**46,1**	***Scientific and research-development units***
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		58,7	47,8	#	#	*Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences*
Podmioty gospodarcze		**309,6**	**3,6**	**30,8**	**275,3**	***Economic entities***
Szkoły wyższe		**229,5**	**148,1**	**41,6**	**39,8**	***Higher education institutions***

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.

a Internal, depreciation of fixed assets. b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (209). STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	stopień zużycia w % *degree of consumption in %*				
O G Ó Ł E M	**75,3**	**74,1**	**80,7**	**79,8**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**88,8**	**77,4**	**83,5**	**80,8**	***Scientific and research-development units***
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	87,0	77,3	83,7	79,2	*Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences*
Podmioty gospodarcze	**52,5**	**73,8**	**74,1**	**77,8**	***Economic entities***
Szkoły wyższe	**75,6**	**72,5**	**83,5**	**78,8**	***Higher education institutions***

TABL. 8 (210). UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE [a] W 2012 R.

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY [a] IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010-2012 *Products – in % – introduced into the market during 2010-2012*			
	ogółem *total*	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone *of which new or significantly improved product*		w tym eksport ogółem *of which export total*
		dla rynku *to the market*	tylko dla przedsiębiorstwa *only to the enterprise*	
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**40,9**	**5,3**	**35,5**	**12,9**
sektor publiczny *public sector*	61,7	1,4	60,3	16,3
sektor prywatny *private sector*	14,3	10,4	4,0	8,5
W tym przetwórstwo przemysłowe ***Of which manufacturing***	**51,5**	**6,7**	**44,8**	**16,2**
w tym: *of which:*				
Produkcja artykułów spożywczych *Manufacture of food products*	2,9	0,5	2,4	1,5
Produkcja odzieży *Manufacture of waring apparell*	9,4	8,4	1,0	7,0
Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych *Manufacture of leather and related products*	14,0	x	14,0	1,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010-2012.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices applay to products introduced into the market during 2010-2012.

TABL. 8 (210). UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE [a] W 2012 R. (dok.)
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY [a] IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010-2012 *Products – in % – introduced into the market during 2010-2012*			
	ogółem *total*	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone *of which new or significantly improved product*		w tym eksport ogółem *of which export total*
		dla rynku *to the market*	tylko dla przedsiębiorstwa *only to the enterprise*	
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.):				
Of which manufacturing (cont.):				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ] *Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker* [Δ]	4,9	3,1	1,7	1,3
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ..... *Manufacture of chemicals and chemical products*	17,1	5,0	12,1	0,3
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych .... *Manufacture of rubber and plastic product*	2,4	x	2,4	0,8
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..... *Manufacture of other non-metallic mineral products*	13,1	12,8	0,3	9,2
Produkcja wyrobów z metali [Δ]..... *Manufacture of metal products* [Δ]	7,2	0,3	6,9	4,1
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych ..... *Manufacture of computer, electronic and optical products*	3,5	0,8	2,7	2,0
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... *Manufacture of electrical equipment*	4,6	3,9	0,8	1,2
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] ..... *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.* [Δ]	2,6	1,7	0,9	0,1
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] ..... *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi--trailers* [Δ]	18,9	0,6	18,3	17,2
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... *Manufacture of other transport equipment*	40,5	37,3	3,2	34,3
Produkcja mebli ..... *Manufacture of furniture*	3,3	2,3	1,0	1,4
Pozostała produkcja wyrobów ..... *Other manufacturing*	4,0	4,0	x	4,0
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń *Repair and installation of machinery and equipment*	1,7	0,9	0,9	1,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010-2012.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices applay to products introduced into the market during 2010-2012.

TABL. 9 (211). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYŚLE [a] WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010–2012
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY [a] BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010-2012

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010–2012 *Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010–2012*			
	ogółem *grand total*	nowe lub istotnie ulepszone produkty *new or significantly improved products*		nowe lub istotnie ulepszone procesy *new or significantly improved processes*
		razem *total*	w tym nowe dla rynku *of which new to the market*	
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**27,0**	**19,4**	**9,4**	**19,2**
sektor publiczny ..... *public sector*	23,9	13,0	8,7	17,4
sektor prywatny ..... *private sector*	27,4	20,0	9,5	19,4
w tym: *of which:*				
Przetwórstwo przemysłowe ..... ***Manufacturing***	**27,8**	**21,3**	**10,2**	**19,3**
w tym: *of which:*				
Produkcja artykułów spożywczych ..... *Manufacture of food products*	17,3	13,3	5,3	10,7
Produkcja odzieży ..... *Manufacture of waring apparell*	30,0	15,0	10,0	25,0
Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych ..... *Manufacture of leather and related products*	14,3	14,3	x	14,3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ] *Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker* [Δ]	23,1	19,2	7,7	11,5
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ..... *Manufacture of chemicals and chemical products*	62,5	50,0	12,5	43,8
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych .... *Manufacture of rubber and plastic product*	17,2	13,8	x	10,3
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..... *Manufacture of other non-metallic mineral products*	46,7	26,7	6,7	26,7
Produkcja wyrobów z metali [Δ] ..... *Manufacture of metal products* [Δ]	24,3	14,3	5,7	20
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych ..... *Manufacture of computer, electronic and optical products*	52,2	47,8	30,4	21,7
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... *Manufacture of electrical equipment*	42,9	42,9	28,6	28,6
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] ..... *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.* [Δ]	38,5	28,2	15,4	23,1

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 9 (211). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYŚLE [a] WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010–2012 (dok.)

INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY [a] BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010-2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010–2012 *Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010–2012*			
	ogółem *grand total*	nowe lub istotnie ulepszone produkty *new or significantly improved products*		nowe lub istotnie ulepszone procesy *new or significantly improved processes*
		razem *total*	w tym nowe dla rynku *of which new to the market*	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.): ***Manufacturing (cont.):***				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] ..... *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi--trailers* [Δ]	33,3	22,2	16,7	33,3
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... *Manufacture of other transport equipment*	26,3	21,1	5,3	15,8
Produkcja mebli ..... *Manufacture of furniture*	20,0	12,0	4,0	16,0
Pozostała produkcja wyrobów ..... *Other manufacturing*	12,5	12,5	12,5	12,5
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń *Repair and installation of machinery and equipment*	17,9	17,9	7,1	14,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodna i gorącą wodę [Δ]..... *Electricity, gas, steam and air conditioning supply* [Δ]	**35,3**	**5,9**	**5,9**	**29,4**
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ]..... *Water supply; sewerage, waste management and remediation activities* [Δ]	**10,3**	**x**	**x**	**10,3**

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (212). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE [a] (ceny bieżące)

EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITES IN INDUSTRY [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym nakłady *Of which expenditures*					
			na działalność badawczą i rozwojową [b] *on research and development activity [b]*	na zakup *on the acquisition*		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu [c] *capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment [c]*	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną *on staff training connected with innovation activity*	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów *on the marketing for new or significantly improved products*
				wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) *of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)*	oprogramowania *of the software*			
		tys. zł *in thous. zl*						
O G Ó Ł E M	2005	784364	62934	24197	11971	429425	2468	27287
T O T A L	2010	1609936	129292	70884	25474	1011388	4625	49038
	2011	777387	71620	9651	#	399641	3689	23784
	2012	**620046**	**198295**	**13915**	**31019**	**283968**	**2485**	**33039**
W tym przetwórstwo przemysłowe		**563981**	**175511**	**#**	**#**	**#**	**#**	**33039**
Of which manufacturing								
w tym: *of which:*								
Produkcja artykułów spożywczych ..... *Manufacture of food products*		30277	#	-	#	#	123	#
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych *Manufacture of chemicals and chemical products*		24888	7662	#	#	6970	7	#
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..... *Manufacture of rubber and plastic product*		11518	36	-	#	7181	#	-
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..... *Manufacture of other non-metallic mineral products*		4716	#	-	#	#	-	-
Produkcja wyrobów z metali [Δ]..... *Manufacture of metal products [Δ]*		24313	5459	35	#	6934	382	#

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 (212). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE [a] (ceny bieżące) (dok.)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITES IN INDUSTRY [a] (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym nakłady *Of which expenditures*					
		na działalność badawczą i rozwojową [b] *on research and development activity [b]*	na zakup *on the acquisition*		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu [c] *capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment [c]*	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną *on staff training connected with innovation activity*	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów *on the marketing for new or significantly improved products*
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) *of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)*	oprogramowania *of the software*			
	tys. zł *in thous. zl*						
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.): ***Of which manufacturing (cont.):***							
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych ..... *Manufacture of computer, electronic and optical products*	60363	40055	#	230	#	627	737
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] ..... *Manufacture of machinery and equipment n.e.c. [Δ]*	10298	6651	-	111	1966	#	28
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] ..... *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers [Δ]*	4668	#	#	#	#	#	#
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń ..... *Repair and installation of machinery and equipment*	2058	#	#	#	#	#	-

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (213). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ [a] W PRZEMYŚLE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)

EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITES IN INDUSTRY[a] BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z tego środki *Of which funds*			
			własne *own*	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) *received from abroad (not repayable)*	kredyty bankowe *bank credits*	pozostałe [b] *others* [b]
		tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M	2005	784364	691897	3224	52093	37150
T O T A L	2010	1609936	844827	180945	560929	23235
	2011	777387	501382	40653	182204	53148
	2012	**620046**	**464111**	**16344**	**118867**	**20724**
W tym przetwórstwo przemysłowe		**563981**	**417058**	**#**	**#**	**20280**
Of which manufacturing						
w tym: *of which:*						
Produkcja artykułów spożywczych *Manufacture of food products*		30277	18930	#	#	5136
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych *Manufacture of chemicals and chemical products*		24888	#	3571	#	316
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych *Manufacture of rubber and plastic product*		11518	#	-	#	-
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych *Manufacture of other non-metallic mineral products*		4716	#	-	#	-
Produkcja wyrobów z metali [Δ] *Manufacture of metal products* [Δ]		24313	17740	#	#	3534
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych *Manufacture of computer, electronic and optical products*		60363	55121	#	-	2789
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.* [Δ]		10298	8697	-	#	1380
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi--trailers* [Δ]		4668	3835	#	#	-
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń *Repair and installation of machinery and equipment*		2058	2058	-	-	-

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist of buget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (214). WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE [a]
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Wynalazki:					*Inventions:*
zgłoszone	104	201	222	241	*patent applications*
udzielone patenty	30	81	87	85	*patents granted*
Wzory użytkowe:					*Utility models:*
zgłoszone	22	34	56	48	*utility model applications*
udzielone prawa ochronne	41	12	10	14	*rights of protection granted*

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne
Information society

TABL. 13 (215). PRZEDSIĘBIORSTWA [a] WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO––TELEKOMUNIKACYJNE
Stan w styczniu
ENTERPRISES [a] USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w % ogółu przedsiębiorstw *in % of total enterprises*				
Komputery [b]	91,9	97,8	94,7	94,9	*Computers [b]*
Dostęp do Internetu	85,7	96,5	94,0	92,9	*Internet access*
Dostęp do Internetu przez łącze szeroko-pasmowe [c]	45,5	70,6	82,3	81,8	*Internet access via broadband connection [c]*
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	•	19,5	26,9	37,4	*of which mobile broadband*
Własna strona internetowa	53,2	69,0	66,7	69,1	*Own Website*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2011 i 2012 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. - urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2011 and 2012 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 - handheld computers (palmtops, PDAs). c Since 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (216). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH [a]
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w % ogółu przedsiębiorstw *in % of total enterprises*				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	64,3	91,7	90,0	88,3	*Enterprises using the Internet in their contacts with public administration*
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	11,8	9,6	11,3	9,5	*Enterprises which received orders via computer networks*
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	29,0	15,9	20,8	21,4	*Enterprises which sent orders via computer networks*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concerns enterprises employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV
CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych za zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

2. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankieterów na celowo wytypowanych targowiskach na terenie województwa.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV
PRICES

General notes

1. *The basis for compiling the* ***price indices of consumer goods and services*** *is price observation of representatives of goods and services.*

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

2. *The sources of information on* ***retail prices*** *of presented goods and services are quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.*

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of some goods, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. *Data on* ***procurement prices*** *concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.*

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural products.

4. *The information on* ***prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces*** *comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces of voivodship.*

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (217). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	rok poprzedni = 100 *previous year = 100*				
O G Ó Ł E M	**101,7**	**102,6**	**104,1**	**103,4**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,2	103,5	105,5	104,6	*Food and non–alcoholic beverages*
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,3	106,0	103,5	103,1	*Alcoholic beverages, tobacco*
Odzież i obuwie	90,7	90,7	93,6	92,6	*Clothing and footwear*
Mieszkanie	103,2	103,6	105,9	105	*Dwelling*
Zdrowie	102,3	103,6	104,5	102,8	*Health*
Transport	103,2	106,3	107,9	106,2	*Transport*
Rekreacja i kultura	99,9	99,7	100,2	100,8	*Recreation and culture*
Edukacja	104,0	101,4	103,4	103,5	*Education*

TABL. 2 (218). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Ryż – za 1 kg	2,69	4,43	4,09	4,37	*Rice – per kg*
Chleb pszenno–żytni – za 0,5 kg	1,29	1,88	2,16	2,21	*Wheat–rye bread – per 0.5 kg*
Makaron jajeczny – za 400 g	4,80	3,56	3,72	3,84	*Egg pasta – per 400 g*
Mąka pszenna – za 1 kg	1,47	1,81	2,46	2,58	*Wheat flour – per kg*
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	16,27	20,58	22,84	26,85	*Beef meat, bone–in (roast beef) – per kg*
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,78	14,54	14,55	15,78	*Pork meat, bone–in (centre loin) – per kg*
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,35	6,36	7,29	7,57	*Disembowelled chicken – per kg*
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	21,43	24,10	23,53	25,88	*Pork ham, boiled – per kg*
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	11,31	14,89	14,47	16,55	*Smoked sausage – per kg*
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	13,16	17,15	18,13	19,89	*Fillets of hake, frozen – per kg*
Karp świeży – za 1 kg	11,69	13,29	14,68	15,23	*Fresh carp – per kg*
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	8,79	9,84	10,14	12,77	*Salted herring, headless – per kg*
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,38	2,86	2,88	2,75	*Cows' milk, fat content 3–3.5%, sterilized – per l*
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 g	1,47 [a]	1,63	1,75	1,78	*Sour cream, fat content 18% – per 200 g*
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,68	13,18	13,14	13,34	*Semi-fat cottage cheese – per kg*
Ser dojrzewający – za 1 kg	16,67	17,45	18,67	18,47	*Ripening cheese – per kg*
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,34	0,48	0,48	0,66	*Hen eggs, fresh – per piece*
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,37	4,31	4,73	4,35	*Fresh butter, fat content about 82.5% – per 200 g*
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,94	6,23	6,83	7,10	*Rape-oil, domestic production – per l*
Pomarańcze – za 1 kg	5,09	5,72	5,22	5,53	*Oranges – per kg*
Jabłka [b] – za 1 kg	2,20	2,88	3,58	3,08	*Apples [b] – per kg*
Buraki [b] – za 1 kg	1,41	1,78	1,96	1,58	*Beetroots [b] – per kg*
Marchew [b] – za 1 kg	1,64	2,06	2,19	2,08	*Carrots [b] – per kg*
Ziemniaki [b] – za 1 kg	0,82	1,30	1,27	0,85	*Potatoes [b] – per kg*

a W 2005 r. w ml. b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

a In 2005 in ml. b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (218). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)

RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,29	2,87	4,14	3,98	*White sugar, crystallized – per kg*
Kawa naturalna, mielona – za 250 g	4,64	6,33	7,00	7,61	*Natural coffee, ground – per 250 g*
Herbata czarna, liściasta – za 100 g	2,39	3,36	3,32	3,48	*Black tea, leaf – per 100 g*
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	19,31	19,93	19,60	20,07	*Pure vodka 40% – per 0,5 l*
Papierosy – za 20 szt.	5,21	9,27	10,31	11,34	*Cigarettes – per 20 pcs*
Garnitur męski 2–częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	430,98	412,08	393,94	430,69	*Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set*
Półbuty męskie skórzane, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	146,72	150,48	162,80	169,93	*Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair*
Półbuty damskie skórzane, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	144,99	152,85	148,57	150,14	*Women's low leather shoes with non--leather sole – per pair*
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	34,14	41,48	43,50	46,64	*Resoling men's shoes – per pair*
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m^3	2,24	2,71	2,85	3,00	*Cold water by municipal water system – per 1 m^3*
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) [a] – za 1 kWh	0,43	0,59	0,64	0,69	*Electricity for households (all-day tariff) [a] – per kWh*
Gaz ziemny wysokometanowy, z sieci, dla gospodarstw domowych [b] – za 1 m^3	1,52	2,48	2,63	2,90	*Natural net-gas, high-methanated for households [b] – per m^3*
Węgiel kamienny – za 1 t	504,47	729,52	794,29	818,72	*Hard coal – per t*
Ciepła woda – za 1 m^3	14,71	17,59	18,51	19,22	*Hot water – per 1 m^3*
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m^2 p u	3,43	2,94	3,69	3,59	*Heating of dwellings – per m^2 of usable floor space*
Chłodziarko–zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1521,10 [c]	1068,18	1069,93	1091,74	*Fridge-freezer, capacity about 300 l*
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1327,15	1131,14	1102,30	1071,42	*Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg*
Odkurzacz typu domowego	286,23	346,26	325,86	318,00	*Vacuum cleaner*
Żelazko z nawilżaczem	168,06	185,43	188,61	180,37	*Iron with duschsystem*
Proszek do prania – za 400 g	4,47 [d]	4,24	4,29	4,31	*Washing powder – per 400 g*
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	4,05	4,58	5,14	5,69	*Unleaded 95 octane motor petrol – per l*
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,87	2,21	2,32 [e]	2,52	*Regular ticket for travelling by intra--urban bus*
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	14,65	16,85	17,03	17,01	*Taxi daily fare – for 5 km distance*
Bilet normalny do kina	13,56	15,84	16,37	17,26	*Regular cinema ticket*
Ondulacja na zimno włosów damskich	54,60	66,25	69,34	71,67	*Women's cold wave*
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	23,16	31,75	38,74	43,14	*Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg*

ab Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: a – 100 kWh energii elektrycznej, b – 18,25 m^3 gazu. c Pojemność ok. 320 l. d Za 600 g. e Dane zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

ab Including standing and variable charges with the monthly use: a – of 100 kWh of electricity, b – of 18.25 m^3 of gas. c Capacity about 320 l. d For 600 g. e Data have been change in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 3 (219). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					*Cereal grain consumer and for feeds – per dt:*
pszenicy	36,62	59,49	82,73	91,37	*wheat*
żyta	28,92	44,88	75,76	74,10	*rye*
jęczmienia	35,28	47,03	73,50	80,23	*barley*
owsa i mieszanek zbożowych	30,45	34,77	60,01	65,41	*oats and cereal mixed*
pszenżyta	29,91	47,66	69,20	78,19	*triticale*
Ziemniaki – za 1 dt	29,72	34,43	37,82	39,78	*Potatoes – per dt*
w tym jadalne (bez wczesnych)	31,59	37,64	41,82	44,98	*of which edible (excluding early kinds)*
Buraki cukrowe – za 1 dt	17,27	11,48	14,18	14,96	*Sugar beets – per dt*
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	78,84	125,41	183,66	194,91	*Industrial rape and turnip rape – per dt*
Liście tytoniu – za 1 dt	203,94	404,58	596,50	574,97	*Raw tobacco – per dt*
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					*Animals for slaughter – per kg:*
bydło (bez cieląt)	3,97	4,50	5,56	6,74	*cattle (excluding calves)*
cielęta	5,84	7,56	7,14	8,48	*calves*
trzoda chlewna	3,81	4,00	4,13	5,22	*pigs*
Mleko krowie – za 1 l	0,91	1,04	1,22	1,20	*Cows' milk – per l*
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,22	0,19	0,18	0,30	*Consumer hen eggs – per piece*

TABL. 4 (220). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					*Cereal grain – per dt:*
pszenicy	49,97	63,73	92,08	98,55	*wheat*
żyta	41,41	69,06	89,24	97,94	*rye*
jęczmienia	45,79	62,71	90,40	98,34	*barley*
owsa	41,12	53,26	79,63	81,44	*oats*
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	56,75	98,40	110,09	69,36	*Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt*
Prosię na chów – za 1 szt.	124,40	141,59	110,58	146,47	*Piglet – per head*

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą.**

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików i pszczół.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne),warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami zawartymi w ust. 2 prezentowane dane za 2012 r. o liczbie gospodarstw rolnych i powierzchni użytków rolnych nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Dane za lata 2010 i 2011 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika i podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2012 r.

CHAPTER XV

AGRICULTURE HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. *The presented information was compiled using the* ***kind-of-activity method*** *and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE in which they are included.*

2. An agricultural holding *is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which* ***conducts agricultural activity****.*

Private farm *is understood as an agricultural holding used by a natural person.*

Private farms include:

1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: friut trees plantations, fruit shrubs plantation, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits and bees.

An agricultural activity *includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).*

3. *According to the definitions in item 2, the presented data for 2012 on the number of agricultural holdings and the area of agricultural lands does not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).*

The data for the years 2010 and 2011 was changed in comparision the ones published in the previous edition of the Yearbook and was provided in conditions comparable with the data for 2012.

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211, z późniejszymi zmianami) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych w 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek, (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

1) **produkcję roślinną,** tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);

4. The agricultural land area *includes area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.*

Agricultural land in a good agricultural condition *– maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211, with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.*

Other agricultural land *is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.*

Sown area *is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.*

Fallow land *is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).*

Permanent crops *stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.*

Orchards *are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not less than 0.1 ha.*

Kitchen gardens *stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.*

Meadows and pastures *are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.*

5. Gross agricultural output *includes:*

1) ***crop output,*** *i.e., raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);*

2) **produkcję zwierzęcą,** tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

6. Dane o **produkcji, plonach i skupie:** zbóż, oraz roślin strączkowych i oleistych dotyczą ziarna, tytoniu – liści tytoniu, chmielu – chmielu surowego. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych,** tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych. Kukurydzę na ziarno zaliczono do zbóż.

Rośliny **strączkowe na ziarno** obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszka, mieszanki strączkowe).

Do **upraw przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). **Uprawy pastewne** obejmują: rośliny strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

7. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

8. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

*2) **animal output,** i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.*

***Final agricultural output** is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own output, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g., feed, sown material, manure.*

***Agricultural market output** is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.*

***6.** Data regarding the **production, yields and procurement:** of cereals, pulses and oilseeds plants cereals concern grain, tobacco – tobacco leaves, hop – raw hop. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals,** i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise indicated, do not include cereal mixed. Maize designated for grain was included among cereals.*

***Pulses for grain** include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g., field peas, pulses mixed).*

***Industrial crops** include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e., tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip, etc.) and maize for feeds.*

*Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.*

***7.** Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.*

***8. Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.*

9. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 VI 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

9. *Data on* ***certified organic farms*** *have been elaborated on the basis of producers' registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 VI 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).*

10. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badan reprezentacyjnych, wyników spisów roliczych i szacunków.

10. *Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census resuls and estimates.*

11. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

11. *Data for 2010 in terms of land use, sown area, live-stock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 VI.*

12. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne według stanu w czerwcu.

12. *Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, unless otherwise indicated, – as of June.*

13. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2011/12 oznacza okres od 1 VII 2011 r. do 30 VI 2012 r.).

13. ***Farming years*** *cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g., the 2011/12 farming year covers the period from 1 VII 2011 to 30 VI 2012).*

14. Dane prezentuje się według siedziby użytkownika.

14. *Data are presented by residence of the holder.*

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe"), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

a) osób fizycznych,

b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,

c) spółdzielni produkcji rolniczej,

d) innych osób prawnych.

Forestry

1. *Information within the scope of forestry concerns:*

1) ***public forests*** *owned by:*

a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:

- *the State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of the Environment,*
- *nature protection units (national parks),*
- *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,*

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);

2) ***private forests*** *owned by:*

a) natural persons,

b) land held in common by all or part of the residents of a village,

c) agricultural production cooperatives,

d) other legal persons.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybkorosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (tj. plantacje choinek, krzewów, poletka łowieckie na gruntach leśnych); przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach (tj. zręby, halizny, płazowiny);
- przewidziane do objęcia ochroną prawną (np. zaliczane do lasów śródleśne „oczka", nieużytkowane płaty roślinności – hale i połoniny);
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione (np. zalewiska i zapadliska na obszarze szkód górniczych).

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – do 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1-20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Szkółka leśna lub zadrzewieniowa jest to teren, na którym odbywa się produkcja sadzonek drzew i krzewów do celów odnowień i zalesień albo zadrzewień.

2. Forest land *includes areas of forest as well as land connected with silviculture.*

Forest areas *include land with a homogeneous area of at least 0.1 ha:*

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture *includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.*

Wooded area *includes any land covered with crops, greenwoods and older wood stands, as well as poplars, seed plantations and fast-growing tree species.*

Non-wooded area *includes:*

- *land utilised for by-production (such as: plantations of coniferous trees and bushes, and hunting fields within forest area); temporarily devoid of tree stands and designated for renewal in the nearest future (such as: felling sites, blanks, irregularly stocked open stands);*
- *land designated to be covered by legal protection (e.g. forest ponds, plants wasteland – mountain meadows and pastures);*
- *deforested forest land designated to be excluded from production (e.g. marshes and hollows in the area of mining damage).*

Felling sites *are areas temporarily devoid of forest stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.*

Blanks *are areas temporarily devoid of forest stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1-20 years) with plantings of up to 0.5 (full plantings at 1.0), designated for renewal in coming years.*

Irregularly stocked open stands *are areas planted with trees in the age II category (21-40 years) with plantings of up to 0.3 inclusive, or planted with trees in the age III category (41 years and more) with plantings of up to 0.2 inclusive, excluding tree stands in the class for restocking and in the restocking class.*

Forest nurseries or wooded nurseries *are areas on which seedlings of trees and bushes for renewal, forestation or wooding purposes are grown.*

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew w różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Poprawki i uzupełnienia są to prace hodowlane mające na celu poprawę jakości hodowlanej oraz wzmożenie potencjału produkcyjnego upraw i młodników, w których z różnych przyczyn powstały wypady, luki i przerzedzenia wpływające na obniżenie w przyszłości masy drzewnej drzewostanów.

Do poprawek zalicza się czynności związane z dodatkowym wprowadzaniem sadzonek w uprawach sztucznego pochodzenia w wieku do 5 lat zakładanych na powierzchniach otwartych.

Uzupełnienia polegają na dodatkowym wprowadzeniu sadzonek w starszych uprawach (ponad 5 lat) i młodnikach sztucznego pochodzenia w wieku do 20 lat.

Pielęgnowanie lasu obejmuje zespół czynności gospodarczych związanych z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu, tj. spulchnianie gleby, niszczenie chwastów w uprawach, wprowadzanie podszytów, cięcia pielęgnacyjne i poprawianie formy poszczególnych drzew (podkrzesywanie itp.), utrzymanie gleby w czarnym ugorze w plantacjach drzew szybko rosnących.

Tree stands in the restocking class *are tree stands which have reached or passed felling maturity, being simultaneously utilised and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilised through nested fellings – at least 30% of the area) was renewed naturally or artificially, as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.*

Tree stands in the class for restocking *include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilised through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.*

Tree stands with a selection structure *are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activities connected with the utilisation, renewal and tending of the forest are conducted simultaneously.*

Renewals *are understood as new tree stands formed in place of removed stands:*

1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation *consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).*

Corrections and supplements *are the breeding works aimed at improving the breeding quality and at increasing the production potential of crops and greenwoods, in which various gaps and thinnings have been created for various reasons, having an impact on the future decrease in the tree stand timber.*

Corrections cover any activities connected with additional planting of seedlings in the crops of artificial origin, aged up to 5, established on open areas.

Supplements consist of additional planting seedlings of older crops (aged more than 5), and greenwoods of artificial origin, aged up to 20.

Forest tending *covers a wide range of forest management activities connected with soil and tree-stand tending, such as soil loosening, weed removal in crops, brushwood planting, performing tending cuts and improving the conditions individual trees (removing lower branches or dead knots, etc.), and maintaining soil in black fallow in fast--growing tree plantations.*

Nazwą **uprawy** określa się drzewostan od momentu powstania do osiągnięcia zwarcia (zazwyczaj w wieku 10 lat). Prace pielęgnacyjne właściwe dla upraw to: spulchnianie gleby, odchwaszczanie, usuwanie zbędnych sadzonek (czyszczenia wczesne) oraz poprawianie formy drzewek.

Pod pojęciem **młodnika** rozumie się drzewostan w okresie od momentu osiągnięcia zwarcia do rozpoczęcia procesu naturalnego wydzielania się drzew i oczyszczania strzał (zazwyczaj w wieku od 10 do 20 lat). Prace pielęgnacyjne właściwe dla młodników to usuwanie lub hamowanie wzrostu zbędnych, wadliwych lub przeszkadzających drzew (czyszczenia późne), formowanie strzał i koron drzew.

Wprowadzanie podszytów jest to sadzenie drzew lub krzewów, które powinny znajdować się stale w dolnej warstwie drzewostanu, spełniając w stosunku do gleby i drzewostanu głównego rolę pielęgnacyjną.

Dane dotyczące pielęgnowania lasu obejmują powierzchnie (określone szacunkowo), na których dokonywano wszystkich czynności związanych z pielęgnowaniem upraw i młodników, wprowadzaniem podszytów, formowaniem strzał i koron itp. Dane te nie obejmują powierzchni lasów, na której wykonano trzebieże (cięcia pielęgnacyjne prowadzone w drzewostanach z reguły w wieku powyżej 20 lat).

Melioracje, do których zalicza się agromelioracje i melioracje wodne, są to zabiegi mające na celu oczyszczenie powierzchni przed odnowieniem i zalesieniem, likwidację warstwy rudawca, ustalanie gleby podlegającej erozji oraz polepszenie produkcyjności gleby przez wprowadzanie pewnych gatunków roślin, nawożenie, odwadnianie, nawadnianie itp. Melioracje, o których mowa mają charakter lokalny i stwarzają warunki do odnowień i zalesień.

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne nasadzenia drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach. Celem ich jest produkcja drewna i użytków niedrzewnych, oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz kształtowanie krajobrazu. Do zadrzewień nie zalicza się: lasów i gruntów leśnych, gruntów przeznaczonych prawomocnymi decyzjami do zalesienia, sadów, plantacji oraz szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach (parki miejskie, lasy komunalne, zieleńce użyteczności publicznej), obszaru morskiego pasa nadbrzeżnego, ogrodów działkowych, nieruchomości otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Crops *are understood as tree stands from the moment of their formation to the point of achieving density (usually at the age of 10). Tending works specific to crops include the following: soil loosening, weed removal, removal of redundant seedlings (early cleaning), and improving the condition of young trees.*

Greenwoods *are understood as tree stands from the point of achieving density to the initiation of the natural tree separation and trunk-cleaning process (usually between 10 – 20 years of age). Tending works specific to greenwoods include the following: removal or growth inhibition of redun--dant, faulty or thinning trees (later cleaning), and trunk and treetop formation.*

Brushwood planting consists in planting trees and bushes which should permanently belong to the upper layer of tree stands, serving the protection function for both the soil and the main tree stand.

The data on forest tending relates to the areas (defined on the basis of estimates), on which all the activities connected with crop and greenwood tending, brushwood planting, trunk and treetop formation, etc, have been performed. The forest area on which clearings have been performed (tending cuts conducted in tree stands, in principle aged more than 20), have not been covered by the above mentioned data.

Drainage*, including agro-drainage and water drainage, covers any activities aimed at clearing the surface before its renewal and planting, as well as removing the hardpan layer and eroded soil, and improving the productivity of the soil by planting certain plant species, fertilising, draining, watering, etc. Such drainage is of a local nature, and creates appropriate conditions for renewals and plantings.*

Plantings *are productive and protective clusters of trees and shrubs located on public and private land outside the forest and green urban areas. Plantings are designated for the production of wood and derived materials, and for interaction on the natural environment and landscape shaping. Plantings do not include forests, forest land and land designated for afforestation, in accordance with lawful decisions, orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries, estate green belts within cities (city parks, estate forests, public utility greenery), coastal belt zones, home gardens and allotments, and trees and shrubs surrounding monumental places.*

3. *The* ***forest cover*** *indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.*

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni lądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Na miąższość pozyskanego drewna składa się **miąższość grubizny, drewna małowymiarowego (drobnicy) i karpiny.**

Do **grubizny** zalicza się drewno okrągłe wielkowymiarowe i średniowymiarowe.

Drewno wielkowymiarowe (W) jest to drewno o średnicy górnej od 14 cm (bez kory) mierzone w pojedynczych sztukach. W zależności od jakości i wymiarów drewno wielkowymiarowe dzieli się na cztery klasy: A, B, C, D oraz dwie podklasy: drewno ogólnego przeznaczenia i drewno specjalne.

Drewno średniowymiarowe (S) jest to drewno o średnicy górnej (mierzonej bez kory) od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm, mierzone w pojedynczych sztukach, w sztukach grupowo i stosach. W zależności od jakości i wymiarów drewno średniowymiarowe dzieli się na cztery grupy:

- S1 – drewno dłużycowe;
- S2 – drewno do przerobu przemysłowego stosowe;
- S3 – drewno do przerobu przemysłowego okrągłe;
- S4 – drewno opałowe.

Drewno małowymiarowe (drobnica; M) jest to drewno okrągłe o średnicy dolnej do 5 cm (bez kory), mierzone w sztukach grupowo lub w stosach. W zależności od jakości drewno małowymiarowe dzieli się na dwie grupy:

- M1 – drewno do przerobu przemysłowego;
- M2 – drewno opałowe.

Share of forest land in land area *of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. internal marine water, surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.*

4. *Total thickness of the removed wood is composed of:* ***merchantable timber (large timber), slash (lumber) and stump wood.***

The ***timber*** *includes large-size and medium-size round wood.*

Large-size wood (L) *– wood with the upper diameter of 14 cm (excluding bark), calculated in single pieces. In respect of the quality and size, the large-size wood is divided into four classes: A, B, C, D and into 2 sub-classes: general purpose wood and special purpose wood.*

Medium-size wood (M) *– wood with the upper diameter of 5 cm and more, and with the lower diameter of up to 24 cm, calculated in single pieces, in pieces as groups, and in stakes. In respect of the quality and size, the medium-size wood is divided into four groups:*

- *S1 – timber wood;*
- *S2 – stake wood for industrial processing;*
- *S3 – round wood for industrial processing;*
- *S4 – firewood.*

Slash (S) *– round wood with the lower diameter of up to 5 cm (excluding bark), calculated in pieces as groups, or in stakes. In terms of quality, slash is divided into two groups:*

- *M1 – slash used for industrial processing;*
- *M2 – firewood.*

Rolnictwo
Agriculture

TABL. 1 (221). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE
A. OGÓŁEM
TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 [a]	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów [b] (stan w czerwcu) w %:					*Share in total sown area [b] (as of June) in %:*
zbóż podstawowych	60,2	60,2	60,8	60,0	*basic cereals*
w tym gospodarstwa indywidualne	60,6	61,1	61,4 [c]	61,2	*of which private farms*
ziemniaków	4,8	3,7	4,0	4,0	*potatoes*
w tym gospodarstwa indywidualne	5,1	3,8 [c]	4,1	4,1	*of which private farms*
roślin przemysłowych	11,8	14,9	12,3	11,5	*industrial plants*
w tym gospodarstwa indywidualne	9,0	12,1	10,3	9,1	*of which private farms*
Plony z 1 ha w dt:					*Yields per 1 ha in dt:*
zbóż podstawowych	35,5	38,5	36,6	38,4	*of basic cereals*
w tym gospodarstwa indywidualne	32,9	36,9	34,6	35,8	*of which private farms*
ziemniaków	215	246	249	256	*potatoes*
w tym gospodarstwa indywidualne	194	230	225	233	*of which private farms*
rzepaku i rzepiku	27,8	22,8	23,1	29,2	*of rape and turnip rape*
w tym gospodarstwa indywidualne	25,6	19,2	23,7	26,9	*of which private farms*
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych [bd] (stan w czerwcu)	308282	298830	288098	282687	*Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads [bd] (as of June)*
w tym gospodarstwa indywidualne ...	256701	248874	235051	229215	*of which private farms*
Udział krów w pogłowiu bydła [b] (stan w czerwcu) w %	39,7	38,8	39,9	40,2	*Share of cows in cattle stocks [b] (as of June) in %*
w tym gospodarstwa indywidualne ...	39,1	37,9	39,2	39,8	*of which private farms*
Udział loch w pogłowiu trzody chlewnej [b] (stan w końcu lipca) w %	10,0	10,7	9,5	10,3	*Share of sows in pig stocks [b] (as of the end of July) in %*
w tym gospodarstwa indywidualne ...	9,3	9,6	8,4	9,9	*of which private farms*
Produkcja mleka krowiego na 1 krowę w l	4188	4096	4072	4325	*Production of cows' milk per cow in l*
w tym gospodarstwa indywidualne ...	3909	3793	3823	4130	*of which private farms*

a Przeciętne roczne. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. d Patrz uwaga do tabl.11(231) na str. 316; trzoda chlewna - stan w końcu lipca.

a Annual averages. b In 2010 data of the Agricultural Census. c Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. d See note to the table 11(231) on page 316; pig stocks - as of July.

TABL. 1 (221). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)
B. W PRZELICZENIU NA UŻYTKI ROLNE [a]
IN TERMS OF AGRICULTURAL LAND [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012	*SPECIFICATION*
		A	B			
Gospodarstwa rolne [b] (stan w czerwcu) w tys.	70,6	60,9	41,1	42,0	40,0	*Agricultural holdings [b] (as of June) in thous.*
w tym gospodarstwa indywidualne	70,3	60,7	40,9	41,8	39,8	*of which private farms*
Powierzchnia użytków rolnych [b] (stan w czerwcu) w tys. ha	778,7	807,5	750,2	739,4	747,3	*Agricultural land area [b] (as of June) in thous. ha*
w tym gospodarstwa indywidualne	626,0	628,9	615,8	621,2	631,2	*of which private farms*
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych [bc] (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych	41,6	37,0	39,8	39,0	37,8	*Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads [bc] (as of June) per 100 ha of agricultural land*
w tym gospodarstwa indywidualne	43,7	39,6	40,4	37,8	36,3	*of which private farms*
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso [d] (łącznie z tłuszczami i podrobami) na 1 ha użytków rolnych w kg	127,0	269,3	289,9	324,8	321,4	*Production of animals for slaughter in terms of meat [d] (including fats and pluck) per 1 ha of agricultural land in kg*
Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych w l	398	354	381	415	441	*Production of cows' milk per 1 ha of agricultural land in l*
w tym gospodarstwa indywidualne	405	376	384	421	458	*of which private farms*
Ciągniki rolnicze [b] (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.	5,8	5,8	6,3	•	•	*Agricultural tractors [b] (as of June) per 100 ha of agricultural land in units*
w tym gospodarstwa indywidualne	6,9	7,2	7,4	•	•	*of which private farms*
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik [be] na 1 ha użytków rolnych w kg	124,9	122,1	131,4	139,3	138,5	*Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed in terms of pure ingredient [be] per 1 ha of agricultural land in kg*
w tym gospodarstwa indywidualne	111,9	119,6	122,1	127,3	128,0	*of which private farms*

a Według siedziby użytkownika; dane dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. porównywalnie z 2005 r. (wariant A) i porównywalnie z latami 2011 i 2012 (wariant B); patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 298 i ust. 4 na str. 299. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Patrz uwaga do tabl.11(231) na str. 316; trzoda chlewna - stan w końcu lipca. d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12.

a By residence of the holder; data for 2010 given in two approaches, i.e. according to 2005 (Variant A) and according to 2011 and 2012 (Variant B); see general notes, item 3 on page 298 and 4 on page 299. b In 2010 data of the Agricultural Census. c See note to the table 11(231) on page 316; pig stocks - as of July. d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. e Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2010/11 and 2011/12 farming years.

TABL. 2 (222). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW [a]
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE [a]
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	W tym gospodarstwa indywidualne *Of which private farms*	*SPECIFICATION*
		w ha	*in ha*	
O G Ó Ł E M	2010 [b]	750174	615755	***T O T A L***
	2011	739379	621210	
	2012	**747326**	**631188**	
W dobrej kulturze rolnej		**733657**	**621882**	***In good agricultural condition***
Pod zasiewami		575276	483412	*Sown area*
Grunty ugorowane		19477	13522	*Fallow land*
Uprawy trwałe		5385	4937	*Permanent crops*
w tym sady		4667	4344	*of which orchards*
Ogrody przydomowe		1466	1428	*Kitchen gardens*
Łąki trwałe		95868	86223	*Permanent meadows*
Pastwiska trwałe		36186	32361	*Permanent pastures*
Pozostałe		**13669**	**9306**	***Others***

a Według siedziby użytkownika; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 299. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
a By residence of the holder; see general notes, item 4 on page 299. b Data of the Agricultural Census 2010.

TABL. 3 (223). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH [a]
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS [a]
As of June

LATA *YEARS*	Gospodarstwa rolne *Farms*									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha *Average total farm area in ha*	
	w tys. *in thous.*	o powierzchni użytków rolnych – w % *with agricultural land area of – in %*									
		do 1,00 ha *up to*	1,01–1,99	2,00–4,99	5,00–9,99	10,00–14,99	15,00–19,99	20,00–49,99	50,00 ha i więcej *and more*	ogółem *total*	w tym użytki rolne *of which agricultural land*
O G Ó Ł E M *T O T A L*											
2010 [b]	41,1	1,8	12,6	21,7	22,5	15,2	8,5	12,8	4,9	17,3	15,0
2012	**40,0**	**1,5**	**11,0**	**23,6**	**21,7**	**15,2**	**7,7**	**13,5**	**5,8**	**22,7**	**18,7**
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE *Of which PRIVATE FARMS*											
2010 [b]	40,9	1,8	12,7	21,8	22,6	15,3	8,5	12,8	4,5	17,4	15,1
2012	**39,8**	**1,6**	**11,0**	**23,7**	**21,8**	**15,3**	**7,7**	**13,5**	**5,4**	**18,1**	**15,9**

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 298. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
a See general notes, item 2 on page 298. b Data of the Agricultural Census 2010.

TABL. 4 (224). DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe [a])

INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices [a])

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2009	2010	2011	2005	2009	2010	2011
	ogółem *total*				w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*			
	rok poprzedni = 100 *previous year = 100*							
Produkcja globalna ..... *Gross output*	95,6	109,8	107,2	100,7	95,5	110,6	108,2	100,1
roślinna ..... *crop*	93,9	106,3	97,8	94,8	95,4	104,2	99,6	100,7
zwierzęca ..... *animal*	98,1	115,1	118,1	107,6	95,7	120,6	117,8	99,4
Produkcja końcowa ..... *Final output*	93,4	109,6	108,6	104,8	92,1	112,8	108,4	102,6
roślinna ..... *crop*	88,9	103,0	95,9	101,3	88,9	103,2	95,0	107,4
zwierzęca ..... *animal*	98,4	116,6	118,7	107,7	95,9	122,8	118,5	99,2
Produkcja towarowa ..... *Market output*	102,7	108,7	106,5	106,5	100,6	114,3	105,0	104,3
roślinna ..... *crop*	106,2	104,2	97,3	98,1	103,4	111,2	92,6	104,2
zwierzęca ..... *animal*	99,4	113,2	113,8	113,5	97,5	117,3	114,4	101,4

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 pkt 1 na str. 29.

a See general notes, item 11 point 1 on page 29.

TABL. 5 (225). STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe [a])

STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices [a])

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 [b]	2009	2010 [b]	2011	*SPECIFICATION*
	w % *in %*				
PRODUKCJA GLOBALNA *GROSS OUTPUT*					
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Produkcja roślinna	**60,1**	**58,6**	**54,1**	**52,9**	***Crop output***
Zboża	24,5	27,7	20,9	26,0	*Cereals*
w tym zboża podstawowe	21,9	24,4	19,0	23,0	*of which basic cereals*
w tym: pszenica	11,8	12,3	10,7	12,4	*of which: wheat*
żyto	2,6	2,6	1,9	2,6	*rye*
jęczmień	3,0	3,9	2,1	2,9	*barley*
Ziemniaki	6,9	7,7	7,8	6,9	*Potatoes*
Przemysłowe	8,4	8,5	8,0	8,1	*Industrial*
w tym buraki cukrowe	4,1	1,5	1,6	1,9	*of which sugar beets*
Warzywa	6,6	4,5	4,6	3,1	*Vegetables*
Owoce	2,6	1,1	1,2	0,9	*Fruit*
Siano łąkowe	2,7	1,9	2,2	1,3	*Meadow hay*
Pozostałe	8,4	7,2	9,4	6,6	*Others*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 pkt 1 na str. 29. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a See general notes, item 11 point 1 on page 29. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 5 (225). STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe [a]) (dok.)
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices [a]) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 [b]	2009	2010 [b]	2011	*SPECIFICATION*
	w % *in %*				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) *GROSS OUTPUT (cont.)*					
Produkcja zwierzęca	**39,9**	**41,4**	**45,9**	**47,1**	***Animal output***
Żywiec rzeźny [b]	21,3	26,7	30,7	33,5	*Animals for slaughter [b]*
w tym:					*of which:*
bydło (bez cieląt)	1,4	2,4	3,3	3,9	*cattle (excluding calves)*
cielęta	0,1	0,1	0,1	0,4	*calves*
trzoda chlewna	17,1	16,4	19,1	21,4	*pigs*
owce	x	x	0,0	0,0	*sheep*
drób	2,6	7,7	8,2	7,8	*poultry*
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,4	-0,5	0,9	-0,2	*Increase in herd (basic and working)*
Mleko krowie	11,9	10,1	9,2	9,3	*Cows' milk*
Jaja kurze	5,6	2,7	3,3	3,1	*Hen eggs*
Obornik	1,5	1,2	1,2	1,0	*Manure*
Pozostałe	0,0	1,3	0,6	0,2	*Others*
PRODUKCJA TOWAROWA *MARKET OUTPUT*					
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Produkcja roślinna	**50,8**	**48,3**	**45,4**	**43,5**	***Crop output***
Zboża	21,4	22,1	17,4	22,9	*Cereals*
w tym zboża podstawowe	20,6	21,4	16,5	21,8	*of which basic cereals*
w tym: pszenica	13,4	13,6	11,2	14,8	*of which: wheat*
żyto	2,3	2,5	1,4	1,9	*rye*
jęczmień	2,1	2,1	1,6	2,2	*barley*
Ziemniaki	5,6	7,5	8,0	6,3	*Potatoes*
Przemysłowe	11,1	10,6	10,4	8,1	*Industrial*
w tym buraki cukrowe	5,5	2,1	2,2	2,4	*of which sugar beets*
Warzywa	7,2	4,9	4,8	3,2	*Vegetables*
Owoce	3,3	1,3	1,4	1,0	*Fruit*
Pozostałe	2,2	1,9	3,4	2,0	*Others*
Produkcja zwierzęca	**49,2**	**51,7**	**54,6**	**56,5**	***Animal output***
Żywiec rzeźny [b]	28,3	35,0	38,9	41,8	*Animals for slaughter [b]*
w tym:					*of which:*
bydło (bez cieląt)	1,7	3,1	4,1	4,7	*cattle (excluding calves)*
cielęta	0,1	0,2	0,1	0,4	*calves*
trzoda chlewna	22,8	21,6	23,9	26,9	*pigs*
owce	x	x	0,1	0,1	*sheep*
drób	3,5	10,0	10,6	9,7	*poultry*
Mleko krowie	14,6	12,1	11,2	10,8	*Cows' milk*
Jaja kurze	6,0	2,9	3,7	3,6	*Hen eggs*
Pozostałe	0,3	1,7	0,8	0,3	*Others*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 pkt 1 na str. 29. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a See general notes, item 11 point 1 on page 29. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (226). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW [a]
Stan w czerwcu
SOWN AREA [a]
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*CROPS*
	w ha *in ha*					
O G Ó Ł E M	**571882**	**568803**	**570351**	**575276**	**483412**	***T O T A L***
Zboża	414407	406005	412048	415368	361234	*Cereals*
zboża podstawowe	347175	342663	346588	345355	295790	*basic cereals*
pszenica	132758	135853	132506	136392	106161	*wheat*
żyto	73089	56258	61637	62096	57376	*rye*
jęczmień	50900	43348	51410	47800	40941	*barley*
owies	31113	36660	34916	35708	34252	*oats*
pszenżyto	59315	70543	66120	63359	57060	*triticale*
mieszanki zbożowe	53981	49710	53163	56167	54429	*cereal mixed*
gryka, proso i pozostałe zbożowe	7285	9588	8415	9911	8936	*buckwheat, millet and other cereals*
kukurydza na ziarno	5966	4044	3882	3936	2079	*maize for grain*
Strączkowe	9787	13711	13526	15678	14768	*Pulses*
konsumpcyjne	1579	2577	1688	1935	1676	*edible*
pastewne [b]	8208	11134	11838	13743	13092	*feed* [b]
Ziemniaki	29629	20851	23057	23292	19949	*Potatoes*
Przemysłowe	59189	84827	70371	66294	44106	*Industrial*
w tym:						*of which:*
buraki cukrowe	12551	9880	10220	10700	8532	*sugar beets*
oleiste	43929	74350	59658	54955	35050	*oilseeds*
w tym rzepak i rzepik	43477	73315	59345	54591	34737	*of which rape and turnip rape*
Pastewne	41447	31953	39616	42811	32127	*Feed*
w tym:						*of which:*
okopowe	4687	889	1980	2720	2715	*root plants*
kukurydza na pasze	9894	14240	15979	19258	10974	*maize for feeds*
Pozostałe uprawy [c]	17423	11456	11733	11833	11228	*Other crops* [c]

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (227). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006–2010 [a]	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*CROPS*
ZBIORY w t *PRODUCTION in t*						
Zboża	1411222	1489560	1445038	1528147	1240533	*Cereals*
w tym:						*of which:*
zboża podstawowe	1240452	1318493	1267763	1326738	1058727	*basic cereals*
pszenica	607295	645667	636778	657306	478591	*wheat*
żyto	157065	162320	157156	184111	159505	*rye*
jęczmień	172135	158608	165326	166250	136744	*barley*
owies	83724	103687	96277	103808	98646	*oats*
pszenżyto	220233	248211	212226	215263	185241	*triticale*
mieszanki zbożowe	144017	145603	149547	166423	159672	*cereal mixed*
Ziemniaki	597152	513452	573576	596285	464812	*Potatoes*
Buraki cukrowe	484086	508105	553944	595313	480129	*Sugar beets*
Rzepak i rzepik	159514	167475	137328	159540	93426	*Rape and turnip rape*
Siano łąkowe	372402	416443	336511	422140	400253	*Meadow hay*
PLONY z 1 ha w dt *YIELDS per 1 ha in dt*						
Zboża	33,7	36,7	35,1	36,8	34,3	*Cereals*
w tym:						*of which:*
zboża podstawowe	35,5	38,5	36,6	38,4	35,8	*basic cereals*
pszenica	46,1	47,5	48,1	48,2	45,1	*wheat*
żyto	25,5	28,9	25,5	29,6	27,8	*rye*
jęczmień	31,3	36,6	32,2	34,8	33,4	*barley*
owies	24,8	28,3	27,6	29,1	28,8	*oats*
pszenżyto	32,7	35,2	32,1	34,0	32,5	*triticale*
mieszanki zbożowe	25,6	29,3	28,1	29,6	29,3	*cereal mixed*
Ziemniaki	215	246	249	256	233	*Potatoes*
Buraki cukrowe	481	514	542	556	563	*Sugar beets*
Rzepak i rzepik	27,8	22,8	23,1	29,2	26,9	*Rape and turnip rape*
Siano łąkowe	40,8	43,5	38,0	44,0	46,4	*Meadow hay*

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

TABL. 8 (228). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH [a]

AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES [a]

WARZYWA	2006–2010 [b]	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*VEGETABLES*
POWIERZCHNIA [c] w ha – stan w czerwcu *AREA [c] in ha – as of June*						
O G Ó Ł E M	**9010**	**6222**	**6879**	**7557**	**7217**	***T O T A L***
Kapusta	1008	659	722	806	800	*Cabbages*
Kalafiory	378	113	326	356	355	*Cauliflowers*
Cebula	407	211	316	352	348	*Onions*
Marchew jadalna	1333	866	1079	1098	1094	*Carrots*
Buraki ćwikłowe	560	233	453	488	485	*Beetroots*
Ogórki	577	377	417	474	470	*Cucumbers*
Pomidory	111	60	87	107	107	*Tomatoes*
Pozostałe [d]	4635	3703	3480 [e]	3876	3557	*Others [d]*
ZBIORY w t *PRODUCTION in t*						
O G Ó Ł E M	**163729**	**142896**	**129509**	**134002**	**131739**	***T O T A L***
Kapusta	37643	32414	27413	30777	30569	*Cabbages*
Kalafiory `	7375	2768	6942	7467	7462	*Cauliflowers*
Cebula	7599	5131	6615	7039	6967	*Onions*
Marchew jadalna	43511	35610	37306	35088	34997	*Carrots*
Buraki ćwikłowe	13626	8830	11349	12182	12136	*Beetroots*
Ogórki	8004	6983	5958	6527	6481	*Cucumbers*
Pomidory	1300	990	1023	1161	1160	*Tomatoes*
Pozostałe [d]	44671	50170	32903	33761	31967	*Others [d]*
PLONY z 1 ha w dt *YIELDS per 1 ha in dt*						
Kapusta	373	492	379	382	382	*Cabbages*
Kalafiory	195	245	213	210	210	*Cauliflowers*
Cebula	187	243	209	200	200	*Onions*
Marchew jadalna	326	411	346	320	320	*Carrots*
Buraki ćwikłowe	243	379	250	250	250	*Beetroots*
Ogórki	139	185	143	138	138	*Cucumbers*
Pomidory	117	165	118	108	108	*Tomatoes*
Pozostałe [d]	96	135	95	87	90	*Others [d]*

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp. e Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc. e Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 9 (229). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW [a]

AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 [b]	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*SPECIFICATION*
POWIERZCHNIA [c] w ha - stan w czerwcu *AREA [c] in ha - as of June*						
O G Ó Ł E M	**3459**	**3748**	**4694**	**4178**	**3913**	***T O T A L***
Jabłonie	1875	2312	2555	2439	2198	*Apples*
Grusze	259	256	404	321	321	*Pears*
Śliwy	395	270	448	312	311	*Plums*
Wiśnie	539	376	754	559	543	*Cherries*
Czereśnie	158	155	304	324	318	*Sweet cherries*
Pozostałe [d]	233	379	229	222	221	*Others [d]*
ZBIORY w t *PRODUCTION in t*						
O G Ó Ł E M	**17126**	**13047**	**13262**	**18709**	**14263**	***T O T A L***
Jabłka	14143	11186	11301	16760	12422	*Apples*
Gruszki	1011	670	741	861	861	*Pears*
Śliwki	990	606	596	482	481	*Plums*
Wiśnie	748	408	498	475	368	*Cherries*
Czereśnie	196	144	111	108	108	*Sweet cherries*
Pozostałe [d]	38	33	15	23	23	*Others [d]*
PLONY z 1 ha w dt *YIELDS per 1 ha in dt*						
Jabłka	75	48	44	69	57	*Apples*
Gruszki	39	26	18	27	27	*Pears*
Śliwki	25	23	13	16	16	*Plums*
Wiśnie	14	11	7	9	7	*Cherries*
Czereśnie	12	9	4	3	3	*Sweet cherries*
Pozostałe [d]	2	1	1	1	1	*Others [d]*

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABL. 10 (230). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH [a]

AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT [a]

OWOCE	2006–2010 [b]	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*FRUIT*
POWIERZCHNIA [c] w ha - stan w czerwcu *AREA [c] in ha - as of June*						
O G Ó Ł E M	**3520**	**2298**	**3145**	**3190**	**3091**	***T O T A L***
Truskawki [d]	2602	1201	1937	2007	1966	*Strawberries [d]*
Maliny [e]	66	153	61	65	61	*Raspberries [e]*
Porzeczki	557	609	693	643	598	*Currants*
Agrest	69	84	75	77	77	*Gooseberries*
Pozostałe [f]	226	251	379	398	389	*Others [f]*
ZBIORY w t *PRODUCTION in t*						
O G Ó Ł E M	**12034**	**8538**	**6224**	**7303**	**7038**	***T O T A L***
Truskawki [d]	9041	5720	4107	4551	4324	*Strawberries [d]*
Maliny [e]	151	276	141	176	163	*Raspberries [e]*
Porzeczki	2198	1891	1339	1767	1742	*Currants*
Agrest	285	307	235	271	271	*Gooseberries*
Pozostałe [f]	360	344	402	538	538	*Others [f]*
PLONY z 1 ha w dt *YIELDS per 1 ha in dt*						
Truskawki [d]	35	48	21	23	22	*Strawberries [d]*
Maliny [e]	23	18	23	27	27	*Raspberries [e]*
Porzeczki	39	31	19	28	29	*Currants*
Agrest	41	37	31	35	35	*Gooseberries*
Pozostałe [f]	16	14	11	14	14	*Others [f]*

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe". e Łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". e Including thornless blackberry. f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (231). BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010 [a]	2011	2012	2005	2010 [a]	2011	2012
	ogółem *total*				w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*			
	W SZTUKACH *IN HEADS*							
Bydło ..... *Cattle*	189238	195639	194700	198541	170801	177892	180504	185159
w tym krowy ..... *of which cows*	76826	75817	77624	79912	68074	67482	70804	73726
Trzoda chlewna [b] ..... *Pigs* [b]	1049804	845403	798099	744887	815630	609311	522458	461551
w tym lochy ..... *of which sows*	101363	90739	75666	76875	77224	58611	44099	45488
Owce ..... *Sheep*	10230	17463	14795	17184	9276	16117	13435	15845
w tym maciorki ..... *of which ewes*	5790	9932	9022	7765	4920	8818	7835	6646
Konie [c] ..... *Horses* [c]	14011	14112	11440	10746	13860	13874	11204	10587
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) ..... *In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)*	323690	298830	288098	282687	273587	248874	235051	229215
	NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [d] w szt. *PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND* [d] *in heads*							
Bydło ..... *Cattle*	•	26,1	26,3	26,6	•	28,9	29,1	29,3
w tym krowy ..... *of which cows*	•	10,1	10,5	10,7	•	11,0	11,4	11,7
Trzoda chlewna [b] ..... *Pigs* [b]	•	112,7	107,9	99,7	•	99,0	84,1	73,1
w tym lochy ..... *of which sows*	•	12,1	10,2	10,3	•	9,5	7,1	7,2
Owce ..... *Sheep*	•	2,3	2,0	2,3	•	2,6	2,2	2,5
w tym maciorki ..... *of which ewes*	•	1,3	1,2	1,0	•	1,4	1,3	1,1
Konie [c] ..... *Horses* [c]	•	1,9	1,5	1,4	•	2,3	1,8	1,7
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) ..... *In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)*	•	39,8	39,0	37,8	•	40,4	37,8	36,3

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. bc W latach 2005, 2011 i 2012: b - stan w końcu lipca, c - dane szacunkowe. d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła - 0,8, dla trzody chlewnej - 0,15, dla owiec - 0,08, dla koni - 1,0.

a Data of the Agricultural Census 2010. bc In years 2005, 2011 and 2012: b - as of the end of July, c - estimated data. d See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle - 0.8, for pigs - 0.15, for sheep - 0.08, for horses - 1.0.

TABL. 12 (232). DRÓB [a]
Stan w końcu roku
POULTRY [a]
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*SPECIFICATION*
Kury w tys. szt.	4561,9	5264,0	6376,5	4701,1	4397,7	*Hens in thous. heads*
w tym nioski	1452,6	1625,6	1459,0	1497,3	1350,0	*of which laying hens*
Gęsi w tys. szt.	30,1	25,6	31,0	36,0	36,0	*Geese in thous. heads*
Indyki w tys. szt.	198,9	83,9	93,0	101,9	79,0	*Turkeys in thous. heads*
Kaczki [b] w tys. szt.	180,1	67,9	58,4	70,0	70,0	*Ducks [b] in thous. heads*
Kury na 100 ha użytków rolnych [c]						*Hens per 100 ha of agricultural*
w szt.	•	701,7	862,4	629,1	696,7	*land [c] in heads*
w tym nioski	•	216,7	197,3	200,3	213,9	*of which laying hens*

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym. c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.
a More than 2 weeks old. b Including other poultry. c See general notes, item 3 and 4 on page 298 and 299.

TABL. 13 (233). PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO [a]
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*SPECIFICATION*
W TYSIĄCACH SZTUK						
IN THOUSAND HEADS						
Bydło (bez cieląt)	19,1	45,8	56,6	48,3	45,4	*Cattle (excluding calves)*
Cielęta	5,9	4,6	19,3	4,0	2,5	*Calves*
Trzoda chlewna	893,0	1562,9	1648,9	1517,6	1045,4	*Pigs*
Owce	9,7	10,1	10,4	8,2	7,9	*Sheep*
Konie	0,0	0,1	0,1	-	-	*Horses*
W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ						
IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT						
Bydło (bez cieląt)	9,8	25,1	29,4	24,7	23,2	*Cattle (excluding calves)*
Cielęta	0,5	0,4	1,8	0,3	0,2	*Calves*
Trzoda chlewna	97,1	172,4	199,5	189,3	138,2	*Pigs*
Owce	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	*Sheep*
Konie	0,0	0,1	0,0	-	-	*Horses*
Drób	17,5	83,3	79,2	95,9	71,3	*Poultry*
Kozy i króliki	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	*Goats and rabbits*

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (234). PRODUKCJA MIĘSA [a], TŁUSZCZÓW I PODROBÓW
PRODUCTION OF MEAT [a], FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
		W TYSIĄCACH TON *IN THOUSAND TONNES*			
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	98,9	217,5	240,1	240,2	*Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)*
mięso i tłuszcze	94,8	207,5	229,1	229,3	*meat and fats*
wołowe	5,1	13,2	15,2	12,8	*beef*
cielęce	0,3	0,2	1,1	0,2	*veal*
wieprzowe	75,8	134,5	155,6	147,7	*pork*
baranie	0,2	0,2	0,1	0,1	*mutton*
końskie	0,0	0,0	0,0	-	*horseflesh*
drobiowe	12,3	58,3	55,4	67,1	*poultry*
kozie i królicze [b]	1,1	1,1	1,7	1,4	*goat and rabbit [b]*
podroby	4,1	10,0	11,0	10,9	*pluck*
		NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [c] w kg *PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND [c] in kg*			
O G Ó Ł E M	•	**289,9**	**324,8**	**321,4**	***T O T A L***

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. b Łącznie z dziczyzną. c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Including game. c See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.

TABL. 15 (235). PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
Produkcja mleka:						*Milk production:*
w milionach litrów	310,2	286,2	306,8	329,7	288,9	*in million litres*
na 100 ha użytków rolnych [a] w tys. l	•	38,1	41,5	44,1	45,8	*per 100 ha agricultural land [a] in thous. l*
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4037	4096	4072	4325	4130	*Average annual quantity of milk per cow in l*
Produkcja jaj w mln szt.	447,3	311,5	329,3	278,6	251,7	*Egg production in mln units*
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	241	205	212	183	183	*Average annual number of eggs per laying hen in units*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

a See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.

TABL. 16 (236). CIĄGNIKI ROLNICZE
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	W tym gospodarstwa indywidualne *Of which private farms*	*SPECIFICATION*
W sztukach	2005	44838	43338	*In units*
	2010[a]	**46981**	**45307**	
Powierzchnia użytków rolnych [b] na	2005	•	•	*Agricultural land area [b] per tractor*
1 ciągnik w ha	**2010[a]**	**16,0**	**13,6**	*in ha*

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

a Data of the Agricultural Census 2010. b See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.

TABL. 17 (237). ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 [a]	2010/11	2011/12 ogółem *total*	2011/12 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*SPECIFICATION*
W TONACH *IN TONNES*						
Nawozy mineralne lub chemiczne [b]	97313	98583	102982	103502	80793	*Mineral or chemical fertilizers [b]*
azotowe	47880	58212	61051	63988	49971	*nitrogenous*
fosforowe	21297	18709	20537	18067	14585	*phosphatic*
potasowe	28136	21662	21394	21447	16237	*potassic*
Nawozy wapniowe [c]	63253	46174	36300	29153	18094	*Lime fertilizers [c]*
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [d] w kg *PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND [d] in kg*						
Nawozy mineralne lub chemiczne [b]	•	131,4	139,3	138,5	128,0	*Mineral or chemical fertilizers [b]*
azotowe	•	77,6	82,6	85,6	79,2	*nitrogenous*
fosforowe	•	24,9	27,8	24,2	23,1	*phosphatic*
potasowe	•	28,9	28,9	28,7	25,7	*potassic*
Nawozy wapniowe [c]	•	61,6	49,1	39,0	28,7	*Lime fertilizers [c]*

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. d See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.

TABL. 18 (238). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące [a])

VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices [a])

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*AGRICULTURAL PRODUCTS*
			W TYSIĄCACH ZŁOTYCH *IN THOUSAND ZLOTYS*			
O G Ó Ł E M	**1054085,0**	**2008824,1**	**2592591,3**	**2981662,3**	**2245650,2**	***T O T A L***
Produkty roślinne	**485696,4**	**806654,0**	**1042819,7**	**1221911,4**	**906032,8**	***Crop products***
w tym:						*of which:*
Zboża	236215,9	379428,5	645211,2	732055,5	568915,1	*Cereals*
w tym zboża podstawowe [b]	225425,8	367363,5	625302,1	710984,2	559062,3	*of which basic cereals [b]*
pszenica	172597,3	279013,5	474575,5	505266,4	393045,2	*wheat*
żyto	19815,4	28989,9	50686,6	86126,2	67493,2	*rye*
jęczmień	14638,3	27004,9	51770,0	59207,7	52657,0	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	8057,2	7067,9	10571,9	13747,9	12271,7	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	10317,6	25287,3	37698,1	46636,0	33595,2	*triticale*
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	233952,7	377686,6	640288,9	726861,6	564344,9	*of which consumer and for feeds cereals*
w tym zboża podstawowe [b]	223396,5	365621,6	620379,8	705827,1	554529,0	*of which basic cereals [b]*
pszenica	172165,1	278524,2	472707,1	503024,2	391310,1	*wheat*
żyto	19434,3	28783,6	50489,3	85499,1	66866,1	*rye*
jęczmień	14283,2	26517,6	51136,3	58870,1	52364,4	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	7696,3	7001,7	10063,8	13361,1	11919,1	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	9817,6	24794,5	35983,3	45072,6	32069,3	*triticale*
Strączkowe konsumpcyjne [c]	49,8	78,8	16,8	147,5	84,3	*Edible pulses [c]*
Ziemniaki	43990,5	76660,2	64430,3	89009,8	33282,4	*Potatoes*
Buraki cukrowe	89904,5	57881,4	79111,8	81239,6	63840,1	*Sugar beets*
Rzepak i rzepik	83574,0	208776,8	182304,0	242964,9	168634,8	*Rape and turnip rape*
Warzywa	13684,6	32934,6	31337,2	33369,4	31776,3	*Vegetables*
Owoce	11548,4	24524,6	27010,3	28726,2	27087,2	*Fruit*
Produkty zwierzęce	**568388,6**	**1202170,1**	**1549771,6**	**1759750,9**	**1339617,4**	***Animal products***
w tym:						*of which:*
Żywiec rzeźny [d]	375550,4	929183,3	1224714,9	1411796,5	1031712,2	*Animals for slaughter [d]*
bydło (bez cieląt)	24618,6	90100,2	143450,8	133073,2	122984,6	*cattle (excluding calves)*
cielęta	122,6	362,7	349,9	347,7	347,7	*calves*
trzoda chlewna	311077,3	588362,7	785639,9	918614,0	648103,8	*pigs*
owce	612,0	1078,0	1472,5	1262,8	1170,7	*sheep*
konie	42,8	158,9	95,2	-	-	*horses*
drób	39077,1	249120,8	293706,6	358498,8	259105,4	*poultry*
Mleko krowie	190058,3	241433,7	294756,3	312579,8	280765,9	*Cows' milk*
Jaja kurze konsumpcyjne	37,1	4502,9 [e]	3930,3	4632,6	3210,7	*Consumer hen eggs*
			NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [f] w zł *PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND [f] in zl*			
O G Ó Ł E M	•	**2678**	**3506**	**3990**	**3558**	***T O T A L***
Produkty: roślinne	•	1075	1410	1635	1436	*Products: crop*
zwierzęce	•	1603	2096	2355	2122	*animal*

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Łącznie z mieszankami zbożowymi. c Bez materiału siewnego. d W wadze żywej. e Znaczny wzrost wartości skupu wynika ze zwiększenia liczby jednostek objętych badaniem. f Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

a Paid to suppliers; excluding VAT. b Including cereal mixed. c Excluding sowing. d In live weight. e A substantial increase of the value of procurement was due to an increased number of entities included in the survey. f See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.

TABL. 19 (239). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*AGRICULTURAL PRODUCTS*
Zboża w t	667947	683137	805297	849973	662154	*Cereals in t*
w tym zboża podstawowe [a]	640966	663143	780619	821634	648116	*of which basic cereals [a]*
pszenica	471065	468773	572928	552232	430207	*wheat*
żyto	68074	64462	66861	115989	91728	*rye*
jęczmień	41185	57019	70196	73678	65602	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	26425	20267	17325	20894	18888	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	34217	52622	53309	58841	41691	*triticale*
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	662725	680851	801064	845693	658271	*of which consumer and for feeds cereals*
w tym zboża podstawowe [a]	635916	660857	776386	817371	644250	*of which basic cereals [a]*
pszenica	470133	468170	571408	550540	428845	*wheat*
żyto	67195	64133	66641	115389	91128	*rye*
jęczmień	40486	56388	69571	73373	65323	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	25275	20137	16770	20427	18441	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	32827	52029	51996	57642	40513	*triticale*
Strączkowe konsumpcyjne [b] w t	69	73	14	130	79	*Edible pulses [b] in t*
Ziemniaki w t	148003	222628	170346	223760	85700	*Potatoes in t*
Buraki cukrowe w t	520699	504206	557844	542993	427809	*Sugar beets in t*
Rzepak i rzepik w t	105699	166481	99254	124656	85589	*Rape and turnip rape in t*
Warzywa w t	25249	40593	38589	39964	38135	*Vegetables in t*
Owoce w t	12067	16488	10976	12488	11356	*Fruit in t*
Żywiec rzeźny [c] w t	100457	244598	290675	285033	211272	*Animals for slaughter [c] in t*
bydło (bez cieląt)	6204	20023	25803	19754	18285	*cattle (excluding calves)*
cielęta	21	48	49	41	41	*calves*
trzoda chlewna	81718	148261	190110	176052	128397	*pigs*
owce	93	157	183	156	143	*sheep*
konie	8	27	17	-	-	*horses*
drób	12413	76082	74513	89030	64406	*poultry*
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) [d] w t	75744	179623	213871	209971	154783	*Animals for slaughter in terms of meat (including fats) [d] in t*
Mleko krowie w tys. l	209957	232805	241684	260699	236086	*Cows' milk in thous. l*
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	168	23149 [e]	21257	15653	9935	*Consumer hen eggs in thous. units*

a Łącznie z mieszankami zbożowymi. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej. d Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. e Znaczny wzrost skupu wynika ze zwiększenia liczby jednostek objętych badaniem.

a Including cereal mixed. b Excluding sowing. c In live weight. d Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. e A substantial increase of procurement was due to an increased number of entities included in the survey.

TABL. 20 (240). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANIC FARMS

LATA *YEARS*	Z certyfikatem *Certified*		W okresie przestawiania *Under conversion*	
	gospodarstwa *farms*	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha *organic agricultural land in ha*	gospodarstwa *farms*	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha *organic agricultural land in ha*
2005	35	1313	146	5782
2010	348	12048	300	10506
2011	460	16403	303	10954
2012	**601**	**21223**	**293**	**9392**

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo
Hunting

TABL. 21 (241). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE [a]
Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES [a]
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005 [b]	2010	2011	2012	*GAME SPECIES*
W SZTUKACH *IN HEADS*					
Łosie	5	54	55	104	*Moose*
Daniele	504	959	1112	1469	*Fallow deer*
Muflony	60	132	81	60	*Mouflons*
W TYSIĄCACH SZTUK *IN THOUSAND HEADS*					
Jelenie	10,7	14,0	15,5	17,6	*Deer*
Sarny	42,2	52,1	50,1	52,0	*Roe deer*
Dziki	12,1	17,0	18,4	17,9	*Wild boars*
Lisy	12,8	11,7	12,4	12,7	*Foxes*
Zające	11,7	16,3	18,0	20,3	*Hares*
Bażanty	4,9	5,7	5,8	5,6	*Pheasants*
Kuropatwy	6,1	8,1	8,0	7,2	*Partridges*

a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. b Stan w dniu 31 III.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego, w 2005 r. również Ministerstwa Rolnictwa.

a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests. b As of 31 III.

S o u r c e: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association and in 2005 also of the Ministry of Agriculture.

TABL. 22 (242). ODSTRZAŁ WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH [a]

SHOOT OF MAIN GAME SPECIES [a]

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 [b]	2010/11 [b]	2011/12	2012/13	*GAME SPECIES*
Jelenie	3298	4888	6372	7336	*Deer*
Daniele	90	240	359	373	*Fallow deer*
Sarny	10018	9906	10737	10611	*Roe deer*
Dziki	9468	16571	13967	17296	*Wild boars*
Lisy	8417	7526	6337	7176	*Foxes*
Zające	464	298	111	204	*Hares*
Bażanty	518	580	868	1015	*Pheasants*
Kuropatwy	12	1	10	-	*Partridges*

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: do roku łowieckiego 2011/12 dane Agencji Nieruchomości Rolnych, od roku łowieckiego 2012/13 dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. b Data exclude centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: until the hunting year 2011/12 data of the Agricultural Property Agency, since the hunting year 2012/13 data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (243). KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE

Stan w dniu 10 III

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS

As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 [a]	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Koła łowieckie:					*Hunting clubs:*
liczba [b]	140	132	132 [c]	132	*number [b]*
członkowie [d]	7222	3322	6953	6957	*members [d]*
Obwody łowieckie:					*Hunting districts:*
liczba	308	308	307	307	*number*
powierzchnia w tys. ha	1541,0	1556,5	1546,2	1541,0	*area in thous. ha*
w tym na gruntach leśnych	576,4	588,1	588,7	590,8	*of which on forest land*

a Stan w dniu 31 III. b Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. c Dane dotyczą 2010 r. d Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a As of 31 III. b Data grouped according to the seat of hunting club. c Data concern 2010. d Data grouped according to the seat of member of hunting club.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo
Forestry

TABL. 24 (244). POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w ha	**674311**	**680482**	**681101**	**682118**	***T O T A L in ha***
Lasy	**656980**	**662728** [a]	**663368**	**664403**	***Forests***
Publiczne	587417	589105	589187	589214	*Public*
zalesione	579625	580796	580845	581029	*wooded*
niezalesione	7792	8309	8342	8186	*non-wooded*
własność Skarbu Państwa	584102	585749 [a]	585812	585821	*owned by the State Treasury*
zalesione	576414	577529	577570	577724	*wooded*
niezalesione	7688	8220	8242	8097	*non-wooded*
w tym:					*of which:*
w zarządzie Lasów Państwowych	569596	571414	571771	571886	*managed by the State Forests*
zalesione	562100	563397	563732	564007	*wooded*
niezalesione	7496	8017	8039	7879	*non-wooded*
parki narodowe	9782	9788	9841	9843	*national parks*
zalesione	9599	9601	9654	9657	*wooded*
niezalesione	183	187	187	187	*non-wooded*
własność gmin [b]	3315	3355	3375	3393	*gmina [b] owned*
zalesione	3212	3267	3275	3305	*wooded*
niezalesione	103	88	100	89	*non-wooded*
Prywatne	69563	73623 [a]	74181	75189	*Private*
zalesione	68634	71930	72436	73533	*wooded*
niezalesione	929	1693	1745	1656	*non-wooded*
Grunty związane z gospodarką leśną	**17331**	**17754**	**17733**	**17715**	***Land connected with silviculture***
LESISTOŚĆ w %	**35,9**	**36,2**	**36,2**	**36,3**	***FOREST COVER in %***
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA W %	**36,9**	**37,2**	**37,2**	**37,3**	***SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP IN %***

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Dotyczy także gmin mających status miasta na prawach powiatu.

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. b It is also concerns gminas which are cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25(245), 26(246)

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2008–2012 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

Note to tables 25(245), 26(246)

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2008–2012 by the Bureau for Forest Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions of the Yearbook.

TABL. 25 (245). POWIERZCHNIA LASÓW
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem w ha *Grand total in ha*	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona *Of which wooded area in % of grand total area*							
		razem *total*	drzewostany *tree stands*						
			w klasie wieku *in age group*						w klasie odnowienia [a] i o budowie przerębowej *in renewal class [a] with a trough-fell construction*
			I (1–20 lat)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe *and higher* (101 lat i więcej *and older)*	
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**663368**	**97,9**	**11,9**	**16,0**	**25,3**	**16,8**	**13,6**	**11,8**	**2,5**
w tym: *of which:*									
W zarządzie Lasów Państwowych *Managed by the State Forests*	571774	98,0	11,8	15,4	24,1	17,4	14,8	11,6	2,9
Lasy prywatne ..... *Private forests*	74181	96,6	15,1	24,7	36,8	12,1	6,3	1,6	-

a Łącznie z klasą do odnowienia.
a Including regeneration class.

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem *Total*		W tym *Of which*		*SPECIES OF TREES*
			w zarządzie Lasów Państwowych *of which managed by the State Forests*	lasy prywatne *private forests*	
	w ha *in ha*	w % *in %*			
O G Ó Ł E M	**663368**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Drzewa iglaste	496547	74,8	73,8	82,3	*Coniferous trees*
w tym:					*of which:*
sosna	456512	68,8	67,9	75,2	*pine*
świerk	28106	4,2	4,2	4,3	*spruce*

TABL. 25 (245). POWIERZCHNIA LASÓW (dok.)
FOREST AREAS (cont.)
B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE (dok.)
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS (cont.)

GATUNKI DRZEW	Ogółem *Total*		W tym *Of which*		*SPECIES OF TREES*
			w zarządzie Lasów Państwowych *of which managed by the State Forests*	lasy prywatne *private forests*	
	w ha *in ha*	w % *in %*			
Drzewa liściaste	166821	25,2	26,2	17,7	*Broadleaved trees*
w tym:					*of which:*
buk	64113	9,7	10,5	2,5	*beech*
dąb	29373	4,4	4,6	4,2	*oak*
grab	4184	0,6	0,6	0,8	*hornbeam*
brzoza	47583	7,2	7,1	7,7	*birch*
olsza	14930	2,3	2,5	0,6	*alder*
osika	2063	0,3	0,2	1,1	*aspen*

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.
S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (246). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem grubizna brutto [a] w tys. m^3 *Gross [a] grand total timber in thous. m^3*	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej *Of which wooded area in % of grand total area*								
		razem *total*	drzewostany *tree stands*							przestoje [b] *hold-over trees [b]*
			w klasie wieku *in age group*						w klasie odnowienia [c] i o budowie przerębowej *in renewal class [c] with a troughfell construction*	
			I (1–20 lat)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe *and higher* (101 lat i więcej *and older)*		
O G Ó Ł E M ..... *T O T A L*	**172207,0**	**100,0**	**0,8**	**9,8**	**27,7**	**21,0**	**18,6**	**18,4**	**3,1**	**0,6**
w tym: *of which:*										
W zarządzie Lasów Państwowych ..... *Managed by the State Forests*	151955,3	100,0	0,7	9,1	25,9	21,8	20,0	18,3	3,5	0,7
Lasy prywatne ..... *Private forests*	15279,2	99,9	1,8	19,1	49,7	18,0	8,5	2,8	-	0,0

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym koleją rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.
a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

TABL. 26 (246). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU (dok.)

GROWING STOCK OF STANDING WOOD (cont.)

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE

BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto [a] *Gross [a] total timber*		W tym *Of which*		*SPECIES OF TREES*
			w zarządzie Lasów Państwowych *of which managed by the State Forests*	lasy prywatne *private forests*	
	w tys. m^3 *in thous. m^3*	w % *in %*			
O G Ó Ł E M	**172207,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Drzewa iglaste	132891,6	77,2	76,2	83,8	*Coniferous trees*
w tym:					*of which:*
sosna	121152,9	70,3	69,5	75,9	*pine*
świerk	7341,4	4,3	4,3	2,8	*spruce*
Drzewa liściaste	39315,4	22,8	23,8	16,2	*Broadleaved trees*
w tym:					*of which:*
buk	18028,1	10,5	11,4	0,7	*beech*
dąb	5837,7	3,4	3,4	4,5	*oak*
grab	715,9	0,4	0,4	1,0	*hornbeam*
brzoza	9831,0	5,7	3,6	7,9	*birch*
olsza	4126,0	2,4	2,6	1,2	*alder*
osika	284,9	0,2	0,1	0,7	*aspen*

a W korze.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Overbark.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (247). ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE

RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				*SPECIFICATION*
				ogółem *grand total*	lasy publiczne *public forests*		lasy prywatne [a] *private forests* [a]	
					razem *total*	w tym własność Skarbu Państwa *of which owned by the State Treasury*		
	w ha *in ha*							
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	240	200	179	179	179	179	-	*Production area of forest nurseries (as of 31 XII)*
Odnowienia i zalesienia	4916	3418	4106	4100	3765	3755	335	*Renewals and afforestations*
odnowienia	4061	2969	3790	3905	3736	3726	170	*renewals*
sztuczne	3611	2754	3459	3649	3479	3478	170	*artificial*
zrębów [b]	3549	2715	3423	3624	3471	3470	153	*felling sites* [b]
halizn i płazowin	62	38	35	25	8	8	17	*blanks and irregularly stocked open stands*
naturalne	450	215	331	256	256	248	-	*natural*
zalesienia [c]	855	449	316	195	29	29	166	*afforestations* [c]
Poprawki i uzupełnienia [d]	626	325	297	343	321	316	22	*Corrections and supplements* [d]
Pielęgnowanie [e]	22194	16529	19258	19331	18680	18612	651	*Tending* [e]
w tym:								*of which:*
upraw	14388	10876	12753	13291	12662	12652	629	*crops*
młodników	7315	5238	6338	5910	5910	5910	-	*greenwoods*
wprowadzanie podszytów [f]	190	61	80	50	50	50	-	*introduction of undergrowth* [f]
Melioracje	3709	3894	4778	4068	4068	4068	-	*Drainage*

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (248). POZYSKANIE DREWNA [a]
REMOVALS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ogółem *grand total*	2012 lasy publiczne *public forests* razem *total*	2012 lasy publiczne *public forests* w tym własność Skarbu Państwa *of which owned by the State Treasury*	2012 lasy prywatne *private forests*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w dam³	**2698**	**2940**	**3114**	**3105**	**3007**	**3004**	**98**	***T O T A L in dam³***
Grubizna	**2422**	**2712**	**2858**	**2875**	**2777**	**2774**	**98**	***Timber***
Grubizna iglasta	1876	2132	2253	2256	2168	2167	88	*Coniferous*
w tym drewno:								*of which:*
wielkowymiarowe	909	940	1003	942	911	910	32	*large-size wood*
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	844	1035	1058	1121	1088	1087	33	*medium-size wood for industrial uses*
Grubizna liściasta	546	580	605	619	609	607	10	*Non-coniferous*
w tym drewno:								*of which:*
wielkowymiarowe	185	191	213	206	204	203	2	*large-size wood*
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	297	287	271	289	286	285	3	*medium-size wood for industrial uses*
Drewno małowymiarowe [b] ...	**276**	**228**	**256**	**230**	**230**	**230**	**-**	***Slash [b]***
Do przerobu przemysłowego	89	44	32	31	31	31	-	*Slash for industrial uses*
Opałowe	187	184	224	199	199	199	-	*Slash for fuel*
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	**368,6**	**409,3**	**430,9**	**432,8**	**471,4**	**473,6**	**130,4**	***TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³***

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.
U w a g a. W prezentowanych latach nie pozyskano karpiny.
a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.
N o t e. In presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29 (249). ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEŃ
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 w tym na gruntach prywatnych *of which on private land*	*SPECIFICATION*
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych [a] w ha	16	25	20	20	-	*Production area of nurseries [a] in ha*
Sadzenie w szt.: drzew	76462	43470	39127	33024	9543	*Plantings in units of: trees*
krzewów	90051	60882	61795	40502	8300	*bushes*
Pozyskanie drewna (grubizny) [b] w m^3	28740	41633	32598	33095	19745	*Removals (timber) [b] in m^3*
grubizna iglasta	3519	7490	6429	6568	3762	*coniferous*
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	1594	4602	3432	3600	2069	*of which large-size general purpose wood*
grubizna liściasta	25221	34143	26169	26527	15983	*non-coniferous*
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	7178	15192	9515	9151	5594	*of which large-size general purpose wood*

a Stan w dniu 31 XII. b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).
a As of 31 XII. b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (250). POŻARY W LASACH [a]
FOREST FIRES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Pożary	521	277	358	247	*Number of fires*
w tym: podpalenia	138	57	111	69	*of which: arsons*
nieostrożność dorosłych	203	107	134	75	*negligence of adults*
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	110,8	53,7	42,9	31,3	*Area of forest burned in ha*
w tym: podpalenia	35,5	21,6	19,6	9,7	*of which: arsons*
nieostrożność dorosłych	46,3	16,5	16,1	9,3	*negligence of adults*
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,2	0,2	0,1	0,1	*Average forest areas burned by fire in ha*

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.
a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.
S o u r c e: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

W tabl. 3(253) uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji) oraz podmioty produkujące wyroby przemysłowe zaliczane do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych, ust. 7 na str. 27.

3. Przedstawione w tabl. 3(253) wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:
- sumę niektórych pozycji PKWiU i PRODCOMU-u lub ich części,
- pozycje zbiorczą utworzoną w oparciu o kryteria inne niż wystepujące w PKWiU i PRODCOM-ie.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

CHAPTER XVI
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. *Information within the scope of* ***industry*** *concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities" as an additional grouping.*

In tables 3(253) were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections) and entities producing industrial products and included in sections other than: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. *Data were compiled using the* ***enterprise method,*** *excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e., by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes, item 7 on page 27.*

3. *Products in table 3(253) are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008) and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveyes in EU member states.*

In some cases products are presented according to additional grouping, comprising:
- *the sum of some PKWiU and PRODCOM positions or the sum of their parts,*
- *collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU and PRODCOM.*

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Sold production *concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.*

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych, ust. 10 na str. 29.

Jako **ceny stałe** w 2012 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia (np.: słoma, wiklina, trzcina, glina), a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Sold production of industry includes:

1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
4) the value of products in the form of settlements in kind;
5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes, item 10 on page 29.*

***Constant prices** in 2012 (2010 average constant prices) were adopted as constant prices in 2010.*

***5.** In data concerning production, the value of outwork is included.*

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin (e.g.: straw, wicker, reed, clay) and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

***6.** Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement and includes full--time and part-time paid employees in terms of full--time employees.*

Budownictwo

1. Informacje w zakresie **budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo".

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw.** Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych, ust. 7 na str. 27.

Construction

***1.** Information within the scope of **construction** concerns of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section "Construction".*

***2.** Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes, item 7 on page 27.*

3. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceniowym (tj. na rzecz obcych zleceniodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków - tylko budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków - budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy), oddanych do użytkowania w okresie od 1 I do 31 XII.

6. Dane o **przeciętnym zatudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Construction and assembly production *concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system (i.e. for outside clients).*

4. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).*

5. *Data regarding* ***buildings completed*** *(by all investors) concerns:*

- *within the scope of the number of buildings - only newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings - newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion), completed in the period from 1 I to 31 XII.*

6. *Data regarding* ***average employment and average monthly gross wages and salaries*** *concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, positing, appointment, election or service relation) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

TABL. 1 (251). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU [a]
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł *in mln zl*				w % *in %*	2011 = 100 (ceny stałe) *(constant prices)*
	ceny bieżące *current prices*					
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**38505,5**	**58892,3**	**72382,3**	**79458,1**	**100,0**	**104,6**
sektor publiczny *public sector*	12265,0	#	#	#	#	x
sektor prywatny *private sector*	26240,5	#	#	#	#	x
Górnictwo i wydobywanie ***Mining and quarrying***	**#**	**481,6**	**548,7**	**805,6**	**1,0**	**137,3**
Przetwórstwo przemysłowe ***Manufacturing***	**34617,2**	**52558,2**	**65673,6**	**72248,3**	**90,9**	**104,5**
w tym: *of which:*						
Produkcja artykułów spożywczych *Manufacture of food products*	4077,7	5716,7	5982,7	6643,2	8,4	113,7
Produkcja napojów *Manufacture of beverages*	395,4	497,9	533,8	589,2	0,7	112,3
Produkcja wyrobów tekstylnych *Manufacture of textiles*	55,7	134,6	145,8	158,5	0,2	106,2
Produkcja odzieży *Manufacture of wearing apparel*	264,6	248,7	277,0	278,0	0,4	98,4
Produkcja skór i wyrobów skórzanych [Δ] *Manufacture of leather and related products*	183,6	124,3	152,7	229,1	0,3	160,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ] *Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker* [Δ]	1112,0	1890,4	1465,2	1523,2	1,9	105,3
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji *Printing and reproduction of recorded media*	94,4	153,5	145,3	147,7	0,2	103,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych *Manufacture of chemicals and chemical products*	558,5	1039,9	1279,1	1659,4	2,1	126,1
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych *Manufacture of rubber and plastic products*	1587,6	2282,1	2572,5	2611,6	3,3	109,3
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych *Manufacture of other non-metallic mineral products*	743,4	1204,8	1169,4	1133,4	1,4	95,4
Produkcja metali *Manufacture of basic metals*	50,5	77,2	65,4	67,6	0,1	89,7
Produkcja wyrobów z metali [Δ] *Manufacture of metal products* [Δ]	2087,0	3250,4	3975,5	4153,2	5,2	103,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (251). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU [a] (dok.)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY [a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł *in mln zl*				w % *in %*	2011 = 100 (ceny stałe) *(constant prices)*
	ceny bieżące *current prices*					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.): ***Manufacturing (cont.):***						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych ..... *Manufacture of computer, electronic and optical products*	3936,5	4521,6	5292,0	5452,8	6,9	98,1
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... *Manufacture of electrical equipment*	338,7	519,7	443,9	479,7	0,6	106,3
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] ..... *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*	1110,0	1791,0	1759,2	2134,9	2,7	128,3
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] ..... *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*	741,2	837,0	1260,5	1217,2	1,5	93,6
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego *Manufacture of other transport equipment*	3821,6	2864,2	3458,5	4154,6	5,2	108,2
Produkcja mebli ..... *Manufacture of furniture*	842,7	1010,4	989,4	972,2	1,2	95,0
Pozostała produkcja wyrobów ..... *Other manufacturing*	232,7	197,2	394,0	443,6	0,6	100,5
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń ..... *Repair and installation of machinery and equipment*	1013,6	1308,3	1476,1	1701,9	2,1	112,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]..... *Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	**2824,7**	**4736,6**	**4827,8**	**5095,2**	**6,4**	**105,7**
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ] ..... *Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	**#**	**1115,9**	**1332,2**	**1309,0**	**1,7**	**96,3**
w tym: *of which:*						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody ..... *Water collection, treatment and supply*	#	309,3	90,3	91,7	0,1	98,2
Gospodarka odpadami; odzysk surowców [Δ] *Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery*	227,2	420,3	604,6	559,0	0,7	95,2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (252). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE [a] (ceny bieżące)

SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w mln zł		*in mln zl*		
O G Ó Ł E M	**38505,5**	**58892,3**	**72382,3**	**79458,1**	***T O T A L***
podmioty o liczbie zatrudnionych:					*entities with following number of paid employees:*
49 osób i mniej	5212,6	6989,6	8211,1	9128,9	*49 persons and less*
50–249	8564,1	11136,9	12022,4	13498,0	*50–249*
250–499	3715,3	7110,9	9289,7	9726,4	*250–499*
500–999	10743,7	4403,0	3649,0	4229,6	*500–999*
1000 osób i więcej	10269,8	29251,9	39210,1	42875,1	*1000 persons and more*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (253). PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW [a]

PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS [a]

WYROBY	2005	2010	2011	2012 ogółem *total*	2012 udział w kraju w % *share in country in %*	*PRODUCTS*
Produkty uboju [b] wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						*Slaughter products [b] included in slaughter capacity in thous. t:*
bydła i cieląt	8,5	6,6	4,2	3,6	1,6	*cattle and calves*
trzody chlewnej	81,8	82,0	82,7	78,9	9,2	*pigs*
Mięso drobiowe w tys. t	45,0	75,8	73,7	75,5	3,9	*Poultry meat in thous. t*
Wędliny i kiełbasy [c] w tys. t	•	13,4	16,1	16,1	2,1	*Cured meats products and sausages [c] in thous. t*
Filety z ryb morskich, świeże lub chłodzone [d] w t	1676	1454	5288	2995	20,4	*Seafish fillets, fresh or refrigerated [d] in t*
Śledzie wędzone, włączając filety [d] w t	230	511	391	266	31,7	*Smoked herrings, including fillets [d] in t*
Konserwy rybne [d] w tys. t	30,7	47,0	50,0	46,5	93,4	*Canned fish [d] in thous. t*
Mleko płynne przetworzone łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji w mln l	48,5	70,6	73,4	56,1	2,1	*Processed liquid milk including for further processing in mln l*
Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka w tys. t	1,0	0,6	0,5	0,5	0,3	*Butter and other fats from milk in thous. t*
Ser świeży niedojrzewający i twaróg w tys. t	5,8	7,9	7,5	6,3	1,6	*Unripened fresh cheese and curd in thous. t*
Jogurt [d] w tys. hl	18,3	95,8	118,3	173,9	3,9	*Yogurt [d] in thous. hl*
Produkty stosowane w żywieniu zwierząt hodowlanych w tys. t	184,2	171,4	162,5	163,3	1,9	*Products used to feed livestock in thous. t*
Pieczywo świeże [d] w tys. t	94,7	85,0	70,8	82,5	4,9	*Fresh bread [d] in thous. t*
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w mln par	1,7	1,0	0,9	1,0	8,6	*Footwear with leather uppers in mln pairs*
Tarcica iglasta w dam^3	499,0	456,3	466,5	427,0	11,2	*Coniferous sawnwood in dam^3*
Tarcica liściasta w dam^3	80,5	52,0	56,6	42,2	9,3	*Leafy sawnwood in dam^3*
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m^2	2491,1	3090,3	2964,4	2804,8	19,5	*Windows and doors, casings and wooden thresholds in thous. m^2*
Masa betonowa prefabrykowana [de] w tys. t	986,6	1996,8	2442,0	1677,2	3,7	*Ready-mix concrete [de] in thous. t*
Urządzenia klimatyzacyjne w tys. szt.	16,6	32,1	43,7	73,4	27,7	*Air conditioning devices in thous. units*
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa do uprawy gleby w tys. szt.	•	5,9	6,6	8,4	9,0	*Machinery for agriculture and forestry to soil in thous. units*
Pojemniki i kontenery [f] w tys. szt.	•	14,6	15,9	12,5	32,3	*Boxes and containers [f] in thous. units*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych. d Dane opracowano metodą przedsiębiorstw. e Beton gotowy do wylania. f Włączając do przewozu płynów lub gazu przystosowane do przewozu jednym lub więcej środkami transportu.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal, animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat. d Data compiled using the enterprise method. e Concrete ready for covering. f Including the transport of liquids or gas for the carriage of one or more modes of transport.

TABL. 4 (254). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE [a]

AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**137865**	**131432**	**128272**	***T O T A L***
sektor publiczny	19345	18411	16334	*public sector*
sektor prywatny	118521	113021	111938	*private sector*
Górnictwo i wydobywanie	**881**	**879**	**890**	***Mining and quarrying***
Przetwórstwo przemysłowe	**118568**	**112385**	**112054**	***Manufacturing***
w tym:				*of which:*
Produkcja artykułów spożywczych	19062	17467	17581	*Manufacture of food products*
Produkcja napojów	751	833	829	*Manufacture of beverages*
Produkcja wyrobów tekstylnych	795	789	846	*Manufacture of textiles*
Produkcja odzieży	4193	3877	3420	*Manufacture of wearing apparel*
Produkcja skór i wyrobów skórzanych [Δ]	1199	1306	1826	*Manufacture of leather and related products*
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ]	10305	8478	8087	*Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker [Δ]*
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	720	796	795	*Printing and reproduction of recorded media*
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2171	2425	2599	*Manufacture of chemicals and chemical products*
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	8172	7944	8003	*Manufacture of rubber and plastic products*
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	4663	4407	4205	*Manufacture of other non-metallic mineral products*
Produkcja metali	522	384	378	*Manufacture of basic metals*
Produkcja wyrobów z metali [Δ]	14149	12943	13754	*Manufacture of metal products [Δ]*
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	11104	10528	9440	*Manufacture of computer, electronic and optical products*
Produkcja urządzeń elektrycznych	2411	1975	1911	*Manufacture of electrical equipment*
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ]	5785	5979	6582	*Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ]	2228	2605	2578	*Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	8263	7633	7775	*Manufacture of other transport equipment*
Produkcja mebli	7445	6530	6032	*Manufacture of furniture*
Pozostała produkcja wyrobów	1657	2339	2352	*Other manufacturing*
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	6735	7057	6916	*Repair and installation of machinery and equipment*
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]	**12578**	**11999**	**9176**	***Electricity, gas, steam and air conditioning supply***
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ]	**5838**	**6168**	**6153**	***Water supply; sewerage, waste management and remediation activities***
w tym:				*of which:*
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1329	653	631	*Water collection, treatment and supply*
Gospodarka odpadami; odzysk surowców [Δ]	2209	2704	2897	*Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (255). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE [a]

AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w zł *in zł*			
O G Ó Ł E M	**3314,52**	**3526,84**	**3648,18**	***T O T A L***
sektor publiczny	4892,93	5235,71	5657,17	*public sector*
sektor prywatny	3056,87	3248,47	3355,03	*private sector*
Górnictwo i wydobywanie	**7141,01**	**7613,38**	**6963,03**	***Mining and quarrying***
Przetwórstwo przemysłowe	**3068,99**	**3243,89**	**3414,50**	***Manufacturing***
w tym:				*of which:*
Produkcja artykułów spożywczych	2325,23	2428,33	2518,95	*Manufacture of food products*
Produkcja napojów	3073,81	2965,75	3087,24	*Manufacture of beverages*
Produkcja wyrobów tekstylnych	2147,81	2208,52	2377,58	*Manufacture of textiles*
Produkcja odzieży	1774,53	1838,91	1970,35	*Manufacture of wearing apparel*
Produkcja skór i wyrobów skórzanych [Δ]	1971,53	2028,49	2317,33	*Manufacture of leather and related products*
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ]	2380,37	2351,43	2572,78	*Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker [Δ]*
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2792,57	2501,07	2753,19	*Printing and reproduction of recorded media*
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3694,14	3754,44	3978,75	*Manufacture of chemicals and chemical products*
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2853,03	3025,47	3056,33	*Manufacture of rubber and plastic products*
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3008,41	2978,55	3050,78	*Manufacture of other non-metallic mineral products*
Produkcja metali	2735,49	2356,36	2419,53	*Manufacture of basic metals*
Produkcja wyrobów z metali [Δ]	3060,59	3338,22	3502,92	*Manufacture of metal products [Δ]*
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	3189,79	3513,05	3665,64	*Manufacture of computer, electronic and optical products*
Produkcja urządzeń elektrycznych	3365,99	3258,41	3536,87	*Manufacture of electrical equipment*
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ]	3768,83	3847,39	4208,41	*Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ]	3386,74	4044,32	4115,64	*Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3929,75	4266,31	4509,92	*Manufacture of other transport equipment*
Produkcja mebli	2373,94	2365,33	2470,54	*Manufacture of furniture*
Pozostała produkcja wyrobów	2320,11	2848,53	2946,55	*Other manufacturing*
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	4003,73	4048,48	4127,03	*Repair and installation of machinery and equipment*
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]	**5238,04**	**5728,97**	**6029,35**	***Electricity, gas, steam and air conditioning supply***
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ]	**3579,62**	**3816,80**	**3872,71**	***Water supply; sewerage, waste management and remediation activities***
w tym:				*of which:*
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	3907,56	3297,59	3425,87	*Water collection, treatment and supply*
Gospodarka odpadami; odzysk surowców [Δ]	3153,91	3462,13	3385,58	*Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo
Construction

TABL. 6 (256). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA [a] (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*				w odsetkach *in per cent*	
O G Ó Ł E M	**3864,1**	**9162,1**	**10191,4**	**8848,8**	**100,0**	***T O T A L***
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2507,5	5562,3	6559,9	5710,8	64,5	*Of which entities employing more than 9 persons*
budowa budynków [Δ]	1045,1	1999,9	2258,8	1970,4	22,3	*construction of buildings*
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej [Δ]	801,1	1902,4	2757,0	2350,0	26,6	*civil engineering works*
roboty budowlane specjalistyczne	661,3	1660,0	1544,1	1390,4	15,7	*specialised construction activities*

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

a Realized by enterprises which have a seat of board in the pomorskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (257). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA [a] WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION [a] BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	Roboty o charakterze inwestycyjnym *Works with an investment character*	Roboty o charakterze remontowym *Works with a renovation (restoration) character*	*SPECIFICATION*
		w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	2005	2507,5	1846,2	661,3	***T O T A L***
	2010	5562,3	3863,3	1699,0	
	2011	6559,9	5349,0	1210,9	
	2012	**5710,8**	**4163,5**	**1547,3**	
Budynki		**2542,9**	**1919,1**	**623,8**	***Buildings***
Budynki mieszkalne		1079,8	835,0	244,8	*Residential buildings*
budynki mieszkalne jednorodzinne		121,3	69,3	52,0	*one-dwelling buildings*
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		803,2	666,3	136,9	*two- and more dwelling buildings*
budynki zbiorowego zamieszkania		155,3	99,4	55,9	*residences for communities*
Budynki niemieszkalne		1463,1	1084,1	379,0	*Non-residential buildings*
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego		54,5	46,7	7,8	*hotels and similar buildings*
budynki biurowe		242,1	190,9	51,2	*office buildings*
budynki handlowo-usługowe		335,9	244,1	91,8	*wholesale and retail trade buildings*
budynki transportu i łączności		45,9	42,4	3,6	*traffic and communication buildings*
budynki przemysłowe i magazynowe		397,7	308,4	89,3	*industrial buildings and warehouses*
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej		290,2	197,3	92,9	*public entertainment, education, hospital or institutional care buildings*
pozostałe budynki niemieszkalne		96,8	54,4	42,4	*other non-residential buildings*

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (257). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA [a] WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)

CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION [a] BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Roboty o charakterze inwestycyjnym *Works with an investment character*	Roboty o charakterze remontowym *Works with a renovation (restoration) character*	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	**3167,9**	**2244,4**	**923,5**	***Civil engineering works***
Infrastruktura transportu	1492,0	875,9	616,1	*Transport infrastructures*
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	761,8	492,3	269,5	*highways, streets and roads*
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	206,0	67,1	138,9	*railways, suspension and elevated railways*
drogi lotniskowe	7,4	5,5	1,9	*airfield runways*
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	237,6	88,3	149,3	*bridges, elevated highways, tunnels and subways*
budowle wodne	279,2	222,7	56,5	*harbours, waterways, dams and other waterworks*
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1322,6	1091,8	230,8	*Pipelines, communication and electricity lines*
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	757,3	633,9	123,4	*long-distance pipelines, communication and electricity power lines*
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	565,3	457,9	107,4	*local pipelines and cables*
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	153,2	133,9	19,3	*Complex constructions on industrial sites*
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	200,1	142,8	57,3	*Other civil engineering works*

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (258). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA [a]
BUILDINGS COMPLETED [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Budynki [b]	**5123**	**6052**	**5532**	**6136**	***Buildings [b]***
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	3861	5048	4757	5198	*of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings [c]*
miasta	2220	2109	1784	1915	*urban areas*
wieś	2903	3943	3748	4221	*rural areas*
W tym budynki indywidualne [d]	4695	5267	4820	5334	*Of which private buildings [d]*
miasta	1888	1622	1340	1437	*urban areas*
wieś	2807	3645	3480	3897	*rural areas*
w tym:					*of which:*
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	3627	4519	4286	4634	*one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings [c]*
niemieszkalne	791	746	534	699	*non-residential*
w tym gospodarstw rolnych	145	177	135	166	*of which farm buildings*
Kubatura [e] w dam³	**7530**	**9064**	**10300**	**11387**	***Cubic volume [e] in dam³***
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	4357	5290	5462	6681	*of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings [c]*
miasta	4786	5124	6199	6726	*urban areas*
wieś	2744	3940	4101	4661	*rural areas*
W tym budynki indywidualne [d]	4027	4178	4919	5291	*Of which private buildings [d]*
miasta	1848	1406	2337	1694	*urban areas*
wieś	2179	2772	2582	3597	*rural areas*
w tym:					*of which:*
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	2800	3205	3199	3617	*one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings [c]*
niemieszkalne	1116	965	1720	1667	*non-residential*
w tym gospodarstw rolnych	149	248	182	279	*of which farm buildings*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 333. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 333. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Realized by natural persons, fundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (259). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA [a] WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW

BUILDINGS COMPLETED [a] BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
		BUDYNKI [b]			
		BUILDINGS [b]			
Budynki mieszkalne	**4148**	**5048**	**4757**	**5203**	***Residential buildings***
w tym:					*of which:*
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	3861	5046	4754	5198	*One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings [c]*
w tym jednorodzinne	3549	4668	4394	4711	*of which one-dwelling buildings*
Budynki zbiorowego zamieszkania	5	2	3	5	*Residences for communities*
Budynki niemieszkalne	**975**	**1004**	**775**	**933**	***Non-residential buildings***
w tym:					*of which:*
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	58	95	55	82	*Hotels and similar buildings*
Budynki biurowe	28	44	38	46	*Office buildings*
Budynki handlowo-usługowe	246	167	150	176	*Wholesale and retail trade buildings*
Budynki łączności, dworców i terminali	2	4	2	8	*Communication buildings, stations, terminals and associated buildings*
Budynki garaży	248	271	193	234	*Garage buildings*
Budynki przemysłowe	78	71	41	43	*Industrial buildings*
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	92	98	80	109	*Reservoirs, silos and warehouses*
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	9	15	20	13	*Public entertainment buildings, museums and libraries*
Budynki szkół i instytucji badawczych	12	14	15	18	*School, university and research buildings*
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	7	12	13	7	*Hospital or institutional care buildings*
Budynki kultury fizycznej	19	20	21	15	*Sport halls*
Budynki gospodarstw rolnych	158	183	142	166	*Non-residential farm buildings*
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	7	2	2	6	*Buildings used as places of worship and for religious activities*
		KUBATURA [d] w dam^3			
		CUBIC VOLUME [d] in dam^3			
Budynki mieszkalne	**4475**	**5321**	**5462**	**6096**	***Residential buildings***
w tym:					*of which:*
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	4357	5290	5450	6081	*One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings [c]*
w tym jednorodzinne	2621	3186	2982	3223	*of which one-dwelling buildings*
Budynki zbiorowego zamieszkania	30	31	12	15	*Residences for communities*
Budynki niemieszkalne	**3056**	**3742**	**4838**	**5291**	***Non-residential buildings***
w tym:					*of which:*
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	69	153	205	151	*Hotels and similar buildings*
Budynki biurowe	148	303	361	678	*Office buildings*
Budynki handlowo-usługowe	1167	628	865	1323	*Wholesale and retail trade buildings*
Budynki łączności, dworców i terminali	0	16	1	393	*Communication buildings, stations, terminals and associated buildings*
Budynki garaży	77	100	48	52	*Garage buildings*
Budynki przemysłowe	571	687	546	655	*Industrial buildings*
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	475	779	755	1192	*Reservoirs, silos and warehouses*
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	45	70	69	81	*Public entertainment buildings, museums and libraries*
Budynki szkół i instytucji badawczych	105	127	261	224	*School, university and research buildings*
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	22	63	465	122	*Hospital or institutional care buildings*
Budynki kultury fizycznej	136	553	1046	117	*Sport halls*
Budynki gospodarstw rolnych	178	260	195	279	*Non-residential farm buildings*
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	42	2	17	13	*Buildings used as places of worship and for religious activities*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 333. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 333. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (260). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE [a]

AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	**30912**	**31509**	**29416**	***Average paid employment***
sektor publiczny	1035	1130	1125	*public sector*
sektor prywatny	29878	30379	28291	*private sector*
Budowa budynków [Δ]	11499	12259	11801	*Construction of buildings*
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej [Δ]	9250	10407	9497	*Civil engineering works*
Roboty budowlane specjalistyczne	10163	8843	8118	*Specialised construction activities*
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	**2984,02**	**3076,03**	**3130,03**	***Average monthly gross wages and salaries in zl***
sektor publiczny	4110,03	4447,21	4485,90	*public sector*
sektor prywatny	2944,91	3025,02	3076,11	*private sector*
Budowa budynków [Δ]	2707,61	2799,99	2899,78	*Construction of buildings*
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej [Δ]	3484,53	3604,83	3750,18	*Civil engineering works*
Roboty budowlane specjalistyczne	2841,23	2836,37	2739,25	*Specialised construction activities*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ. GOSPODARKA MORSKA

Uwagi ogólne

Transport

1. W 2012 r. prezentowane informacje dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności PKD 2007 do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa" z wyłączeniem jednostek zaliczonych do działu „Działalność pocztowa i kurierska" (do 2008 r. zaliczonych zgodnie z PKD 2004 do sekcji „Transport, gospodarka magazynowa i łączność").

W dziale zamieszczono także informacje o drogach publicznych pozyskiwanych z ewidencji Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII prezentowane są do 2001 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002-2008 – przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji). Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

2. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

3. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS. MARITIME ECONOMY

General notes

Transport

1. *In 2012 the information presented concerns economic entities classified according to the PKD 2007/NACE Rev. 2 into section "Transportation and storage", excluding economic entities included in division "Postal and courier activities" (until 2008 – classified according to the PKD 2004/NACE Rev. 1.1 into section "Transport, storage and communication").*

In addition, this chapter includes also information regarding public roads acquired from the General Directorate of Public Roads and Motorways. Data on road vehicles and tractors registered as of 31 XII have been presented until 2001 according to the register maintained by voivodes, while between 2002 and 2008 – by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 – according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior (until 17 XI 2011 – the Ministry of Interior and Administration). Data do not include vehicles being devoid of car registration, and up to 2010 – also vehicles having temporary permission given by the end of reference year.

2. The railway line *is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).*

3. National roads *include:*

- *motorways and expressways as well as roads which are designated to be upgraded to motorway or expressway status,*
- *international roads,*
- *roads constituting other links to ensure continuity of the national road network,*
- *access roads leading to generally accessible border crossings serving international passenger and freight transport,*
- *roads which are an alternative to toll motorways,*
- *roads which are bypasses around large urban agglomerations,*
- *roads with a military significance.*

Regional roads *include roads other than those presented above, which are links between cities, have a great significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads.*

District roads *include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.*

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowych stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2004 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami) oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

6. Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z systemu Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za śmiertelną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

Communal roads *include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.*

Urban roads *include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.*

Non-urban roads *include roads located outside the administrative boundaries of cities.*

4. A bus line *is a permanent road connection between two extreme localities as well as between selected intermediate localities which involves using one or several buses travelling between these localities according to a defined schedule.*

The length of a bus line is the length of the route, given in km, between two extreme localities regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward *includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2004 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet (of which by taxis) and entities employing up to 9 persons.*

6. *Data regarding* ***road traffic accidents*** *coming from Accident and Collision Register (SEWiK) kept by the National Police Headquarters and cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.*

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. *Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e. the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).*

2. Placówkę pocztową stanowi jednostka organizacyjna operatora publicznego lub jego agenta, w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: przesyłki (np. listy, kartki pocztowe) z wyłączeniem paczek pocztowych, opatrzone adresem, przedłożone do przyjęcia przez operatora pocztowego w celu przemieszczenia i doręczenia adresatowi.

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) oraz łącza w dostępach ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

2. Post office *represents an organizational units of the public operator or its agent, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or who delivers to the addressees of the consignment or the amount of money specified in the postal transfers.*

3. *Communication services include services paid for, free of charge and official.*

Data on letter mail include mail (e.g. letters, postcards) excluding packages, containing an address for the purpose of being delivered to the addressee.

4. Telephone main line *includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.*

Gospodarka morska

1. Dla statystycznego ujęcia poszczególnych elementów gospodarki morskiej jako całości (podmioty, pracujący) za podstawę przyjęto rodzaje działalności wybrane z niżej wymienionych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- **sekcja A**: Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (rybołówstwo w wodach morskich),
- **sekcja C**: Przetwórstwo przemysłowe (produkcja statków i konstrukcji pływających, produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych, naprawa i konserwacja statków i łodzi, przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków),
- **sekcja G**: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sprzedaż hurtowa pozostałej żywności włączając ryby, skorupiaki i mięczaki; sprzedaż detaliczna ryb, skorupiaków i mięczaków prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach),
- **sekcja H**: Transport i gospodarka magazynowa (transport morski i przybrzeżny pasażerski i towarów, przeładunek towarów w portach morskich, magazynowanie i przechowywanie towarów w portach morskich, działalność usługowa wspomagająca transport morski, działalność morskich agencji transportowych),
- **sekcja L**: Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (zarządy portów morskich),
- **sekcja M**: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (badania naukowe i prace rozwojowe dla gospodarki morskiej),
- **sekcja N**: Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (wynajem i dzierżawa środków transportu wodnego),

Maritime economy

1. *Concerning statistical frame of particular elements of maritime economy as a whole (entities, employees), the basis is the kind of activity selected from the following sections of NACE Rev. 2.*

- ***section A****: Agriculture, forestry and fishing (sea fishing),*
- ***section C****: Manufacturing (building of ships and floating structures; building of pleasure and sport boats, repair and maintenance of ships and boats, processing and preserving fish, crustaceans and molluscs),*
- ***section G****: Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (wholesale of other food, including fish, crustaceans and molluscs; retail sale of fish, crustaceans and molluscs in specialized stores),*
- ***section H****: Transport and storage (sea and coastal passenger and freight water transport, cargo handling, storage of goods in seaports, services supporting maritime transport, activity of maritime transport agencies),*
- ***section L****: Real estate, renting and business activities (seaport's authorities),*
- ***section M****: Professional, scientific and technical activities (research and development for maritime economy purposes),*
- ***section N****: Administrative and support activities (waterborne transport equipment renting),*

- **sekcja O**: Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (kierowanie w zakresie efektywności gospodarowania – urzędy morskie),
- **sekcja P**: Edukacja (edukacja morska).

2. Dane o podmiotach gospodarki morskiej dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON mających siedzibę na terenie województwa pomorskiego, bez względu na miejsce prowadzonej działalności, których podstawowa działalność związana jest z szeroko rozumianą gospodarką morską. Podstawową działalność określono przy wykorzystaniu takich informacji, jak: wartość dodana, przychody ze sprzedaży, zatrudnienie, działalność przewidziana w statucie jako podstawowa.

Za podmioty gospodarki narodowej przyjmuje się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

3. Dane dotyczące **portów morskich** obejmują porty: Gdańsk, Gdynia, Ustka i Władysławowo (od 2001 r.) oraz Sopot, Hel i Krynica Morska (od 2007 r.).

Obroty ładunkowe w portach morskich to łączna ilość masy towarowej przemieszczonej przez porty w danym okresie czasu w obrocie morskim i wewnątrzkrajowym.

Prezentowana jest masa brutto, tj. łącznie z opakowaniami, ale z wyłączeniem masy własnej jednostki transportującej (kontenerów i jednostek tocznych).

Informacje zawarte w tablicach dotyczą międzynarodowego i krajowego obrotu morskiego (kabotażu).

Informacje o obrotach ładunkowych, ruchu pasażerów i statków pochodzą od przedstawicieli statków zawijających do portów morskich i są pozyskiwane za pośrednictwem urzędów morskich – kapitanatów, bosmanatów w zakresie wymaganym Dyrektywą Rady 95/64/WE z dnia 8 XII 1995 r. (zaktualizowana Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/42/WE z dnia 6 V 2009 r. – Dz. U. WE L 141 z 6 VI 2009 r.) w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu rzeczy i osób drogą morską.

Dane te nie uwzględniają:

- statków o pojemności brutto (GT) mniejszej niż 100,
- załadunku bunkru (tj. paliwa dla statków),
- obrotu wewnątrzkrajowego, z wyjątkiem kabotażu, tj. ładunków przewożonych drogą morską pomiędzy polskimi portami morskimi,
- wagi własnej załadowanych i wyładowanych jednostek ładunkowych (np. kontenerów oraz samochodów i wagonów przewożonych w ruchu promowym).

- ***section O**: Public administration and national defence; compulsory social security (management to increase the effectiveness – maritime offices),*
- ***section P**: Education (maritime education).*

***2.** Data on entities of the maritime economy concern entities of the national economy registered in the REGON register based in pomorskie voivodship irrespective of the place of conducting activity, whose basic activity is connected with widely understood maritime economy. The basic activity is defined using such measures as: added value, sales revenue, number of employed persons or activity quoted as the principal in the statute.*

Entities of the national economy are legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity.

***3.** Data concerning **seaports** include the ports: Gdańsk, Gdynia, Ustka and Władysławowo (since 2001) as well as (since 2007) Sopot, Hel and Krynica Morska.*

***Cargo turnover in seaports** is the total volume of commodity weight moved through the ports in a certain period of time in seaborne and domestic traffic.*

The data are presented in terms of gross weight, i.e. together with the immediate packaging, but excluding the tare weight of freight units (containers and ro-ro units).

The data presented in tables concerns both international and domestic seaborne traffic (cabotage trade).

Information on cargo, passengers and ship traffic are received from representatives of ships calling at seaports and provided through the mediation of maritime offices – harbour boards and boatswain offices, within the frame required under the Directive 95/64/EC of 8 XII 1995 (amended by the Directive of the European Parliament and Council 2009/42/EC of 6 V 2009 (Journal of the European Communities No. L 141 dated 6 VI 2009) on statistical returns in respect of carriage of goods and passengers by sea.

The following data are excluded:

- *ships of gross tonnage (GT) less than 100,*
- *loading of bunker (i.e. fuel for ships),*
- *domestic cargo traffic excluding coastwise trade, i.e. seaborne cargo traffic between Polish seaports,*
- *the tare weight of cargo units (e.g. of containers as well as of motor vehicles and wagons carried by ferries.*

4. Dane o ruchu statków w portach morskich obejmują statki transportowe, do których zalicza się również barki morskie oraz statki nietransportowe pełniące funkcje transportowe.

Nie uwzględniają natomiast: statków niespełniających funkcji transportowych (np. statków szkolnych, holowników, lodołamaczy, statków nowo wybudowanych wychodzących w morze na próby, statków o pojemności brutto (GT) poniżej 100).

5. Do **statków wchodzących z ładunkiem** zalicza się:

- statki towarowe przywożące ładunki do wyładowania w porcie, do którego zawijają,
- statki pasażerskie przywożące do portu pasażerów, dla których portem docelowym jest port wejścia statku.

Wszystkie pozostałe statki transportowe, tj. statki bez ładunku lub z ładunkiem nieprzeznaczonym do wyładowania w porcie wejścia statku oraz statki z pasażerami, dla których port wejścia statku nie jest portem docelowym – zalicza się do statków pod balastem (tj. bez ładunku).

6. Statki wychodzące z ładunkiem to statki, na które w danym porcie załadowano ładunki lub na które wsiedli pasażerowie rozpoczynający w tym porcie podróż. Statek, który w porcie pobierał tylko paliwo albo wodę lub statek, który wychodzi z portu z ładunkiem załadowanym w innym porcie – traktuje się jak statek bez ładunku.

7. Przez **międzynarodowy obrót morski** rozumie się łączną ilość ładunków będących przedmiotem międzynarodowej wymiany handlowej, przemieszczonych przez port. Są to ładunki wyładowane ze statków (w tym promów) oraz załadowane na statki (w tym promy) zarówno w związku z polskim handlem zagranicznym, jak i tranzytem. Do obrotu morskiego zaliczono również bunkier (paliwo) dostarczony na statki transportowe, obsługujące międzynarodową wymianę handlową.

8. Obrót wewnątrzkrajowy oznacza łączną ilość przemieszczonych przez port ładunków, będących przedmiotem:

- krajowego obrotu morskiego (kabotażu), tj. ładunków przewożonych drogą morską w obrocie pomiędzy polskimi portami morskimi,
- krajowych obrotów lądowych (ładunki pochodzące od krajowego nadawcy i przeznaczone dla krajowego odbiorcy, np. węgiel ze Śląska przeładowany w porcie Szczecin, przeznaczony dla odbiorcy w Gryfinie),
- połowów dokonanych przez polskie podmioty rybołówstwa morskiego (jeżeli w momencie wyładowywania w porcie ryby te nie są przedmiotem międzynarodowej wymiany handlowej),

4. Statistic on ship traffic through seaports *comprise both cargo carrying ships including seaborne barges and non-cargo-carrying ships performing transport activities.*

Data do not include ships of miscellaneous, non-cargo-carrying activities (e.g. training ships, tugboats, icebreakers, new built ships on sea trial, ships of gross tonnage (GT) below 100).

5. Ships arriving at ports with freight *include:*

- *cargo carrying vessels entering a port to unload the cargo,*
- *passenger ships carrying passengers for whom the port of arrival is their destination port.*

Other transport ships, i.e. ships without cargo or with cargo not to be unloaded at the port of arrival or passenger ships with passengers on board when the port of arrival is not their port of destination – are included in ships in ballast (i.e. unloaded).

6. Ships departing to sea with freight *include ships loaded in the port or ships with passengers who embarked in the port. The ship which bunkered in the port or a ship with cargo loaded in another port – is treated as unloaded ship.*

7. International sea turnover *is a total amount of international exchange trade cargo moved through the port. The cargo includes cargo unloaded from ships (including ferries) as well as loaded on ships (including ferries) within both Polish foreign trade and transit. The seaborne traffic includes also bunker (fuel) supplied on cargo carrying ships, serving international exchange trade.*

8. Domestic traffic *is a total volume of cargo moved through the port, belonging to:*

- *domestic sea-borne traffic (coastwise trade), i.e.: seaborne cargo traffic between Polish seaports,*
- *domestic land traffic (cargo of a national shipper destined for national customer, e.g., coal from Silesia handled in port of Szczecin for a consignee in Gryfino),*
- *fish catches by Polish maritime fishing entities (if the fish caught is not the object of international trade while unloaded),*

- bunkier załadowany na statki inne niż statki transportowe, obsługujące międzynarodową wymianę handlową (np. bunkier dla polskich statków rybackich lub statków kursujących w ruchu kabotażowym).

9. Drobnica są to różnego rodzaju ładunki, które można policzyć, w opakowaniu lub bez, o różnych kształtach, transportowane w mniejszych partiach lub jako pojedyncze przesyłki, zarówno wyroby gotowe jak i półfabrykaty. Drobnica dzieli się na konwencjonalną i ładunki toczne.

10. Ładunki tranzytowe są to ładunki pochodzące od nadawcy zagranicznego, dowiezione do polskiego portu morskiego i przeznaczone dla odbiorcy zagranicznego.

Tranzyt morsko-lądowy obejmuje ładunki tranzytowe, które zostały dowiezione do portu drogą morską z przeznaczeniem do dalszego transportu drogą lądową.

Tranzyt lądowo-morski obejmuje ładunki tranzytowe, które zostały dowiezione do portu drogą lądową z przeznaczeniem do dalszego transportu drogą morską.

Tranzyt morski obejmuje ładunki tranzytowe, które zostały dowiezione do portu drogą morską i w sposób pośredni lub bezpośredni przeładowane na inny statek z przeznaczeniem do dalszego transportu drogą morską.

11. Dane o **morskiej flocie transportowej** dotyczą statków o polskiej własności i współwłasności bez względu na podnoszoną banderę.

12. Dane o **przewozach żeglugą morską i przybrzeżną** dotyczą przewozów w rejsach zakończonych w roku sprawozdawczym, statkami eksploatowanymi przez polskich armatorów lub operatorów, niezależnie od podnoszonej bandery.

13. Do **przewozów w żegludze regularnej** zalicza się przewozy wykonane statkami liniowymi, kursującymi według ustalonego i ogłoszonego rozkładu podróży na określonej z góry trasie i zawijającymi do portów określonych w rozkładzie podróży. Do **przewozów w żegludze nieregularnej** zalicza się przewozy wykonane statkami towarowymi żeglugi nieregularnej, tj. statkami kursującymi bez ogłoszonego rozkładu podróży i kierowanymi zgodnie z aktualnymi potrzebami przewozowymi.

14. Żegluga bliskiego zasięgu obejmuje przewozy w zasięgu bałtyckim i europejskim, natomiast żegluga dalekiego zasięgu obejmuje przewozy w zasięgu oceanicznym.

- bunker loaded on ships other than cargo carrying ships serving the international trade (e.g., bunker for Polish fishing ships or coastwise trade ships).

***9. General cargo** – countable cargo of various nature, either packed or without packaging, of various shape, carried either in batches or as a single delivery, final or half-finished products. General cargo is divided into conventional and ro-ro cargo. General cargo reloaded by crane in lift-on, lift-off system is regarded as conventional.*

***10. Transit cargo** is a cargo of foreign shipper, carried to a Polish seaport, destined for foreign consignee.*

***Sea-land transit** includes a transit cargo carried to a port by sea, destined for further transport by land.*

***Land-sea transit** includes a transit cargo carried to a port by land, destined for further transport by sea.*

***Sea transit** includes transit cargo carried to a port by sea, reloaded indirectly or directly to another ship destined for further transport by sea.*

***11.** Data on **cargo carrying sea fleet** concern ships of Polish property, joint ownership or share, irrespective of its flag.*

***12.** Data on **maritime transport and coastal transport** concern transport in voyages finished in the reporting year, by ships operated by Polish ship-owners or operators, irrespective of their flag.*

***13. Line traffic** includes transport realized by liners ferrying under an established and published sailing schedule on the route specified before and entering ports specified in the sailing schedule. **Tramp service** includes transport realized by cargo tramp steamers, i.e., ships operation outside a scheduled itinerary, directed according to instant transport needs.*

***14. Short-sea shipping** refers to the transport at Baltic Sea and European routes, whereas deep-sea shipping refers to the transport at ocean routes.*

Do **przewozów w zasięgu europejskim** zaliczono przewozy statkami kursującymi na liniach lub trasach obejmujących porty europejskie (z wyjątkiem portów basenu Morza Bałtyckiego), azjatyckie porty basenu Morza Śródziemnego i Morza Czarnego oraz porty Afryki Północnej leżące nad Morzem Śródziemnym i Oceanem Atlantyckim – do szerokości portu Casablanca włącznie.

Do **przewozów w zasięgu oceanicznym** zaliczono przewozy statkami kursującymi na liniach lub trasach wykraczających poza porty basenu Morza Bałtyckiego do linii Kristiansand (Norwegia) – Skagen (Dania) i poza zasięg europejski.

15. Żegluga przybrzeżna oznacza żeglugę w odległości nie większej niż 20 mil morskich od brzegu w rejonie Morza Bałtyckiego lub innego morza zamkniętego o podobnych warunkach żeglugowych.

16. Dane o **flocie rybackiej** zaprezentowano w podziale na trawlery dalekomorskie, kutry i łodzie rybackie.

Dane o trawlerach dalekomorskich dotyczą statków będących własnością polskich podmiotów, łącznie ze statkami przekazanymi w czarter, użytkowanymi i zarządzanymi przez obcych armatorów.

17. Informacje o biologicznej zabudowie brzegów morskich prezentują dane z zakresu regulacji wałów wydmowych. Do formowania nowych wydm lub podwyższenia i uzupełnienia istniejących stosuje się **płotki wydmotwórcze** wykonane z prętów drewnianych, faszyny lub trzciny. W celu utrwalenia wydmy prowadzi się prace polegające na **wykładaniu chrustu** (pozyskanego z lasów w pasie technicznym, wykładanego u podnóża wydmy z plażą, chrustu iglastego i liściastego), **zatrawianiu** (sadzenie piaskownicy zwyczajnej, wydmuchrzycy nadmorskiej) i **zakrzewianiu** (wierzbą kaspijską, rokitnikiem, oliwnikiem srebrnolistnym).

18. Informacje o hydrotechnicznym umacnianiu brzegów morskich przedstawiają nowopowstałe umocnienia, bez rozbudowy, remontów i zabezpieczeń już istniejących.

Opaska brzegowa jest to budowa usytuowana równolegle do linii brzegowej, w postaci wałów, głazów lub bloków betonowych, murów oporowych, ścianek szczelnych, okładziny, pojemników z tworzyw sztucznych wypełnionych piaskiem, palisad umacnianych faszyną i kamieniami.

Rzędna korony jest to wysokość morskich budowli hydrotechnicznych mierzona od średniego poziomu morza.

Sztuczne zasilanie plaży – działalność mająca na celu uzupełnianie strat w materiale budującym brzeg morski. Polega na dostarczaniu refulatu (piasku z dna morskiego lub z toru wejściowego do portu) na wybrane odcinki brzegu.

European range transport *includes transport by ships sailing on lines or routes which encompass European ports (excluding Baltic Sea basin ports), Asian ports of the Mediterranean Sea basin and the Black Sea basin as well as ports of North Africa located on the Mediterranean Sea and the Atlantic Ocean up to the latitude of the port of Casablanca inclusive.*

Ocean range transport *includes transport by ships sailing on lines or routes outside Baltic Sea ports basin to the Kristiansand (Norway) – Skagen (Denmark) line and European ports.*

15. Coastal shipping *means shipping at a distance not exceeding 20 nautical miles from the shore in the Baltic Sea range or another closed sea with similar navigation conditions.*

16. *Data regarding* ***fishing fleet*** *are presented in division into deep sea trawlers cutters and fishing boats.*

Data regarding deep-sea trawlers concerns ships being a property of Polish shipowners, including ships in charter, used and managed by foreign shipowners.

17. Information regarding biological coast management *presents data on dune dykes shaping.* ***Sand-drift fences*** *made of fascine, wood rods or reed are used to form new dunes or replenish the existing ones. Strengthening of the dunes involves laying coniferous and deciduous brush (taken from forests in technical zone) at the junction between the dune and beach face,* ***sowing grass*** *(beach grass, seaside lyme-grass) and* ***planting shrubs*** *(Caspian willow, sea-buck-thorn, silver-leafed oleaster).*

18. Information regarding hydrotechnical coast strenghtening *presents new made structures without extensions, repairs or protecting the existing ones.*

Sea-wall *is a structure situated parallel to the shore line, in a shape of dikes, stone or concrete block walls, revetments, tight partitions, facings, plastic containers filled with sand, fascine and stone strengthened palisades.*

Coping ordinate *is the height of sea hydrotechnical constructions measured from the average sea level.*

Artificial beach nourishment *is an activity aiming at reducing losses in coast building material. It consists in extracting sand from the bottom of the sea or from the port entrance fairway and moving it to some parts of the shore.*

Transport
Transport

TABL. 1 (261). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE [a]
Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w km *in km*				
O G Ó Ł E M [b]	**1259**	**1241**	**1238**	**1237**	***T O T A L [b]***
Normalnotorowe	1259	1241	1238	1237	*Standard gauge*
w tym zelektryfikowane	451	456	455	457	*of which electrified*
jednotorowe	887	879	869	868	*single track*
dwu- i więcej torowe	372	362	369	369	*double and more tracks*
Na 100 km² powierzchni ogólnej	**6,9**	**6,8**	**6,8**	**6,8**	***Per 100 km² of total area***

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

a Data concern PKP network and other entities managing railway network. b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (262). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI
Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym o nawierzchni ulepszonej *of which improved*	
	w km *in km*					
O G Ó Ł E M	**11499**	**12224**	**12391**	**12575**	**11497**	***T O T A L***
miejskie	2551	2700	2673	2765	2652	*urban*
zamiejskie	8948	9524	9718	9811	8844	*non-urban*
Krajowe	820	921	919	909	908	*National*
miejskie	188	185	184	174	173	*urban*
zamiejskie	632	736	735	735	735	*non-urban*
Wojewódzkie	1834	1796	1803	1794	1793	*Regional*
miejskie	283	273	275	270	270	*urban*
zamiejskie	1551	1523	1528	1524	1523	*non-urban*
Powiatowe	5616	5303	5288	5274	5052	*District*
miejskie	765	554	558	552	549	*urban*
zamiejskie	4851	4749	4730	4722	4503	*non-urban*
Gminne	3229	4204	4381	4598	3744	*Communal*
miejskie	1315	1688	1656	1769	1661	*urban*
zamiejskie	1914	2516	2725	2829	2083	*non-urban*

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

S o u r c e: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (263). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE [a]

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS [a]

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w tys. szt. *in thous. units*				
O G Ó Ł E M [b]	**951,4**	**1313,8**	**1384,1**	**1427,3**	***T O T A L [b]***
w tym:					*of which:*
Samochody osobowe	724,9	1011,1	1066,5	1107,3	*Passenger cars*
Autobusy	4,6	6,0	6,3	6,3	*Buses*
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe [c]	140,5	180,5	189,5	191,3	*Lorries and road tractors [c]*
Ciągniki balastowe i rolnicze	40,0	56,0	57,9	56,6	*Balast and agricultural tractors*
Motocykle	35,9	51,6	54,8	57,0	*Motorcycles*

a Patrz uwagi ogólne, ust.1 na str. 344. b Bez trolejbusów. c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 1 on page 344. b Excluding trolley-buses. c Including vans.

S o u r c e: data of the Ministry of Interior.

TABL. 4 (264). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ [a]

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES [a]

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Krajowe: liczba	1388	1186	883	802	*National: number*
długość w km	78030	63132	45793	43204	*length in km*
dalekobieżne: liczba	32	29	22	24	*long distance: number*
długość w km	14668	13331	10357	10983	*length in km*
regionalne: liczba	321	236	190	121	*regional: number*
długość w km	24955	17640	13268	9686	*length in km*
podmiejskie: liczba	961	895	651	632	*suburban: number*
długość w km	37521	31751	21889	22225	*length in km*
miejskie: liczba	74	26	20	25	*urban: number*
długość w km	886	410	279	310	*length in km*
Międzynarodowe: liczba	10	2	2	2	*International: number*
długość w km	12132	844	844	768	*length in km*

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (265). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY [a]
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Komunikacja krajowa:					***National communication:***
Przewozy ładunków w tys. t	2558	3575	5207	4927	*Transport of goods in thous. t*
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	102	208	192	190	*Average transport distance per 1 t in km*
Przewozy pasażerów w tys. osób	45187	42075	33971	32674	*Transport of passengers in thous.*
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	31	32	31	26	*Average transport distance per passenger in km*
Komunikacja międzynarodowa:					***International communication:***
Przewozy ładunków w tys. t	1017	2666	3280	4209	*Transport of goods in thous. t*
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1177	1239	1284	1181	*Average transport distance per 1 t in km*
Przewozy pasażerów w tys. osób	123	6	9	6	*Transport of passengers in thous.*
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1147	569	738	2047	*Average transport distance per passenger in km*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 345.

a See general notes, item 5 on page 345.

TABL. 6 (266). WYPADKI DROGOWE [a] I ICH OFIARY
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS [a] AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Wypadki	**3074**	**2674**	**2916 [b]**	**2766**	***Accidents***
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych [c]	32,3	20,4	22,2	19,4	*Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors [c]*
Ofiary wypadków	**4324**	**3626**	**3951**	**3750**	***Road traffic casualties***
Śmiertelne	266	200	222	179	*Fatalities*
na 100 tys. ludności	12,1	8,7	9,7	7,8	*per 100 thous. population*
Ranni	4058	3426	3729	3571	*Injured*
na 100 tys. ludności	184,7	150,9	163,6	156,2	*per 100 thous. population*

a Zarejestrowane przez policję. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. c Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the police. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. c Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 7 (267). WYPADKI DROGOWE [a] WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW

ROAD ACCIDENTS [a] BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	*SPECIFICATION*
Wypadki	**2916**	**2766**	***Accidents***
Z winy kierujących pojazdami	2270	2162	*Guilt of drivers*
w tym:			*of which:*
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	727	684	*inappropriate speed for road conditions*
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	590	560	*non-compliance with vehicle right of way*
nieprawidłowe wyprzedzanie	143	119	*incorrectly overtaking*
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	300	286	*incorrectly behaviour towards the pedestrian*
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	168	167	*not keeping a safe distance between vehicles*
Z winy pieszych	326	286	*Guilt of pedestrians*
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	185	174	*of which carelessly entering to the roadway*
Pozostałe [b]	320	318	*Others [b]*
Pojazdy kierujących będących sprawcami	**2270**	**2162**	***Vehicles of drivers being accident culprits***
Samochody osobowe	1787	1744	*Passenger cars*
Motocykle	102	67	*Motorcycles*
Rowery	107	109	*Bicycles*
Motorowery	76	53	*Motor-bicycles*
Samochody ciężarowe	149	130	*Lorries*
Inne pojazdy [c]	49	59	*Other vehicles [c]*
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników	**313**	**270**	***Accidents involving intoxicated road users***
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			*of which caused by intoxicated:*
Kierujących	160	132	*Drivers*
samochodami osobowymi	116	101	*of passenger cars*
motocyklami	11	8	*of motorcycles*
rowerami	14	11	*of bicycles*
motorowery	13	8	*of motor-bicycles*
samochodami ciężarowymi	4	2	*of lorries*
innymi pojazdami	2	2	*of other vehicles*
Pieszych	80	81	*Pedestrians*

a Zarejestrowane przez policję. b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the police. b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. c Including unidentified vehicles.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 8 (268). RUCH PASAŻERÓW [1] W PORCIE LOTNICZYM GDAŃSK

PASSENGER TRAFFIC [1] AT GDAŃSK AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE a - ogółem b - w tym samolotami polskimi		2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION* *a - total* *b - of which by polish aircraft*
Pasażerowie przybyli [2] z portów w tys.:						*Passenger arrivals [2] from airports in thous.:*
krajowych	a	98613	120128	146651	295953	*domestic*
	b	97192	120128	146630	293382	
zagranicznych	a	234780	981827	1071584	1142603	*foreign*
	b	46383	95350	54824	50590	
Pasażerowie odprawieni [3] do portów w tys.:						*Passenger departures [3] to airports in thous.:*
krajowych	a	95913	118883	146601	292636	*domestic*
	b	94361	118883	146561	289350	
zagranicznych	a	238587	994090	1090887	1166944	*foreign*
	b	44873	59229	56330	52614	

1 Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. 2,3 Pasażerowie, dla których port gdański jest: 2 – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, 3 – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

Ź r ó d ł o: dane Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy sp. z o.o.

1 Data not include children up to the age of 2. 2,3 Passengers for whom the gdański airport is: 2 – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, 3 – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

S o u r c e: data of Gdańsk Lech Walesa Airport.

TABL. 9 (269). PRZEŁADUNEK [1] ŁADUNKÓW W PORCIE LOTNICZYM GDAŃSK

FREIGHT LOADED AND UNLOADED [1] AT GDAŃSK AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE a - ogółem b - w tym samoloty polskie		2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION* *a - total* *b - of which polish aircraft*
		w t *in t*				
Ładunki przybyłe z portów:						*Freight arrivals from airports:*
krajowych	a	472	682	678	719	*domestic*
	b	472	682	667	719	
zagranicznych	a	1736	1960	2015	2152	*foreign*
	b	993	31	20	16	
Ładunki odprawione do portów:						*Freight departures to airports:*
krajowych	a	353	725	1016	825	*domestic*
	b	353	725	1016	825	
zagranicznych	a	898	1120	1233	1155	*foreign*
	b	599	27	20	11	

1 W lotach komunikacyjnych.

Ź r ó d ł o: dane Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy sp. z o.o.

1 In transport flights.

S o u r c e: data of Gdańsk Lech Walesa Airport.

Łączność

Communications

TABL. 10 (270). PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE [a]

BASIC POSTAL SERVICES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Placówki dla usług pocztowych (stan w dniu 31 XII)	476	508	504	499	*Postal service offices (as of 31 XII)*
miasta	214	231	242	246	*urban areas*
wieś	262	277	262	253	*rural areas*
Nadane (w ciągu roku):					*Mailed (during the year):*
przesyłki listowe polecone [bc] w tys.	22583	26515	25196	28141	*registered letters [bc] in thous.*
paczki [b] w tys.	1538	1158	1041	1119	*packages [b] in thous.*
Przekazy pocztowe zrealizowane [b] w tys.	8205	2804	782	3133	*Postal transfers paid [b] in thous.*
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	25444	11356	9386	9354	*Payments to bank accounts in thous.*

a Dane dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. c W latach 2010-2012 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością.

a Data concern the public post office (public operator). b In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. c In 2010-2012 including insured letters.

TABL. 11 (271). ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE [a]
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Telefoniczne łącza główne w tys.	697,6	506,6	411,5	370,8	*Telephone main line in thous.*
w tym abonenci prywatni [b]	514,0	369,8	283,2	248,8	*of which private subscribers [b]*
miasta	587,5	431,3	343,4	326,2	*urban areas*
w tym abonenci prywatni [b]	418,8	310,6	230,0	214,3	*of which private subscribers [b]*
wieś	110,1	75,3	68,1	44,6	*rural areas*
w tym abonenci prywatni [b]	95,2	59,2	53,2	34,5	*of which private subscribers [b]*
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	612,4	438,5	346,7	308,9	*of which standard main line (fixed line telephone subscribers)*
miasta	511,0	368,9	283,9	267,8	*urban areas*
wieś	101,4	69,6	62,8	41,1	*rural areas*
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	5218	2542	1959	863	*Public pay telephones*
miasta	4208	1742	1419	737	*urban areas*
wieś	1010	800	540	126	*rural areas*

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

a Data concern operators of public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings.

Gospodarka morska
Maritime economy

TABL. 12 (272). GOSPODARKA MORSKA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA TLE KRAJU
MARITIME ECONOMY OF POMORSKIE VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF POLAND

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				Polska = 100 *Poland = 100*			
Podmioty gospodarki morskiej (stan w dniu 31 XII) *Entities of the maritime economy (as of 31 XII)*	4831	5602	5807	6404	53,6	51,3	52,5	53,6
Pracujący w gospodarce morskiej (stan w dniu 31 XII) *Employed persons in maritime economy (as of 31 XII)*	43082	39342	38849	40804	55,9	47,4	45,7	46,3
Międzynarodowy obrót morski w tys. t *International sea turnover in thous. t*	33251	38325	35658	36739	61,9	65,4	63,0	63,6
Obrót ładunków tranzytowych w tys. t *Turnover of transit cargoes in thous. t*	9518	12267	2010	3449	75,4	79,0	35,8	50,7
w tym załadunek *of which loading*	9409	9409	958	1819	84,1	85,7	39,2	57,5
Połowy ryb i innych organizmów morskich na łowiskach dalekomorskich w tys. t *Fishing and catching other sea creatures on deep sea in thous. t*	12,0	60,7	69,1	59,1	8,8	35,5	38,4	32,9

TABL. 13 (273). STATKI WCHODZĄCE I WYCHODZĄCE Z PORTÓW MORSKICH [a]
SHIPS ARRIVING AT AND DEPARTURING FROM SEAPORTS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Statki wchodzące *Ships arriving*				Statki wychodzące *Ships departuring*			
		z ładunkiem *with cargo*		pod balastem *in ballast*		z ładunkiem *with cargo*		pod balastem *in ballast*	
		statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*
O G Ó Ł E M	2005	3456	15145	2785	14783	3922	22578	2336	7558
T O T A L	2010	7742	30884	2187	11298	8002	32548	1947	9309
	2011	7482	35879	1822	7764	7263	34284	2062	9425
	2012	**6765**	**35835**	**2030**	**9154**	**7192**	**33900**	**1603**	**10907**
w tym: *of which:*									
Gdańsk	2005	1310	4296	1356	9866	1784	11405	890	2871
	2010	2040	12185	1259	7271	2470	14822	811	4398
	2011	2158	12065	1094	4907	2246	11855	1027	5199
	2012	**1974**	**12868**	**1153**	**4964**	**2225**	**11521**	**887**	**6121**
Gdynia	2005	2137	10847	1416	4912	2122	11169	1437	4683
	2010	3299	18400	876	4021	3164	17430	1048	4901
	2011	3177	23538	687	2854	2887	22154	981	4222
	2012	**2741**	**22732**	**837**	**4186**	**2927**	**22151**	**659**	**4777**

a Do 2005 r. – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym; od 2006 r. – w wyniku zmiany metodologii badań – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym i krajowym.

a Until 2005 – ships arriving in international traffic; since 2006 – as a result of methodology change – ships arriving in international and domestic traffic.

TABL. 14 (274). STATKI WCHODZĄCE DO PORTÓW MORSKICH [a] WEDŁUG BANDER
SHIPS ARRIVING AT SEAPORTS [a] BY FLAGS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2011		2012		
								pojemność *capacity*	
	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	w tys. NT *in thous. NT*	w % *in %*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**6241**	**29928**	**9929**	**42182**	**9304**	**43643**	**8795**	**44989**	**100,0**
w tym: *of which:*									
Gdańsk	**2666**	**14162**	**3299**	**19456**	**3252**	**16972**	**3127**	**17833**	**39,6**

a Do 2005 r. – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym; od 2006 r. – w wyniku zmiany metodologii badań - statki wchodzące w ruchu międzynarodowym i krajowym.

a Until 2005 – ships arriving in international traffic; since 2006 – as a result of methodology change - ships arriving in international and domestic traffic.

TABL. 14 (274). STATKI WCHODZĄCE DO PORTÓW MORSKICH [a] WEDŁUG BANDER (cd.)
SHIPS ARRIVING AT SEAPORTS [a] BY FLAGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2011		2012		
	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność *capacity* w tys. NT *in thous. NT*	pojemność *capacity* w % *in %*
Bandera polska ..... *Polish flag*	153	155	705	170	650	138	581	122	0,3
Bandera obca ..... *Foreign flag*	2513	14008	2594	19286	2602	16834	2546	17711	39,4
w tym [b]: *of which [b]:*									
Antiqua & Barbuda ..... *Antiqua & Barbuda*	267	351	345	1094	314	906	330	1053	2,3
Bahama ..... *Bahamas*	261	2743	400	4405	409	3975	379	3538	7,9
Cypr ..... *Cyprus*	90	730	153	660	119	475	95	392	0,9
Dania ..... *Denmark*	97	169	111	1943	136	2502	144	6606	14,7
Gibraltar ..... *Gibraltar*	62	127	171	947	160	697	159	814	1,8
Grecja ..... *Greece*	25	852	27	910	10	313	22	722	1,6
Holandia ..... *Netherlands*	205	423	199	775	211	583	249	511	1,1
Liberia ..... *Liberia*	79	1259	112	1372	101	1202	121	1606	3,6
Malta ..... *Malta*	115	879	134	677	151	681	191	1017	2,3
Norwegia ..... *Norway*	163	708	111	606	115	632	110	1333	3,0
Panama ..... *Panama*	84	812	41	454	36	332	49	542	1,2
Singapur ..... *Singapore*	12	388	27	538	39	342	39	329	0,7
Szwecja ..... *Sweden*	44	135	62	252	56	224	43	321	0,7
Wielka Brytania [c] ..... *United Kingdom [c]*	195	504	143	1117	168	1276	138	2383	5,3
Wyspy Marshalla ..... *Marshall Islands*	44	679	26	306	24	578	47	1098	2,4

a Do 2005 r. – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym; od 2006 r. – w wyniku zmiany metodologii badań – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym i krajowym. b Ujęto statki obcych bander, których łączna pojemność w 2012 r. przekroczyła 300 tys. NT. c Łącznie z wyspą Man.

a Until 2005 – ships arriving in international traffic; since 2006 – as a result of methodology change – ships arriving in international and domestic traffic. b Only ships of the foreign flags which exceeded total 300 thous. NT capacity in 2012 were included. c With Man Island.

TABL. 14 (274). STATKI WCHODZĄCE DO PORTÓW MORSKICH [a] WEDŁUG BANDER (dok.)
SHIPS ARRIVING AT SEAPORTS [a] BY FLAGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2011		2012		
	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność w tys. NT *capacity in thous. NT*	statki *ships*	pojemność *capacity* w tys. NT *in thous. NT*	pojemność *capacity* w % *in %*
Gdynia	**3553**	**15759**	**4175**	**22421**	**3864**	**26391**	**3578**	**26918**	**59,8**
Bandera polska *Polish flag*	305	483	903	214	764	162	595	131	0,3
Bandera obca *Foreign flag*	3248	15276	3272	22206	3100	26229	2983	26787	59,5
w tym [b]: *of which [b]:*									
Antiqua & Barbuda *Antiqua & Barbuda*	472	951	447	1359	397	914	444	1212	2,7
Bahama *Bahamas*	342	3804	424	3772	381	5324	383	6009	13,4
Cypr *Cyprus*	112	249	241	787	193	662	215	679	1,5
Finlandia [c] *Finland [c]*	97	100	261	2305	335	3595	237	2687	6,0
Holandia *Netherlands*	306	693	257	1008	283	1188	308	1247	2,8
Liberia *Liberia*	20	152	74	740	73	706	90	787	1,7
Malta *Malta*	88	322	105	903	130	643	107	603	1,3
Niemcy *Germany*	74	96	142	601	107	387	87	582	1,3
Panama *Panama*	100	601	51	667	81	1045	54	1001	2,2
Singapur *Singapore*	10	20	34	321	49	455	54	522	1,2
Szwecja *Sweden*	425	4083	536	6004	402	7825	385	7428	16,5
Wielka Brytania [d] *United Kingdom [d]*	214	983	51	245	97	510	108	1127	2,5
Włochy *Italy*	29	64	20	513	33	738	33	2104	4,7
Wyspy Marshalla *Marshall Islands*	24	140	14	215	37	488	31	392	0,9

a Do 2005 r. – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym; od 2006 r. – w wyniku zmiany metodologii badań – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym i krajowym. b Ujęto statki obcych bander, których łączna pojemność w 2012 r. przekroczyła 300 tys. NT. c Łącznie z wyspami Aland. d Łącznie z wyspą Man.

a Until 2005 – ships arriving in international traffic; since 2006 – as a result of methodology change – ships arriving in international and domestic traffic. b Only ships of the foreign flags which exceeded total 300 thous. NT capacity in 2012 were included. c With Aland Islands. d With Man Island.

TABL. 15 (275). OBROTY ŁADUNKOWE W PORTACH MORSKICH WEDŁUG GRUP ŁADUNKÓW [a]
CARGO TURNOVER IN SEAPORTS BY CARGO GROUPS [a]

GRUPY ŁADUNKÓW	2006	2010	2011	2012		*CARGO GROUPS*
	w tys. t *in thous. t*				w % *in %*	
			OGÓŁEM *TOTAL*			
OGÓŁEM	**34494,9**	**38782,4**	**36515,2**	**37590,9**	**100,0**	***GRAND TOTAL***
Masowe ciekłe	14741,4	16191,4	12362,9	11754,8	31,3	*Liquid bulk goods*
w tym ropa naftowa	9773,9	11550,7	7686,9	7520,1	20,0	*of which crude oil*
Masowe suche	11176,4	11986,3	12392,3	12604,7	33,5	*Dry bulk goods*
w tym węgiel i koks	5196,3	4962,4	3154,9	4248,6	11,3	*of which coal and coke*
Kontenery duże	4278,6	7363,8	8912,9	10357,4	27,6	*Containers*
Toczne samobieżne	1664,9	1387,6	1318,0	1343,2	3,6	*Roll-on self-propelled cargo*
Toczne niesamobieżne	946,4	512,2	600,9	486,9	1,3	*Roll-on non self-propelled cargo*
Pozostałe ładunki drobnicowe	1687,2	1341,2	928,3	1043,9	2,8	*Other general cargo*
			W tym: *Of which:* GDAŃSK			
RAZEM	**22033,5**	**26421,2**	**23512,9**	**24379,4**	**100,0**	***TOTAL***
Masowe ciekłe	13320,9	14778,4	11237,4	11030,9	45,2	*Liquid bulk goods*
w tym ropa naftowa	9756,9	11421,2	7602,0	7479,5	30,7	*of which crude oil*
Masowe suche	7060,0	6664,0	7017,3	6958,6	28,5	*Dry bulk goods*
w tym węgiel i koks	4204,9	3355,4	1776,7	1919,3	7,9	*of which coal and coke*
Kontenery duże	539,9	3927,8	4560,0	5600,4	23,0	*Containers*
Toczne samobieżne	221,8	346,1	326,6	263,4	1,1	*Roll-on self-propelled cargo*
Toczne niesamobieżne	6,9	14,5	21,2	31,1	0,1	*Roll-on non self-propelled cargo*
Pozostałe ładunki drobnicowe	884,0	690,4	350,4	495,0	2,0	*Other general cargo*
			GDYNIA			
RAZEM	**12455,7**	**12346,1**	**12991,6**	**13186,9**	**100,0**	***TOTAL***
Masowe ciekłe	1419,2	1399,9	1116,3	721,7	5,5	*Liquid bulk goods*
w tym ropa naftowa	15,7	116,5	75,7	38,4	0,3	*of which crude oil*
Masowe suche	4116,4	5322,2	5375,0	5625,2	42,7	*Dry bulk goods*
w tym węgiel i koks	991,4	1607,0	1378,3	2329,3	17,7	*of which coal and coke*
Kontenery duże	3738,7	3435,9	4352,9	4757,0	36,1	*Containers*
Toczne samobieżne	1443,0	1041,6	991,4	1079,8	8,2	*Roll-on self-propelled cargo*
Toczne niesamobieżne	939,4	497,7	579,7	455,8	3,5	*Roll-on non self-propelled cargo*
Pozostałe ładunki drobnicowe	798,9	648,8	576,4	547,4	4,2	*Other general cargo*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 347.
a See general notes, item 3 on page 347.

TABL. 16 (276). MIĘDZYNARODOWY OBRÓT MORSKI WEDŁUG GRUP ŁADUNKÓW, RELACJI PRZEŁADUNKOWYCH I PORTÓW [a] W 2012 R.

INTERNATIONAL SEA TURNOVER BY CARGO GROUPS, HANDLING DIRECTIONS AND PORTS [a] IN 2012

GRUPY ŁADUNKÓW	Ogółem *Total*		Wyładunek *Unloading*	Załadunek *Loading*	*CARGO GROUPS*
	w tys. t *in thous. t*	w % *in %*	w tys. t *in thous. t*		
O G Ó Ł E M *T O T A L*					
O G Ó Ł E M	**36739,3**	**100,0**	**20732,6**	**16006,7**	***G R A N D T O T A L***
Masowe ciekłe	11496,9	31,3	7148,0	4348,9	*Liquid bulk goods*
w tym ropa naftowa	7337,9	20,0	6538,8	799,1	*of which crude oil*
Masowe suche	12023,9	32,7	6891,4	5132,5	*Dry bulk goods*
w tym węgiel i koks	4001,4	10,9	1483,6	2517,8	*of which coal and coke*
Kontenery duże	10348,5	28,2	5132,2	5216,3	*Containers*
Toczne samobieżne	1343,2	3,7	790,3	552,9	*Roll-on self-propelled cargo*
Toczne niesamobieżne	486,9	1,3	318,5	168,4	*Roll-on non self-propelled cargo*
Pozostałe ładunki drobnicowe	1039,8	2,8	452,1	587,7	*Other general cargo*
W tym: *Of which:*					
GDAŃSK					
RAZEM	**23757,4**	**100,0**	**13758,5**	**9998,9**	***TOTAL***
Masowe ciekłe	10790,3	45,4	6850,4	3939,8	*Liquid bulk goods*
w tym ropa naftowa	7299,5	30,7	6500,4	799,1	*of which crude oil*
Masowe suche	6578,9	27,7	3833,9	2745,0	*Dry bulk goods*
w tym węgiel i koks	1847,2	7,8	413,0	1434,2	*of which coal and coke*
Kontenery duże	5600,4	23,6	2786,1	2814,3	*Containers*
Toczne samobieżne	263,4	1,1	166,2	97,2	*Roll-on self-propelled cargo*
Toczne niesamobieżne	31,1	0,1	12,6	18,5	*Roll-on non self-propelled cargo*
Pozostałe ładunki drobnicowe	493,4	2,1	109,3	384,1	*Other general cargo*
GDYNIA					
RAZEM	**12961,0**	**100,0**	**6953,2**	**6007,8**	***TOTAL***
Masowe ciekłe	706,7	5,5	297,6	409,1	*Liquid bulk goods*
w tym ropa naftowa	38,4	0,3	38,4	-	*of which crude oil*
Masowe suche	5424,2	41,9	3036,7	2387,5	*Dry bulk goods*
w tym węgiel i koks	2154,2	16,6	1070,6	1083,6	*of which coal and coke*
Kontenery duże	4748,1	36,6	2346,1	2402,0	*Containers*
Toczne samobieżne	1079,8	8,3	624,1	455,7	*Roll-on self-propelled cargo*
Toczne niesamobieżne	455,8	3,5	305,9	149,9	*Roll-on non self-propelled cargo*
Pozostałe ładunki drobnicowe	546,4	4,2	342,8	203,7	*Other general cargo*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 347.

a See general notes, item 3 on page 347.

TABL. 17 (277). OBRÓT ŁADUNKÓW TRANZYTOWYCH WEDŁUG GRUP ŁADUNKÓW I RELACJI PRZEŁADUNKOWYCH

TURNOVER OF TRANSIT CARGOES BY CARGO GROUPS AND HANDLING DIRECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym *Of which* masowe ciekłe *liquid bulk goods*	kontenery duże *containers*	pozostałe ładunki drobnicowe *other general cargo*
		w tys. t *in thous. t*			
		OGÓŁEM *TOTAL*			
OGÓŁEM	2010	12267	9967	2198	76
GRAND TOTAL	2011	2010	4	1933	28
	2012	**3449**	**2**	**3143**	**271**
Gdańsk		3425	2	3132	259
Gdynia		24	-	12	12
		WYŁADUNEK *UNLOADING*			
RAZEM	2010	2858	1730	1104	3
TOTAL	2011	1051	0	1014	2
	2012	**1630**	**1**	**1582**	**16**
Gdańsk		1621	1	1573	16
Gdynia		9	-	9	0
		ZAŁADUNEK *LOADING*			
RAZEM	2010	9409	8237	1094	73
TOTAL	2011	959	4	919	26
	2012	**1819**	**1**	**1561**	**255**
Gdańsk		1804	1	1558	243
Gdynia		15	-	3	11

TABL. 18 (278). OBRÓT ŁADUNKÓW TRANZYTOWYCH [1] WEDŁUG WYBRANYCH KRAJÓW TRANZYTUJĄCYCH

TURNOVER OF TRANSIT CARGOES [1] BY SELECTED TRANSIT COUNTRIES

WYSZCZEGÓLNIENIE a - wyładunek b - załadunek		2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION a - unloading b - loading*
		w tys. t *in thous. t*				
OGÓŁEM	**a**	**65**	**1756**	**29**	**37**	***TOTAL***
	b	**9368**	**8319**	**30**	**241**	
w tym:						*of which:*
Niemcy	a	2	1730	0	5	*Germany*
	b	0	-	-	0	
Czechy	a	9	4	1	-	*Czech Republic*
	b	176	47	19	9	
Rosja	a	10	10	13	12	*Russia*
	b	9107	8238	6	3	
Słowacja	a	0	0	0,0	-	*Slovakia*
	b	56	8	5	229	
Ukraina	a	29	8	11	17	*Ukraine*
	b	26	0	0	-	

1 W tranzycie morsko-lądowym (wyładunek) i lądowo-morskim (załadunek).

1 In sea-land (unloading) and land-sea (loading) transit.

TABL. 19 (279). KONTENERY W MIĘDZYNARODOWYM OBROCIE MORSKIM
CONTAINERS IN INTERNATIONAL SEA TURNOVER

WIELKOŚĆ KONTENERÓW		Ogółem *Total*	Puste *In ballast*	Z ładunkiem *With cargo*	*SIZE OF CONTAINERS*
		w szt. *in units*			
		O G Ó Ł E M *T O T A L*			
Kontenery 20'	2005	113144	25447	87697	*Containers 20'*
	2010	217408	48787	168621	
	2011	268399	59401	208999	
	2012	**300885**	**53035**	**247850**	
Kontenery 40'	2005	158858	30991	127867	*Containers 40'*
	2010	361338	62501	298837	
	2011	474315	116962	357353	
	2012	**614090**	**173389**	**440701**	
Kontenery >20' i <40'	2005	2705	56	2649	*Containers >20' and <40'*
	2010	711	209	502	
	2011	904	445	459	
	2012	**1182**	**376**	**806**	
Kontenery >40'	2005	9483	2788	6695	*Containers >40'*
	2010	20319	8296	12023	
	2011	25255	10515	14740	
	2012	**26713**	**11958**	**14755**	
Nieznane kontenery duże	2011	25	1	24	*Unknown large containers*
		W tym wyładunek *Of which unloading*			
Kontenery 20'	2005	57277	2405	54872	*Containers 20'*
	2010	110106	3034	107072	
	2011	135629	4470	131159	
	2012	**151103**	**9931**	**141172**	
Kontenery 40'	2005	77426	19246	58180	*Containers 40'*
	2010	176049	28359	147690	
	2011	233153	58935	174218	
	2012	**303456**	**90017**	**213439**	
Kontenery >20' i <40'	2005	79	49	30	*Containers >20' and <40'*
	2010	443	69	374	
	2011	638	326	312	
	2012	**623**	**325**	**298**	
Kontenery >40'	2005	4712	2533	2179	*Containers >40'*
	2010	10062	7689	2373	
	2011	12188	8953	3235	
	2012	**13323**	**8225**	**5098**	
Nieznane kontenery duże	2011	24	-	24	*Unknown large containers*

TABL. 19 (279). KONTENERY W MIĘDZYNARODOWYM OBROCIE MORSKIM (dok.)

CONTAINERS IN INTERNATIONAL SEA TURNOVER (cont.)

WIELKOŚĆ KONTENERÓW		Ogółem *Total*	Puste *In ballast*	Z ładunkiem *With cargo*	*SIZE OF CONTAINERS*
		w szt. *in units*			
		W tym GDAŃSK *Of which*			
Kontenery 20'	2005	14495	4127	10368	*Containers 20'*
	2010	94433	15564	78869	
	2011	125301	22161	103140	
	2012	**158938**	**21713**	**137225**	
Kontenery 40'	2005	21552	5402	16150	*Containers 40'*
	2010	203783	34269	169514	
	2011	274472	78281	196191	
	2012	**376190**	**121205**	**254985**	
Kontenery >20' i <40'	2005	174	54	120	*Containers >20' and <40'*
	2010	226	62	164	
	2011	164	70	94	
	2012	**2**	**-**	**2**	
Kontenery >40'	2005	2421	1002	1419	*Containers >40'*
	2010	3355	1354	2001	
	2011	4464	2041	2423	
	2012	**9810**	**4893**	**4917**	
Nieznane kontenery duże	2011	24	-	24	*Unknown large containers*
		W tym wyładunek *Of which unloading*			
Kontenery 20'	2005	4156	513	3643	*Containers 20'*
	2010	43680	732	42948	
	2011	61399	2279	59120	
	2012	**79473**	**6802**	**72671**	
Kontenery 40'	2005	7530	3388	4142	*Containers 40'*
	2010	95134	17692	77442	
	2011	132907	31417	101490	
	2012	**187060**	**54932**	**132128**	
Kontenery >20' i <40'	2005	53	47	6	*Containers >20' and <40'*
	2010	219	62	157	
	2011	70	70	-	
	2012	**2**	**-**	**2**	
Kontenery >40'	2005	1119	909	210	*Containers >40'*
	2010	1303	837	466	
	2011	1960	569	1391	
	2012	**4757**	**1308**	**3449**	
Nieznane kontenery duże	2011	24	-	24	*Unknown large containers*

TABL. 20 (280). WAHANIA SEZONOWE [a] OBROTÓW ŁADUNKOWYCH W PORTACH MORSKICH WEDŁUG MIESIĘCY W 2012 R.

SEASONAL FLUCTUATIONS [a] OF FREIGHT TURNOVER IN SEAPORTS BY MONTHS IN 2012

MIESIĄCE	Ogółem *Total*	W tym *Of which*		*MONTHS*
		Gdańsk	Gdynia	
	w % *in %*			
I	72,0	64,7	85,6	*I*
II	77,9	74,9	83,6	*II*
III	92,0	89,3	97,2	*III*
IV	83,9	81,5	88,3	*IV*
V	83,0	75,7	96,6	*V*
VI	80,7	73,9	93,4	*VI*
VII	110,9	112,4	108,5	*VII*
VIII	108,0	114,3	96,0	*VIII*
IX	126,3	135,2	109,8	*IX*
X	116,1	119,6	109,4	*X*
XI	139,9	147,4	126,1	*XI*
XII	109,2	111,2	105,6	*XII*

a Wielkość przeładunków w poszczególnych miesiącach w stosunku do miesięcznego średniego poziomu przeładunków w skali roku.

a Freight turnover in particular months in relation to average monthly level of yearly freight turnover.

TABL. 21 (281). MIĘDZYNARODOWY RUCH PASAŻERÓW W PORTACH MORSKICH

INTERNATIONAL PASSENGER TRAFFIC IN SEAPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Przyjazdy do kraju [a]	**291878**	**294537**	**314761**	**328839**	***Arrivals to Poland [a]***
w tym przez port:					*of which through the port of:*
Gdańsk	98849	77868	73427	73313	*Gdańsk*
Gdynia	193029	215260	241334	255524	*Gdynia*
Wyjazdy z kraju [b]	**299169**	**297403**	**318479**	**322913**	***Departures from Poland [b]***
w tym przez port:					*of which through the port of:*
Gdańsk	99449	79039	74903	73408	*Gdańsk*
Gdynia	199720	216935	243576	249505	*Gdynia*

ab Pasażerowie, którzy na statkach pasażerskich, towarowych i promach: a – przyjechali z portów zagranicznych do portów polskich jako portów docelowych, b – wyjechali z portów polskich do portów zagranicznych.

ab In regard to passengers of passengers ships, cargo ships and ferries who: a – arrived from foreign ports to Polish ports, as ports of destination, b – departed from Polish ports to foreign ports.

TABL. 22 (282). MORSKA FLOTA TRANSPORTOWA WEDŁUG WIEKU STATKÓW
Stan w dniu 31 XII
MARITIME TRANSPORT FLEET BY AGE OF SHIPS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012				
	ogółem *total*				statki w wieku *age of ships*			
					15 lat i mniej *and less*	16-20	21-25	26 lat i więcej *and more*
Statki ..... *Ships*	18	15	18	18	9	3	4	2
w tym statki do przewozu ładunków stałych ..... *of which dry cargo ships*	18	15	18	18	9	3	4	2
Nośność w tys. DWT ..... *Deadweight in thous. DWT*	312,4	284,7	338,3	322,4	227,6	15,9	55,3	23,6
Przeciętna nośność w tys. DWT ..... *Average tonnage in thous. DWT*	17,4	19,0	18,8	17,9	22,8	5,3	13,8	11,8

TABL. 23 (283). MORSKA FLOTA TRANSPORTOWA WEDŁUG WIELKOŚCI STATKÓW
Stan w dniu 31 XII
MARITIME TRANSPORT FLEET BY DEADWEIGHT TONNAGE OF SHIPS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	Grupy nośności w tys. DWT *Groups of deadweight in thous. DWT*				*SPECIFICATION*
			poniżej 10 *below*	10-17	18-24	powyżej 25 *over*	
		STATKI *SHIPS*					
O G Ó Ł E M	2005	18	5	4	6	3	***T O T A L***
	2010	15	4	2	5	4	
	2011	18	7	1	5	5	
	2012	**18**	**8**	**1**	**3**	**6**	
W tym statki pływające pod banderą obcą	2005	18	5	4	6	3	***Of which ships under foreign flag***
	2010	15	4	2	5	4	
	2011	16	5	1	5	5	
	2012	**16**	**6**	**1**	**3**	**6**	
w tym:							*of which:*
Cypr		6	-	-	1	5	*Cyprus*
Malta		8	5	-	2	1	*Malta*
		NOŚNOŚĆ w tysiącach DWT *DEADWEIGHT in thousand DWT*					
O G Ó Ł E M	2005	312,4	36,9	59,6	127,2	88,7	***T O T A L***
	2010	284,7	32,0	28,3	102,8	121,6	
	2011	338,3	41,2	15,6	102,8	178,7	
	2012	**322,4**	**46,6**	**15,6**	**66,5**	**193,7**	
W tym statki pływające pod banderą obcą	2005	312,4	36,9	59,6	127,2	88,7	***Of which ships under foreign flag***
	2010	284,7	32,0	28,3	102,8	121,6	
	2011	334,1	37,0	15,6	102,8	178,7	
	2012	**316,3**	**40,5**	**15,6**	**66,5**	**193,7**	
w tym:							*of which:*
Cypr		173,9	-	-	22,1	151,8	*Cyprus*
Malta		123,2	37,0	-	44,4	41,8	*Malta*

TABL. 24 (284). PRZEWOZY ŁADUNKÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW ŻEGLUGI I ZASIĘGÓW PŁYWANIA

TRANSPORT OF CARGOES BY MARITIME TRANSPORT FLEET BY KIND OF SHIPPING AND RANGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
PRZEWOZY w tysiącach ton					
TRANSPORT in thousand tonnes					
O G Ó Ł E M	**2848**	**584**	**637**	**667**	***T O T A L***
Żegluga regularna	2812	510	570	613	*Liner trade*
zasięg:					*range:*
europejski	1950	-	-	-	*Europe*
oceaniczny	862	510	570	613	*Ocean*
Żegluga nieregularna	36	74	67	54	*Tramping*
zasięg oceaniczny	36	74	67	54	*ocean range*
PRACA PRZEWOZOWA w milionach tonomil					
VOLUME OF TRANSPORT in million of ton-miles					
O G Ó Ł E M	**9920**	**5740**	**7401**	**7954**	***T O T A L***
Żegluga regularna	9812	5527	7200	7792	*Liner trade*
zasięg:					range:
europejski	1364	-	-	-	*Europe*
oceaniczny	8448	5527	7200	7792	*Ocean*
Żegluga nieregularna	108	213	201	1625	*Tramping*
zasięg oceaniczny	108	213	201	1625	*ocean range*
ŚREDNIA ODLEGŁOŚĆ PRZEWOZU JEDNEJ TONY ŁADUNKU w milach					
AVERAGE TRANSPORT DISTANCE PER TONNE OF CARGO in miles					
O G Ó Ł E M	**3483**	**9829**	**11619**	**11925**	***T O T A L***
Żegluga regularna	3489	10837	12632	12711	*Liner trade*
zasięg:					*range:*
europejski	700	-	-	-	*Europe*
oceaniczny	9800	10837	12632	12711	*Ocean*
Żegluga nieregularna	3000	2878	3000	3010	*Tramping*
zasięg oceaniczny	3000	2878	3000	3010	*ocean range*

TABL. 25 (285). PRZEWOZY ŁADUNKÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ WEDŁUG RELACJI PRZEWOZÓW

TRANSPORT OF CARGOES BY MARITIME TRANSPORT FLEET BY CARGO RELATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w tys. t *in thous. t*				
O G Ó Ł E M	**2848**	**584**	**637**	**667**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
przewozy ładunków polskiego handlu zagranicznego	1197	-	-	-	*Polish foreign trade cargo transports*
przewozy ładunków obcych przechodzących tranzytem przez porty polskie	14	-	-	-	*foreign cargo transports transiting through Polish ports*
W relacji z portami polskimi	1211	-	-	-	*In relation to Polish ports*
przywóz	541	-	-	-	*import*
wywóz	670	-	-	-	*export*
Pomiędzy portami zagranicznymi	1637	584	637	667	*Between foreign ports*

TABL. 26 (286). PRZEWOZY ŁADUNKÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ WEDŁUG GRUP TOWAROWYCH
TRANSPORT OF CARGOES BY MARITIME TRANSPORT FLEET BY CARGO GROUPS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		*SPECIFICATION*
	w tys. t *in thous. t*				w % *in %*	
O G Ó Ł E M	**2848**	**584**	**637**	**667**	**100,0**	***T O T A L***
Masowe suche	80	74	67	54	8,1	*Dry bulk goods*
w tym rudy	-	56	37	25	3,7	*of which ores*
Drobnica	2768	510	570	613	91,9	*General cargo*
w tym:						*of which:*
kontenery duże	1739	-	-	-	x	*large containers*
pozostałe ładunki drobnicowe	1018	510	570	613	91,9	*other general cargo*

TABL. 27 (287). PRZEWOZY PASAŻERÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ W KOMUNIKACJI MIĘDZYNARODOWEJ
TRANSPORT OF PASSENGERS BY MARITIME TRANSPORT FLEET IN INTERNATIONAL TRANSPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
LICZBA PASAŻERÓW *NUMBER OF PASSENGERS*					
O G Ó Ł E M	**163905**	**132822**	**128132**	**130079**	***T O T A L***
w tym promami Polskiej Żeglugi Bałtyckiej na liniach:					*of which ferries of Polish Baltic Shipping Co. on lines:*
Gdańsk-Nynäshamn	81994	67270	64683	65254	*Gdańsk-Nynäshamn*
Nynäshamn-Gdańsk	81900	65552	63449	64825	*Nynäshamn-Gdańsk*
PRACA PRZEWOZOWA w tys. pasażeromil *TRANSPORT WORK in thous. passenger-miles*					
O G Ó Ł E M	**46423**	**37588**	**36261**	**36812**	***T O T A L***
w tym promami Polskiej Żeglugi Bałtyckiej na liniach:					*of which ferries of Polish Baltic Shipping Co. on lines:*
Gdańsk-Nynäshamn	23204	19037	18305	18467	*Gdańsk-Nynäshamn*
Nynäshamn-Gdańsk	23178	18551	17956	18345	*Nynäshamn-Gdańsk*

Ź r ó d ł o: dane Polskiej Żeglugi Bałtyckiej S.A. Polferries.
S o u r c e: data of Polish Baltic Shipping Co. Polferries.

TABL. 28 (288). ZAMÓWIENIA I PRODUKCJA STATKÓW
ORDERS AND PRODUCTION OF SEA VESSELS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2011		2012	
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	Polska = 100 *Poland = 100*	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	Polska = 100 *Poland = 100*	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	Polska = 100 *Poland = 100*	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	Polska = 100 *Poland = 100*
Zamówienia na statki (stan w dniu 31 XII): *Orders of sea vessels (as of 31 XII):*								
w szt. ..... *in units*	45	51,7	20	95,2	20	90,9	20	90,9
nośność (DWT) w tys. t ..... *deadweight (DWT) in thous. t*	1019	46,4	•	•	•	•	•	•
pojemność brutto (GT) w tys. ..... *gross tonnage (GT) in thous.*	1206	53,5	48	57,1	78	•	89	•
CGT w tys. ..... *CGT in thous.*	837	50,4	94	79,8	147	•	167	•
Produkcja statków [a]: *Production of sea vessels [a]:*								
w szt. ..... *in units*	18	64,3	22	91,7	13	92,9	15	100,0
pojemność brutto (GT) w tys. ..... *gross tonnage (GT) in thous.*	464	62,3	38	97,9	36	50,1	85	100,0

a Statki o GT 100 i więcej.
Ź r ó d ł o: dane Centrum Techniki Okrętowej w Gdańsku.
a Vessels of GT 100 and more.
S o u r c e: data of the Naval Technology Centre in Gdańsk.

TABL. 29 (289). MORSKA FLOTA PRZYBRZEŻNA WEDŁUG WIEKU STATKÓW
Stan w dniu 31 XII
MARITIME COASTAL FLEET BY AGE OF SHIPS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	Statki w wieku *Ships aged*				*SPECIFICATION*
			15 lat i mniej *and less*	16-25	26-40	41 lat i więcej *and more*	
Statki	2005	13	2	5	3	3	*Ships*
	2010	15	-	2	3	10	
	2011	15	-	3	4	8	
	2012	**17**	**1**	**2**	**4**	**10**	
Pojemność brutto w GT	2005	3540	225	2054	848	413	*Gross tonnage in GT*
	2010	4720	-	820	1352	2548	
	2011	4122	-	1178	1931	1013	
	2012	**4324**	**23**	**926**	**2144**	**1231**	

TABL. 30 (290). PRZEWOZY PASAŻERÓW ŻEGLUGĄ PRZYBRZEŻNĄ
TRANSPORT OF PASSENGERS BY COASTAL SHIPPING

WYSZCZEGÓLNIENIE		Liczba pasażerów *Number of passengers*	Praca przewozowa w pas•milach *Volume of transport in pass•mile*	Średnia odległość przewozu 1 pasażera w milach *Average transport distance of passenger in miles*	*SPECIFICATION*
		w tys. *in thous.*			
O G Ó Ł E M	2005	190,1	2383,4	12,5	***T O T A L***
	2010	242,9	4875,2	20,1	
	2011	218,0	4957,2	22,7	
	2012	**207,0**	**4460,4**	**21,5**	
W komunikacji międzynarodowej	2005	28,6	1502,6	52,5	*In international transport*
	2010	4,2	458,7	108,3	
	2011	4,0	355,6	88,0	
	2012	**3,6**	**313,9**	**87,2**	
Pomiędzy portami polskimi	2005	161,5	880,8	5,5	*Between Polish ports*
	2010	238,6	4416,5	18,5	
	2011	214,0	4601,6	21,5	
	2012	**203,5**	**4146,5**	**20,4**	

TABL. 31 (291). MORSKA FLOTA RYBACKA
Stan w dniu 31 XII
SEA FISHING FLEET
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Trawlery dalekomorskie	3	4	3	3	*Deep–sea trawlers*
Kutry	164	108	106	103	*Cutters*
Łodzie rybackie [a]	352	305	306	305	*Fishing boats [a]*
w tym motorowe	323	284	285	284	*of which motor boats*

a Bez nielicencjonowanych łodzi pomocniczych.
Ź r ó d ł o: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.
a Excluding unlicensed auxiliary boats.
S o u r c e: data of the Sea Fisheries Institute in Gdynia.

TABL. 32 (292). KUTRY WEDŁUG PORTÓW MACIERZYSTYCH
Stan w dniu 31 XII
CUTTERS BY HOME PORTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – kutry b – moc w kW		2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION a – cutters b – power in kW*
O G Ó Ł E M	**a**	**164**	**108**	**106**	**103**	***T O T A L***
	b	**39145**	**28437**	**27394**	**26667**	
Gdańsk	a	5	4	4	3	*Gdańsk*
	b	1397	1116	1116	866	
Gdańsk – Górki Wschodnie	a	4	1	1	1	*Gdańsk – Górki Wschodnie*
	b	787	281	281	305	
Gdańsk – Górki Zachodnie	a	5	4	4	4	*Gdańsk – Górki Zachodnie*
	b	994	1052	1052	1052	
Gdynia	a	10	-	-	-	*Gdynia*
	b	2887	-	-	-	

TABL. 32 (292). KUTRY WEDŁUG PORTÓW MACIERZYSTYCH (dok.)
Stan w dniu 31 XII
CUTTERS BY HOME PORTS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – kutry b – moc w kW		2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION* *a – cutters* *b – power in kW*
Hel	a	13	10	8	8	*Hel*
	b	4576	3844	3005	3005	
Jastarnia	a	17	14	14	14	*Jastarnia*
	b	3257	2990	2990	2990	
Łeba	a	17	10	10	10	*Łeba*
	b	3164	1871	1871	1871	
Ustka	a	33	26	26	27	*Ustka*
	b	6388	5514	5336	5664	
Władysławowo	a	60	39	39	36	*Władysławowo*
	b	15695	11769	11743	10914	

Ź r ó d ł o: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.
S o u r c e: data of the Sea Fisheries Institute in Gdynia.

TABL. 33 (293). ŁODZIE RYBACKIE [a] WEDŁUG BAZ RYBACKICH
Stan w dniu 31 XII
FISHING BOATS [a] BY FISHING BASES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	Wiosłowe *Rowing boats*	Motorowe *Motor boats*		*SPECIFICATION*
		w szt. *in units*			moc w kW *power in kW*	
O G Ó Ł E M	2005	352	29	323	14310	***T O T A L***
	2010	305	21	284	13023	
	2011	306	21	285	13139	
	2012	**305**	**21**	**284**	**12918**	
Chałupy		8	6	2	75	*Chałupy*
Chłapowo		4	2	2	9	*Chłapowo*
Dębki		5	-	5	67	*Dębki*
Gdynia		1	-	1	121	*Gdynia*
Górki Wschodnie		1	-	1	12	*Górki Wschodnie*
Hel		12	3	9	438	*Hel*
Jantar		6	-	6	186	*Jantar*
Jastarnia		32	2	30	763	*Jastarnia*
Jelitkowo		1	-	1	21	*Jelitkowo*
Kąty Rybackie		11	-	11	600	*Kąty Rybackie*
Kąty Rybackie – plaża [b]		7	-	7	218	*Kąty Rybackie – beach [b]*
Krynica Morska		6	-	6	202	*Krynica Morska*
Krynica Morska – plaża [b]		8	-	8	363	*Krynica Morska – beach [b]*
Kuźnica		28	4	24	663	*Kuźnica*
Łeba		21	-	21	1005	*Łeba*
Mechelinki		8	-	8	251	*Mechelinki*

a Bez nielicencjonowanych łodzi pomocniczych. b „Plaża" oznacza bazę rybacką znajdującą się od strony Zatoki Gdańskiej (dotyczy miejscowości położonych na Mierzei Wiślanej).

a Excluding unlicensed auxiliary boats. b "Beach" stands for fishing base located inside Gdańsk Bay (refers to places situated on Vistula sand reef).

TABL. 33 (293). ŁODZIE RYBACKIE [a] WEDŁUG BAZ RYBACKICH (dok.)
Stan w dniu 31 XII
FISHING BOATS [a] BY FISHING BASES (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Wiosłowe *Rowing boats*	Motorowe *Motor boats*		*SPECIFICATION*
	w szt. *in units*			moc w kW *power in kW*	
Mikoszewo	2	-	2	13	*Mikoszewo*
Obłuże	6	-	6	146	*Obłuże*
Oksywie	5	-	5	129	*Oksywie*
Orłowo	4	-	4	63	*Orłowo*
Piaski	12	1	11	876	*Piaski*
Piaski – plaża [b]	11	-	11	386	*Piaski – beach [b]*
Puck	3	1	2	73	*Puck*
Rewa	3	-	3	100	*Rewa*
Rowy	6	-	6	216	*Rowy*
Sopot	6	-	6	149	*Sopot*
Stegna	3	-	3	35	*Stegna*
Swarzewo	6	-	6	124	*Swarzewo*
Sztutowo - plaża [b]	1	-	1	44	*Sztutowo – beach [b]*
Świbno	8	-	8	466	*Świbno*
Ustka	48	-	48	3543	*Ustka*
Władysławowo	22	2	20	1567	*Władysławowo*

a Bez nielicencjonowanych łodzi pomocniczych. b „Plaża" oznacza bazę rybacką znajdującą się od strony Zatoki Gdańskiej (dotyczy miejscowości położonych na Mierzei Wiślanej).

Ź r ó d ł o: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.

a Excluding unlicensed auxiliary boats. b "Beach" stands for fishing base located inside Gdańsk Bay (refers to places situated on Vistula sand reef).

S o u r c e: data of the Sea Fisheries Institute in Gdynia.

TABL. 34 (294). POŁOWY RYB I INNYCH ORGANIZMÓW MORSKICH WEDŁUG OBSZARÓW MORSKICH I SEKTORÓW WŁASNOŚCI
FISHING AND CATCHING OTHER SEA WATER CREATURES BY SEA REGIONS AND OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Grand total*	Bałtyk i zalewy *The Baltic Sea and bays*	Atlantyk [a] *Atlantic [a]*		Pacyfik połud-niowo-wschodni *Pacific, Southeast*	*SPECIFICATION*
				razem *total*	w tym antar-ktyczny *of which Antarctic*		
		w tys. t *in thous. t*					
O G Ó Ł E M	2005	76,0 [b]	64,0 [b]	12,0	4,4	-	***T O T A L***
	2010	126,0	65,4	26,8	6,9	33,8	
	2011	132,9	63,8	68,5	3,0	0,7	
	2012	**124,4**	**65,3**	**59,1**	**-**	**-**	
Sektor publiczny	2005	15,2	10,0	5,2	4,4	-	*Public sector*
	2010	16,1	9,2	6,9	6,9	0,1	
	2011	9,7	6,6	3,0	3,0	-	
	2012	**6,2**	**6,2**	**-**	**-**	**-**	
Sektor prywatny	2005	60,8 [b]	51,7 [b]	20,7 [b]	5,4	-	*Private sector*
	2010	109,9	56,2	19,9	0,0	33,8	
	2011	123,3	57,2	65,4	-	0,7	
	2012	**118,2**	**59,1**	**59,1**	**-**	**-**	

a Łącznie z połowami kutrowymi. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Ź r ó d ł o: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.

a Including cutter fishing. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.
S o u r c e: data of the Sea Fisheries Institute in Gdynia.

TABL. 35 (295). POŁOWY RYB I INNYCH ORGANIZMÓW MORSKICH WEDŁUG WYBRANYCH GATUNKÓW
FISHING AND CATCHING OTHER SEA WATER CREATURES BY SELECTED SPECIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 [a]	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w t *in t*				
O G Ó Ł E M	**76049**	**126036**	**132944**	**124443**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Dorsze	8864	10530	7303	12746	*Cods*
Śledzie	6899	10940	13140	13411	*Herrings*
Szproty	45935	42346	39900	38873	*Sprats*

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.
Ź r ó d ł o: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.
a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.
S o u r c e: data of the Sea Fisheries Institute in Gdynia.

TABL. 36 (296). BIOLOGICZNA ZABUDOWA BRZEGÓW MORSKICH
BIOLOGICAL MANAGEMENT OF COASTS

L A T A *Y E A R S*	Budowa i utrwalanie wydm *Building and preservation of dunes*			
	płotki wydmotwórcze w m *fence sand-drift in m*	wykładanie chrustu *brush covering*	zatrawienie *grass sawing*	zakrzewienie w tys. szt. *shrubs planting in thous. units*
		w ha *in ha*		
2005	67985	24,6	11,5	25,8
2010	58884	22,3	9,1	24,0
2011	67782	20,9	12,2	13,5
2012	**90324**	**32,1**	**15,6**	**23,8**

Ź r ó d ł o: dane urzędów morskich w Gdyni i Słupsku.
S o u r c e: data of the Maritime Offices in Gdynia and Słupsk.

TABL. 37 (297). HYDROTECHNICZNE UMOCNIENIA BRZEGÓW MORSKICH [a]
HYDROTECHNICAL STABILIZATION OF COASTS [a]

WYSZCZEGOLNIENIE *SPECIFICATION*		Opaska brzegowa *Sea-wall*		Sztuczne zasilanie plaży *Artificial beach nurishment*	
		długość *lenght*	rzędne korony *coping ordinate*	długość *length*	objętość odłożonego refulatu w dam³ *volume of extracted silt in dam³*
		w m *in m*			
Chałupy	2005	-	-	900	125
Gdańsk	2005	-	-	640	73
	2010	-	-	1500	70
	2012	**890**	**4,3**	**-**	**-**
Gdynia – Babie Doły	2011	-	-	1200	59
	2012	**-**	**-**	**1400**	**226**
Jastarnia	2005	-	-	700	72
	2010	-	-	2400	221
	2012	**-**	**-**	**1600**	**150**
Jastrzębia Góra	2010	48	3,2	-	-
	2012	**800**	**4,0-6,3**	**-**	**-**

a Ukończone w danym roku.
a Completed in a given year.

TABL. 37 (297). HYDROTECHNICZNE UMOCNIENIA BRZEGÓW MORSKICH [a] (dok.)

HYDROTECHNICAL STABILIZATION OF COASTS [a] (cont.)

WYSZCZEGOLNIENIE *SPECIFICATION*		Opaska brzegowa *Sea-wall*		Sztuczne zasilanie plaży *Artificial beach nurishment*	
		długość *lenght*	rzędne korony *coping ordinate*	długość *length*	objętość odłożonego refulatu w dam³ *volume of extracted silt in dam³*
		w m *in m*			
Kąty Rybackie	2011	1080	2,6	-	-
	2012	**200**	**2,3**	**1500**	**70**
Kuźnica	2005	-	-	2400	274
	2010	-	-	600	41
	2011	-	-	1400	240
	2012	**-**	**-**	**500**	**73**
Łeba	2005	-	-	600	97
	2010	-	-	1100	57
	2011	-	-	1700	104 [b]
	2012	**-**	**-**	**1100**	**91**
Ostrowo	2011	2300	4,2	-	-
Sopot	2005	-	-	640	73
Ustka	2005	164	3,5	300	52
	2010	-	-	900	58
	2011	-	-	1000	65
	2012	**-**	**-**	**1400**	**213**
Władysławowo	2005	-	-	900	140
	2010	-	-	1200	143
	2011	-	-	600	126
	2012	**-**	**-**	**700**	**108**

a Ukończone w danym roku. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. Ź r ó d ł o: dane urzędów morskich w Gdyni i Słupsku.

a Completed in a given year. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. S o u r c e: data of the Maritime Offices in Gdynia and Słupsk.

DZIAŁ XVIII
HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową i gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle".

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
   - punktach sprzedaży detalicznej,
   - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe".

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII
TRADE AND CATERING

General notes

1. *Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade and catering activity.*

Trade enterprise *is understood as an economic entitiy the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".*

2. *Data concerning* ***retail sales*** *include:*

1) sales of consumer and non-consumer goods in:
   - *retail sales outlets,*
   - *wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;*
2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e.: government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification "non-foodstuff goods" are presented separately.

3. *The division of* ***commodities into consumer and non-consumer*** *goods has made on the following basis, non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.*

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages, tobacco as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m^2 i więcej, domy handlowe – od 600 m^2 do 1999 m^2.

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m^2 do 2499 m^2 prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m^2 prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy o powierzchni sal sprzedażowych od 120 m^2 do 399 m^2, prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych.

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb (np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.)

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m^2, prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz często nabywanych towarów nieżywnościowych.

Podziału sklepów według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

4. *Data regarding the* ***wholesale of commodities*** *include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.*

5. *The division of* ***stores by organizational form*** *was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.*

Department stores and trade stores *are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m^2 and more for department stores and from 600 m^2 to 1999 m^2 for trade stores.*

Supermarkets *are stores with a sales area from 400 m^2 to 2499 m^2, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.*

Hypermarkets *are stores with a sales area 2500 m^2 and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.*

Grocery stores *are stores with a sales area between 120 and 399 m^2, primally selling foodstuff goods for daily consumption and additionally often purchased non-foodstuff goods.*

Specialized stores *are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g., clothing, home furnishings, car parts, furniture, sport goods, etc.).*

Other stores are stores in which the sales area covers no more than 119 m^2 which conduct sales activity within the scope of common food-stuffs and often purchased non-foodstuff goods.

The division of shops by voivodships was made on the basis of the actual location of a shop.

6. *Shops include generally available pharmacies.*

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż 6 miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek w skali kraju. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

9. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta ponawiana jest w kolejnych sezonach.

7. Catering establishments *include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than 6 months in a calendar year.*

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. *Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities on the country scale. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.*

9. Trade warehouses *(wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registrating the amount and the changes in stocks.*

10. Marketplaces *are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazaars).*

Seasonal marketplaces *are those squares and street where trade outlets conduct activity for a period up to 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.*

TABL. 1 (298). SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w mln zł	**19734,0**	**28395,8**	**31219,2**	**33299,4**	***T O T A L in mln zl***
W tym udział przedsiębiorstw hanlowych [a]:					*Of which share of trade enterprises [a]:*
w milionach złotych	4216,3	10287,4	11087,9	12332,6	*in million zlotys*
w %	21,4	36,2	35,5	37,0	*in %*
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	**8982**	**12505**	**13697**	**14562**	***PER CAPITA in zl***

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (299). SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP [a] (ceny bieżące)
RETAIL SALES BY GROUPS [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
		W MILIONACH ZŁOTYCH			
		IN MILLION ZLOTYS			
O G Ó Ł E M	**8974,1**	**16574,5**	**19295,8**	**20489,4**	***T O T A L***
		W %			
		IN %			
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Towary konsumpcyjne	77,0	72,7	68,9	71,7	*Consumer goods*
żywność i napoje bezalkoholowe	21,8	18,8	15,7	13,3	*food and non-alcoholic beverages*
napoje alkoholowe	4,3	3,4	3,0	2,3	*alcoholic beverages*
towary nieżywnościowe	50,9	50,5	50,2	56,1	*non-foodstuffs*
Towary niekonsumpcyjne	23,0	27,3	31,1	28,3	*Non-consumer goods*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (300). SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH [a] (ceny bieżące)
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
		W MILIONACH ZŁOTYCH			
		IN MILLION ZLOTYS			
O G Ó Ł E M	**25032,5**	**35009,3**	**41296,9**	**43808,1**	***T O T A L***
		W %			
		IN %			
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Żywność i napoje bezalkoholowe	10,4	14,3	12,6	12,1	*Food and non-alcoholic beverages*
Napoje alkoholowe	5,0	2,2	1,4	1,0	*Alcoholic beverages*
Towary nieżywnościowe [b]	84,6	83,5	86,0	86,9	*Non-foodstuff goods [b]*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (301). SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW [ab]
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS [ab]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Sklepy	**21368**	**21642**	**20343**	**21754**	***Shops***
Domy towarowe	2	1	2	2	*Department stores*
Domy handlowe	25	18	11	9	*Trade stores*
Supermarkety	159	286	317	336	*Supermarkets*
Hipermarkety	28	42	44	40	*Hypermarkets*
Sklepy powszechne	336	347	327	272	*Grocery stores*
Sklepy wyspecjalizowane	1103	1903	1975	2082	*Specialized shops*
Pozostałe sklepy [c]	19715	19045	17667	19013	*Other shops [c]*
Stacje paliw	**447**	**426**	**487**	**501**	***Petrol stations***

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 376. b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 5 on page 376. b According to location of shop/petrol station. c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including generally available pharmacies.

TABL. 5 (302). GASTRONOMIA [a]

CATERING [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Placówki gastronomiczne (stan w dniu 31 XII)	570	702	678	723	*Catering establishments (as of 31 XII)*
w tym restauracje	175	234	215	230	*of which restaurants*
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	288974	538533	603711	700122	*Revenues from catering activity (current prices) in thous. zl*
w tym:					*of which:*
z produkcji gastronomicznej	209278	429896	486703	563165	*from catering production*
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	41756	73394	76087	89653	*from the sale of alcoholic beverages and tobacco*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (303). MAGAZYNY HANDLOWE [a]

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES [a]

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	*SPECIFICATION*
Magazyny zamknięte:				*Secured warehouses:*
liczba	1633	1267	1284	*number*
powierzchnia składowa w tys. m^2	853,0	804,8	1087,5	*storage area in thous. m^2*
Magazyny zadaszone:				*Roofed warehouses:*
liczba	192	180	236	*number*
powierzchnia składowa w tys. m^2	57,0	72,9	165,2	*storage area in thous. m^2*
Place składowe:				*Storage sites:*
liczba	327	264	242	*number*
powierzchnia składowa w tys. m^2	668,2	403,0	621,5	*storage area in thous. m^2*
Silosy i zbiorniki:				*Siloes and reservoirs:*
liczba	1330	390	304	*number*
pojemność w dam^3	186,0	121,5	424,8	*capacity in dam^3*

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (304). TARGOWISKA

Stan w dniu 31 XII

MARKETPLACES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
Targowiska stałe:					*Permanent marketplaces:*
liczba	98	92	93	89	*number*
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	90	87	88	87	*of which with predominance of small–retail sales*
powierzchnia w tys. m^2	445,0	358,9	366,4	365,3	*area in thous. m^2*
w tym sprzedażowa	252,5	193,2	195,6	194,4	*of which sales area*
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	4323	3223	4098	4093	*permanent small-retail sales outlets*
w tym na targowiskach czynnych codziennie	3293	2071	2049	2003	*of which at marketplaces opened daily*
Targowiska sezonowe [a] (w ciągu roku)	576	281	293	254	*Seasonal marketplaces [a] (during the year)*
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	9078	9650	9615	9232	*Annual receipts from marketplace fees in thous. zl*

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

DZIAŁ XIX
FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 330).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;

CHAPTER XIX
FINANCES OF ENTERPRICES

General notes

1. The financial results of enterprises *are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330).*

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Revenue from total activity (sums received and due) *include:*

1) net revenue from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
2) net revenue from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
3) other operating revenue, i.e., revenue not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenue from social activities, revenue from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
4) financial revenue, i.e., revenue from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenue from total activity *include:*

1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;

2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz do 2009 r. inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
3) other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenue from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;
4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.

***4. Revenue and costs of obtaining revenue from the sale of** products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).*

***5. The financial result on economic activity** is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.*

***6. Extraordinary profits and losses** are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.*

***7. The gross financial result** (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.*

***8. Obligatory encumbrances on gross financial result** include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 other payments resulting from separate regulations.*

***9. Income tax** is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:*

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4(308) obliczono następująco:

1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
   - brutto jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
   - netto jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
3) **wskaźnik płynności finansowej:**
   - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
   - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
   - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

- *the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,*
- *the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.*

10. The net financial result *(profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.*

11. *The economic relations presented in table 4(308) were calculated as follows:*

1) ***cost level indicator*** *as the relation of the costs of obtaining revenue from total activity to revenues from total activity;*

2) ***turnover profitability rate:***
   - *gross as the relation of the gross financial result to revenue from total activity,*
   - *net as the relation of the net financial result to revenue from total activity;*

3) ***financial liquidity indicator of:***
   - ***first degree*** *as the relation of short-term investments to short-term liabilities (excluding special funds),*
   - ***second degree*** *as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities (excluding special funds),*
   - ***third degree*** *as the relation of current assets (inventories, short-term dues, short-term investments and short-term deferred expenditure) to short-term liabilities (excluding special funds).*

12. Current assets *include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.*

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespectively of their due date).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych - kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych - fundusz założycielski,
- w spółdzielniach - fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych - kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

13. Share equity (funds) *is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:*

- *initial capital - in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,*
- *founders' capital - in state owned enterprises,*
- *participation fund - in cooperatives,*
- *owners' capital - in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.*

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) *include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.*

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1 (305). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł *in mln zl*				
Przychody z całokształtu działalności	**93208,8**	**151101,8**	**180873,2**	**193294,2**	***Revenues from total activity***
sektor publiczny	22509,4	44057,4	56045,0	61979,1	*public sector*
sektor prywatny	70699,4	107044,4	124828,2	131315,1	*private sector*
w tym:					*of which:*
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	53855,2	89885,9	108506,7	116408,0	*Net revenues from sale of products (goods and services)*
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	34754,9	55765,7	65629,1	68612,0	*Net revenues from sale of goods and materials*
Przychody finansowe	2875,3	2743,7	3723,3	4963,6	*Financial revenues*
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	**88617,6**	**143632,2**	**173441,8**	**184098,0**	***Costs of obtaining revenues from total activity***
sektor publiczny	21551,1	42225,1	54018,0	59157,0	*public sector*
sektor prywatny	67066,5	101407,1	119423,8	124941,0	*private sector*
w tym:					*of which:*
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	54687,5	92462,2	110759,8	118636,1	*Cost of products sold (goods and services)*
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	30021,1	46228,5	55640,3	58007,9	*Value of goods and materials sold*
Koszty finansowe	2457,3	2689,2	4559,0	4758,6	*Financial costs*
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	**4591,2**	**7469,6**	**7431,4**	**9196,2**	***Financial result on economic activity***
Sektor publiczny	958,3	1832,3	2027,0	2822,1	*Public sector*
Sektor prywatny	3632,9	5637,3	5404,4	6374,2	*Private sector*
Zyski nadzwyczajne	**8,8**	**54,2**	**12,6**	**3,6**	***Extraordinary profits***
Sektor publiczny	2,2	42,9	2,7	0,3	*Public sector*
Sektor prywatny	6,6	11,3	9,9	3,3	*Private sector*
Straty nadzwyczajne	**9,2**	**40,8**	**12,8**	**4,5**	***Extraordinary losses***
Sektor publiczny	1,4	31,6	2,2	0,1	*Public sector*
Sektor prywatny	7,8	9,2	10,6	4,4	*Private sector*
Wynik finansowy brutto	**4590,8**	**7483,0**	**7431,2**	**9195,3**	***Gross financial result***
sektor publiczny	959,1	1843,6	2027,5	2822,3	*public sector*
sektor prywatny	3631,7	5639,4	5403,7	6373,0	*private sector*
Zysk brutto	5227,8	8636,4	9096,7	10553,7	*Gross profit*
Strata brutto	637,0	1153,4	1665,5	1358,4	*Gross loss*
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto [a]	**806,7**	**1100,9**	**1079,5**	**1499,2**	***Obligatory encumbrances on gross financial result [a]***
Sektor publiczny	237,0	213,2	212,6	412,5	*Public sector*
Sektor prywatny	569,7	887,7	866,9	1086,7	*Private sector*
Wynik finansowy netto	**3784,1**	**6382,1**	**6351,7**	**7696,0**	***Net financial result***
sektor publiczny	722,1	1630,4	1814,9	2409,8	*public sector*
sektor prywatny	3062,0	4751,7	4536,8	5286,3	*private sector*
Zysk netto	4421,5	7493,0	7883,7	9070,8	*Net profit*
Strata netto	637,4	1110,9	1532,0	1374,8	*Net loss*

a Obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

a Include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 also other payments resulting from separate regulations.

TABL. 2 (306). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Przychody z całokształtu działalności *Revenues from total activity*	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności *Costs of obtaining revenues from total activity*	Wynik finansowy brutto *Gross financial result*	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto [a] *Obligatory encum-brances on gross financial result* [a]	Wynik finansowy netto *Net financial result*
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	2005	93208,8	88617,6	4590,8	806,7	3784,1
T O T A L	2010	151101,8	143632,2	7483,0	1100,9	6382,1
	2011	180873,2	173441,8	7431,2	1079,5	6351,7
	2012	**193294,2**	**184098,0**	**9195,3**	**1499,2**	**7696,0**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		1001,7	830,9	171,8	2,1	169,7
Przemysł ..... *Industry*		104213,1	98987,5	5225,0	848,3	4376,6
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		85248,4	81322,3	3925,3	568,0	3357,3
Budownictwo ..... *Construction*		9548,5	8850,7	697,9	139,8	558,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		54814,9	53813,1	1000,4	191,9	808,6
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		8108,9	7732,2	376,7	77,5	299,2
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering* [Δ]		582,0	555,3	26,7	8,7	18,0
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		3974,5	3705,1	269,4	61,6	207,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		2901,6	2242,3	659,3	37,6	621,7
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]..... *Real estate activities*		3415,0	2963,5	451,5	62,4	389,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		1451,0	1288,4	162,7	31,6	131,1
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] .... *Administrative and support service activities*		1592,3	1483,3	109,0	23,8	85,2
Edukacja ..... *Education*		139,4	137,3	2,2	1,3	0,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		1221,4	1197,7	23,7	6,5	17,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		136,4	143,8	-7,4	0,6	-8,0
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		193,6	166,9	26,7	5,3	21,3

a Obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

a Include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 also other payments resulting from separate regulations.

TABL. 3 (307). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Liczba przedsiębiorstw *Number of enterprises*	Z wynikiem finansowym brutto *With gross financial result*			Z wynikiem finansowym netto *With net financial result*		
			dodatnim (zysk) *positive (profit)*	ujemnym (strata) *negative (loss)*	zerowym (0) *zero (0)*	dodatnim (zysk) *positive (profit)*	ujemnym (strata) *negative (loss)*	zerowym (0) *zero (0)*
			w % ogółu przedsiębiorstw *in % of total enterprises*					
O G Ó Ł E M	2005	2969	80,9	17,6	1,5	79,1	18,4	2,5
T O T A L	2010	3394	79,6	20,2	0,2	79,1	20,6	0,3
	2011	3398	80,7	19,1	0,2	80,0	19,7	0,3
	2012	**3439**	**80,2**	**19,5**	**0,2**	**79,8**	**20,0**	**0,2**
sektor publiczny ..... *public sector*		179	76,0	23,5	0,6	75,4	24,6	-
sektor prywatny ..... *private sector*		3260	80,5	19,3	0,2	80,1	19,7	0,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		74	86,5	13,5	-	86,5	13,5	-
Przemysł ..... *Industry*		1060	79,9	20,0	0,1	79,2	20,8	-
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		932	80,2	19,8	-	79,4	20,6	-
Budownictwo ..... *Construction*		390	80,3	19,2	0,5	79,7	19,7	0,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		882	82,3	17,6	0,1	82,4	17,3	0,2
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		257	77,8	21,8	0,4	77,4	22,6	-
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering* [Δ]		71	64,8	35,2	-	64,8	35,2	-
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		119	70,6	29,4	-	70,6	29,4	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		38	76,3	23,7	-	73,7	26,3	-
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]..... *Real estate activities*		127	89,8	8,7	1,6	89,8	8,7	1,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		142	79,6	20,4	-	78,2	21,8	-
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] .... *Administrative and support service activities*		108	80,6	19,4	-	79,6	20,4	-
Edukacja ..... *Education*		22	86,4	13,6	-	86,4	13,6	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		122	83,6	15,6	0,8	83,6	16,4	-
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		20	45,0	55,0	-	45,0	55,0	-
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		7	85,7	14,3	-	85,7	14,3	-

TABL. 4 (308). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Wskaźnik poziomu kosztów *Cost level indicator*	Wskaźnik rentowności obrotu *Turnover profitability rate*		Wskaźnik płynności finansowej *Financial liquidity ratio of the*		
			brutto *gross*	netto *net*	I stopnia *first degree*	II stopnia *second degree*	III stopnia *third degree*
		w % *in %*					
O G Ó Ł E M	2005	95,1	4,9	4,1	28,7	97,8	141,5
T O T A L	2010	95,1	5,0	4,2	36,6	99,9	154,4
	2011	95,9	4,1	3,5	31,1	94,4	149,6
	2012	**95,2**	**4,8**	**4,0**	**37,4**	**100,9**	**156,7**
sektor publiczny ..... *public sector*		95,4	4,6	3,9	51,1	102,6	169,5
sektor prywatny ..... *private sector*		95,1	4,9	4,0	32,6	100,4	152,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		82,9	17,2	16,9	46,3	141,1	318,2
Przemysł ..... *Industry*		95,0	5,0	4,2	31,3	99,2	162,8
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		95,4	4,6	3,9	23,7	86,7	160,6
Budownictwo ..... *Construction*		92,7	7,3	5,8	33,5	104,7	189,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		98,2	1,8	1,5	18,5	78,7	136,2
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		95,4	4,6	3,7	58,1	136,0	147,9
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering* [Δ]		95,4	4,6	3,1	27,2	58,8	91,9
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		93,2	6,8	5,2	48,0	108,9	126,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		77,3	22,7	21,4	77,5	99,2	104,4
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]..... *Real estate activities*		86,8	13,2	11,4	193,1	247,6	288,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		88,8	11,2	9,0	86,6	184,4	221,7
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*		93,2	6,8	5,4	34,6	76,3	84,1
Edukacja ..... *Education*		98,5	1,5	0,6	63,9	166,1	185,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		98,1	1,9	1,4	61,2	129,8	142,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		105,4	-5,4	-5,9	16,5	61,6	81,7
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		86,2	13,8	11,0	209,3	304,8	329,7

TABL. 5 (309). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Zapasy *Stocks* razem *total*	w tym *of which* materiały *materials*	półprodukty i produkty w toku *semi-finished products and products in progress*	produkty gotowe *finished products*	towary *goods*	Należności krótkoterminowe *Short-term dues* razem *total*	w tym z tytułu dostaw i usług *of which from deliveries and services*	Inwestycje krótkoterminowe *Short-term investments*	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe *Short-term interperiod settlements*
		w mln zł *in mln zl*									
O G Ó Ł E M	2005	27243,7	7960,1	2789,4	1472,5	1157,6	2276,4	13293,4	10762,9	5532,1	458,1
T O T A L	2010	48683,8	15973,4	5208,4	2438,3	2502,4	5481,7	19965,0	17151,1	11525,5	1219,9
	2011	55756,0	19076,1	6561,8	2807,9	3208,2	6063,2	23598,9	19715,7	11593,0	1488,0
	2012	**57492,1**	**19133,9**	**6175,4**	**2696,1**	**3651,2**	**6226,5**	**23313,0**	**19310,0**	**13729,7**	**1315,5**
sektor publiczny ..... *public sector*		16205,7	6211,9	3261,3	771,0	1749,1	382,7	4920,2	4375,9	4889,2	184,4
sektor prywatny ..... *private sector*		41286,4	12922,1	2914,2	1925,1	1902,1	5843,7	18392,8	14934,1	8840,5	1131,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		610,5	327,5	94,4	42,7	188,8	1,4	181,8	103,3	88,9	12,3
Przemysł ..... *Industry*		29049,1	10819,1	5536,8	1459,9	2841,5	752,3	12102,9	9869,1	5591,3	535,8
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		23604,5	10371,7	5350,3	1456,5	2760,6	588,7	9260,2	7271,6	3483,9	488,6
Budownictwo ..... *Construction*		5399,1	2144,2	120,9	1002,4	363,7	607,7	2024,3	1696,1	954,0	276,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ ..... *Trade; repair of motor vehicles Δ*		12378,2	5097,3	234,5	34,9	113,7	4645,6	5473,2	4936,4	1679,3	128,4
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		2207,9	111,5	60,5	8,2	5,6	34,3	1163,5	980,7	866,8	66,1
Zakwaterowanie i gastronomia Δ *Accommodation and catering Δ*		150,0	47,8	5,0	0,8	38,8	2,0	51,5	24,6	44,4	6,2
Informacja i komunikacja *Information and communication*		1119,3	106,6	6,5	43,2	38,9	15,0	540,3	439,0	426,5	45,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		1919,6	45,1	1,5	-	0,0	28,4	398,8	143,8	1425,3	50,4
Obsługa rynku nieruchomości Δ *Real estate activities*		2856,0	332,9	67,0	89,7	54,5	111,8	540,5	426,2	1911,6	71,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		720,3	41,7	17,6	11,2	1,7	8,9	317,6	252,6	281,5	79,4

TABL. 5 (309). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Zapasy *Stocks*					Należności krótkoterminowe *Short-term dues*		Inwestycje krótkoterminowe *Short-term investments*	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe *Short-term interperiod settlements*
		razem *total*	w tym *of which*				razem *total*	w tym z tytułu dostaw i usług *of which from deliveries and services*		
			materiały *materials*	półprodukty i produkty w toku *semi-finished products and products in progress*	produkty gotowe *finished products*	towary *goods*				
	w mln zł *in mln zl*									
Administrowanie i działalność wspierająca Δ ..... *Administrative and support service activities*	623,2	30,4	12,7	1,9	3,1	12,1	308,7	255,4	256,7	27,4
Edukacja ..... *Education*	68,3	2,5	0,9	0,1	-	1,6	37,5	27,0	23,4	4,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	271,6	17,0	12,8	0,2	-	1,4	130,5	119,2	116,3	7,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	27,9	4,1	1,4	0,7	0,4	1,5	15,4	11,4	5,6	2,7
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	91,5	6,3	3,1	0,3	0,5	2,4	26,5	25,1	58,1	0,6

TABL. 6 (310). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym *Of which*			
			kapitał (fundusz) podstawowy *share capital (fund)*	kapitał (fundusz) zapasowy *supplementary capital (fund)*	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych *undistributed (unsettled) financial result from previous years*	wynik finansowy netto roku obrotowego *net financial result of the turnover year*
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	2005	38173,3	17229,6	13087,4	-155,1	3788,3
T O T A L	2010	60548,1	26169,0	23210,0	135,8	6374,3
	2011	66820,1	26383,7	26246,5	2155,9	6312,0
	2012	**73525,0**	**28508,5**	**27325,1**	**4482,1**	**7715,6**
sektor publiczny ..... *public sector*		30262,3	11260,4	8254,7	7260,5	2404,2
sektor prywatny ..... *private sector*		43262,7	17248,1	19070,4	-2778,4	5311,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		1197,7	125,6	613,1	25,4	172,0
Przemysł ..... *Industry*		36045,1	8565,2	14195,5	6582,0	4337,6
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		22463,9	4829,6	8682,6	3966,8	3323,3
Budownictwo ..... *Construction*		3012,8	856,4	1692,1	-552,0	660,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		8073,7	4152,2	3775,2	-1024,7	776,5
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		2556,2	1511,9	715,8	-198,9	286,3
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering* [Δ]		420,4	375,9	49,1	-146,7	18,0
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		1747,4	832,7	693,2	-18,8	209,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		8533,8	6028,9	1083,0	41,1	616,9
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]..... *Real estate activities*		9722,9	5142,8	3342,2	-25,0	388,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		598,9	227,4	235,8	-20,1	131,0
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] .... *Administrative and support service activities*		787,1	147,6	536,2	6,3	85,2
Edukacja ..... *Education*		37,6	12,9	19,6	-1,1	0,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		560,9	403,1	229,5	-131,6	17,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		55,5	104,2	11,9	-51,1	-5,7
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		174,9	21,5	133,0	-2,8	21,3

TABL. 7 (311). KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK [a]
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym mienie *Of which estate of*			
			Skarbu Państwa *the State Treasury*	państwowych osób prawnych *state legal persons*	krajowych osób fizycznych *domestic natural persons*	osób zagranicznych *foreign persons*
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	2005	10984,9	1322,8	1337,1	1588,1	2589,0
T O T A L	2010	21771,4	6076,4	2531,6	2638,5	3699,5
	2011	22296,4	5325,2	1918,1	3005,4	3979,9
	2012	**24481,2**	**5533,4**	**2011,7**	**3387,1**	**4300,4**
sektor publiczny ..... *public sector*		11492,5	5413,7	1894,4	733,9	22,9
sektor prywatny ..... *private sector*		12988,7	119,6	117,4	2653,2	4277,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		111,6	3,5	6,8	44,4	29,7
Przemysł ..... *Industry*		8204,6	859,6	1452,0	1031,6	2171,3
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		4502,0	189,2	57,6	1010,3	1816,3
Budownictwo ..... *Construction*		518,4	0,8	40,9	147,2	80,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		3509,7	0,3	121,2	629,7	1040,2
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		1371,2	46,4	290,1	294,7	249,1
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering* [Δ]		298,8	67,8	16,5	132,1	55,3
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		815,0	1,2	-	64,8	319,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		6184,3	4182,7	2,2	797,2	116,4
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]..... *Real estate activities*		2615,3	310,3	42,5	87,9	66,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		194,8	51,9	0,0	33,2	57,2
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] .... *Administrative and support service activities*		134,9	-	0,2	21,6	42,1
Edukacja ..... *Education*		9,6	-	0,1	0,9	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		391,3	8,9	39,4	77,2	51,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		100,1	-	-	23,2	5,3
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		21,5	-	-	1,3	15,4

a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign entreprises.

TABL. 8 (312). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Długoterminowe *Long-term*		Krótkoterminowe *Short-term*		
			razem *total*	w tym kredyty i pożyczki *of which credits and loans*	razem *total*	w tym *of which* kredyty i pożyczki *credits and loans*	w tym *of which* z tytułu dostaw i usług *from deliveries and services*
		w mln zł *in mln zl*					
O G Ó Ł E M	2005	24986,6	5391,8	3492,0	19594,8	3484,2	10168,8
T O T A L	2010	53536,4	21663,4	15050,5	31873,0	6888,2	15135,2
	2011	64356,5	26812,7	20853,7	37543,8	8577,7	18167,8
	2012	**65473,0**	**28517,9**	**20673,4**	**36955,0**	**9466,0**	**17283,4**
sektor publiczny ..... *public sector*		21484,8	11891,7	7198,3	9593,2	2388,1	3848,7
sektor prywatny ..... *private sector*		43988,2	16626,3	13475,1	27361,9	7077,9	13434,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		452,3	257,6	188,7	194,7	92,6	65,4
Przemysł ..... *Industry*		29055,1	11112,2	7451,8	17943,0	3843,9	8537,0
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		22099,4	7317,9	6751,4	14781,5	3492,9	7005,0
Budownictwo ..... *Construction*		9408,0	6543,1	6204,3	2864,8	576,9	1422,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		10707,6	1604,8	1206,7	9102,8	3037,8	5201,2
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		3113,5	1601,4	894,5	1512,1	298,9	724,0
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering* [Δ]		620,8	456,8	452,8	164,0	57,8	54,9
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		1972,7	1078,5	321,9	894,2	192,6	352,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		5804,6	3963,5	2523,4	1841,1	711,1	105,5
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]..... *Real estate activities*		2346,2	1279,0	904,4	1067,2	92,6	425,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		364,0	34,4	29,7	329,7	26,2	137,8
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] .... *Administrative and support service activities*		1081,3	334,6	273,0	746,7	474,9	117,5
Edukacja ..... *Education*		40,5	3,4	2,6	37,1	10,0	8,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		350,4	155,5	141,5	194,9	34,7	101,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		107,2	72,6	58,9	34,6	9,0	14,2
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		48,8	20,5	19,3	28,3	7,0	15,1

DZIAŁ XX
FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województwa), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła do 2009 r. ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późniejszymi zmianami), a od 2010 r. obowiązuje ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późniejszymi zmianami). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 594),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 595),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 596),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2010 Nr 80, poz. 526, z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 II 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207, z późniejszymi zmianami).

2. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz w ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

CHAPTER XX
PUBLIC FINANCE

General notes

***1. Public finance** include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and in particular: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities (gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.*

The legal basis defining the above mentioned processes until 2009 provided the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104, with later amendments) and since 2010 the Law on Public Finances dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local self-governments, the legal basis is additionally provided by the following:

- *the Law on Gmina Self-government dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws 2013 item 594),*
- *the Law on Powiat Self-government dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2013 item 595),*
- *the Law on Voivodship Self-government dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2013 item 596),*
- *the Law on Incomes of Local Self-government Entities dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2010 No.80, item 526, with later amendments),*
- *the Minister of Finance Regulation of 3 II 2010 on Budgetary Reporting (Journal of Laws No. 20, item 103),*
- *the Minister of Finance Regulation of 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207, with later amendments).*

***2.** Revenue and expenditure of the budgets local self-government entities are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law on Public Finances.*

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

3. Na **dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

1) dochody własne, tj.:

a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,

b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbowa, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,

c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,

d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł,

2) dotacje ogółem obejmujące:

a) dotacje celowe,w tym:

- z budżetu państwa na zadania własne, na zadania z zakresu administracji rządowej, na zadania realizowane na zasadzie porozumień z organami administracji rządowej,
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
- z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań,
- otrzymane z funduszy celowych,

b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r., Dz. U. Nr 38, poz. 207),

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

4. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

3. Budget revenue of local self-government entities *comprise:*

1) own revenue, i.e.:

a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,

b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, service fee receipts arising from the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law,

c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing and similar agreements,

d) funds for additional own tasks from other sources;

2) designated subsidy:

a) from the state budget, i.a. for:

- government administration-related tasks, own tasks and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
- tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities,
- for financial assistance between local self-government entities for additional financing of own tasks,
- received from the appropriated funds,

b) provided under the programmes financed with participation of European funds and other foreign funds that are not reimbursable, and payments from the European funds budget (sections 200, 620 of the detailed classification of income, expenses, revenue and expenditure, and funds from foreign sources, in force on the basis of the decree of the Minister of Finance dated 2 III 2010, Journal of Laws No. 38, item 207),

3) general subsidy from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.

4. Budget expenditure of local self-government entities *are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:*

- *expenditure on wages and salaries (including derivatives),*
- *expenditure on the purchase of materials and services,*
- *allocations for organizational and legal units operating within local self-government entities' budgets,*
- *expenditure on debt servicing,*
- *expenditure related to granting endorsements and guarantees.*

5. *Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of Financial Reports the Ministry of Finance.*

TABL. 1 (313). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
		w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M	2005	6187135,3	2601046,4	2406710,2	788284,3	391094,4
T O T A L	2010	10026794,5	4244341,0	3780106,3	1277760,6	724586,6
	2011	10649786,6	4560106,6	3806826,1	1404525,5	878328,4
	2012	**11645659,7**	**4671534,3**	**4798879,7**	**1288096,3**	**887149,4**
Dochody własne		**5481760,7**	**2102596,8**	**2589955,5**	**375239,1**	**413969,3**
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym		2172084,4	675037,5	1033083,7	183335,2	280628,1
Share in income tax						
od osób prawnych		342658,6	35548,8	78668,5	7415,8	221025,5
corporate						
od osób fizycznych		1829425,7	639488,7	954415,1	175919,4	59602,5
personal						
Podatek od nieruchomości		1170220,6	633948,3	536272,3	x	x
Tax on real estate						
Podatek rolny		89153,5	87859,3	1294,2	x	x
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		60743,5	36633,2	24110,3	x	x
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		118884,8	45818,5	73066,3	x	x
Tax on civil law transactions						
Opłata skarbowa		26147,3	12918,8	13228,5	x	x
Treasury fee						
Dochody z majątku		551059,8	185981,5	285206,7	16011,4	63860,2
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		166425,7	64131,1	86241,0	11536,2	4517,4
of which revenue from renting and leasing and similar agreements						
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł		56975,2	42549,7	10001,3	4141,9	282,3
Funds for additional financing of own tasks from other sources						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (313). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
	w tys. zł *in thous. zl*				
Dotacje ogółem ..... ***Total allocations***	**3130820,8**	**1065837,0**	**1413261,4**	**283421,2**	**368301,2**
Dotacje celowe ..... *Designated subsidy*	1502163,1	799230,5	339937,1	219537,6	143457,9
z budżetu państwa ..... *from the state budget*	1382680,9	763486,3	314369,6	188582,6	116242,4
na zadania: *for tasks:*					
z zakresu administracji rządowej ..... *government administration*	1078064,0	609502,8	253093,8	134701,0	80766,4
własne ..... *own*	302080,0	152974,2	60510,9	53118,9	35476,0
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej ..... *realized on the basis of agreements with government administration bodies*	2536,9	1009,3	764,9	762,7	-
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego ..... *realized on the basis of agreements between local self-government entities*	61218,8	26920,8	20133,3	10624,4	3540,3
otrzymane z państwowych funduszy celowych *received from state appropriated funds*	29300,0	4029,1	5169,3	3201,7	16899,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań ..... *for financial assisance beetween local self-goverment entities for additional financing of own tasks*	28963,4	4794,3	264,9	17128,9	6775,3
Dotacje z paragrafów 200 i 620 [b]..... *Allocations from sections 200 and 620* [b]	1628657,9	266606,6	1073324,3	63883,7	224843,3
Subwencja ogólna z budżetu państwa ..... ***General subsidy from the state budget***	**3033078,2**	**1503100,5**	**795662,8**	**629436,0**	**104878,9**
W tym część oświatowa ..... *Of which on educational tasks*	2505789,5	1184065,6	765829,7	518550,8	37343,4

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 pkt 2b na str. 394.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b See general notes, item 3 point 2b on page 394.

TABL. 2 (314). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
	w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**11645659,7**	**4671534,3**	**4798879,7**	**1288096,3**	**887149,4**
w tym: *of which:*					
Rolnictwo i łowiectwo ..... *Agriculture and hunting*	370123,7	150349,8	99981,3	2353,9	117438,7
Przetwórstwo przemysłowe ..... *Manufacturing*	6704,2	3153,3	2144,4	1347,1	59,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę ..... *Electricity, gas and water supply*	23275,2	13992,6	9282,6	-	-
Transport i łączność ..... *Transport and communication*	1255543,2	60912,6	1070418,5	46621,8	77590,3
Gospodarka mieszkaniowa ..... *Dwelling economy*	707286,6	218708,6	392714,4	33537,4	62326,2
Działalność usługowa ..... *Service activity*	130226,0	3140,6	103715,9	22349,1	1020,4
Administracja publiczna ..... *Public administration*	68195,7	28141,0	16565,1	8561,6	14928,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ..... *Public safety and fire care*	161410,7	42876,9	52679,0	65854,8	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem ..... *Revenue from legal persons, natural persons and other entities without legal personality and expenses connected with their collection*	3840363,5	1593389,4	1751459,3	213796,7	281718,1
Różne rozliczenia ..... *Various accounts*	3204677,6	1528180,9	805079,5	633255,6	238161,6
Oświata i wychowanie ..... *Education*	180142,3	93966,9	65244,6	19098,8	1832,0
Ochrona zdrowia ..... *Health care*	128911,0	4914,8	13562,2	51190,6	59243,4
Pomoc społeczna ..... *Social assistance*	1020119,7	676404,2	218361,8	120068,9	5284,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej *Other tasks in sphere of social policy*	115276,9	46741,2	29600,8	35603,6	3331,3
Edukacyjna opieka wychowawcza ..... *Educational care*	48059,9	22671,4	6284,4	18480,6	623,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska *Municipal economy and environmental protection*	143802,4	88855,3	43671,5	10953,0	322,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego ..... *Culture and protection of national heritage*	83403,2	30015,0	48468,7	777,4	4142,1
Kultura fizyczna ..... *Physical education*	79452,6	29838,1	49172,9	441,6	-

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (315). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
		w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M	2005	6222985,7	2629136,7	2346127,8	805029,7	442691,5
T O T A L	2010	11014459,5	4672183,6	4116993,6	1353273,6	872008,7
	2011	11606567,0	4809216,7	4427917,3	1415350,2	954082,8
	2012	**11933886,2**	**4755546,3**	**4942040,3**	**1316451,3**	**919848,3**
Wydatki bieżące		**8954102,8**	**3881425,8**	**3363500,3**	**1160514,3**	**548662,4**
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		913646,3	281062,1	323128,1	73467,7	235988,4
Allocations						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		22588,8	14540,0	7294,2	754,6	-
of which for self-government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1082026,5	773264,6	244016,9	58797,0	5948,0
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		6604170,2	2700551,3	2612439,8	1005839,0	285340,1
Current expenditure of budgetary entities						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		3308780,3	1458188,6	1148813,7	593894,1	107883,9
wages and salaries						
w tym osobowe		2983486,2	1311168,9	1043313,4	531352,2	97651,7
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń [b]		595837,9	278883,2	197585,4	100344,7	19024,6
derivatives of wages and salaries [b]						
zakup materiałów i usług		2172169,3	768421,6	1072753,8	215305,2	115688,7
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		244689,3	87983,9	114953,3	20757,1	20995,0
expenditures on debt servicing						
Wydatki majątkowe		**2979783,4**	**874120,5**	**1578540,0**	**155937,0**	**371185,9**
Property expenditure						
W tym inwestycyjne [c]		2855624,0	857926,7	1501834,4	154947,0	340915,9
Of which investment expenditure [c]						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Including contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (316). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
	w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**11933886,2**	**4755546,3**	**4942040,3**	**1316451,3**	**919848,3**
w tym: *of which:*					
Rolnictwo i łowiectwo ..... *Agriculture and hunting*	474296,9	233770,8	108765,7	2341,7	129418,7
Przetwórstwo przemysłowe ..... *Manufacturing*	20703,3	3257,3	3678,0	1551,5	12216,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę ..... *Electricity, gas and water supply*	9759,6	8441,4	450,6	-	867,6
Transport i łączność ..... *Transport and communication*	2172099,4	278963,5	1492532,3	130497,0	270106,6
Gospodarka mieszkaniowa ..... *Dwelling economy*	493394,5	170888,4	239781,6	18840,1	63884,4
Działalność usługowa ..... *Service activity*	185168,3	13388,9	150333,2	17595,1	3851,1
Administracja publiczna ..... *Public administration*	903397,9	435731,1	256049,1	134264,8	77352,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ..... *Public safety and fire care*	227820,9	70074,0	90295,3	67026,6	425,0
Obsługa długu publicznego ..... *Public debt servicing*	245525,7	88343,5	115394,3	20792,9	20995,0
Różne rozliczenia ..... *Various accounts*	99616,4	33320,8	61963,5	3969,3	362,8
Oświata i wychowanie ..... *Education*	3405417,9	1739357,4	1189684,8	443693,5	32682,2
Ochrona zdrowia ..... *Health care*	252090,4	38771,7	39017,4	55636,3	118665,0
Pomoc społeczna ..... *Social assistance*	1456175,2	856352,7	393041,2	201380,2	5401,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej *Other tasks in sphere of social policy*	217041,6	56408,1	57749,8	63759,5	39124,2
Edukacyjna opieka wychowawcza ..... *Educational care*	299005,6	64880,1	95506,5	129837,8	8781,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska *Municipal economy and environmental protection*	515143,4	288616,1	216093,9	8288,9	2144,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego ..... *Culture and protection of national heritage*	500040,3	199720,5	204886,7	7148,7	88284,4
Kultura fizyczna ..... *Physical education*	309948,1	116972,1	179920,3	4310,3	8745,4

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (317). PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
		w tys. zł *in thous. zl*				
Przychody	2011	359576,7	123942,2	230408,3	5226,2	-
Revenue	**2012**	**356596,9**	**118521,3**	**234045,0**	**4030,6**	**-**
w tym: *of which:*						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług ..... *Revenue from sale of products, asset components and services*		295452,5	88400,3	204991,9	2060,3	-
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego [b] *Allocations from local self-government entities' budgets* [b]		21230,6	13206,4	7269,6	754,6	-
Koszty	2011	382621,9	144539,8	233417,5	4664,6	-
Costs	**2012**	**371056,6**	**128028,8**	**238738,9**	**4288,9**	**-**
w tym: *of which:*						
Materiały i usługi ..... *Materials and services*		193634,2	51715,0	140059,9	1859,3	-
Podatek dochodowy od osób prawnych ..... *Corporate income tax*		511,5	334,5	177,0	-	-
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego ..... *Surplus payments to local self-government entities' budgets*		245,4	245,4	-	-	-

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995).

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. *Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of European System of National and Regional Accounts (ESA 1995).*

Investment outlays *are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.*

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets *include outlays on:*

- *buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among other, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,*
- *machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),*
- *transport equipment,*
- *others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that used International Accounting Standards (IAS), implemented since 1 I 2005.*

Other outlays *are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.*

2. *Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).*

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami) – nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców) zaliczono do nakładów tych podmiotów.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

__3.__ Since 2002 – due to amendment of the Accounting Act, dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments) – investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lesee) were included into investment outlays of those units.

__4.__ The value of investment outlays incurred by:

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality, employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

Fixed assets

__1. Fixed assets__ include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych **w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII od 1995 r. należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe" wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe". Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości''.

4. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami), niektóre przedmioty leasingu zaliczane są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców).

2. *The* ***gross value of fixed assets*** *is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).*

The ***gross value*** *of fixed assets* ***at current book-keeping*** *prices is understood as of 31 XII since 1995:*

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
  - *before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,*
  - *after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,*
- *in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.*

The ***gross value at replacement prices*** *was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).*

3. *Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the* ***enterprise method****, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section "Manufacturing". An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section "Real estate activities".*

4. *Since 2002 – due to amendment of the Accounting Act, dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments), some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lesee).*

5. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

1) budynki i budowle:
   a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
   b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
   a) kotły i maszyny energetyczne,
   b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
   c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
   d) urządzenia techniczne,
   e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
3) środki transportu;
4) pozostałe środki trwałe, tj. zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

5. *The gross value of fixed assets:*

- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agri¬culture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.*

6. *The* ***value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets.*** *The grouping includes:*

1) buildings and structures:
   a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
   b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);
2) machinery, technical equipment and tools:
   a) boilers and power industry machinery,
   b) general usage machinery, equipment and apparatus,
   c) special use machinery, equipment and apparatus,
   d) technical equipment,
   e) tools, instruments, moveables and endowments;
3) transport equipment;
4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje
Investments

TABL. 1 (318). NAKŁADY INWESTYCYJNE [a] (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	**13062,1**	**13943,3**	**14855,1**	***T O T A L***
sektor publiczny	6930,5	6928,5	6700,4	*public sector*
sektor prywatny	6131,6	7014,8	8154,7	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	221,3	279,9	310,5	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	3813,3	3302,5	3691,4	*Industry*
górnictwo i wydobywanie	84,5	91,4	153,3	*mining and quarrying*
przetwórstwo przemysłowe	2270,9	1675,0	1799,0	*manufacturing*
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]	822,0	888,8	1154,2	*electricity, gas, steam and air conditioning supply*
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ]	635,9	647,3	584,9	*water supply; sewerage, waste management and remediation activities*
Budownictwo	400,3	623,7	342,8	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	798,2	949,4	946,7	*Trade; repair of motor vehicles [Δ]*
Transport i gospodarka magazynowa [b]	2868,7	3283,2	2780,6	*Transportation and storage [b]*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	120,8	147,7	251,0	*Accommodation and catering [Δ]*
Informacja i komunikacja	276,4	371,0	447,7	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	193,1	234,7	225,2	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	2127,5	2141,0	3068,7	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	175,1	155,1	337,3	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	291,3	335,2	409,8	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	325,4	412,9	632,7	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	467,1	468,0	494,4	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	335,3	284,9	298,5	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	610,3	905,1	575,6	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	38,0	49,0	42,2	*Other service activities*

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (319). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH [a] (ceny bieżące)

INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	**7162,4**	**7478,5**	**7606,7**	***T O T A L***
sektor publiczny	3475,9	3107,8	3238,3	*public sector*
sektor prywatny	3686,5	4370,7	4368,4	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	92,1	145,3	152,8	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	3383,9	2799,4	3117,6	*Industry*
górnictwo i wydobywanie	78,0	84,5	152,0	*mining and quarrying*
przetwórstwo przemysłowe	2191,9	1571,0	1631,7	*manufacturing*
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]	795,3	837,5	1129,0	*electricity, gas, steam and air conditioning supply*
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ]	318,7	306,4	204,9	*water supply; sewerage, waste management and remediation activities*
Budownictwo	320,0	293,4	254,3	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	580,4	747,3	781,9	*Trade; repair of motor vehicles [Δ]*
Transport i gospodarka magazynowa	1058,0	1570,8	1299,3	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	64,5	92,1	68,1	*Accommodation and catering [Δ]*
Informacja i komunikacja	245,9	346,6	416,0	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	103,4	140,8	143,4	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	680,0	695,2	475,6	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	73,0	67,0	115,5	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	259,7	283,7	361,4	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1,2	2,4	0,7	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	9,8	14,8	15,9	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	210,2	192,4	222,8	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	66,5	77,3	172,8	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	13,8	10,0	8,6	*Other service activities*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (320). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH [a] WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES [a] BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	W tym *Of which*			*SPECIFICATION*
			budynki i budowle *buildings and structures*	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia *machinery, technical equipment and tools*	środki transportu *transport equipment*	
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	2010	8110,7	4021,8	3041,3	820,0	***T O T A L***
	2011	8645,9	4687,9	2563,3	1238,6	
	2012	**7135,9**	**3760,4**	**2554,8**	**769,5**	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		153,7	82,6	40,4	27,7	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł		3534,4	1922,5	1347,9	241,1	*Industry*
górnictwo i wydobywanie		140,1	67,0	11,9	61,1	*mining and quarrying*
przetwórstwo przemysłowe		1461,0	513,5	823,4	119,9	*manufacturing*
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]		1724,6	1217,7	455,5	35,7	*electricity, gas, steam and air conditioning supply*
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ].....		208,7	124,3	57,1	24,4	*water supply; sewerage, waste management and remediation activities*
Budownictwo		256,2	140,6	70,9	41,7	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ].....		693,8	346,9	271,7	74,3	*Trade; repair of motor vehicles [Δ]*
Transport i gospodarka magazynowa		590,1	270,3	179,1	137,0	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ].....		46,2	35,5	8,5	1,0	*Accommodation and catering [Δ]*
Informacja i komunikacja		403,3	67,2	323,5	12,6	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		97,4	26,7	58,9	11,2	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ].....		482,0	416,9	51,1	4,9	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		93,1	56,8	30,9	5,1	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]		352,9	126,3	22,2	200,4	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		0,7	-	0,7	-	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja		15,6	11,6	2,2	1,8	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		214,5	125,8	79,9	7,1	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		168,1	129,0	37,2	0,8	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa		34,1	1,7	29,7	2,7	*Other service activities*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe
Fixed assets

TABL. 4 (321). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH [a] (bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS [a] (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	**139259,8**	**152216,5**	**163301,8**	***T O T A L***
sektor publiczny	57581,2	67174,5	74750,8	*public sector*
sektor prywatny	81678,6	85042,0	88551,0	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5480,4	5737,1	5832,0	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	40923,1	45679,0	48583,2	*Industry*
górnictwo i wydobywanie	982,3	1042,0	1115,0	*mining and quarrying*
przetwórstwo przemysłowe	26428,9	30560,5	31583,5	*manufacturing*
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]	8667,5	8435,7	9992,1	*electricity, gas, steam and air conditioning supply*
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ]	4844,4	5640,8	5892,6	*water supply; sewerage, waste management and remediation activities*
Budownictwo	4154,5	4343,5	3754,3	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	8396,8	8059,5	8695,0	*Trade; repair of motor vehicles [Δ]*
Transport i gospodarka magazynowa [b]	24701,7	26253,3	28274,0	*Transportation and storage [b]*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	2101,9	2426,3	2685,4	*Accommodation and catering [Δ]*
Informacja i komunikacja	3255,0	5120,9	5430,7	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1432,6	1593,4	1589,0	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	30681,6	32846,1	33863,3	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1263,3	1319,1	1523,7	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	1538,3	1481,9	2160,2	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5194,4	5546,2	6401,4	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	4834,0	5297,0	6142,9	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2735,6	3233,0	3781,8	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1919,9	2580,6	3858,4	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	646,7	699,6	726,6	*Other service activities*

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.
b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (322). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH [a]
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES [a] (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	**75078,1**	**83233,7**	**87615,5**	***T O T A L***
sektor publiczny	24844,1	31987,8	35627,8	*public sector*
sektor prywatny	50234,0	51245,9	51987,7	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1466,0	1648,3	1655,6	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	36433,8	40808,2	43302,7	*Industry*
górnictwo i wydobywanie	946,1	986,9	1053,6	*mining and quarrying*
przetwórstwo przemysłowe	24508,8	28577,3	29442,1	*manufacturing*
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]	8358,6	8114,1	9608,6	*electricity, gas, steam and air conditioning supply*
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja [Δ]	2620,3	3129,9	3198,4	*water supply; sewerage, waste management and remediation activities*
Budownictwo	3121,4	3071,9	2390,0	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	6599,0	6154,0	6612,2	*Trade; repair of motor vehicles [Δ]*
Transport i gospodarka magazynowa	7684,0	8516,3	9367,8	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	1652,3	1889,2	2047,2	*Accommodation and catering [Δ]*
Informacja i komunikacja	2940,8	4770,7	5049,0	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1259,4	1398,0	1389,2	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	9137,0	9836,5	9300,1	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	446,8	422,9	520,3	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	1189,8	1094,5	1614,2	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10,4	12,5	13,7	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	215,8	183,4	204,9	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2111,1	2562,3	3026,4	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	697,3	748,7	1000,3	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	113,2	116,3	121,9	*Other service activities*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII
RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych.**

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

CHAPTER XXII
REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts *were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.*

2. Gross domestic product (GDP) *presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.*

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added (GVA) *measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.*

4. Gross output *includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.*

5. Intermediate consumption *includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.*

6. *In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including* ***internal turnover*** *is accepted.*

7. Gross primary income in the households sector *is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.*

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową,
3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

8. Gross disposable income in the households sector *is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.*

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. *Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the* ***local kind-of-activity unit method,*** *i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among* ***institutional sectors*** *are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,
3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public enterprises which accordingly to the ESA 1995 methodology fulfill criteria of including in the sector,
4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek **„szarej gospodarki”** w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 2009 i 2010 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zastosowania w obliczeniach liczby ludności opracowanej na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za 2010 r. ze względu na zmiany wprowadzone przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym w zakresie wynagrodzeń i dochodów z tytułu własności.

13. Dane na 1 mieszkańca za lata 2009-2011 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto − Rachunki regionalne w 2011 r.”.

11. *The estimation of the* ***“hidden economy”*** *is included in the regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data from the regional accounts for the years 2009 and 2010 were changed in relation to previously published data on account of applying in calculations number of population which was compiled on the basis of the Population and Housing Census 2011 results.*

Moreover, data concerning income in the households sector for 2010 were revised due to changes introduced by the National Bank of Poland in the balance of payments in the range of wages and salaries as well as property income.

13. *Data per capita for the years 2009-2011 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the Population and Housing Census 2011.*

14. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2011”.*

TABL. 1 (323). PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w mln zł *in mln zl*			w % *in %*		
O G Ó Ł E M	**76332**	**79602** [a]	**86206**	**x**	**x**	**x**
T O T A L						
W tym wartość dodana brutto	**67834**	**70109** [a]	**75727**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Of which gross value added						
w tym sektor:						
of which sector:						
przedsiębiorstw	32717	34168	37341	48,2	48,7[a]	49,3
non-financial corporations						
instytucji rządowych i samorządowych	10064	10447 [a]	10899	14,8	14,9	14,4
general government						
gospodarstw domowych	22637	22462 [a]	24289	33,4	32,0	32,1
households						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1730	2026	2277	2,6	2,9	3,0
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł	15758	16796 [a]	19082	23,2	24,0	25,2
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe	13557	13991 [a]	16152	20,0	20,0	21,3
of which manufacturing						
Budownictwo	6071	6499	6762	8,9	9,3	8,9
Construction						

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 1 (323). PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące) (dok.)
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w mln zł *in mln zl*			w % *in %*		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia [Δ]; informacja i komunikacja ..... *Trade; repair of motor vehicles [Δ]; transportation and storage; accommodation and catering [Δ]; information and communication*	21712	21352 [a]	22742	32,0	30,5	30,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Financial and insurance activities; real estate activities*	6162	6796 [a]	7295	9,1	9,7	9,6
Pozostałe usługi ..... *Other services*	16401	16641 [a]	17569	24,2	23,7	23,2
NA 1 MIESZKAŃCA [b] ..... *PER CAPITA [b]*	**33771**	**35057 [a]**	**37822**	**x**	**x**	**x**

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b W złotych.
a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. b In zlotys.

TABL. 2 (324). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010 [a]	2011	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
Produkcja globalna	158545	171444	196813	*Gross output*
Zużycie pośrednie	90711	101335	121086	*Intermediate consumption*
Wartość dodana brutto	67834	70109	75727	*Gross value added*
w tym koszty związane z zatrudnieniem	28092	29271	30705	*of which compensation of employees*
Nadwyżka operacyjna brutto	39169	39989	44119	*Gross operating surplus*

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych poprzedniej edycji Rocznika.
a Data have been changed in relation to data published in the previous of the Yearbook.

TABL. 3 (325). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010 [a]	2011	*SPECIFICATION*
Dochody pierwotne brutto:				*Gross primary income:*
w milionach złotych	51565	52476	55337	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	22813	23110	24279	*per capita in zl*
Dochody do dyspozycji brutto:				*Gross disposable income:*
w milionach złotych	48953	50285	52983	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	21658	22145	23246	*per capita in zl*

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.
a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. Nr 118, poz. 561, z późniejszymi zmianami), która zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80, z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202, z późniejszymi zmianami).

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

1) komercjalizację, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
   a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
      - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
      - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych – NFI,
      - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
      - innym;
   b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych.**

3. Odrębnym procesom – w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami) – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. The process of privatizing *state owned enterprises – except former state farms – is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561, with later amendments), which replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990 as well as:*

- *the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80, with later amendments),*
- *the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202, with later amendments).*

2. *On the basis of the legal acts mentioned above three* ***basic methods*** *are used relatively to state owned enterprises:*

1) commercialization, i.e. the transformation of an enterprise:
   a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
      - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
      - the transfer of shares or holdings to the national investment funds – NIF,
      - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private or open subscription,
      - others;
   b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;

2) ***direct privatization*** *based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);*

3) ***the liquidation*** *of an enterprise* ***due to economic reasons.***

3. *Processes – based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments) – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.*

Podmioty gospodarki narodowej

1. Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

2. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku.

Entities of the national economy

1. *The data presented in tables concerning* ***entities of the national economy*** *entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.*

2. *The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 591, with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763, with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.*

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation.

Prywatyzacja
Privatization

TABL. 1 (326). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE [a] OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.
STATE OWNED ENTERPRISES [a] INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych *In absolute numbers*	W % *In %*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**300**	**100,0**	***T O T A L***
Skomercjalizowane	79	26,3	*Commercialized*
Objęte prywatyzacja bezpośrednią	133	44,3	*Included in direct privatization*
w tym sprywatyzowane	130	43,3	*of which privatized*
Poddane likwidacji	88	29,3	*Subject to liquidation*
w tym zlikwidowane	50	16,7	*of which liquidated*

a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

S o u r c e: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 2 (327). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ I ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.

STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD AND LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Sprywatyzowane *Privatized*					Zlikwidowane *Liquidated*
	ogółem *total*	w wyniku *as a result of*				
		sprzedaży majątku *sale of assets*	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa *transfer of assets to a company of the State Treasury*	oddania majątku do odpłatnego korzystania *leasing*	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku *use of combined methods for disposal of assets*	
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**130**	**33**	**23**	**70**	**4**	**50**
w tym: *of which:*						
Przetwórstwo przemysłowe ..... *Manufacturing*	43	9	14	20	-	8
Budownictwo ..... *Construction*	20	1	2	17	-	9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]	22	8	2	10	2	14
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	19	6	3	10	-	8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	15	5	•	10	•	4

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

S o u r c e: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 3 (328). SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.

COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki *Companies*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**77**	***T O T A L***
powstałe w celu:		*established for the purpose of:*
prywatyzacji [a]	72	*privatization* [a]
innym	5	*other*
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	32	*Of which indirectly (capital) privatized*
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	5	*of which with foreign capital participation*

a Pośredniej (kapitałowej), poprzez obejmowanie akcji oraz wniesienia do NFI.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

a Indirect (capital) privatization, by the taking up shares and transfer to NIF.

S o u r c e: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 4 (329). SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.

COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki *Companies*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**112**	***T O T A L***
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych ...	17	*Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises*
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2	*of which with foreign capital participation*
Spółki pracownicze [a]	95	*Employee companies* [a]

a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

TABL. 5 (330). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO [a] W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS [a] *IN 2012*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym *Of which*					
		w prywatyzacji bezpośredniej *in direct privatization*	w likwidacji *in liquidation*	w upadłości *in bankruptcy*	w postępowaniu naprawczym *in sanitation procedure*	pod zarządem *under management*	bez zmian prawno-organizacyjnych *without legal and organizational changes*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**4**	**1**	**-**	**3**	**-**	**-**	**-**
Przetwórstwo przemysłowe ..... *Manufacturing*	2	-	-	2	-	-	-
Budownictwo ..... *Construction*	1	-	-	1	-	-	-
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	1	1	-	-	-	-	-

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 414.

a See general notes, item 2 on page 414.

Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy

TABL. 6 (331). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ [a] W REJESTRZE REGON
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY [a] IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**226421**	**260202**	**258197**	**265033**	***T O T A L***
sektor publiczny	9947	7903	7830	7954	*public sector*
sektor prywatny	216474	252299	250367	257079	*private sector*
w tym:					*of which:*
Przedsiębiorstwa państwowe	43	8	7	6	*State owned enterprises*
Spółki	32926	38426	39801	41675	*Companies*
w tym:					*of which:*
handlowe	17724	22027	23051	24565	*commercial*
cywilne	15111	16304	16654	17012	*civil*
Spółdzielnie	1118	1062	1036	1039	*Cooperatives*
Fundacje	533	787	883	981	*Foundations*
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4303	5378	5599	5881	*Associations and social organizations*
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	169453	193855	189788	192616	*Natural persons conducting economic activity*

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (332). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ [a] W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY [a] IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej *Legal persons and organizational entities without legal personality*							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *Natural persons conducting economic activity*
			razem *total*	w tym *of which*						
				przedsiębiorstwa państwowe *state owned enterprises*	spółki handlowe *commercial companies*			spółki cywilne *civil law partnerships*	spółdzielnie *co-operatives*	
					razem *total*	w tym *of which*				
						jednoosobowe Skarbu Państwa *sole-shareholder companies of the State Treasury*	z udziałem kapitału zagranicznego *with foreign capital participation*			
O G Ó Ł E M	2005	226421	56968	43	17724	30	3492	15111	1118	169453
T O T A L	2010	260202	66347	8	22027	26	4151	16304	1062	193855
	2011	258197	68409	7	23051	19	4225	16654	1036	189788
	2012	**265033**	**72417**	**6**	**24565**	**16**	**4382**	**17012**	**1039**	**192616**
w tym: *of which:*										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		5334	1229	-	556	1	159	360	108	4105

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (332). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ [a] W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY [a] IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej *Legal persons and organizational entities without legal personality*							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *Natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*						
			przedsiębiorstwa państwowe *state owned enterprises*	spółki handlowe *commercial companies*			spółki cywilne *civil law partnerships*	spółdzielnie *co-operatives*	
				razem *total*	w tym *of which*				
					jednoosobowe Skarbu Państwa *sole-shareholder companies of the State Treasury*	z udziałem kapitału zagranicznego *with foreign capital participation*			
Przemysł *Industry*	30133	7444	3	5000	3	1088	2211	113	22689
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*	28511	6489	3	4238	2	924	2100	111	22022
Budownictwo *Construction*	33166	4952	1	3245	5	372	1446	216	28214
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles [Δ]*	59933	13539	1	6821	-	1465	6554	125	46394
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	17290	1867	1	1110	3	216	720	8	15423
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] *Accommodation and catering [Δ]*	13362	2142	-	675	-	170	1422	9	11220
Informacja i komunikacja *Information and communication*	6649	1701	-	1215	1	140	456	11	4948
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	8868	949	-	602	-	64	228	47	7919
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] *Real estate activities*	18657	16265	-	1057	1	171	355	324	2392
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	23081	4071	-	2413	2	273	1520	30	19010
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*	6316	1288	-	805	-	142	443	15	5028
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	1243	1237	-	4	-	-	-	-	6
Edukacja *Education*	8793	4460	-	190	-	21	273	5	4333
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	12896	1213	-	441	-	27	369	13	11683
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	4371	2400	-	260	-	36	249	11	1971
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	14926	7646	-	171	-	38	406	4	7280

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (333). SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Spółki kapitałowe *Companies*			Spółki osobowe [a] *Partnerships* [a]		
			razem *total*	akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*	razem *total*	w tym *of which*	
							jawne *unlimited partnerships*	komandytowe *limited partnerships*
O G Ó Ł E M	2005	17724	16319	716	15603	1405	1276	60
T O T A L	2010	22027	19826	773	19053	2201	1688	331
	2011	23051	20672	798	19874	2379	1701	456
	2012	**24565**	**21962**	**816**	**21146**	**2603**	**1722**	**567**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		556	536	10	526	20	16	3
Przemysł ..... *Industry*		5000	4578	203	4375	422	295	105
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		4238	3864	181	3683	374	276	82
Budownictwo ..... *Construction*		3245	2967	136	2831	278	160	78
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		6821	5942	142	5800	879	743	123
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		1110	998	34	964	112	91	15
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] ..... *Accommodation and catering* [Δ]		675	588	7	581	87	63	21
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		1215	1138	65	1073	77	47	27
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		602	525	59	466	77	33	22
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*		2413	2151	72	2079	262	91	70
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		805	747	11	736	58	35	19
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] ..... *Administrative and support service activities*		1057	868	41	827	189	76	59
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*		4	4	-	4	-	-	-
Edukacja ..... *Education*		190	175	4	171	15	14	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		441	347	9	338	94	40	10
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		260	243	21	222	17	8	9
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		171	155	2	153	16	10	5

a W tym 115 spółek partnerskich i 199 spółek komandytowo-akcyjnych.
a Of which 115 professional partnerships and 199 limited joint-stock partnerships.

TABL. 9 (334). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE [a] WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED [a] BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
			spółki *companies*					spółdzielnie *cooperatives*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *natural persons conducting economic activity*
			razem *total*	w tym *of which*					
				razem *total*	handlowe *companies*		cywilne *civil law partnerships*		
					w tym *of which*				
					akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*			
O G Ó Ł E M	2005	18608	1361	731	4	667	629	2	16029
T O T A L	2010	27486	1907	1292	26	1056	614	8	24445
	2011	24829	2033	1452	23	1165	580	9	21765
	2012	**25261**	**2203**	**1696**	**21**	**1414**	**505**	**13**	**20765**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		294	66	56	-	53	9	4	224
Przemysł ..... *Industry*		2910	342	307	4	261	35	1	2565
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*		2716	238	210	3	170	28	1	2476
Budownictwo ..... *Construction*		3709	215	178	4	148	37	3	3490
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles [Δ]*		4853	487	327	-	273	160	2	4361
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		1234	90	67	-	59	23	-	1144
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] ..... *Accommodation and catering [Δ]*		2097	129	67	-	58	62	1	1963
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		793	159	140	7	123	19	-	633
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*		910	87	71	2	53	16	1	815
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*		687	109	96	2	63	13	-	216
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		2030	281	218	1	188	63	-	1748

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 9 (334). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE [a] WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED [a] BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
		spółki *companies*					spółdzielnie *cooperatives*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*					
			razem *total*	handlowe *companies*		cywilne *civil law partnerships*		
				w tym *of which*				
				akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*			
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] ..... *Administrative and support service activities*	991	109	86	1	70	22	-	881
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	15	-	-	-	-	-	-	1
Edukacja ..... *Education*	1963	32	19	-	19	13	-	517
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	1158	50	38	-	22	12	1	1085
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	341	23	14	-	14	9	-	244
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	1276	24	12	-	10	12	-	878

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (335). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE [a] WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED [a] BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
			spółki *companies*					spółdzielnie *cooperatives*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *natural persons conducting economic activity*
			razem *total*	w tym *of which*					
				razem *total*	handlowe *companies*		cywilne *civil law partnerships*		
					w tym *of which*				
					akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*			
O G Ó Ł E M	2005	14919	601	91	7	72	507	17	14135
T O T A L	2010	16811	410	189	7	128	219	9	16218
	2011	26659	632	431	22	279	201	37	25676
	2012	**18496**	**323**	**200**	**13**	**114**	**123**	**9**	**18000**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		170	7	2	-	2	5	2	160
Przemysł ..... *Industry*		2208	43	38	3	25	5	3	2157
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*		2143	37	33	3	21	4	3	2102
Budownictwo ..... *Construction*		3178	48	35	7	22	13	-	3128
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles [Δ]*		4861	91	47	1	23	44	2	4766
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		1182	16	11	-	5	5	-	1166
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] .... *Accommodation and catering [Δ]*		2021	16	3	1	1	13	-	2005
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		374	16	11	-	6	5	-	357
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		690	5	4	-	2	1	-	685
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*		156	13	7	-	4	6	1	135
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		1112	35	23	-	13	12	1	1075

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (335). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE [a] WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED [a] BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
		spółki *companies*					spółdzielnie *cooperatives*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*					
			handlowe *companies*			cywilne *civil law partnerships*		
			razem *total*	w tym *of which*				
				akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*			
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] ..... *Administrative and support service activities*	555	14	10	-	8	4	-	540
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	16	-	-	-	-	-	-	1
Edukacja ..... *Education*	447	1	-	-	-	1	-	380
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	444	5	4	1	1	1	-	426
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	230	4	1	-	1	3	-	216
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	852	9	4	-	1	5	-	803

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF POMORSKIE VOIVODSHIP IN 2012

As of 31 XII

GDAŃSK miasta na prawach powiatu
cities with powiat status

granica województwa
border of voivodship

granice powiatów
borders of powiats

granice gmin
borders of gminas

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

DIVISION OF THE POMORSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2012

As of 31 XII

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział liczby ludności [a] w %

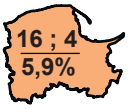

Number of powiats; number of cities with powiat status
Share of number of population [a] in %

PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):

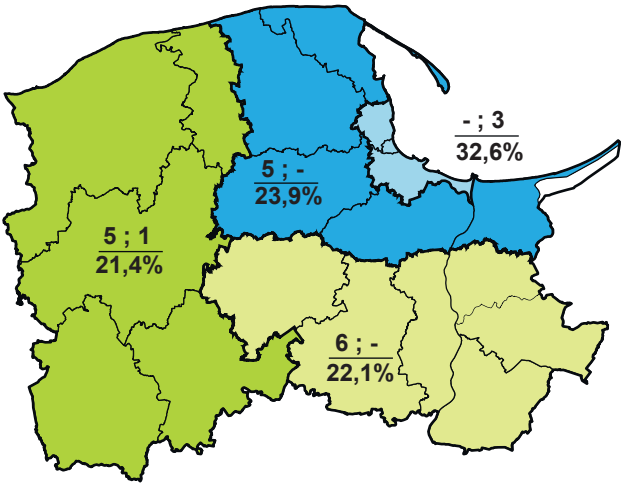

Gdański

Powiaty *Powiats* (NTS 4):

gdański	(8)
kartuski	(8)
nowodworski	(5)
pucki	(7)
wejherowski	(10)

Słupski

Powiaty *Powiats* (NTS 4):

bytowski	(10)
chojnicki	(5)
człuchowski	(7)
lęborski	(5)
słupski	(10)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):

Słupsk	(1)

Starogardzki

Powiaty *Powiats* (NTS 4):

kościerski	(8)
kwidzyński	(6)
malborski	(6)
starogardzki	(13)
sztumski	(5)
tczewski	(6)

Trójmiejski

Miasta na prawach powiatu (NTS 4):
Cities with powiat status (NTS 4):

Gdańsk	(1)
Gdynia	(1)
Sopot	(1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
In the brackets the number of gminas (NTS 5) is given.

a Odpowiednio: województwa w ogólnej liczbie ludności kraju; podregionu w ogólnej liczbie ludności województwa.
a Respectively: in the voivodship in total number of population in the country; in the subregion in total number of population in the voivodship.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2012
As of 31 XII

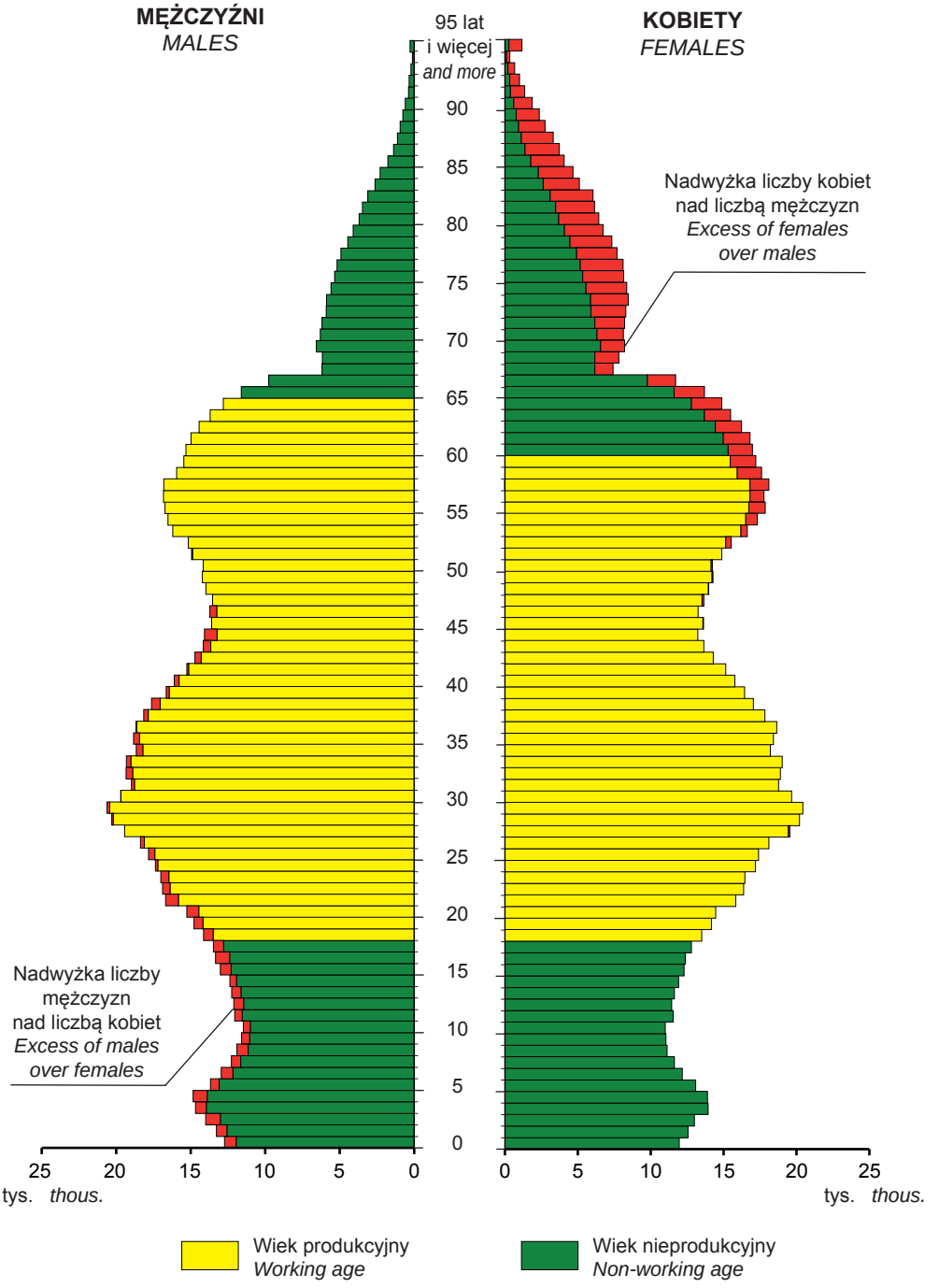

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

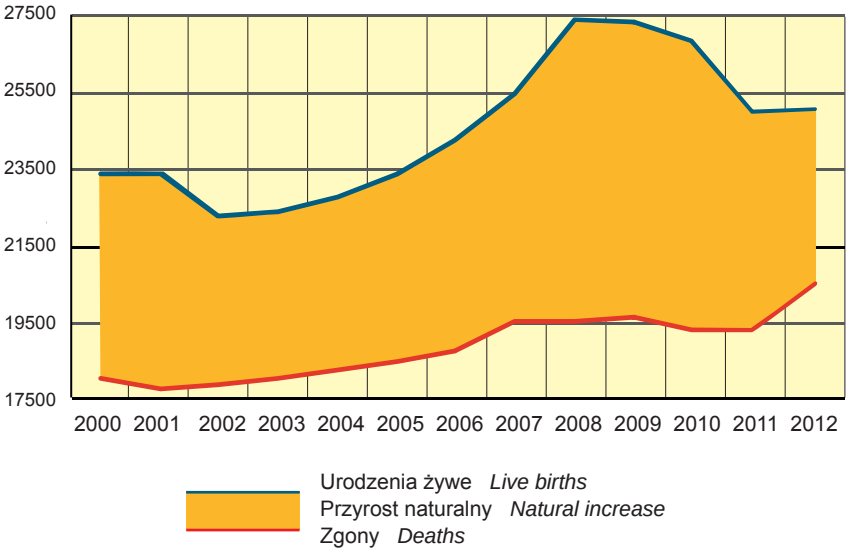

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT
LIFE EXPECTANCY AT AGE OF 0

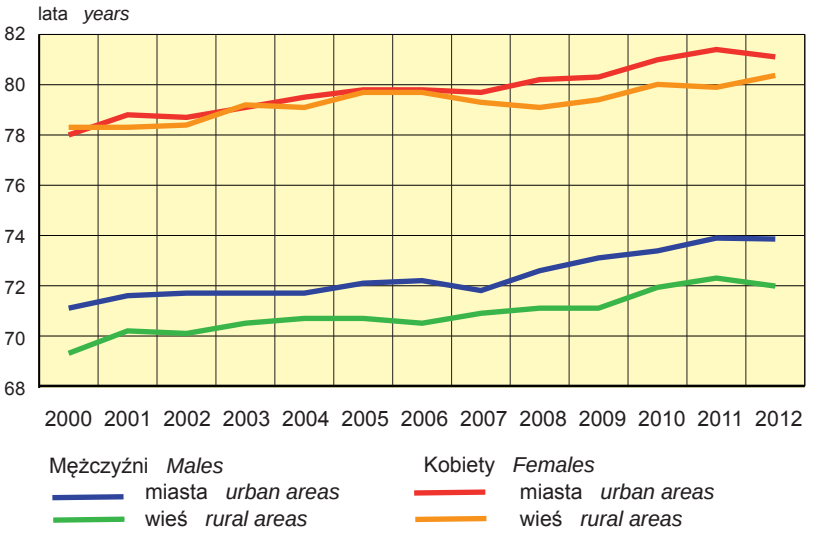

STRUKTURA PRACUJĄCYCH [a] WEDŁUG SEKCJI
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS [a] BY SECTIONS
As of 31 XII

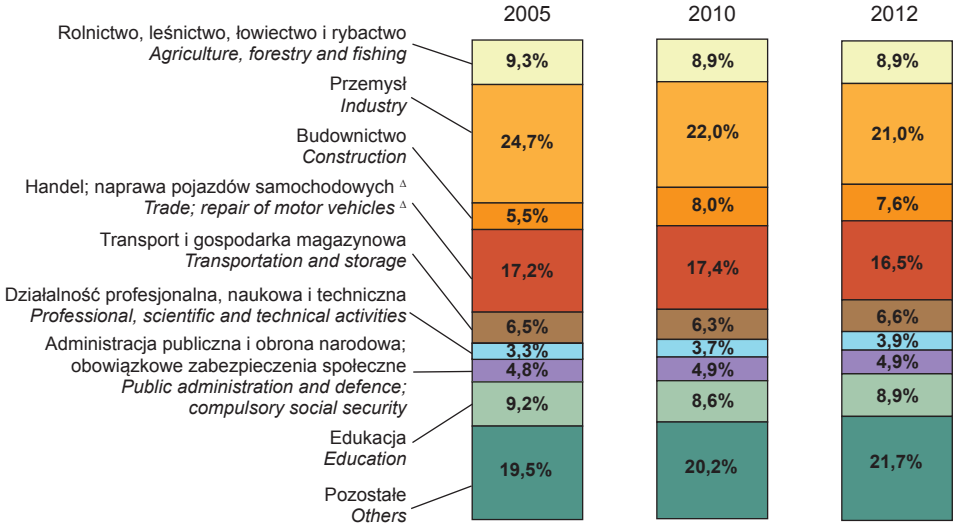

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.
a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture – estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

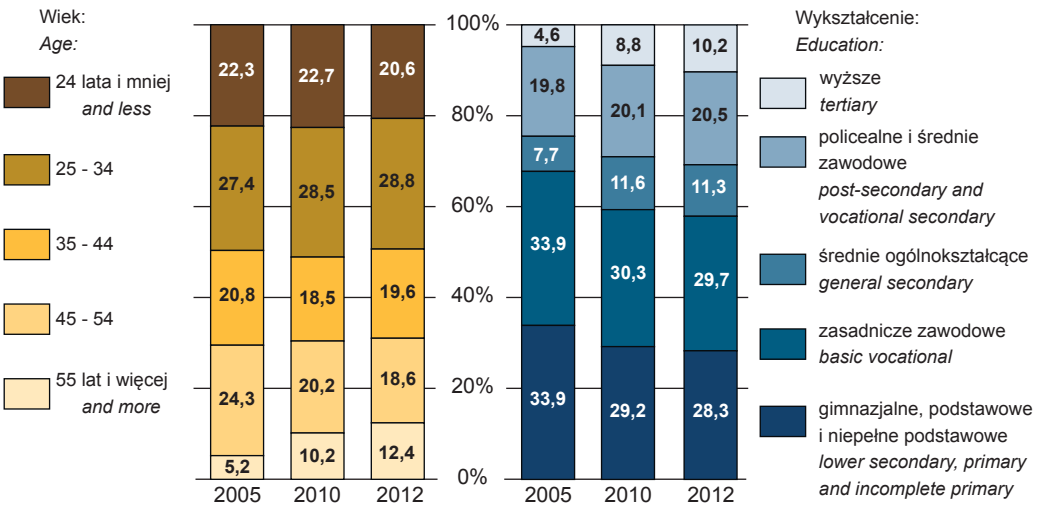

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE [a]

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP [a]

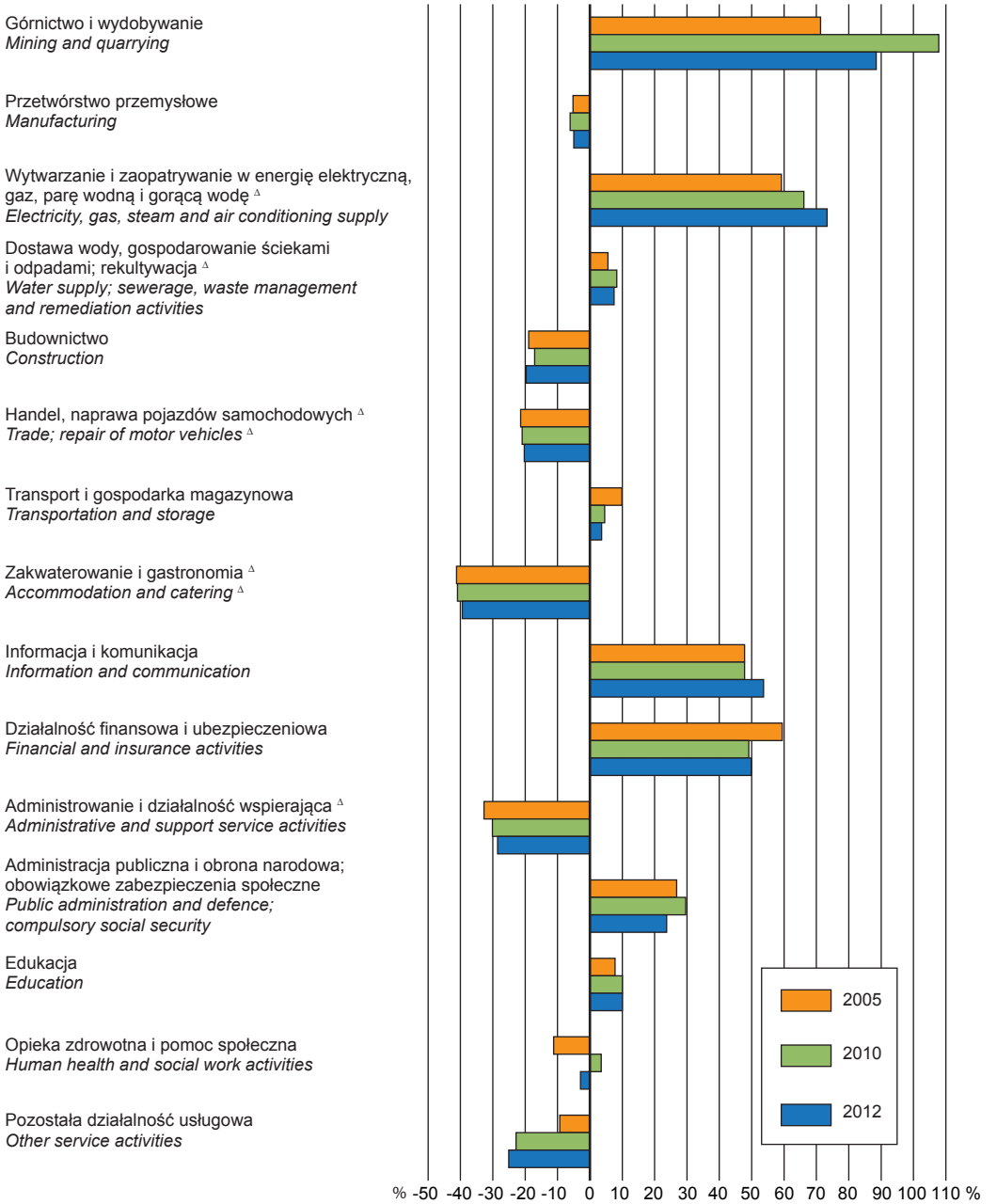

a Dotyczy przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto.

a Concern monthly average gross wages and salaries.

MIESZKANIA [a] WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2012 R.
Stan w dniu 31 III
DWELLINGS [a] FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2012
As of 31 III

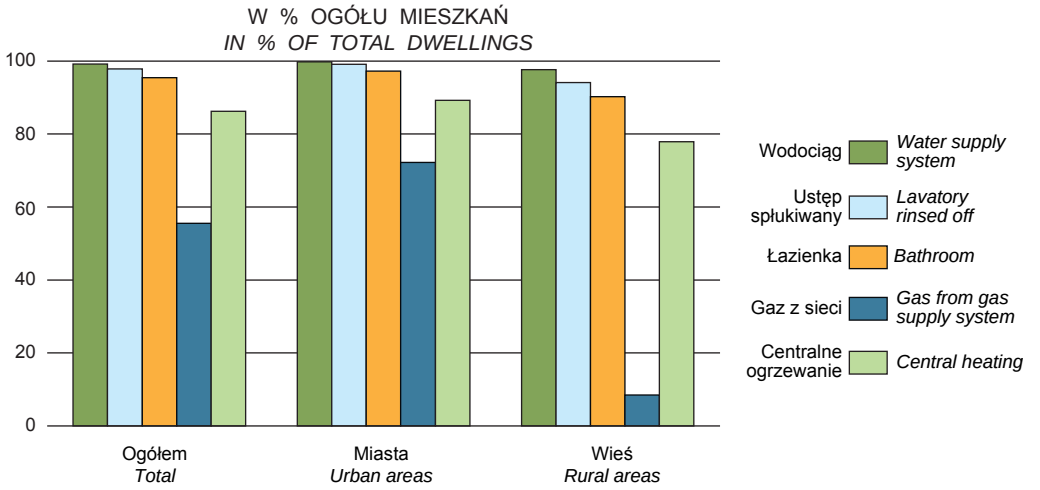

a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.
a Based on balances of dwelling stocks.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA
DWELLINGS COMPLETED BY TYPE OF CONSTRUCTION

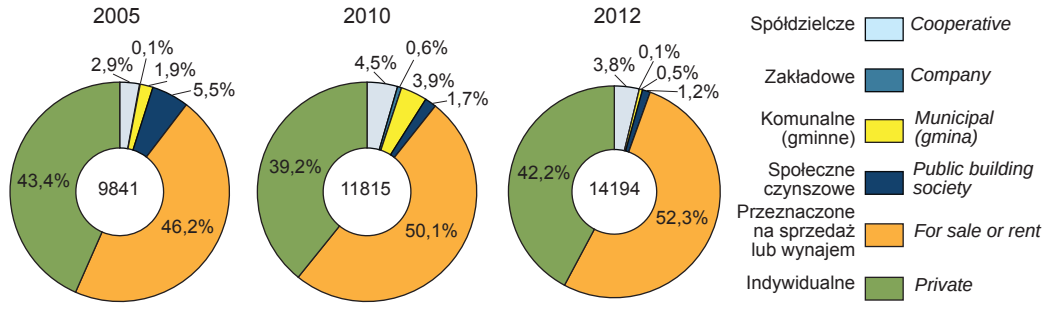

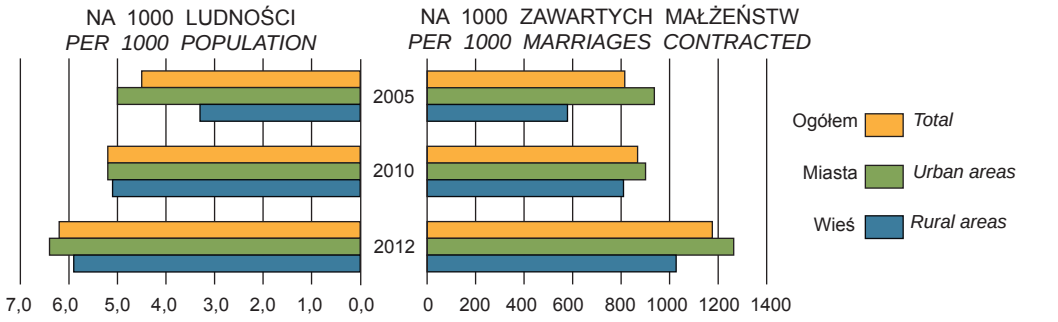

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2012/2013 [a]

EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2012/2013 SCHOOL YEAR [a]

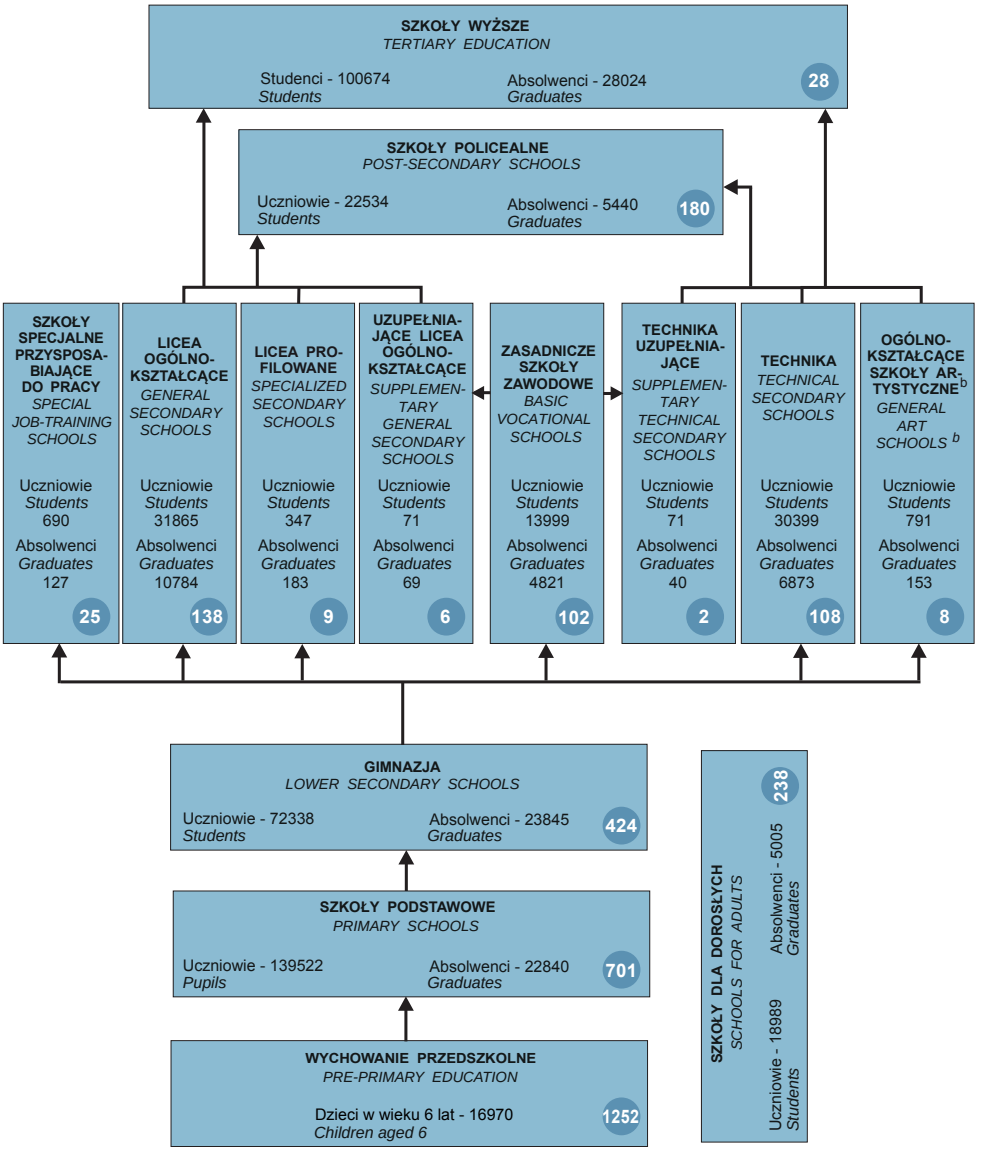

a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2011/2012.
b Dające uprawnienia zawodowe.

a As of beginning of the school year; including special schools. Graduates from the 2011/2012 school year.
b Leading to professional certification.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2012 R.
Stan w czerwcu
LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2012
As of June

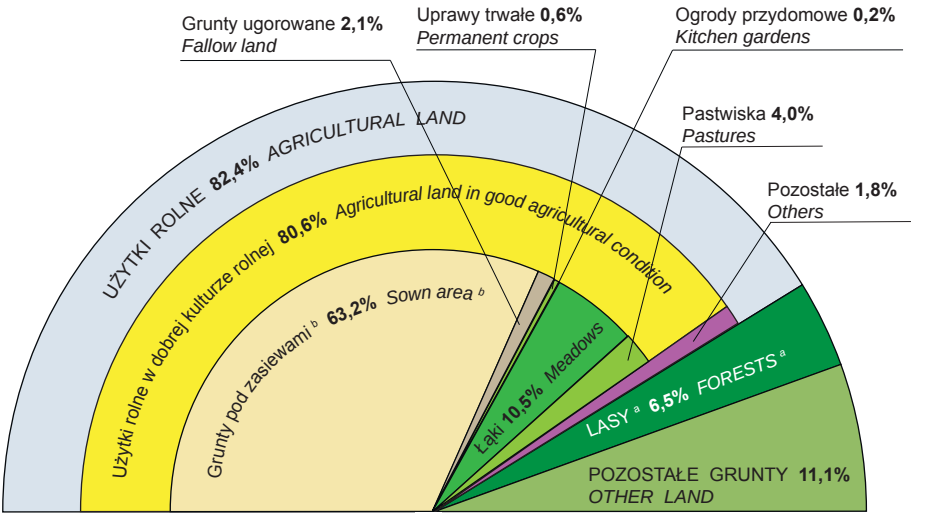

a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).
a Including land connected with silviculture. b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2011 R.
(ceny stałe 2010 r.)
STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2011
(constant prices 2010)

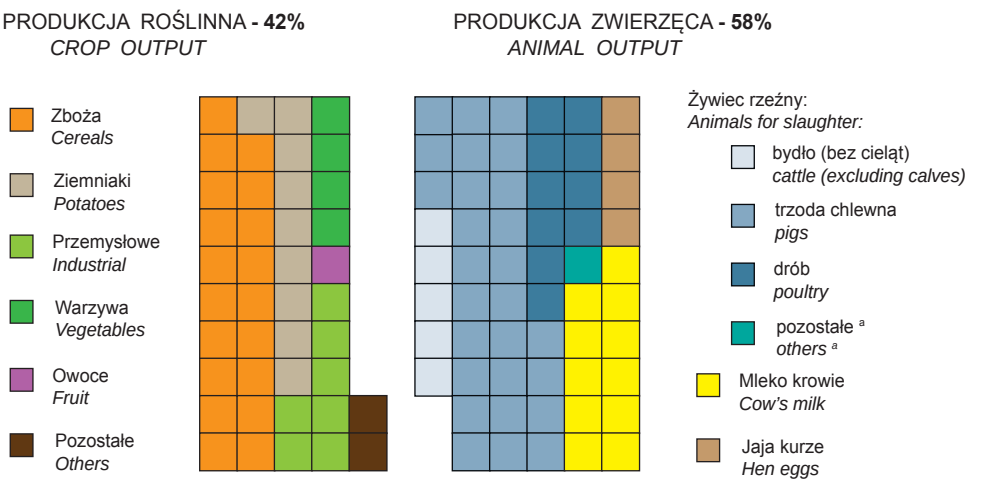

a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.
a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ [a] (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION [a] (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW *BY DIVISIONS*

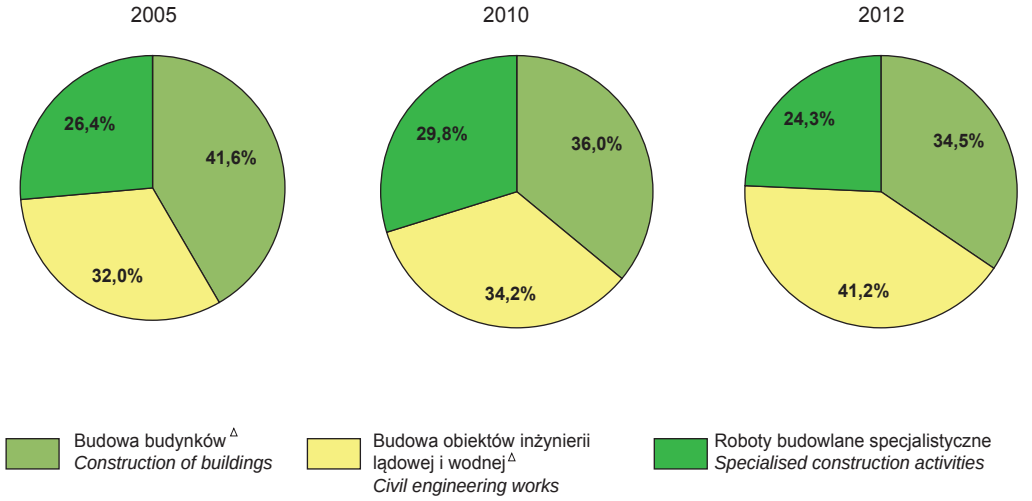

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

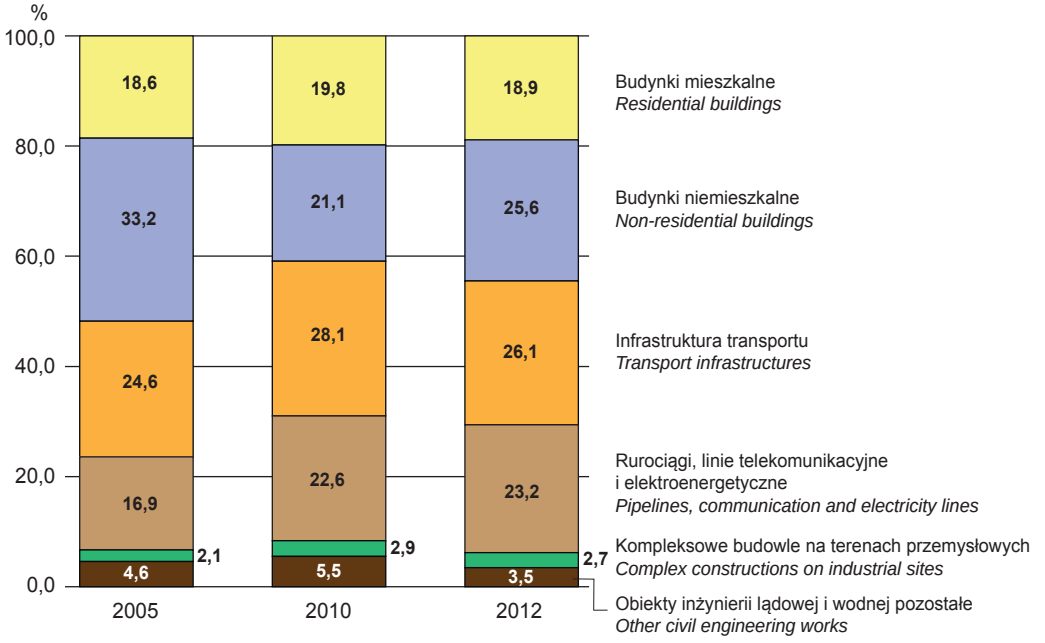

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa pomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Pomorskie Voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS PER CAPITA

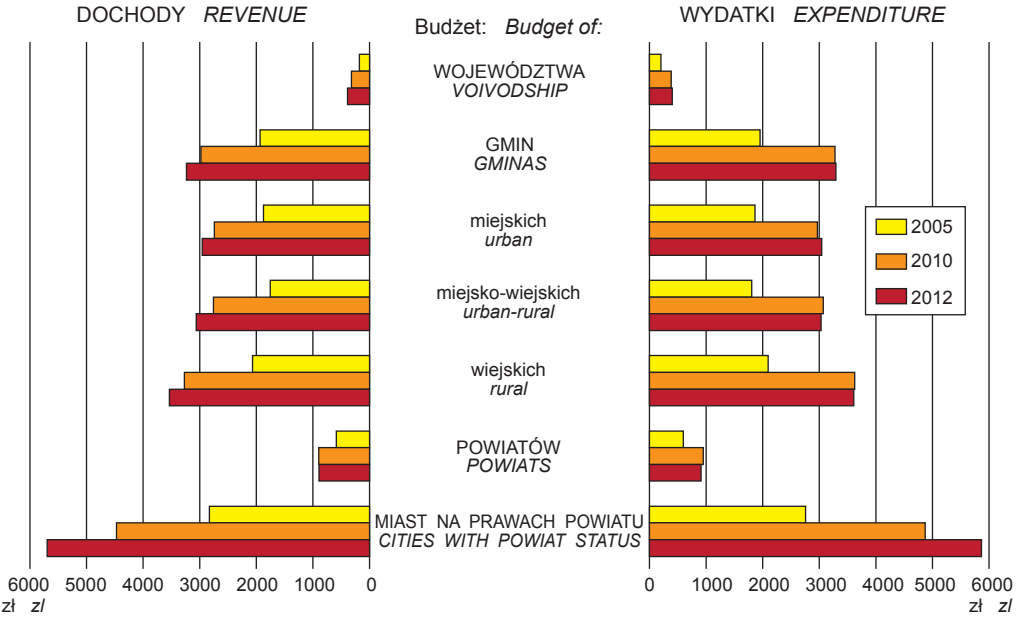

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

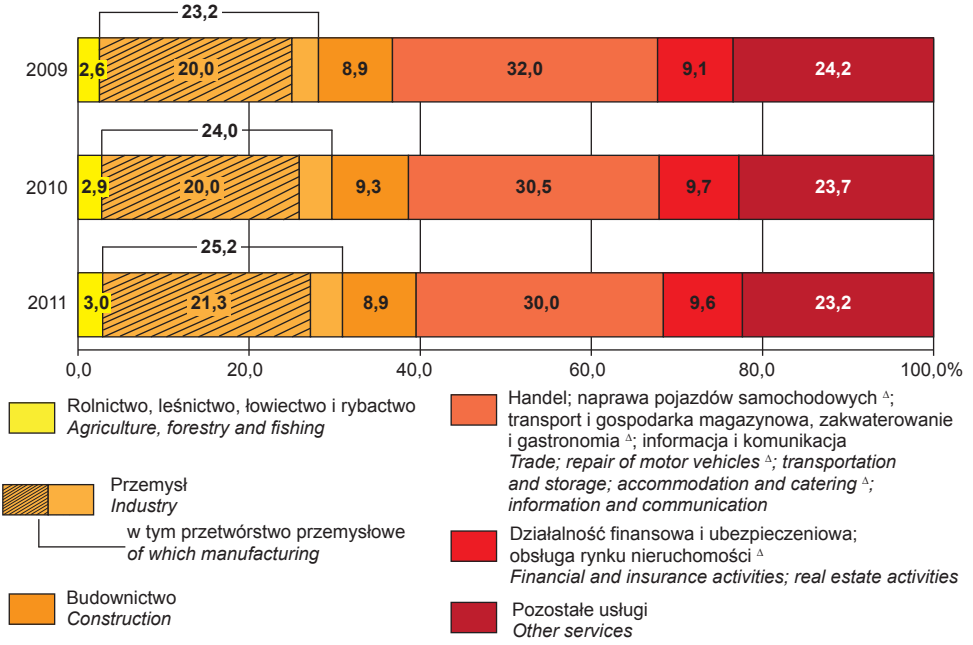

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ [a] W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY [a] IN 2012
As of 31 XII

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

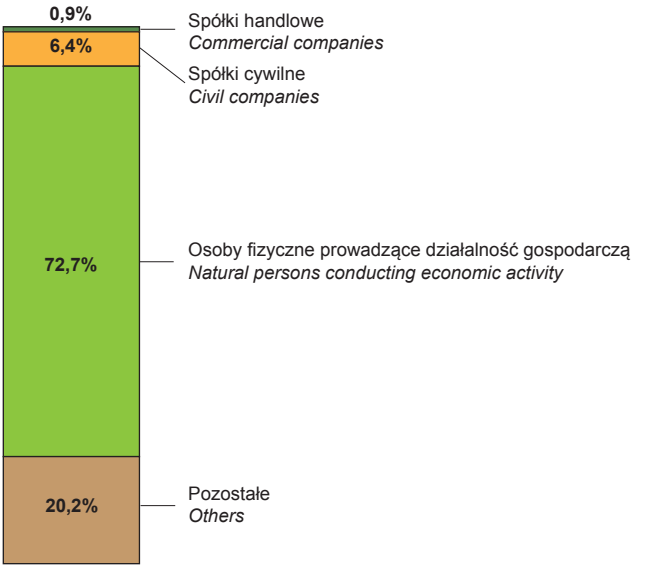

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

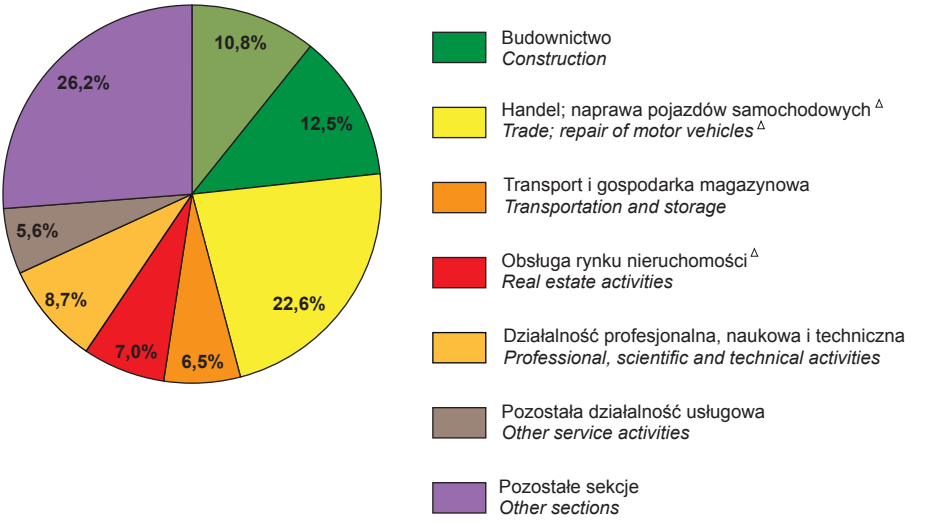

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.